

20
23

Jaarverslag
KBC Bank

Opmerkingen voor de lezer van dit jaarverslag

Naam van de vennootschap

Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC, de groep, wij of KBC Bank, wordt (tenzij anders aangeduid) de geconsolideerde bankentiteit bedoeld, dat is KBC Bank NV inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen. Waar sprake is van KBC Bank NV wordt alleen de niet-geconsolideerde entiteit bedoeld. In het hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening gaat het altijd over de niet-geconsolideerde entiteit.

Verschil KBC Bank – KBC Groep

KBC Bank NV is een dochtermaatschappij van KBC Groep NV. De juridische structuur van de KBC-groep bestaat vereenvoudigd uit één enkele entiteit – KBC Groep NV – die enkele onderliggende vennootschappen controleert, waarvan KBC Bank en KBC Verzekeringen NV de belangrijkste zijn. De aandelen van KBC Bank NV zijn 100% in handen van KBC Groep NV. Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC Groep of de KBC-groep wordt KBC Groep NV, inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen bedoeld.

Toekomstgerichte mededelingen

De in het jaarverslag opgenomen verwachtingen, prognoses en verklaringen over toekomstige ontwikkelingen zijn gebaseerd op onze veronderstellingen en inschattingen bij het opmaken van dat verslag begin maart 2024. Toekomstgerichte verklaringen zijn per definitie onzeker. Diverse factoren kunnen ertoe leiden dat de uiteindelijke resultaten en ontwikkelingen afwijken van de initiële verklaringen.

Versies en vertaling

Het jaarverslag is verkrijgbaar in een Nederlandse en Engelse versie. We hebben alles gedaan wat redelijkerwijs mogelijk is om verschillen tussen de verschillende taalversies te vermijden, maar als er toch verschillen zijn, dan heeft de Nederlandse versie voorrang.

Artikel 3:6 en 3:32 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV)

Deze artikelen leggen vast wat de minimale inhoud is van de door de wet vereiste jaarverslagen over de vennootschappelijke en geconsolideerde jaarrekening. De betreffende informatie is verwerkt in de diverse hoofdstukken van het hiernavolgende Verslag van de Raad van Bestuur, dat daarnaast bijkomende, niet-verplichte informatie bevat. In bepaalde gevallen wordt in dat deel, om herhaling van informatie te vermijden, verwezen naar informatie die al in de andere delen van deze brochure wordt vermeld. KBC Bank combineert het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Andere rapporten en de website www.kbc.com, waarnaar in bepaalde paragrafen wordt verwezen, maken geen deel uit van het jaarverslag.

Verklaring niet-financiële informatie

We verstrekken de door de wet (art. 3:6 §4 en 3:32 §2 WVV) bepaalde verklaring over niet-financiële informatie op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, namelijk (in het jaarverslag van) KBC Groep. Dat geldt ook voor de al verplichte delen van de EU Taxonomie. Het jaarverslag van KBC Groep is beschikbaar op www.kbc.com. Niettemin wordt een deel van de niet-financiële informatie ook aangeraakt in het jaarverslag van KBC Bank.

Contacten

Kurt De Baenst (directeur Investor Relations Office)

IR4U@kbc.be

KBC Global Services NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België.

Viviane Huybrecht (directeur Corporate Communicatie, woordvoester)

pressofficekbc@kbc.be

KBC Global Services NV – Corporate Communicatie - Havenlaan 2 1080 Brussel België

Filip Ferrante (algemeen directeur Duurzaam KBC)

csr.feedback@kbc.be

KBC Global Services NV, Duurzaam KBC, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Gebruikte ratio's

U vindt een overzicht van de belangrijkste in dit verslag gebruikte ratio's en termen (inclusief de zogenaamde 'alternative performance measures') achteraan in dit verslag.

Verantwoordelijk uitgever

KBC Groep NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België - BTWBE 0403 227 515 –RPR Brussel - bankrekening 734-0051374-70.

Inhoud

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR	5
VOORSTELLING VAN DE GROEP	6
ONS FINANCIËEL RAPPORT	32
ONZE DIVISIES	36
HOE BEHEREN WE ONZE RISICO'S?.....	42
HOE BEHEREN WE ONS KAPITAAL?.....	73
VERKLARING INZAKE DEUGDELIJK BESTUUR.....	77
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	85
GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING	86
GECONSOLIDEERDE GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	87
GECONSOLIDEERDE BALANS	89
GECONSOLIDEERDE VERMOGENSMUTATIES	90
GECONSOLIDEERD KASTROOMOVERZICHT	92
1.0 TOELICHTINGEN IN VERBAND MET DE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING.....	94
<i>Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming</i>	94
<i>Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving</i>	95
<i>Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen</i>	112
<i>Toelichting 1.4: Klimaatgerelateerde informatie</i>	112
2.0 TOELICHTINGEN IN VERBAND MET SEGMENTINFORMATIE	114
<i>Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur</i>	114
<i>Toelichting 2.2: Resultaten per segment</i>	115
<i>Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment</i>	118
3.0 TOELICHTINGEN BIJ DE WINST- EN-VERLIESREKENING	119
<i>Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten</i>	119
<i>Toelichting 3.2: Dividendinkomsten</i>	120
<i>Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	120
<i>Toelichting 3.4: Nettoprovisie-inkomsten</i>	121
<i>Toelichting 3.5: Netto overige inkomsten</i>	122
<i>Toelichting 3.6: Verzekeringresultaten</i>	122
<i>Toelichting 3.7: Exploitatiekosten</i>	123
<i>Toelichting 3.8: Personeel</i>	123
<i>Toelichting 3.9: Bijzondere waardeverminderingen (impairments) – winst-en-verliesrekening</i>	124
<i>Toelichting 3.10: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	126
<i>Toelichting 3.11: Belastingen</i>	127
4.0 TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE INSTRUMENTEN OP DE BALANS	129
<i>Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product</i>	129
<i>Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit</i>	132
<i>Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting</i>	135
<i>Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen</i>	137
<i>Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie</i>	139
<i>Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2</i>	142
<i>Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3</i>	142
<i>Toelichting 4.8: Derivaten</i>	143
5.0 TOELICHTINGEN BIJ DE ANDERE POSTEN OP DE BALANS	147
<i>Toelichting 5.1: Overige activa</i>	147
<i>Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen</i>	147
<i>Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	148
<i>Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen</i>	149
<i>Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa</i>	150
<i>Toelichting 5.6: Verzekeringen - balans</i>	151

<i>Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten</i>	151
<i>Toelichting 5.8: Overige verplichtingen</i>	154
<i>Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen</i>	155
<i>Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten</i>	158
<i>Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)</i>	159
6.0 ANDERE TOELICHTINGEN	160
<i>Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans</i>	160
<i>Toelichting 6.2: Leasing</i>	161
<i>Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen</i>	162
<i>Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris</i>	163
<i>Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen</i>	164
<i>Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring</i>	165
<i>Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid</i>	167
<i>Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum</i>	167
<i>Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap</i>	168
VERSLAG VAN DE COMMISSARIS	169
VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING	176
OVERIGE INFORMATIE	286
GEBRUIKTE RATIO'S.....	287
VERKLARING VAN DE VERANTWOORDELIJKE PERSONEN.....	290

Verslag van de Raad van Bestuur

Voorstelling van de groep

Voorwoord

KBC vierde zijn 25ste verjaardag in 2023

Koenraad Debackere: “In juni 2023 vierden we een speciale verjaardag. Vijftientig jaar tevoren ontstond de KBC-groep uit de fusie tussen Kredietbank, CERA Bank en ABB Verzekeringen. In die tijd zijn we geëvolueerd van een nieuwe Belgische bank-verzekeraar naar een bank-verzekeringsgroep die zich concentreert op vijf Europese kernmarkten en een voorloper is in innovatie en digitalisering. Tegelijkertijd integreerden we aandacht voor duurzaamheid in alle geledingen van onze organisatie en in onze strategie, zodat we ook samen met onze klanten de verduurzaming mee vorm geven.

Kortom, een verhaal van durf, visie, ondernemerschap, innovatie en efficiëntie. Maar bovenal is dit het verhaal van onze duizenden medewerkers die elke dag het beste van zichzelf geven om het vertrouwen van onze klanten te winnen en te behouden en daarmee de belangrijkste factor zijn en blijven in het succes van onze groep.”

Duurzaamheid is geïntegreerd in ons bedrijfsmodel en onze strategie

Johan Thijs: “De weg naar een duurzame toekomst gaat gepaard met veranderingen in de manier waarop we leven, reizen, produceren en consumeren. Met onze strategie zetten we onze bankverzekeringsproducten in om onze klanten hierbij te ondersteunen. We geloven immers dat we een unieke hefboom hebben om een echte verandering teweeg te brengen in het dagelijkse leven van al onze klanten door digitale transformatie te combineren met een klantgerichte, oplossingsgerichte ervaring en we zijn er ook van overtuigd dat dit de best mogelijke manier is om bij te dragen aan een duurzame en veerkrachtige toekomst. We hebben ook concrete klimaatindicatoren voor CO₂-intensieve sectoren in onze kredietportefeuille en volgen dat nauwgezet op, en we engageerden ons in diverse internationale initiatieven inzake klimaatverandering en duurzaamheid. We namen in 2023 opnieuw heel wat concrete initiatieven. Zo heeft KBC Verzekeringen zich in 2023 bijvoorbeeld geëngageerd om tot 200 miljoen euro te investeren in duurzame infrastructuurfondsen in Europa, via een investeringsfaciliteit die beheerd wordt door het Europees Investeringsfonds. We lanceerden in 2023 ook een tweede sociale obligatie. Zo willen we onze positieve impact op de samenleving vergroten en bijdragen aan een betere toegang tot onderwijs en gezondheidszorg.

We toonden de voorbije jaren dat we duurzaamheid maximaal integreren in onze bedrijfsvoering. Hierdoor behoren we met trots tot het duurzame financieringsuniversum van meerdere investeerders. Onze uitstekende duurzaamheidsratings, waaronder de CDP-score A, en de opname van KBC in de BEL@ESG-beursindex van Euronext in 2023 zijn mooie erkenningen voor onze inspanningen. Dat geldt ook voor de uitstekende ‘ESG negligible risk’ rating die we kregen van het gerenommeerde ESG Risk agency Sustainalytics. Met deze rating zijn we opgenomen in de Sustainalytics 2024 ESG Top-Rated Companies List.

We nodigen u uit om te lezen hoe KBC zijn inspanningen rond duurzaamheid verderzet, in dit Jaarverslag, maar zeker ook in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.”

Vernieuwen blijft een toprioriteit

Johan Thijs: “Inzetten op innovatie en flexibiliteit maakt ons in staat het hoofd te bieden aan een veranderende samenleving en is dus een absolute noodzaak om succesvol te blijven. We hebben altijd al vooropgelopen bij nieuwe ontwikkelingen inzake digitaliteit, die we combineren met de kracht van menselijk contact. We zijn trots op onze persoonlijke digitale assistent, Kate, die steeds beter helpt onze klanten te ontzorgen in al onze kernmarkten. Tot de meest markante ontwikkelingen op dat gebied behoort het feit dat particuliere KBC-klanten in 2023 de mogelijkheid kregen om Kate Coins te verwerven en die ook effectief opnieuw te besteden.

Dat kadert trouwens perfect in de verdere uitvoering van onze strategie. In de afgelopen jaren lanceerden we immers een aantal concepten en bouwstenen zoals Digital First, Bank-insurance+, Kate en Kate Coins, die extra waarde creëren wanneer ze met elkaar in contact komen. Die elementen brengen we nu samen in zogenaamde ecosystemen, waarbij we onze klanten een nieuwe soort dienstverlening aanbieden. Die bestaat erin dat we hen ondersteunen bij elke stap in de zoektocht naar oplossingen voor problemen rond wonen, mobiliteit, energie, enz., niet alleen via onze eigen producten, maar ook via producten en diensten van partners en leveranciers. Dat laat onze klanten toe geld te besparen én te verdienen, zowel binnen als buiten de traditionele bank- en verzekeringsomgeving. We noemen die volgende stap in onze strategie ‘S.T.E.M., the Ecosphere’, waarbij S.T.E.M. staat voor ‘Save Time and Earn Money’.

Dat we ons met onze strategie succesvol blijven inzetten voor innovatie en een maximaal gemak voor onze klanten, wordt trouwens ook extern erkend. Het onafhankelijke internationale onderzoeksbureau Sia Partners heeft in 2023 KBC Mobile opnieuw uitgeroepen tot de beste mobiele bank- en verzekeringsapp in België en zelfs tot de nummer drie wereldwijd. Daarenboven bekroonde Sia Partners onze app ook nog eens met de titel van beste gebruikerservaring voor auto- en brandverzekering.”

Focus op vijf kernlanden

Koenraad Debackere: “Het kernmetier van KBC Groep, de moedermaatschappij van KBC Bank, is en blijft bankverzekeren in een duidelijke selectie van vijf kernmarkten. Begin 2023 finaliseerden we de verkoop van de resterende portefeuille kredieten en van de deposito’s van KBC Bank Ireland. Dat betekent dat we ons de facto nu volledig hebben teruggetrokken uit de Ierse markt. Onze kernlanden zijn dus België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije.

In die kernlanden zien we onze aanwezigheid als een engagement op lange termijn en we willen er onze aanwezigheid verder optimaliseren door organische groei of interessante overnames, volgens duidelijke en strikte strategische en financiële criteria. Dat concretiseerden we in de afgelopen jaren onder meer door overnames in Slowakije – met OTP Banka Slovensko – en vooral in Bulgarije, waar we niet alleen de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN, maar ook Raiffeisenbank Bulgaria overnamen en onze positie op deze thuismarkt gevoelig verstevigden.

In dat kader ging in 2023 veel aandacht naar de verdere integratie van Raiffeisenbank Bulgaria in onze bankdochtermaatschappij UBB. Een integratie die transparant, doordacht en zorgzaam wordt doorgevoerd, in het belang van onze klanten en medewerkers. Op 10 april 2023 werd de juridische fusie er een feit.”

Opnieuw een uitstekend resultaat in uitdagende omstandigheden

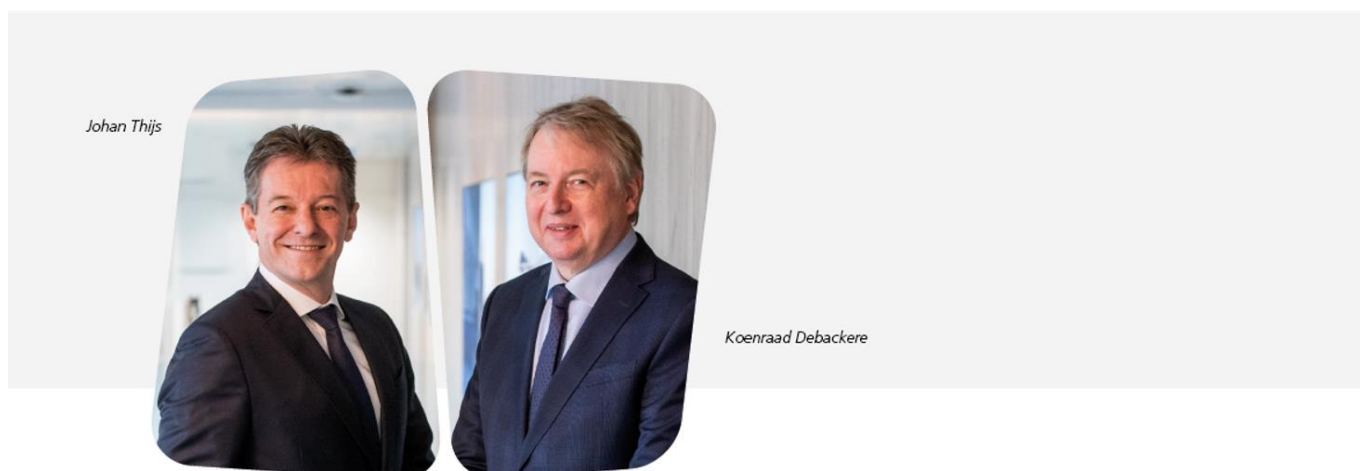
Johan Thijs: “In 2023 klokte ons nettoresultaat af op 2,8 miljard euro, een stijging van 29% tegenover het jaar voordien. Onze opbrengsten profiteerden van onder meer gestegen nettorente-inkomsten (ondanks het negatieve effect van de deposito-uitvloeï naar een eenjarige staatsbon in België) en hogere nettoprovisie-inkomsten, en werden bovendien begunstigd door de 0,4 miljard euro meerwaarde die we konden boeken als gevolg van de afronding van de Ierse verkoopovereenkomst. We boekten ook per saldo iets lagere waardeverminderingen. Onze kosten stegen, vooral onder impuls van loonindexatie, ICT-kosten en hogere bankheffingen. Onze liquiditeit en solvabiliteit bleven zeer solide, getuige een NSFR van 136%, een LCR van 159% en een fully loaded common equity ratio van 14,7% eind 2023.”

De economische omgeving in 2023 en daarna

Koenraad Debackere: “De wereldeconomie kende in 2023 verschillende snelheden. De economische groeidynamiek van de eurozone stagneerde, in tegenstelling tot de veel forsere dynamiek in de VS, die gedreven werd door de robuuste binnenlandse vraag en de eerste effecten van een industriebeleid dat op zijn beurt een belangrijke impuls geeft aan de verduurzaming van belangrijke waardeketens in de Amerikaanse economie. Ondanks de conjunctuurverzwakking aan het eind van 2023 zal de wereldeconomie in 2024 allicht een diepe recessie kunnen vermijden. De inflatie zette in 2023 haar neerwaarts pad na de energieprijsschok van 2022 voort. Dat was vooral het gevolg van een gedeeltelijke normalisatie van energieprijzen en het krappere monetaire beleid dat per saldo ook de obligatierentes deed stijgen. De inflatie lag echter nog steeds boven de 2%-doelstelling van zowel de Fed als de ECB. Vandaar dat beide centrale banken waarschijnlijk nog enige tijd hun beleidsrentes op hun actuele piekniveau zullen houden, maar met verwachte neerwaartse bijstellingen in de loop van 2024.

Samen met de kwantitatieve verkrapping door de ECB vormen die hoge rentes voor de financiering van de overheidsfinanciën in de eurozone een belangrijk aandachtspunt voor 2024. Dat komt uiteraard bovenop een blijvend uitdagende geopolitieke omgeving, inclusief diverse conflicten en oorlogen.

Onze resultaten in 2023 en in de voorbije jaren zijn echter het bewijs dat we, ook in uitdagende omstandigheden, kunnen voortbouwen op onze sterke fundamenten en onze strategie. Het fundament van die strategie blijft uiteraard het vertrouwen dat u, beste klant, medewerker, aandeelhouder of andere stakeholder, in ons stelt en waarvoor wij u oprecht danken.”

Johan Thijs
Chief Executive Officer

Koenraad Debackere
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Werkgebied en activiteiten

KBC Bank is een bank voor hoofdzakelijk retail-, privatebanking-, kmo- en midcapcliënten. Geografisch concentreren we ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, voornamelijk als ondersteuning van onze bedrijfscliënten uit onze kernmarkten. KBC Bank is 100% in handen van KBC Groep.

Netwerk en personeel

Bankkantoren, 31-12-2023	1 166
België	434
Centraal- en Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Hongarije, en Bulgarije)	720
Rest van de wereld	12
Personeel, in VTE, gemiddelde over 2023	ca. 29 000

Financiële kalender

De financiële communicatie wordt voor het grootste deel op niveau van KBC Groep georganiseerd. De financiële informatie over KBC Bank is beschikbaar op www.kbc.com / investor relations / informatie over KBC Bank. De meest actuele versie van de financiële kalender is beschikbaar op www.kbc.com.

Financiële kalender KBC Groep en KBC Bank

Boekjaar 2023	KBC Groep Jaarverslag 2023, Duurzaamheidsverslag 2023 en Risk report 2023 beschikbaar: 2 april 2024
	Jaarverslag KBC Bank 2023 beschikbaar: 2 april 2024
	Algemene Vergadering KBC Bank: 24 april 2024
	Algemene Vergadering KBC Groep: 2 mei 2024
1kw2024	Publicatie resultaten KBC Groep: 16 mei 2024
2kw2024/1h2024	Publicatie resultaten KBC Groep: 8 augustus 2024
3kw2024/9m2024	Publicatie resultaten KBC Groep: 7 november 2024

Langetermijnkredietratings

In de tabel vindt u de langetermijn- en kortetermijnkredietratings van KBC Bank NV. De kredietratings van KBC Groep NV en de duurzaamheidsratings van de groep vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Kredietratings KBC Bank, 14 maart 2024	Langetermijnratings (long term debt ratings) Kortetermijnratings	
	Fitch	A+ (stabiele outlook)
Moody's*	A1 (positieve outlook)	P-1
Standard & Poor's	A+ (stabiele outlook)	A-1

Voor de definiëring van de verschillende ratings en methodologieën verwijzen we naar de respectieve ratingagentschappen.

* Long term deposit rating is Aa3.

Ons bedrijfsprofiel

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Bank is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van het bedrijfsprofiel van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten. Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2023.

Hoe creëren we duurzame waarde? (KBC Groep)

Als bankier zorgen we ervoor dat onze klanten goed geïnformeerd kunnen sparen en beleggen, waarbij we ook actief duurzame beleggingsproducten aanbieden. Op die manier kan iedere klant zijn vermogen laten aangroeien volgens zijn eigen wensen en risicoprofiel, en daarbij rekenen op onze expertise. Met de deposito's die de klanten aan ons toevertrouwen, verlenen we kredieten aan particulieren, ondernemingen en overheden, en houden op die manier de economie draaiende, ook in moeilijker omstandigheden, zoals tijdens de coronacrisis. We houden ook een beleggingsportefeuille aan en investeren dus ook onrechtstreeks in de economie. Bovendien financieren we ook specifieke sectoren en projecten, zoals de socialprofitsector en infrastructuurprojecten met een belangrijke invloed op de binnenlandse economische ontwikkeling.

Als verzekeraar bieden we onze klanten de mogelijkheid om hun activiteiten met een gerust gemoed uit te oefenen en hun risico's te beperken. We streven ernaar elke dag de beste verzekering aan te bieden voor een correcte prijs en we investeren in een kwaliteitsvolle schadeafhandeling. We gebruiken ook onze kennis over ongevalsoorzaken bij het opzetten van preventiecampagnes en we hebben een lange traditie van samenwerking met organisaties die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid, welzijn en begeleiding van slachtoffers.

We bieden onze klanten ook verschillende andere diensten aan die voor hen belangrijk zijn in hun dagelijkse leven. We denken dan bijvoorbeeld aan betalingsverkeer, cashmanagement, handelsfinanciering, leasing, corporate finance, geld- en kapitaalmarktproducten, enz. Ook op die manier leveren we een bijdrage aan het economische raderwerk.

Bij al die activiteiten trachten we rekening te houden met de impact ervan op de samenleving en het milieu, en we vertalen dat in concrete doelstellingen. We kiezen er ook bewust voor om waar mogelijk onze positieve impact op de samenleving te vergroten, en we leggen daarbij de focus op gebieden waar we als bank-verzekeraar het verschil kunnen maken, zoals financiële geletterdheid, milieubewustzijn, ondernemerschap en de gezondheids- en vergrijzingsproblematiek. In onze bedrijfsvoering besteden we ook terdege aandacht aan zaken zoals cyberrisico, anticorruptiemaatregelen, klimaatverandering en in toenemende mate ook andere milieuaspecten (zoals biodiversiteit, circulaire economie, waterbeheer en vervuiling).

Wat klimaat betreft, hebben we als bank-verzekeraar een rechtstreekse invloed op de klimaatverandering door ons eigen energieverbruik. Belangrijker is echter de onrechtstreekse invloed, via kredietverlening, het aanhouden van een beleggingsportefeuille, het aanbieden van beleggingen aan klanten en het verzekeren van tegenpartijen die een belangrijke invloed op het klimaat kunnen hebben. We ondervinden bovendien zelf de invloed van klimaatverandering. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan hogere schadeclaims bij onze verzekeringen als gevolg van extreme weersomstandigheden of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving. We houden daar terdege rekening mee, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om actief bij te dragen door bijvoorbeeld duurzame producten en diensten te lanceren. We volgen onze prestaties op dat gebied van nabij op en hanteren daarvoor specifieke doelen. Sinds 2022 hebben we de scope van ons Sustainable Finance Programme verder uitgebreid naar andere milieuaspecten, zoals biodiversiteit en circulariteit.

Als grote lokale speler in elk van onze kernlanden zijn we bovendien een deel van het lokale economische en sociale weefsel. We dragen in al onze kernmarkten in belangrijke mate bij tot de werkgelegenheid en we beseffen dat we een belangrijke impact hebben op het leven van onze mensen. We stimuleren verantwoord gedrag bij onze medewerkers en we bieden hun een faire vergoeding voor hun werk. Zo dragen we bij tot hun koopkracht en tot de welvaart van de landen waarin we actief zijn.

Wat maakt ons tot wie we zijn? (KBC Groep)

We vatten onze bedrijfscultuur samen in het letterwoord PEARL+. Dat staat voor Performance, Empowerment, Accountability, Responsiveness en Local Embeddedness. Het plusteken in PEARL+ symboliseert onze focus op gezamenlijke ontwikkeling en 'smart copy' van oplossingen, initiatieven en ideeën zodat ze overal in de groep gemakkelijk bruikbaar en inzetbaar zijn. Daardoor kunnen we efficiënter werken, sneller schakelen en lokale talenten groepswijd benutten. We moedigen al onze medewerkers aan zich responsive, respectvol en resultaatgericht te gedragen. In het schema leggen we uit wat we daarmee bedoelen.

PEARL+ is een mindset, een werkcultuur van al onze medewerkers. Om er zeker van te zijn dat al onze medewerkers doordrongen zijn van die waarden, stelden we een specifieke PEARL-manager aan die aan onze CEO rapporteert. Om die cultuur in de volledige groep in te bedden en tot een succes te maken, implementeren we ze niet alleen top-down, maar ook bottom-up. Zo hebben we op de werkvloer honderden PEARL ambassadors die PEARL concreet vormgeven en andere collega's daarin voorhelpen.

We hebben onze groep opgebouwd rond drie divisies, die focussen op de lokale activiteiten en bijdragen tot een duurzame winst en groei. Het gaat om de divisies België, Tsjechië en Internationale Markten. Een uitgebreide omschrijving vindt u in het hoofdstuk Onze divisies.

In onze groep bepaalt de Raad van Bestuur de strategie, het algemene beleid en het niveau van te nemen risico's. Een aantal gespecialiseerde comités staat die Raad bij: het Auditcomité, het Risico- en Compliancecomité, het Benoemingscomité en het Remuneratiecomité. We gaan dieper in op die comités in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur. Ons Directiecomité zorgt voor het operationele bestuur van de groep en doet dat binnen de door de Raad van Bestuur goedgekeurde algemene strategie. Het Directiecomité omvat, naast de CEO, ook de chief financial officer (CFO), de chief risk officer (CRO) en de chief innovation officer (CIO) van de groep, en de CEO's van de drie divisies.

Wat ons onderscheidt van onze concurrenten (KBC Groep)

Ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel

We spelen geïntegreerd in op de bank- en verzekeringsbehoeften van onze klanten. Ook onze organisatie is geïntegreerd: de meeste diensten werken op een overkoepelend niveau en we sturen de groep ook geïntegreerd aan. Voor onze klanten biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide relevante en gepersonaliseerde *one-stop* financiële dienstverlening, waarbij ze kunnen kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod, dat zelfs het pure bankverzekeren overstijgt. Voor onszelf biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen en synergieën, en verhoogde interactiemogelijkheden met en een vollediger inzicht in onze klanten.

Onze digitale aanpak

In onze strategie vormt digitale interactie met de klanten de basis van ons bedrijfsmodel, zowel op het vlak van verkoop en advies als wat proces- en productontwikkeling betreft. Naast een digitaal productaanbod bieden we dus ook digitaal advies aan onze klanten én ontwikkelen we alle processen en producten alsof ze digitaal verkocht moeten worden. Bij digitale verkoop en advies zullen artificiële intelligentie en data-analyse een belangrijke rol spelen. Kate, onze persoonlijke digitale assistent, speelt daarbij een essentiële rol. Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of callcentra. Net dankzij het succes van onze digitale aanpak kunnen we tegelijk ook meer tijd vrijmaken om meer klanten nog beter te adviseren.

Onze sterke geografische focus en local responsiveness

We concentreren ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. Met deze selectie van landen werken we in een mix van mature markten en groeiemarkten, en kunnen we bij die laatste rekenen op het inhaalpotentieel inzake financiële dienstverlening. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, onder meer om de activiteiten van onze bedrijfsklanten in de kernmarkten te ondersteunen. In onze kernlanden willen we duurzame relaties met onze lokale klanten opbouwen. We willen onze lokale klanten beter begrijpen en kennen, alert zijn voor signalen en er proactief op inspelen, diensten en producten op maat aanbieden en focussen op duurzame ontwikkeling van de verschillende gemeenschappen waarbinnen we actief zijn. Waar relevant werken we tussen onze kernlanden samen om dubbel werk te vermijden en onze klanten het beste te kunnen aanbieden.

Onze duurzaamheidsaanpak

Als financiële instelling hebben we een belangrijke directe en indirecte impact op de samenleving. KBC wil de transitie naar een duurzamere en klimaatbestendigere samenleving ondersteunen. Daarom is duurzaamheid een integraal onderdeel van onze algemene bedrijfsstrategie en verankerd in onze dagelijkse bedrijfsactiviteiten en de producten en diensten die we aanbieden. Onze duurzaamheidsstrategie, afgestemd op de lokale economie en samenleving, bestaat uit financiële veerkracht en drie hoekstenen: verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren, onze positieve impact op de samenleving vergroten en onze nadelige impact op de samenleving beperken.

Onze aandeelhoudersstructuur

Bijzonder aan de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep (waarvan KBC Bank een 100%-dochtermaatschappij is) is het vaste aandeelhouderssyndicaat bestaande uit Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere vaste aandeelhouders, die eind 2023 samen ruwweg 41% van de aandelen in handen hadden. Die aandeelhouders treden op in onderling overleg en verzekeren op die manier de aandeelhoudersstabiliteit van de KBC-groep.

Onze sterktes

Uniek bankverzekeringsmodel en innovatieve datagedreven digitale strategie, waardoor we direct kunnen inspelen op de behoeften van onze klanten	Sterke commerciële bank- en verzekeringsfranchises in al onze divisies	Succesvolle historiek inzake onderliggende bedrijfsresultaten	Solide kapitaalpositie en sterke liquiditeit	Sterke inbedding in de lokale economieën van onze kernlanden	Sterke focus op duurzaamheid. Ambitieuze klimaatdoelstellingen waarmee we ook onze klanten begeleiden naar een duurzamere toekomst.
---	--	---	--	--	---

Onze uitdagingen

Macro-economische omgeving gekenmerkt door onder meer geopolitieke uitdagingen en een gewijzigde rente-omgeving	Invloed van de klimaatverandering op onze activiteiten en die van onze klanten, en benutten van opportuniteiten gerelateerd aan de overgang naar een groenere economie	Strengere regelgeving omtrent klantenbescherming, solvabiliteit, milieu, enz.	Veranderend klantengedrag, concurrentie en nieuwe spelers op de markt	Nieuwe technologieën en cybercriminaliteit
---	--	---	---	--

In welke omgeving zijn we actief? (KBC Groep)

De wereldeconomie

2023 was een jaar van verschillende groeitempo's van de grote economieën. De economie van de eurozone had nog te lijden van de naweeën van de energieprijsschok uit 2022, wat in 2023 resulteerde in een stagnerende kwartaalgroei in de buurt van 0% (jaargemiddelde groei 0,5%).

De Amerikaanse economie, en in het bijzonder de Amerikaanse consument, had daar veel minder last van, wat resulteerde in een bovengemiddelde kwartaalgroei tot en met het vierde kwartaal. Per saldo leidde dat tot een jaargemiddelde groei van 2,5%. In China heerste er in het eerste kwartaal van 2023 een groeioptimisme na het loslaten van de meeste beperkende coronamaatregelen. Als gevolg van de zwakke wereldconjunctuur en de onevenwichtige binnenlandse vraag (met o.m. een aanhoudende crisis in de vastgoedsector) ontgoochelde de groeidynamiek echter in de daaropvolgende kwartalen. Per saldo bedroeg de jaargemiddelde groei er 5,2%.

Zowel in Europa als in de VS is de inflatie voorbij de piek. De desinflatiegolf van 2023 was vooral het gevolg van het feit dat de hoge energieprijzen van 2022 geleidelijk uit de vergelijkingsbasis van de jaar-op-jaar inflatie verdwenen. Ook de onderliggende kerninflatie (inflatie exclusief energie- en voedingsprijzen) droeg naar het jaareinde van 2023 bij tot het desinflatiepad. Hoe snel de headline-inflatie in de eurozone en de VS opnieuw de doelstelling van de Fed en ECB van 2% bereiken, hangt er dan ook in grote mate van af of, en in welke mate, er zich in de loop van 2024 nieuwe inflatie-impulsen voordoen.

Nu de inflatie over haar hoogtepunt heen lijkt, en gegeven het feit dat de monetaire verkrappingsen met vertraging nog hun volle impact op de groei en inflatie moeten tonen, hebben zowel de Fed als de ECB in 2023 de piek van hun verkrappingscyclus bereikt. De beleidsrente van de Fed bereikte in juli de band tussen 5,25% en 5,50%, waarna de ECB in september haar depositorente een laatste maal verhoogde tot 4%. Om de inflatie voldoende snel terug te brengen naar de doelstelling van 2% zullen beide centrale banken allicht hun rente nog enige tijd op dat restrictieve peil houden. Een eerste renteverlaging door de ECB is dan ook pas waarschijnlijk rond het midden van 2024.

In 2023 volgde de ECB het pad van de Fed en begon ze in maart met het niet-herbeleggen van aflopende activa uit haar APP-portefeuille ook aan haar kwantitatieve verstrakking. Net zoals dat het geval is voor de Fed, loopt die verstrakking allicht voort na het begin van de renteverlagingscyclus in 2024. Volgens de ECB-communicatie zal ze haar bestaande PEPP-portefeuille vanaf de tweede jaarhelft van 2024 niet meer volledig herbeleggen, zodat de totale portefeuille gemiddeld per maand met 7,5 miljard euro zal krimpen. Vanaf 2025 zal de ECB herbeleggingen van de PEPP-portefeuille volledig stopzetten. Na het stopzetten van die flexibele PEPP-herbeleggingen, zal de ECB vooral rekenen op het Transmission Protection Mechanism (TPM) om de intra-EMU rentespreads binnen voor de aanvaardbare grenzen te houden.

Onder impuls van de stijgende beleidsrentes en de normaliserende risicopremies stegen in 2023 de Amerikaanse en Duitse tienjaarsrentes in het derde kwartaal tot respectievelijk ca. 5% en 3%. Beide referentierentes daalden echter opnieuw fors in het vierde kwartaal tot respectievelijk 4% en 2% naar het jaareinde van 2023 toe. Een matige opwaartse correctie deed zich voor in januari 2024.

De Amerikaanse dollar was ook in 2023 volatiel, gedreven door 'vlucht naar kwaliteit' en (verwachte) rente- en groeiverschillen. Per saldo verzwakte de Amerikaanse dollar in 2023 ten opzichte van de euro licht van circa 1,07 tot 1,10 dollar per euro.

De belangrijkste beleidsuitdaging voor 2024 is het vinden van een evenwicht tussen enerzijds het voeren van een voldoende restrictief (monetair) beleid om de inflatie duurzaam terug te brengen tot de 2%-doelstelling, en anderzijds het vermijden van een het veroorzaken van een ernstige recessie.

Informatie per divisie en land vindt u in het hoofdstuk Onze divisies.

De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2023 (KBC Groep)

Marktomgeving in 2023¹

	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije
Wijziging van het bbp (reëel)	1,5%	-0,4%	1,1%	-0,8%	1,9%
Inflatie (gemiddelde jaarstijging van de consumptieprijsen)	2,3%	12,1%	11,0%	17,0%	8,6%
Werkloosheidsgraad (% van de beroepsbevolking, jaareinde, Eurostat-definitie)	5,7%	2,8%	5,8%	4,4%	4,3%
Financieringssaldo overheid (% van het bbp)	-4,6%	-3,8%	-6,1%	-6,0%	-3,0%
Overheidsschuld (% van het bbp)	105,8%	43,9%	57,5%	72,5%	22,0%

Geschatte verwachte groei van het reële bbp in de komende jaren

	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije
2024	1,1%	1,4%	2,2%	2,8%	2,3%
2025	1,1%	3,1%	3,3%	3,6%	3,0%

Positie van KBC in elk kernland²

Belangrijkste merken	KBC, CBC, KBC Brussels	ČSOB	ČSOB	K&H	UBB, DZI
Netwerk	434 bankkantoren 292 verzekerings- agentschappen Onlinekanalen	198 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen Onlinekanalen	99 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen Onlinekanalen	195 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen Onlinekanalen	228 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen Onlinekanalen
Recente overnames of verkopen ³ (2021-2022-2023)	–	–	–	–	Overname Bulgaarse pensioen- en levensverzekering- ringsactiviteiten van NN (2021). Overname Raiffeisenbank Bulgaria (2022)
Klanten (miljoenen, schatting, KBC Groep)	3,9	4,3	0,8	1,6	2,2
- Waarvan KBC Bank	3,7	3,8	0,5	1,0	1,5
Kredietportefeuille (miljarden euro, KBC Groep)	131	39	12	8	11
Deposito's (exclusief schuld papier) (miljarden euro, KBC Groep)	136	51	9	10	13
Marktaandeelen (schatting, KBC Groep)					
- bankproducten	20%	21%	12%	11%	19%
- beleggingsfondsen	27%	25%	7%	11%	14%
- levensverzekeringen	12%	7%	2%	3%	32%
- schadeverzekeringen	9%	10%	5%	7%	12%
Nettowinstbijdrage in 2023 (in miljoenen euro; KBC Bank)	1 471	645	98	282	250

¹ Gegevens gebaseerd op schattingen van begin maart 2024 en dus afwijkend van gegevens m.b.t. eind 2023 in Toelichting 3.9. in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

² Marktaandeelen en klantenaantallen: gebaseerd op eigen schattingen. Marktaandeel bankproducten: gemiddelde van marktaandeelen in kredieten en in deposito's. Voor levensverzekeringen in België gebaseerd op reserves; voor de andere landen gebaseerd op premies. Kredietportefeuille: zie hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? Deposito's: deposito's van klanten, zonder repo's. Het aantal bankkantoren is zonder de automatenkantoren en het netwerk van 12 buitenlandse kantoren van KBC Bank in Europa, de VS en Zuidoost-Azië. De marktaandeelen zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare gegevens (bv. van eind september 2023).

³ Voor details zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Onze belangrijkste uitdagingen (KBC Groep)

Klimaatverandering, wereldwijde gezondheidsrisico's, geopolitieke en economische uitdagingen

Uiteraard beïnvloeden de wereldeconomie, de financiële markten en de demografische ontwikkelingen ons resultaat. De coronacrisis en de recente extreme weersomstandigheden toonden dat ook klimaatverandering en gezondheidsrisico's significante invloed kunnen hebben. Ook geopolitieke ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne, kunnen een belangrijke impact op de economie hebben en dus mogelijk gevolgen voor onze resultaten.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We zorgen er in onze langetermijnplanning en onze langetermijnsenario's voor dat onze kapitaal- en liquiditeitsposities een negatief scenario kunnen doorstaan.
- ✓ We berekenen de impact van wijzigingen in de belangrijke parameters en schatten de invloed van significante gebeurtenissen zo goed mogelijk in.
- ✓ Wanneer blijkt dat de modellen het verhoogde kredietrisico resulterend uit bepaalde gebeurtenissen niet opvangen, leggen we bijkomende reserves aan gebaseerd op een beoordeling door het management.
- ✓ Waar nodig (bijvoorbeeld n.a.v. de coronacrisis) nemen we de nodige maatregelen inzake toegankelijkheid en bedrijfscontinuïteit.
- ✓ We vertalen onze strategie inzake milieu en klimaatverandering in concrete doelstellingen en engageren ons in diverse internationale initiatieven ter zake. We rapporteren uitvoerig over duurzaamheid in dit rapport, maar ook in ons Duurzaamheidsrapport, op www.kbc.com.
- ✓ We passen ons aanbod aan producten en diensten voortdurend aan, bijvoorbeeld door in te spelen op de vraag naar duurzame producten. We willen ook voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst.
- ✓ We streven ernaar onze inkomsten te diversifiëren, onder andere door meer fee business, naast interestinkomsten.

Wijzigend klantgedrag en concurrentie

We hebben te maken met sterke concurrentie (van traditionele spelers, internetbanken, fintechs, bigtechs, enz.), technologische veranderingen en wijzigend klantgedrag. Dat beïnvloedt de verwachtingen van klanten inzake snelheid, digitale interactie, pro-activiteit, personalisatie en relevantie en verhoogt het belang van digitalisering en innovatie in onze groep en noodzaakt tot een wendbare, snelle organisatie die in staat is continu aanpassingen te doen aan processen en systemen.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ Om ons te wapenen tegen concurrentie en technologische veranderingen zijn de creatieve input en de diversiteit qua opleiding en achtergrond van onze medewerkers bijzonder belangrijk.
- ✓ We hebben een grote hoeveelheid gegevens ter beschikking wat – mits toestemming van de klant – ons in staat stelt beter te begrijpen wat klanten echt willen. Ons geïntegreerde model stelt ons in staat betere inzichten te verwerven en completere oplossingen aan te bieden dan pure banken of verzekeraars. We staan bovendien dicht bij onze klanten dan bijvoorbeeld de bigtechbedrijven.
- ✓ We hebben een proces om ervoor te zorgen dat de business op een efficiënte manier een beslissing verkrijgt om een nieuw product of dienst te lanceren, waarbij ook de risico's grondig bekeken worden. We herzien regelmatig alle bestaande producten om ze aan te passen aan gewijzigde klantenbehoeften of omstandigheden.
- ✓ In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle innovatieve toepassingen (zie hoofdstuk Onze Divisies).
- ✓ We volgen actief trends op en analyseren de markt.
- ✓ Toepassingen worden waar mogelijk gekopieerd in verschillende kernmarkten van de groep. We staan ook open voor samenwerking met fintechbedrijven en branchegenoten.
- ✓ Naast innovatie en digitalisering zetten we ook in op vereenvoudiging en automatisatie van producten en processen (straight-through processing). Onder meer via onze digitale assistent Kate focussen we op ontzorging van onze klanten.

Regelgeving

De komende jaren zullen de volgende trends en regelgevingen een belangrijke impact hebben:

- ✓ duurzaamheid: EU-maatregelen om financiële middelen te mobiliseren voor duurzame groei o.m. via aangepaste rapportering (CSRD & artikel 8 Taxonomieverordening);
- ✓ digitaliteit: EU-initiatieven rond de impact van nieuwe technologieën op de financiële dienstensector (Digital Operational Resilience Act, Cyber Resilience Act, AML-Richtlijn (virtuele valuta), Markets in Crypto-Assets Regulation, voorstellen van verordeningen over Financial Data Access, de digitale euro en de European Digital Identity);
- ✓ artificial intelligence: de EU wil via een risicogebonden aanpak verkoop, ontwikkeling en toepassing van AI-systemen op Europees niveau regelen;
- ✓ prudentieel toezicht: omzetting van Basel IV in de Verordening en Richtlijn kapitaalvereisten (CRR3 en CRD6); herziening van Solvency II; ontwikkelingen m.b.t. de hervorming van het Crisis Management & Deposit Insurance Framework; ontwikkelingen rond het ontwerp van de Richtlijn herstel- en resolutieplanning voor verzekeringsondernemingen;
- ✓ betalingsverkeer: voorstel van Verordening voor onmiddellijke overmakingen in euro, herziening juridisch kader voor de betalingsdiensten en voorstel voor richtlijn (PSD3) dat zich richt op de prudentiële aspecten;
- ✓ financiële markten en producten: hervorming Verordening Europese marktinfrastructuur, voorstel Richtlijn voor verkoop op afstand van financiële diensten; EU Green Bonds Standards Regulation.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We bereiden ons degelijk voor op nieuwe regelgeving: gespecialiseerde teams volgen de trends en regelgeving op de voet en stellen acties voor, onder meer met betrekking tot de kapitaalplanning van de groep.
- ✓ We nemen deel aan werkgroepen in belangenverenigingen, waar we ontwerpteksten analyseren.
- ✓ Een speciaal team bekommert zich om de contacten met de overheden en de toezichthouders.
- ✓ We bereiden nota's voor en geven opleidingen voor de business.
- ✓ We bekijken de impact van de regelgeving op het klantengedrag en passen onze producten en processen waar nodig aan het wijzigende klantengedrag aan; ook de impact op transformatie- en innovatieprojecten wordt bekeken.

Cyberrisico en gegevensbeveiliging

In een snel digitaliserende wereld zijn cyberaanvallen een constante bedreiging. Deze bedreigingen volgen evoluties in het digitale landschap. Ontwikkelingen die gebruik maken van artificiële intelligentie verhogen het aantal mogelijke cyberaanvallen en introduceren nieuwe manieren om cyberaanvallen uit te voeren. Binnen KBC focussen we op een optimale bescherming tegen cybercriminaliteit, zowel van onze klanten als van onze entiteiten zelf.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We maken onze medewerkers bewust van cyberrisico's door digitale opleidingen aan te bieden waarbij we aandacht besteden aan zaken zoals phishing, smishing (sms phishing), vishing (voice phishing) en cyberfraude in het algemeen. Via simulatietesten wordt gecontroleerd of medewerkers correct reageren op diverse scenario's.
- ✓ We werken aan sterk beveiligde en betrouwbare ICT-systemen en databeschermingsprocedures.
- ✓ We zetten sterk in op het verzamelen van threat intelligence en gebruiken diverse tools om zo snel en accuraat mogelijk te anticiperen/reageren op verschillende cyberbedreigingen zoals DDoS en ransomware.
- ✓ Het groepswijde competentiecentrum voor Information Risk Management en Business Continuity volgt alle risico's op die gerelateerd zijn aan gegevensbeveiliging, cybercrime en operationele ICT. Het team informeert en assisteert de lokale entiteiten, test de verdedigingssystemen van KBC en faciliteert trainingen.
- ✓ We zijn lid van de Belgische Cyber Security Coalition, een kennis- en overlegplatform van zo'n vijftig overheids- en privébedrijven en academici.
- ✓ We laten de cyberrisico's en de verdedigingsmechanismen van onze entiteiten evalueren door interne en externe beveiligingsexperts.
- ✓ Zie ook Hoe beheren we onze risico's, onder Niet-financiële risico's en De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur, onder Privacy, databescherming, communicatie en inclusie, en in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties (KBC Groep)

Als financiële groep doen we een beroep op verschillende werkmiddelen. Dat zijn onze medewerkers en onze kapitaalbasis, maar ook onze merken, onze reputatie, onze innovatiecapaciteit, onze relaties met alle stakeholders, onze kantoren, agentschappen en elektronische netwerken en onze ICT-infrastructuur.

Onze medewerkers

Onze waarden zijn groepswijd dezelfde en steunen op onze bedrijfscultuur PEARL+. De E uit PEARL+ staat voor Empowerment, waarmee we bedoelen dat we elke medewerker de ruimte bieden om zijn talent en creativiteit te ontplooiën en om die in te zetten bij de realisatie van onze bedrijfsstrategie. De + in PEARL+ staat voor cocreëren over de landsgrenzen heen en slim kopiëren van elkaar. Zo halen we meer voordeel uit de rijkdom en verscheidenheid in onze groep. We stimuleren die cultuur bij onze medewerkers actief. Met de verschillende Team Blue-initiatieven zoals Team Blue Challenges en Group Inspiration Days willen we alle collega's uit de verschillende landen verenigen, zodat ze fier zijn op hun team en hun bedrijf en gebruikmaken van elkaars ervaring.

Het blijft de vaste ambitie om onze organisatie en medewerkers toekomstbestendig te houden en medewerkers zoveel mogelijk aan boord te houden en te laten meegroeien met KBC. We zetten in op een leercultuur waarbij leren integraal deel uitmaakt van de dagelijkse activiteiten. Ons bedrijf is in volle transformatie (denk maar aan de introductie van Kate) en heeft dus continu nieuwe skills nodig. Daarom vragen we onze medewerkers om continu te blijven leren en te focussen op die skills die ertoe doen. Om dat op een slimme manier mogelijk te maken, werken we met een AI-gestuurd leer- en talentenplatform, dat de naam StiPPLE draagt. Dat reikt medewerkers de juiste hr-info aan om hun loopbaan naar een hoger niveau te tillen. Ze krijgen leerinhoud op maat, niet alleen voor de relevante skills, maar ook voor het juiste skillsniveau. Via progressiedialogen met de leidinggevende helpt StiPPLE hen te focussen op de juiste prestatie- en ontwikkelingsdoelen. StiPPLE vormt ook een geïntegreerde marktplaats voor interne vacatures, waarbij openstaande jobs en interne talenten gematcht worden. De medewerkers kunnen via het platform ook inzicht krijgen in hun loopbaan: welke jobs sluiten aan bij hun profiel en welke skills zijn nog te ontwikkelen om hun ambities waar te maken. Medewerkers kunnen sinds dit jaar ook een beroep doen op career counseling om een beter inzicht te krijgen in hun persoonlijke talenten en interesses en in hun loopbaanmogelijkheden binnen KBC. Het digitale leer- en talentenplatform is al deels internationaal uitgerold.

Onze medewerkers kunnen uiteraard ook rekenen op een marktconform en fair loon, aangevuld met extralegale voordelen. We nemen de gezondheid en het welzijn van onze medewerkers ter harte. Een goede balans tussen business performance en welzijn van de medewerkers is belangrijker dan ooit. Daarom gaan we op zoek naar creatieve oplossingen, zodat we met zijn allen gezond en met enthousiasme aan de slag kunnen blijven. KBC heeft een eigen medische en preventiedienst en commissies voor veiligheid en gezondheid op het werk in alle kernlanden. Bij KBC België werkt een apart Work Life Support-team in de context van langer werken geïntegreerde oplossingen uit voor de preventieve aanpak van burn-outs en mentale issues, voor een goede opvang van collega's die na ziekte opnieuw aan de slag gaan, en voor duurzame eindeloopbaanvoorstellen. En postcorona investeren we in de herinrichting van onze hoofdkantoren met het oog op een aangenamere werkomgeving met meer aandacht voor connectie met collega's en een betere ondersteuning van het hybride werken.

We doen het goed in de war for talent, getuige bijvoorbeeld de ruwweg 560 nieuwe aanwervingen in 2023 in België. Dat belet echter niet dat de zoektocht naar gespecialiseerde profielen om KBC mee uit te bouwen nog altijd doorgaat. Het nieuwe AI-gedreven talent acquisition platform dat in 2022 geïntroduceerd werd, vermijdt vooroordelen en fricties bij aanwerving. Kandidaten doorlopen hun testen op een digitale wijze, waar en wanneer zij het verkiezen, wat resulteert in kortere doorlooptijden en een excellente kandidaatbeleving. In 2023 verliepen 54% van de nieuwe aanwervingen via dat platform: digitaal, maar met de human touch op het gepaste moment. Dankzij al die nieuwe talenten telt KBC in België alleen al 50 nationaliteiten.

Goede leidinggevers zijn de sleutel om het beste in onze medewerkers naar boven te halen en om de KBC-strategie succesvol te implementeren. We investeren dan ook in de opleiding van alle leidinggevers. We bieden een intensieve opleiding aan voor startende leidinggevers en hebben een open aanbod van klassieke trainingen om ervaren leidinggevers zich te laten verdiepen in cruciale skills en vaardigheden. Daarnaast voorzien we intensieve begeleiding en training van groepen van leidinggevers die leiderschap opnemen in een specifieke transformatie. In België blijven we inzetten op de 'SAMEN Werkt!'-sessies waarin we formele en informele leiders inspireren en activeren aan de hand van bedrijfswijde uitdagingen. Om een gemeenschappelijke visie te kunnen uitdragen, nemen senior managers uit de hele groep deel aan de KBC University, een ambitieus ontwikkelingsprogramma. Nieuw benoemde senior managers gaan door een leiderschapstraject in de lijn van onze bedrijfscultuur PEARL+ en volgen ook een module over de strategie. We maken ook actief werk van een apart beleid voor toptalentmanagement, waarmee we toekomstige senior managers in kaart brengen en klaarstomen voor de uitdagingen van morgen. Het thema genderdiversiteit krijgt hierin speciale aandacht.

We volgen de mening van onze medewerkers nauw op via een groepswijde Shape Your Future Survey. In 2023 organiseerden we twee bevestigingen waarop de globale responsgraad 80% bedroeg in de tweede jaarhelft. In België was de antwoordratio 81% in maart en 80% in oktober. Groepswijd voelde 72% van de medewerkers zich betrokken bij KBC (België 77%, Tsjechië 75%, Slowakije 65%, Hongarije 65%, Bulgarije 64%). Betrokkenheid is gebaseerd op trots zijn, motivatie in de functie en verbondenheid met KBC. Net die verbondenheid steeg in België in 2023 tot 79%, op groepsniveau bleef het ongewijzigd op 72%. Medewerkers zijn trots op de stabiliteit van KBC als bedrijf en zijn innovatieve aanpak. Behalve naar betrokkenheid peilen we in de Shape Your Future Survey ook naar het draagvlak en de impact van de KBC-strategie bij onze medewerkers en naar andere aspecten van PEARL+, zoals het gevoel van autonomie en empowerment. Uit de resultaten blijkt onder meer dat 75% van de medewerkers ziet hoe hun job helpt om de KBC-strategie in de praktijk om te zetten. De bevestigingen leidden ook tot een aantal acties, zoals initiatieven om managers te ondersteunen in hun coachingrol. De managers zelf hebben toegang tot hun resultaten en nemen specifieke actie waar nodig.

Sinds 1 januari 2023 installeerde KBC België een nieuw distributiemodel voor Retail, Private Banking en Commercial Banking. Voor Retail werd het functiemodel aangepast aan de toenemende digitalisering met onder meer Kate. Functies werden meer veelzijdig gemaakt en worden complexer dan voorheen, wat meer groeikansen biedt aan de medewerkers.

In onze hr-beleidslijnen, ons rekruterings- en promotiebeleid en onze loonsystemen maken we geen onderscheid inzake geslacht, leeftijd, geloof, etnische achtergrond of seksuele geaardheid. Onze beleidsvisie met algemene principes wordt gepubliceerd op www.kbc.com en we zijn voor de derde keer opgenomen in de Bloomberg Gender Equality Index en doen voor de tweede keer mee met het Workforce Disclosure Initiative. Intern zijn er meer concrete richtlijnen. We hebben twee specifieke focuspunten: gender en mensen met een fysieke beperking. Aan de hand van focusgroepen, surveys en andere participatieve methoden luisteren we actief naar de ervaringen en behoeftes van onze collega's. Deze waardevolle inzichten dragen niet alleen bij tot een inclusievere werkomgeving, maar maken ook concrete stappen mogelijk om aanpassingen te doen die toegankelijkheid van de werkvloer vergroten. Elke entiteit werkt een plan met concrete verbeteracties uit rond diversiteit en inclusie en kijkt bij de samenstelling van teams niet alleen naar skills maar ook naar factoren als geslacht, leeftijd, culturele achtergrond, enz. Omdat we dit thema belangrijk vinden, hanteren we een nultolerantie ten aanzien van flagrant respectloos gedrag. We verhogen ook het bewustzijn rond diversiteit bij onze medewerkers via inspiratiesessies. Binnen KBC hebben we een netwerkorganisatie rond diversiteit en inclusie, genaamd Diversity Rocks, met een lokale groep per land. In 2023 vond trouwens ook een eerste internationale Group Diversity Day plaats. Op het vlak van verloning wordt jaarlijks een paygapanalyse uitgevoerd. In België loopt jaarlijks een studie om na te gaan welke rol geslacht speelt, in vergelijking met andere factoren, bij beslissingen in verband met verloning. De resultaten daarvan vindt u in ons Duurzaamheidsverslag.

We investeren in een goede sociale dialoog met de werknemersvertegenwoordigers. In ons sociale overleg komen zeer uiteenlopende thema's aan bod, zoals loon- en arbeidsvoorwaarden, strategie, reorganisaties en welzijn. Om rekening te houden met de lokale wettelijke en bedrijfseigen situaties, organiseren we het sociale overleg voornamelijk per land en onderneming. Daarnaast is er op groepsniveau jaarlijks een vergadering van de Europese ondernemingsraad. Op de agenda staan topics van grensoverschrijdend belang, zodat er een forum is om de sociale impact van beslissingen ook op groepsniveau te bespreken.

We volgen de toepassing van ons hr-beleid zorgvuldig op. Dat doen we niet alleen met kwalitatieve bevestigingen, maar ook met hr-data. Het Beehive-dashboard, bijvoorbeeld, geeft in één oogopslag weer wat belangrijke parameters zijn voor ons senior & middle management. Daarmee brengen we onder andere FTE-ontwikkelingen, performantie- en progressiecijfers, evoluties over skills en reward in kaart. Ook andere dashboards en diverse ad hoc analyses stellen ons in staat inzichten te halen uit hr-data en daar de juiste acties aan te koppelen. Jaarlijks bekijken we aan de hand van een operational risk framework de belangrijke risico's in het hr-proces. Een belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie en monitoring van wetgeving. We zorgen ervoor dat we die strikt toepassen op het hr-domein. Daarbij denken we onder meer aan de EBA-richtlijnen voor outsourcing, diverse wetgeving inzake het loonbeleid (inclusief variabel loon) en de privacywetgeving. Zaken waar we extra op focussen in deze context zijn Schrems II (dataverwerking buiten de Europese Economische Ruimte) en data loss prevention. In de verschillende landen waar we actief zijn, zorgen we dat alle medewerkers in orde zijn met alle wettelijke opleidingsvereisten, bijvoorbeeld voor de distributie van verzekeringen, kredieten of beleggingsproducten. Ook verhogen we via gerichte campagnes en training het algemene risicobewustzijn van onze medewerkers, onder andere voor cyberbissico. Een belangrijk operationeel risico voor human resources is people risk. We volgen in samenwerking met onze risicoafdeling de diverse risico's op de voet. In de zeer snel veranderende financiële sector zou KBC zonder de juiste medewerkers met de juiste competenties niet in staat zijn een referentie te blijven in de Europese financiële sector.

Al de inspanningen vertalen zich in extern gevalideerde hr-awards voor de hele KBC-groep. In 2023 behaalden niet alleen KBC en CBC in België het certificaat Top Employer 2023, ook K&H in Hongarije en onze shared service centers in Tsjechië en Bulgarije kregen die erkenning.

Het jaarverslag van KBC Groep bevat een tabel met een overzicht van het totale personeelsbestand en de verdeling ervan in verschillende categorieën.

Ons kapitaal

Onze activiteiten zijn alleen mogelijk als we beschikken over een degelijke kapitaalbasis. Eind 2023 bedroeg het totale eigen vermogen van KBC Groep 24,3 miljard euro en werd het kapitaal vertegenwoordigd door 417 305 876 aandelen. Het totale eigen vermogen van KBC Bank bedroeg 19,9 miljard euro eind 2023.

KBC Groep heeft 100% in handen van KBC Bank. De aandelen van KBC Groep zijn in handen van een groot aantal aandeelhouders in verschillende landen. Een specifieke groep aandeelhouders, bestaande uit MRBB, Cera, KBC Ancora en de Andere vaste aandeelhouders vormen de vaste aandeelhouders van KBC Groep. Tussen deze kernaandeelhouders werd een aandeelhoudersovereenkomst gesloten om te zorgen voor stabiliteit van het aandeelhouderschap en de continuïteit van de groep en om het algemene beleid van de groep te ondersteunen en te coördineren. Daartoe handelen de kernaandeelhouders in onderling overleg op de Algemene Vergadering van KBC Groep en zijn ze vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur. De huidige overeenkomst werd aangegaan voor een periode van tien jaar met ingang van 1 december 2014. Volgens de recentste kennisgeving bezaten de vaste aandeelhouders samen 40% van onze aandelen. Meer informatie over de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Onze activiteiten bestaan voor een belangrijk deel in het omzetten van deposito's en andere financieringsvormen in kredieten. Naast kapitaal is dus ook onze financiering via deposito's en schuldpapier een belangrijke *grondstof* voor onze groep. We hebben daarom een sterke depositobasis bij particulieren en midcaps opgebouwd in onze kernmarkten. We geven bovendien regelmatig schuldinstrumenten uit, onder meer via KBC Ifima, KBC Bank en KBC Groep NV zelf.

Ons netwerk en onze relaties

Naast medewerkers en kapitaal zijn ook ons netwerk en onze relaties bijzonder belangrijk voor onze activiteiten. U vindt een overzicht van ons netwerk bij De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2023.

Ons maatschappelijk en relationeel kapitaal omvat alle relaties met onze klanten, aandeelhouders, overheden, regelgevers en andere belanghebbenden, waardoor we maatschappelijk relevant kunnen blijven en handelen als een maatschappelijk verantwoord bedrijf. Dat onderwerp komt uitgebreid aan bod in het deel Onze strategie, in de paragraaf Onze rol in de samenleving.

Onze strategie

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Bank is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van de strategie van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten. Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2023.

De kern van onze strategie voor de toekomst (KBC Groep)

Onze strategie steunt op de volgende principes:

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
- We nemen onze rol op in de samenleving en de lokale economieën.
- We voeren onze strategie uit binnen een strikt kader van beheer van risico's, kapitaal en liquiditeit.

In het kader van onze bedrijfscultuur PEARL+ focussen we daarbij op de gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep.

-> *meer informatie over PEARL+: zie Ons bedrijfsmodel.*

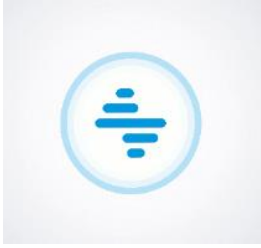
De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur (KBC Groep)

Toegang tot financiële diensten en degelijk financieel advies voor elk deel van de bevolking draagt bij tot economische ontwikkeling en is de basis voor financiële en sociale integratie.

Als bank-verzekeraar zetten we in op financiële geletterdheid en willen we door degelijk en transparant advies onze klanten helpen de juiste beslissingen te nemen. We nemen initiatieven om de financiële geletterdheid te bevorderen. We lanceerden bijvoorbeeld de mogelijkheid om financieel-economisch nieuws te ontvangen via KBC Mobile. Op die manier dragen we bij tot een verbreding van kennis en financiële educatie. We verwachten ook dat onze medewerkers op een toegankelijke, duidelijke en begrijpelijke en transparante manier communiceren met onze klanten.

Sinds een aantal jaren ontwikkelen we producten, diensten en processen vanuit de invalshoek digital first. Dat impliceert dat ze aangepast werden vooraleer ze te digitaliseren, zodat ze eenvoudiger en gebruiksvriendelijker worden, schaalbaar zijn en toelaten om snel en gepast antwoorden te geven op vragen en verwachtingen van onze klanten. Voor klanten die dat wensen, gaan we de beschikbare data op een slimme en correcte manier gebruiken.

We evolueren dan ook van een omnikanaaldistributiemodel naar een digital first distributiemodel. In beide modellen blijft de menselijke factor belangrijk en staan onze medewerkers en kantoren ter beschikking van de klanten. Bij een digital first distributiemodel vormt digitale interactie met de klanten de startbasis. We zullen dan ook op termijn alle relevante commerciële oplossingen via mobiele applicaties aanbieden. Naast een digitaal productaanbod zullen we onze klanten digitaal advies aanbieden én alle processen en producten ontwikkelen alsof ze digitaal verkocht worden.

Kate – onze persoonlijke, digitale assistent – speelt een belangrijke rol in de digitale verkoop en adviesverlening door proactief gepersonaliseerde en relevante oplossingen te bieden. De klant kan zelf vragen met betrekking tot zijn financiële basistransacties aan Kate stellen. Hij krijgt in zijn mobiele app ook regelmatig discreet en proactief voorstellen en wordt daardoor maximaal ontzorgd. Wanneer de klant op een voorstel ingaat, zal die oplossing volledig digitaal aangeboden en verwerkt worden.

De medewerkers in het kantorennetwerk en in de contactcenters blijven als vertrouwensbaken voor onze klanten functioneren. Onze medewerkers ondersteunen en stimuleren bovendien ook het gebruik van digitale processen en volgen dat op. Ze worden daarbij geholpen door artificiële intelligentie, data en data-analyse.

Om onze klanten maximaal gebruiksgemak te kunnen bieden en steeds meer mogelijkheden via Kate te kunnen aanbieden, veranderden we ook onze interne processen, de manier waarop we producten en diensten aanbieden en de manier waarop we ons intern organiseren, wat tegelijkertijd een verdere mentaliteitsverandering en bijscholing van onze medewerkers vereist. Zo zorgt Kate er bijvoorbeeld voor dat bepaalde administratieve handelingen geautomatiseerd verlopen of beantwoordt Kate vragen waardoor die niet meer door de medewerkers moeten behandeld worden. Dat bespaart tijd en die tijd wordt dan gebruikt om effectief met klanten te praten over zaken die hen bezighouden.

In 2022 lanceerden we onze eigen banktech, Discai, die onze intern ontwikkelde, baanbrekende artificiële intelligentietoepassingen wereldwijd op de markt brengt. De eerste toepassing richtte zich op de strijd tegen het groeiende probleem van witwassen van geld. Discai's portfolio zal geleidelijk worden uitgebreid met oplossingen die binnen KBC zijn ontwikkeld en die aansluiten bij de behoeften van de markt op het gebied van regelgeving en technologie.

In 2022 zorgden we met de Kate Coin voor een primeur in Europa. Sinds begin 2023 kunnen KBC-klanten Kate Coins verwerven door bij ons bepaalde producten of diensten af te nemen, zoals een woningkrediet, een woningverzekering of sparen met wisselgeld. Ze kunnen de Kate Coins vervolgens gebruiken om geld te besparen door ze in te ruilen voor extra voordelen en cashbacks. Zo kunnen KBC-klanten Kate Coins inzetten in het kader van een beleggingsplan, een prepaidkaart, een persoonlijke ongevallenverzekering, een familiale verzekering, en meteen genieten van een cashback. In het najaar breidden we dat aanbod gevoelig uit. Helemaal nieuw is dat Kate Coins kunnen worden verworven of uitgegeven bij een aankoop bij een aantal commerciële partners. De klanten krijgen meteen een cashback, of na hun volgende aankoop bij deze partner. De partners bepalen zelf de voorwaarden en de timing van hun aanbod. KBC zal de mogelijkheden en samenwerking met deze partners stelselmatig blijven uitbreiden. Klanten zullen in KBC Mobile kunnen volgen bij welke nieuwe partners zij geld kunnen verdienen en in hun Kate Coin Wallet in KBC Mobile opvolgen hoeveel Kate Coins zij bij KBC en bij de diverse partners hebben opgebouwd of besteed.

De afgelopen drie jaar hebben we ons ingespannen voor de digitale transformatie van ons kernbedrijfsmodel. Die strategie, die we 'Differently, the Next Level' noemden, hield in dat we ons digital first bankverzekeringsmodel uitbouwden, klanten toegang gaven tot niet-financiële oplossingen, Kate lanceerden en Kate Coins introduceerden. Al die inspanningen hebben duidelijk voordelen opgeleverd, vanuit het oogpunt van klantervaring en operationele efficiëntie. De implementatie van onze digitale transformatiestrategie is echter nog niet voltooid. In de afgelopen jaren lanceerden we een aantal concepten en bouwstenen zoals Digital First, Bank-insurance+, Kate en Kate Coins, die extra waarde creëren wanneer ze met elkaar in contact komen. Die elementen brengen we nu samen in zogenaamde ecosystemen, waarbij we onze klanten een nieuwe soort dienstverlening aanbieden. Die bestaat erin dat we hen ondersteunen bij elke stap in de zoektocht naar oplossingen voor problemen rond wonen, mobiliteit, energie, enz., niet alleen via onze eigen producten, maar ook via producten en diensten van partners en leveranciers. Dat laat onze klanten toe geld te besparen én te verdienen, zowel binnen als buiten de traditionele bank- en verzekeringsomgeving. We noemen die volgende stap in onze strategie 'S.T.E.M., the Ecosphere', waarbij S.T.E.M. staat voor 'Save Time and Earn Money'.

Digitalisering brengt ook de plicht met zich mee om de beschikbare gegevens op een verantwoorde manier te gebruiken. We besteden er dan ook continu aandacht aan dat we gegevens verwerken in overeenstemming met de GDPR en alle privacyregels, en dat er processen worden opgezet om dat ook te garanderen voor elke nieuwe dienst die we lanceren. We houden daarbij rekening met de belangrijke gegevensbeschermingsprincipes van purpose limitation (gegevens niet gebruiken voor een ander doel dan waarvoor ze zijn verzameld), data minimisation (niet meer gegevens verzamelen dan nodig is voor het beoogde doel) en transparancy (transparant zijn over de verzamelde en gebruikte gegevens). Dat laatste gaat hand in hand met ons privacybeleid, dat door elke entiteit van onze groep via de gepaste kanalen werd gepubliceerd om ervoor te zorgen dat alle personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, goed geïnformeerd zijn. We doen er alles aan om gegevens te beveiligen en te beschermen tegen ongewenste of ongeoorloofde toegang, verlies of beschadiging, geen persoonsgegevens te bewaren zodra die niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn verzameld, en de persoonsgegevens accuraat en up-to-date te houden. We hebben alle rechten van de betrokkenen vastgelegd en waken tegen elke inbreuk op de fundamentele mensenrechten door onze toegang tot gegevens. Privacy en gegevensbescherming zijn niet alleen objectieve, in wetten vastgelegde begrippen, maar tegelijk ook erg subjectief. We willen klanten dan ook zelf laten beslissen wat we met hun data doen en wat Kate met hun data kan doen. Daarbij willen we transparant communiceren en onze klanten een duidelijk privacy-overzicht bieden, waarbij ze op elk ogenblik van keuze kunnen veranderen.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met het centraal stellen van de klant vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We bieden onze klanten een unieke bankverzekeringsservaring (KBC Groep)

Als bank-verzekeraar stellen we onze klant centraal met een geïntegreerd product- en dienstenaanbod. Voor de klant biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide, relevante en gepersonaliseerde one-stop dienstverlening, waarbij hij kan kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod. Voor de groep biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen, synergieën en verhoogde interactiemogelijkheden met en een meer volledig inzicht in onze klanten.

Zoals al vermeld, doen we er alles aan om onze kanalen (bank- en verzekeringskantoren, contactcenters, automaten, de website, de homebankingtoepassing en mobiele apps) te integreren. Omdat we zowel een bank als een verzekeraar zijn, kunnen we voluit gaan voor die integratie en naadloze service.

We ontwikkelden een uniek concept voor samenwerking tussen de bank- en verzekeringsbedrijven van onze groep. Dat model gaat veel verder dan een bank die verzekeringsproducten verkoopt. Het gaat immers om een volledige integratie van backoffices en ondersteunende diensten. Dat levert operationele en commerciële optimalisaties op, zowel voor de klant als voor KBC zelf. In onze werking volstaat bijvoorbeeld één communicatieafdeling, één marketingafdeling, één risicobeheerdienst, enz. Enkel de achterliggende productfabrieken werken afzonderlijk, omdat het om specifieke metiers gaat.

Naast het operationeel werken als één bedrijf streven we naar een digital first, lead-gedreven en AI-gestuurde organisatie. Dat impliceert volledig geïntegreerde front- en back-end-toepassingen ontworpen volgens het principe 'digital first'. In al onze kernlanden wordt er volop op ingezet om – op eigen ritme – data- en AI-gestuurd te worden. Kate (zie vorig hoofdstuk) is het kernelement van een dergelijke datagestuurde organisatie. Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of callcentra.

Vroeger boden we in onze mobiele apps enkel onze eigen bank- en verzekeringsproducten en -diensten aan. Ondertussen is 'Bankverzekeren+' een feit. Dat betekent dat we in onze kernlanden ook niet-financiële oplossingen aanbieden, naast de traditionele bankverzekeringsopties. Het gaat daarbij om oplossingen die het onze klanten mogelijk maken geld te besparen (bijvoorbeeld een voorstel om naar een goedkopere energieleverancier over te schakelen), geld te verdienen (denk bijvoorbeeld aan de kortingen via Kate Coins in België), dagelijkse betalingen te vergemakkelijken (zoals automatisch betalen van een parkeersessie) of bedrijfsactiviteiten te ondersteunen. Voor die oplossingen werken we samen met derde partijen.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In België bijvoorbeeld namen onze klanten in 2023 bij 8 à 9 op de 10 woningkredieten van KBC Bank ook een schuldsaldoverzekering bij KBC Verzekeringen en bij meer dan 9 op de 10 een woningverzekering. Bij de ČSOB-groep in Tsjechië namen 5 à 6 op de 10 klanten die in 2023 een hypothecaire lening aangingen, ook een woningverzekering van de groep. Nog een ander voorbeeld: in de hele groep bezat eind 2023 zo'n 77% van de actieve klanten minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep; ruwweg 24% heeft zelfs minimaal 2 bank- en 2 verzekeringsproducten (3-3 in België). Het aantal dergelijke bankverzekeringssklanten groeide in 2023 met respectievelijk 4% (1-1) en 7% (2-2, en 3-3 in België).

We volgen het succes van onze bankverzekeringssprestaties aan de hand van een aantal kernindicatoren (KPI's). De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met bank-verzekeren vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We focussen op duurzame en rendabele groei (KBC Groep)

Langetermijnrelaties uitbouwen met onze klanten is cruciaal om ons bestaan op lange termijn veilig te stellen. We mikken niet op hoge rendementen op korte termijn waaraan overdreven risico's verbonden zijn, maar kiezen voor duurzame en rendabele groei op lange termijn.

Duurzaam langetermijndenken betekent ook dat we ons concentreren op de lokale economieën van onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. In die kernlanden zien we onze aanwezigheid als een engagement op lange termijn en we willen er onze aanwezigheid verder optimaliseren door organische groei of interessante overnames, volgens duidelijke en strikte strategische en financiële criteria.

Als gevolg van de terugtrekking uit Ierland kunnen fusie- en overnamemogelijkheden buiten onze kernmarkten worden onderzocht (en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur), rekening houdend met zeer strikte strategische, financiële, operationele en risicocriteria.

Recente voorbeelden (meer informatie in het hoofdstuk Onze divisies en in Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening):

- In februari 2022 verkochten we nagenoeg de volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van KBC Bank Ireland. In februari 2023 verkochten we (voornamelijk performing) kredieten en de depositoportefeuille aan Bank of Ireland.
- In juli 2022 finaliseerden we het akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijvenklanten. De juridische fusie van Raiffeisenbank Bulgaria en KBC's bestaande bankdochter UBB werd op 10 april 2023 geregistreerd. De nieuwe entiteit gaat door het leven als UBB en zorgt voor een verdere versterking van onze positie op de Bulgaarse bankmarkt. Bovendien creëert deze overname bijkomende mogelijkheden voor kruisverkoop met DZI op het vlak van verzekeringen.

We willen voor al onze producten en diensten in staat zijn topklasse af te leveren. Wat onze kernactiviteiten betreft, houden we de productie ervan in eigen hand. Maar voor de randactiviteiten kijken we in de meeste gevallen naar uitbesteding of samenwerkingsverbanden met (of in sommige gevallen overname van) specialisten, waaronder bijvoorbeeld start-ups. Zo werken we bijvoorbeeld in België samen met een start-up die voor onze klanten een renovatie-inschatting van een pand maakt en de weg wijst naar de juiste premies en subsidies. Dat laatste is natuurlijk niet onze corebusiness, maar het gaat – naast het bevorderen van de klanttevredenheid en het ontzorgen van de klanten – om het verwerven van inzichten over onze klanten om zo onze corebusiness te verbeteren. Als we – mits toestemming van de klant – toegang hebben tot de gegevens van die transacties, kunnen we toegevoegde waarde genereren voor onze klanten door op basis van analyse betere oplossingen voor te stellen en hun op die manier geld te besparen of hen verder te ontzorgen.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met duurzame en rendabele groei vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Onze rol in de samenleving: we houden rekening met de maatschappelijke verwachtingen (KBC Groep)

Uitgebreidere informatie over onze rol in de samenleving vindt u in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com

We willen verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren

Het vertrouwen van onze stakeholders staat of valt met verantwoord gedrag van elke medewerker. We verwachten dan ook van al onze medewerkers dat ze zich verantwoord gedragen. Dat onderwerp staat dan ook elk jaar hoog op onze agenda.

De basis van verantwoord gedrag is integriteit, en die vereist eerlijkheid, correctheid, transparantie, vertrouwelijkheid én een gezond risicobewustzijn. Integriteit en ethische waarden worden eveneens weerspiegeld in onze KBC-Gedragslijn voor medewerkers.

Aangezien verantwoord gedrag moeilijk te definiëren is, hebben we gekozen om richtlijnen te bepalen over wat verantwoord gedrag is en hebben we principes weergegeven. Die principes zijn gebundeld in het 'Kompas voor (mijn) verantwoord gedrag'. Verantwoord gedrag komt bij een bank-verzekeraar nadrukkelijk tot uiting in gepaste adviesverlening en verkoop. We besteden daarom speciale aandacht aan opleiding (inclusief testen) en bewustwording. We ontwikkelden een online training om het belang van verantwoord gedrag duidelijk te maken en reiken een kader aan dat onze medewerkers helpt bij het nemen van moeilijke beslissingen en bij het omgaan met dilemma's. Deze online training maakt nu ook deel uit van het onboardingprogramma voor nieuwe medewerkers. In 2023 werd een nieuw initiatief inzake bewustwording van verantwoord gedrag gelanceerd, onder de vorm van een verplichte webinar.

We communiceren in alle transparantie over onze regels en beleidslijnen. U vindt ze op www.kbc.com.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

De Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties hebben een belangrijke invloed gehad op hoe onze duurzaamheidsstrategie is vormgegeven. We geloven dat we een grotere impact kunnen hebben door te focussen op een beperkt aantal SDG-onderwerpen die direct gelinkt zijn aan onze activiteiten als bank-verzekeraar en kozen er daarom voor te focussen op vijf doelstellingen.

Goede gezondheid en welzijn

We willen bank- en verzekeringsproducten ontwikkelen gericht op gezondheid, gezondheidszorg en het verbeteren van de levenskwaliteit. We promoten een goede werk-levensbalans bij onze werknemers.

Betaalbare en duurzame energie

We dragen actief bij tot het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix via onze bank- en verzekeringsactiviteiten. We hebben een geleidelijk exitprogramma uitgewerkt voor de financiering van niet-duurzame energieoplossingen zoals thermische steenkool, olie en gas.

Eerlijk werk en economische groei

Via onze bank- en verzekeringsactiviteiten ondersteunen we ondernemerschap en de creatie van jobs en dragen we bij tot duurzame economische groei. We ondersteunen startende ondernemers en investeren in innovatie en technologie door samenwerkingsverbanden met start-ups en fintechs. Daarnaast bieden we microfinancierings- en microverzekeringsactiviteiten aan, samen met BRS. Hiermee helpen we duurzame lokale ontwikkeling en dragen we bij tot financiële inclusie.

Verantwoorde consumptie en productie

We ontwikkelen duurzame bank- en verzekeringsproducten en -diensten die tegemoetkomen aan sociale en ecologische uitdagingen. We adviseren fondsen die verantwoord beleggen aan al onze klanten.

Klimaatactie

We passen een strikt milieubeleid toe op onze krediet-, beleggings- en verzekeringsportefeuille. Daarnaast hebben we ambitieuze klimaatdoelstellingen geformuleerd voor de meest belangrijke sectoren en producten in onze kredietportefeuille. We werken samen met onze klanten om deze doelstellingen te behalen. We werken ook actief samen met de bedrijven waarin we beleggen om de klimaatimpact te verminderen. Bovendien hebben we ambitieuze doelstellingen geformuleerd voor onze directe uitstoot en zetten we ons in om deze doelstellingen te behalen.

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten en leggen daarbij de focus op de vier domeinen waar wij als bank-verzekeraar toegevoegde waarde kunnen creëren: financiële geletterdheid, ondernemerschap, milieubewustzijn, vergrijzing en/of gezondheid. Concrete voorbeelden van initiatieven voor elk domein vindt u in het hoofdstuk Onze divisies.

<h3>Milieubewustzijn</h3> <p>We verkleinen onze directe en indirecte milieuoetafdruk via uiteenlopende initiatieven en doelstellingen. We ontwikkelen diensten en producten die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het milieu.</p>	<h3>Financiële geletterdheid</h3> <p>We helpen klanten de juiste keuzes te maken door goede en transparante adviesverlening en duidelijke communicatie. We verbreden de kennis van financiële concepten en producten bij het brede publiek. We hebben de ambitie om jongeren financieel geletterd te maken over complexere producten zoals woningkredieten.</p>
<h3>Ondernemerschap</h3> <p>We dragen bij tot economische groei door innovatieve ideeën en projecten te ondersteunen.</p>	<h3>Vergrijzing en gezondheid</h3> <p>In België en Tsjechië focussen we op vergrijzing. We passen ons aanbod van diensten en producten aan rekening houdend met het feit dat mensen langer leven. In Bulgarije, Slowakije en Hongarije focussen we op gezondheid. We ontwikkelen diensten, producten en projecten die erop gericht zijn gezondheid, gezondheidszorg en levenskwaliteit te verbeteren.</p>

We willen onze nadelige impact op de samenleving beperken

We onderwerpen onze bedrijfsactiviteiten aan strikte duurzaamheidsregels in verband met mensenrechten, milieu, ethisch ondernemen en gevoelige of controversiële maatschappelijke thema's. Gezien de steeds wijzigende maatschappelijke verwachtingen en bekommernissen herbekijken we minimaal om de twee jaar onze duurzaamheidsbeleidslijnen. Voor een volledig overzicht van onze duurzaamheidsbeleidslijnen – inclusief voor specifieke sectoren zoals steenkool en thema's zoals biodiversiteit – verwijzen we naar ons Duurzaamheidsverslag en naar ons Duurzaamheidskader, op www.kbc.com.

Belangrijke KBC-duurzaamheidsrichtlijnen

Blacklist van bedrijven en activiteiten	We leggen strenge ethische beperkingen op aan bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapensystemen (inclusief nucleaire en wittfosforwapens) en aan bedrijven die beschouwd worden als 'zware' overtreders van de UN Global Compact Principles (UNGC)
Rechten van de mens	Ons beleid over mensenrechten is gebaseerd op de VN-beleidslijnen voor bedrijven en mensenrechten en de principes van de UN Global Compact. Zie verder in een aparte paragraaf hierna.
Controversiële regimes	We willen niet betrokken zijn in financiële activiteiten met controversiële regimes die fundamentele inbreuken plegen tegen de mensenrechten en die elke vorm van deugdelijk bestuur, wettigheid of economische vrijheid ontberen. We maken wel een uitzondering voor strikt humanitaire goederen. Op basis van erkende externe bronnen beslissen we elk jaar welke landen moeten worden opgenomen in de lijst van controversiële regimes.
Sustainable & responsible bank, advisory and insurance policy	We hebben restricties vastgelegd voor de kredietverlening, de adviesverlening en het verzekeren van controversiële en maatschappelijk gevoelige sectoren en activiteiten, zoals de energiesector, projectfinanciering, activiteiten in verband met wapens, tabak, gokken, sectoren met een grote impact op de biodiversiteit (palmolieproductie, mijnbouw, enz.), grondverwerving en onvrijwillige verhuizing van inheemse bevolking, dierenwelzijn (o.m. bont) en prostitutie.
KBC Asset Management, uitsluiting uit fondsen	<p>Voor alle fondsen (conventionele en fondsen die verantwoord beleggen) en onze eigen beleggingen passen we de minimale uitsluitingen toe op basis van de blacklist van bedrijven die te maken hebben met controversiële wapensystemen of zware inbreuken plegen tegen de principes van de UN Global Compact en het beleid inzake controversiële regimes. Daarenboven zijn beleggingsproducten die gebaseerd zijn op speculatie op voedselprijzen volledig uitgesloten. Verder hebben we beslist om de tabaksindustrie uit de beleggingsfondsen van KBC Asset Management en de eigen beleggingsportefeuille van KBC te weren en zijn mijnbouwbedrijven die steenkool ontginnen, net zoals nutsbedrijven die hun energieproductie uit steenkool halen, uitgesloten uit alle beleggingsfondsen en eigen beleggingen.</p> <p>Voor verantwoord beleggen gaan we nog verder in de uitsluiting en restricties van omstreden activiteiten zoals alle fossiele brandstoffen, gokken, defensie, bont, enz.</p>

We controleren de naleving van ons duurzaamheidsbeleid onder meer door:

- een actieve interne screening van de toepassing van ons duurzaamheidsbeleid op onze krediet-, verzekerings- en beleggingsactiviteiten;
- een algemene ESG-beoordeling van de duurzaamheidsprestaties van de betrokken bedrijven door externe partijen, met de nadruk op de duurzaamheidsstrategie en het publieke duurzaamheidsbeleid van de ondernemingen en op eventuele recente controverses waarbij ze betrokken zijn geweest.

Voorbeelden van maatregelen wanneer inbreuken worden vastgesteld:

- nultolerantie voor bedrijven op de blacklist in al onze bedrijfsactiviteiten;
- uitsluiting van ondernemingen die niet voldoen aan de UN Global Compact Principles, zoals beoordeeld door een externe ESG-beoordelaar, voor leningen, verzekeringen, adviesverlening en eigen activa;
- toepassing, in samenspraak met de betrokken partijen, van een exitstrategie of specifieke voorwaarden op bestaande krediet- of verzekeringsrelaties en adviesdiensten, en afwijzing van nieuwe aanvragen.

Onze duurzaamheidsgovernance

Raad van Bestuur: wordt geïnformeerd door het Directiecomité over de duurzaamheidsstrategie, inclusief het beleid over klimaatverandering maar ook andere relevante duurzaamheidsthema's zoals genderdiversiteit. Aangezien klimaat- en milieugerelateerde risico's zijn aangemerkt als een top risk, volgt het Risico- en Compliancecomité duurzaamheidsgerelateerde risico's van nabij op. De Raad beoordeelt de implementatie van de duurzaamheidsstrategie door middel van een Sustainability Dashboard en spreekt zich uit over belangrijke wijzigingen aan de duurzaamheidsbeleidslijnen.

Directiecomité: is het hoogste niveau met directe verantwoordelijkheid voor duurzaamheid, met inbegrip van het beleid over klimaatverandering. Het bekrachtigt de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en het Sustainable Finance Steering Committee.

Interne Duurzaamheidsraad (ISB): wordt voorgezeten door de CEO en bestaat uit de CFO als ondervoorzitter, de senior managers van alle bedrijfsonderdelen en kernlanden en de senior general manager van Group Corporate Sustainability. Het is het belangrijkste platform voor het aansturen van duurzaamheid op groepsniveau en neemt beslissingen over elke kwestie die verband houdt met duurzaamheid.

Group Corporate Sustainability: verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de duurzaamheidsstrategie en het toezicht daarop. Het team rapporteert aan de Interne Duurzaamheidsraad over de implementatie van de strategie en stelt het KBC Sustainability Dashboard op. De dienst werkt onder leiding van de Senior General Manager Group Corporate Sustainability, die rechtstreeks rapporteert aan de groeps-CEO.

Sustainable Finance Steering Committee: houdt toezicht op het Sustainable Finance Programme en wordt voorgezeten door de CFO. Het rapporteert aan het Directiecomité en de Raad en staat in contact met de ISB.

CSRD Steering Committee: houdt toezicht op de conceptualisering en de implementatie van ons CSRD-programma.

Data and Metrics Steering Committee: beheert de uitdagingen met betrekking tot het verzamelen en rapporteren van klimaatgerelateerde gegevens.

General Managers Sustainability in elk kernland: hebben de eindverantwoordelijkheid voor alles wat met duurzaamheid te maken heeft in hun land. Zij maken deel uit van het topmanagement. Ze zijn verantwoordelijk voor de communicatie rond duurzaamheid in elk land en voor de integratie van de duurzaamheidsstrategie. Ze maken deel uit van de lokale organisatie in het land en rapporteren dan ook hiërarchisch. Inhoudelijk werken ze echter nauw samen met zowel hun lokale ISB-vertegenwoordiger als met Group Corporate Sustainability. Ze worden dan ook functioneel mee aangestuurd door de Senior General Manager Group Corporate Sustainability.

Sustainability-afdelingen en -comités in elk kernland: zijn zo georganiseerd dat ze hun senior managers, die zitting hebben in de Interne Duurzaamheidsraad en de General Manager Group Corporate Sustainability per land ondersteunen bij het integreren van onze duurzaamheidsstrategie en het organiseren van en communiceren over lokale duurzaamheidsinitiatieven. De verantwoordelijke medewerkers en comités leveren en valideren onder meer ook niet-financiële informatie.

Externe Duurzaamheidsraad: bestaat hoofdzakelijk uit duurzaamheidsdeskundigen uit de academische wereld en adviseert Group Corporate Sustainability over duurzaamheidsbeleid en -strategie.

Focus op klimaat en milieu (KBC Groep)

Voor diepgaande(re) informatie over de gebruikte klimaatscenario's, de bepaling van de meest relevante sectoren, de scope en afbakening van onze klimaatmaatstaven, -gegevens en -doelen, en onze aanpak voor biodiversiteit, vervuiling, waterbeheer en circulariteit verwijzen we naar ons Klimaatrapport en ons Duurzaamheidsverslag op www.kbc.com.

Het aspect klimaat en milieu in ons bedrijfsmodel

Als bank-verzekeraar hebben we zelf op twee manieren een invloed op de klimaatverandering en het milieu. Vooreerst door onze eigen directe impact, onder andere via ons energieverbruik. Onze afhankelijkheid van natuurlijke grondstoffen is relatief beperkt, maar we beheren niettemin onze rechtstreekse broeikasgasemissies met als doel die voortdurend te verminderen in overeenstemming met de vooropgestelde doelstellingen.

Belangrijker is de onrechtstreekse invloed, die we hebben door kredieten te verlenen, een beleggingsportefeuille aan te houden, beleggingen aan te bieden aan klanten en tegenpartijen te verzekeren die een belangrijke invloed op het klimaat en het milieu kunnen hebben. We beperken de indirecte negatieve impact via duidelijke beleidslijnen die ook restricties inhouden voor de meest vervuilende activiteiten, en we vergroten de positieve impact door acties met betrekking tot de meest klimaat- en milieugevoelige sectorportefeuilles, door de dialoog over duurzaamheid aan te gaan met onze klanten, door bedrijven te ondersteunen die bij hun investeringsbeslissingen rekening houden met milieu-, sociale en bestuursaspecten, en door in al onze kernlanden nieuwe innovatieve bedrijfsoplossingen te ontwikkelen om een CO₂-arme en circulaire economie te stimuleren.

Als bank-verzekeraar ondervinden we ook zelf de invloed van de klimaatverandering. Daarbij denken we aan mogelijke risico's als gevolg van acute of chronisch veranderende weerpatronen die kunnen leiden tot hogere schadeclaims bij onze verzekeringen, of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving (wat kan leiden tot terugbetalingsproblemen). Het gaat ook over de invloed die we ondervinden van mogelijke wijzigingen in de wetgeving en kapitaalvereisten ter zake, rechtsgeschillen, veranderend klantengedrag (inclusief het risico van gemiste opportuniteiten), de impact van stijgende marktprijzen voor de emissies van broeikasgassen en technologische vernieuwingen.

We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om onze bijdrage te leveren om de klimaatopwarming te beperken binnen de doelen die bepaald zijn door het Akkoord van Parijs. Daarnaast willen we uiteraard ook inspelen op de vele opportuniteiten die de transitie naar een meer duurzame en groenere economie met zich meebrengt. Dat gaat dan zowel over het verder uitbouwen van het aanbod duurzame producten en diensten op het gebied van beleggingen, verzekeringen, leasing, enz. als over het actief bijstaan van klanten in hun transitie naar activiteiten met minder CO₂-uitstoot en minder impact op het milieu.

Het is de bedoeling om op termijn de weerbaarheid van ons bedrijfsmodel in kaart te brengen, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's en tijdshorizonten, via specifieke meet- en rapporteringsinstrumenten (zie verder).

Duurzaamheid geïntegreerd in ons verloningsbeleid

- Voor de variabele vergoeding van de leden van het Directiecomité wordt onder meer rekening gehouden met het behalen van een aantal collectieve doelstellingen. Elementen zoals duurzaamheid worden daarbij alsmaar belangrijker en bepalen vandaag ten minste 30% van de collegiale resultaatsgebonden vergoeding. De vooruitgang op het vlak van duurzaamheid, wordt onder meer beoordeeld via de halfjaarlijkse rapportering van het KBC Sustainability Dashboard. De Raad van Bestuur beoordeelt, via het Remuneratiecomité, de criteria voor de evaluatie van de leden van het Directiecomité in dit verband.
- Duurzaamheid is ook geïntegreerd in de variabele verloning van de directie. Ten minste 10% van de variabele verloning van het senior management is afhankelijk van het behalen van individuele doelstellingen die vooraf zijn overeengekomen in het kader van het duurzaamheidsbeleid van de groep, waaronder het klimaatbeleid.
- De niet-recurrente resultaatsgebonden vergoeding van de medewerkers in België is gedeeltelijk gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen (bijvoorbeeld de verhouding groene kilometers tot het aantal woon-werkkilometers).

Klimaat- en milieugovernance

Klimaat- en milieugovernance is een deel van onze algemene duurzaamheids-governance. Als deel van het duurzaamheidsbeleid bestaat er binnen de groep een Sustainable Finance-programma dat focust op de integratie van de klimaat- en milieuaanpak in de groep.

- Het Sustainable Finance-programma wordt aangestuurd door een programmamanager die deel uitmaakt van Group Corporate Sustainability, samen met een kernteam bestaande uit vertegenwoordigers van de meest betrokken departementen. Het kernteam staat in contact met andere afdelingen en werkt nauw samen met de duurzaamheidsteams in alle kernlanden.
- Een stuurgroep, voorgezeten door de groeps-CFO, ziet toe op de voortgang en de implementatie van de acties in het Sustainable Finance-programma. De belangrijkste strategische beslissingen worden evenwel genomen door de Interne Duurzaamheidsraad (ISB), onder het voorzitterschap van de groeps-CEO en met vertegenwoordiging van alle kernlanden.

- Onder meer via het KBC Sustainability Dashboard wordt de voortgang van het programma ook regelmatig besproken in het Directiecomité en de Raad van Bestuur.
- Een Externe Duurzaamheidsraad adviseert Group Corporate Sustainability over alle duurzaamheidsthema's, inclusief ons klimaat- en milieubeleid.

De belangrijkste milieu- en klimaataspecten van ons duurzaamheidsbeleid

- Het toepassen en regelmatig herzien van een strikt beleid om de negatieve milieu-impact van onze activiteiten te beperken, onder meer via onze specifieke beleidslijnen met betrekking tot energie en andere maatschappelijk gevoelige sectoren, het volgen van de Equator Principles bij projectfinancieringen en de KBC-Blacklist;
- De ontwikkeling van specifieke bank-, verzekerings- en beleggingsproducten en -diensten die een duurzame, CO₂-arme en klimaatbestendige samenleving ondersteunen (voorbeelden: zie tabel);
- Het creëren van bewustzijn van milieuverantwoordelijkheid bij onze interne (medewerkers) en externe (klanten, leveranciers, enz.) stakeholders;
- Het ondersteunen van onze klanten in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel, onder andere via partnerships die hun advies verlenen en effectief begeleiden om energie-performeranter te worden;
- De aanpassing van onze activiteiten om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken in overeenstemming met het Akkoord van Parijs, en onze toetreding tot de Collective Commitment to Climate Action van de VN;
- Het opvolgen van de aanbevelingen van de TCFD (Taskforce on Climate-related Financial Disclosures): we brengen onze klimaatrisico's in kaart en spelen tegelijkertijd in op kansen die de groene transitie biedt. We dragen bij aan de ontwikkeling van methodes om de impact van het klimaat op ons bedrijfsmodel te meten met het oog op het vastleggen van onderbouwde doelstellingen. We rapporteren hierover op een transparante manier (zie ook ons Duurzaamheidsverslag).
- KBC Groep heeft zich eind 2023 er ook toe verbonden om over de impact op de natuur te rapporteren volgens de TNFD-aanbevelingen (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures). De eerste volledig op TNFD afgestemde publicatie is voorzien voor boekjaar 2025. In tussentijd rapporteren we wel de relevante acties die we hieromtrent nemen in ons Duurzaamheidsverslag.

Een belangrijke uitdaging is het integreren van klimaatgerelateerde risico's, opportuniteiten en doelstellingen in onze sectorbenadering. Dat geldt ook voor andere milieu-gerelateerde aspecten.

- In een eerste fase zijn we gestart met het analyseren van onze kredietportefeuille, en ondertussen zijn ook onze verzekeringsportefeuilles opgenomen in de interne analyses. Op basis van een materialiteitsbeoordeling hebben we ons gericht op de sectoren die meer dan 5% van het klimaatgevoelige en CO₂-intensieve deel van de industriële kredietportefeuille vertegenwoordigen. Die analyses vormen de basis om een strategie en doelstellingen te bepalen die onze klimaatverbintenis in het kader van het Akkoord van Parijs de facto moeten helpen waarmaken. Omdat we die oefening zijn begonnen met een open geest en een blanco blad noemden we ze 'white papers'.
- We hebben white papers uitgewerkt voor de sectoren energie, commercieel vastgoed, landbouw, voedselproductie, bouw & constructie, chemie, transport (inclusief luchtvaart en de maritieme sector) en metalen en voor drie productlijnen voor particulieren: woningkredieten, autoleningen en autoleasing. In de white papers werd steeds ook de lokale context van al de kernlanden geanalyseerd, om vervolgens beleidsbeslissingen te nemen voor de volledige portefeuille van de groep. De white papers worden regelmatig geactualiseerd. Ook voor specifieke milieuthema's worden sectoroverschrijdende white papers uitgewerkt.
- In 2022 vormden deze white papers de basis voor ons eerste Klimaatrapport. Dat rapport bevat een duidelijk overzicht van onze nulmeting en reductiedoelstellingen voor 2030 en 2050, die we hebben bepaald voor de meest relevante koolstofintensieve industriële sectoren en productlijnen in onze kredietverlening. Het rapport bevat ook de bijhorende beleidsbeslissingen om die doelen te realiseren. In ons Duurzaamheidsverslag rapporteren we jaarlijks over onze voortgang voor deze doelen.

We rapporteren over onze aanpak op milieugebied, onder meer in ons Klimaatrapport, in ons Duurzaamheidsverslag, in dit Jaarverslag en met duurzaamheidsvragenlijsten. We verscherpen regelmatig onze aanpak, rekening houdend met wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de veranderende opvattingen van onze stakeholders en laten ons ook op geregelde tijdstippen challengen door onze Externe Duurzaamheidsraad.

We willen voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst. Samen met Encon voerde KBC in België gesprekken met grote klanten uit het bedrijvensegment om hun bedrijfsprocessen te helpen verduurzamen. Dat resulteerde in meer dan 130 adviescontracten in 2023. Naar analogie met de Encon-samenwerking voor grotere bedrijven kunnen nu ook kmo's een beroep doen op klimaatadvies via ecoWise, een gespecialiseerde dochteronderneming van KBC. Daar kwamen ondertussen al meer dan 200 contracten uit voort. Ook ČSOB in Tsjechië biedt haar bedrijfsklanten ondersteuning aan via Green0meter, een platform dat de CO₂-voetafdruk berekent, het verzamelen van ESG-gegevens vergemakkelijkt en geïndividualiseerde rapporten en advies levert.

Ook onze leveranciers zijn belangrijke stakeholders en we wensen dat ook zij sociale, ethische en milieucriteria integreren in hun beleid. Voor informatie over onze gedragslijn voor leveranciers en onze interne procedure bij de screening van leveranciers verwijzen we naar Focus op mensenrechten. In het proces zijn ook milieuvereisten voor producten ingebed, onder andere door de verplichting om KBC te informeren over nieuwe milieuvriendelijke producten en het gebruik van milieuvriendelijk verpakkingsmateriaal. We betrekken onze leveranciers ook bij het opzetten van circulaire inkoopmodellen.

Een van de pijlers van ons duurzaamheids- en klimaatbeleid is de focus op verantwoord beleggen. Ons uitgebreide aanbod geeft klanten de mogelijkheid hun totale portefeuille volledig verantwoord in te vullen. In ons digitale verkoopproces adviseren we standaard de verantwoorde variant. Wanneer zowel de traditionele als de verantwoorde variant beschikbaar is, bieden onze medewerkers in het reguliere verkoopkanaal ook altijd de verantwoorde belegging als eerste aan. Alle KBC-fondsen die verantwoord beleggen in België, voldoen aan de Towards Sustainability- kwaliteitsstandaard. Die standaard werd ontwikkeld op initiatief van en staat onder toezicht van het Central Labelling Agency.

We nemen onze verantwoordelijkheid in verschillende internationale organisaties en initiatieven:

- We onderschreven in december 2017 de TCFD-aanbevelingen. Eind 2023 hebben we ons er ook toe verbonden om vanaf boekjaar 2025 te rapporteren over onze natuurgerelateerde aanpak volgens de TNFD-aanbevelingen.
- We volgen en implementeren de verschillende acties die voortvloeien uit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering.
- We zijn lid van het UN Environment Programme Finance Initiative (UNEP FI) en een Founding Signatory van de UNEP FI Principles for Responsible Banking (PRB's). We onderschreven ook het Collective Commitment to Climate Action (CCCA).
- We onderschreven de UNEP FI Principles for Sustainable Insurance en de Principles for Responsible Investment.
- Als bestuurslid van de International Capital Markets Association (ICMA) werken we mee aan de ontwikkeling van groene obligaties in de EU.
- We zijn sinds 2004 lid van de Equator Principles en hebben die principes geïntegreerd in ons algemene kredietbeleid.

Enkele voorbeelden van recente producten en initiatieven die met duurzaamheid en/of milieu te maken hebben bij de KBC-groep*

In augustus 2022 bracht KBC als eerste financiële instelling in België een sociale obligatielening (social bond) uit van 750 miljoen euro, die wordt aangewend voor de (her)financiering van projecten in de ziekenhuissector. In juni 2023 volgde een tweede sociale obligatielening van 750 miljoen euro, aangewend in de sector van onderwijs en gezondheidszorg.

We bieden een veelzijdig aanbod van fondsen aan die verantwoord beleggen, inclusief ECO-thematische fondsen en Impact Investing-fondsen. We doen een diepgaande doorlichting om te bepalen welke bedrijven en landen behoren tot het beleggingsuniversum voor verantwoorde beleggingsoplossingen. Daarnaast worden alle bedrijven die gelinkt kunnen worden aan fossiele brandstoffen, uitgesloten uit al onze fondsen die verantwoord beleggen.

We zijn actief betrokken bij de financiering van hernieuwbare energieprojecten in alle kernlanden en in onze buurlanden. Het Project Finance Team financierde vorig jaar 97,1 MWP geïnstalleerd vermogen aan hernieuwbare energie. Er werden succesvolle transacties gerealiseerd in onshore en offshore windenergie in Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

We bieden diverse producten aan om de meest energie-efficiënte woningen en energierenovatie financieel te ondersteunen en te stimuleren. Zo biedt KBC tariefkortingen aan op basis van de energiezuinigheid van woningen (gebaseerd op het EPC) of op leningen specifiek bedoeld voor energetische renovaties. Daarnaast wordt ook het Vlaamse renovatiekrediet met rentesubsidie aangeboden aan klanten. In onze andere kernlanden ondersteunen we eveneens de overgang naar energie-efficiënte woningen door het aanbieden van hypotheculaire en renovatieleningen tegen goede voorwaarden.

Naast financiële stimulansen wil KBC klanten praktisch ontzorgen bij duurzame renovaties. Een voorbeeld hiervan is de participatie in de start-up Setle. Setle laat klanten toe om op een zo eenvoudig mogelijke manier een renovatieplan op te stellen met een inschatting van de renovatiekosten en de eventuele premies en subsidies. Daarnaast biedt KBC klanten ook de mogelijkheid om, in samenwerking met derde partijen, zonnepanelen te laten installeren (met of zonder thuisbatterij) of hun huis te laten isoleren.

Zo'n 39% van de nieuwe wagens in de vloot van KBC Autolease zijn nu al volledig elektrische wagens. KBC Autolease is bovendien marktleider in fietsleasing, met 30 500 fietsen in portefeuille. We zijn de partner van de Vlaamse overheid om fietsleasing aan te bieden aan hun medewerkers als een duurzaam mobiliteitsalternatief. In Slowakije promoot ČSOB Leasing, in samenwerking met andere partners, actief emissievrije en emissiearme voertuigen.

In België en in Slowakije biedt onze autoverzekering een uitgebreide dekking en adequate hulp aan voor elektrische en hybride auto's. Voor klanten die zelf een laadpaal installeren, is die in België standaard meeverzekerd in de Woningpolis, waarin ook een aantal andere groene investeringen zoals zonnepanelen en thuisbatterijen worden gedekt. Daarnaast bieden we de eigen multiklimaatrisicoverzekering voor landbouwers aan. Landbouwers met open teelten, zoals fruitteelers of akkerbouwers, kunnen zich hiermee verzekeren tegen schade aan gewassen als gevolg van extreme en ongunstige weersomstandigheden zoals storm, hagel, vorst, ijs, neerslag en droogte.

KBC Asset Management neemt via proxy voting zijn verantwoordelijkheid om onze klanten, die via onze aandelenfondsen investeren in bedrijven, te vertegenwoordigen op de aandeelhoudersvergaderingen. KBC Asset Management is al geruime tijd aangesloten bij Climate Action 100+, een initiatief van investeerders om ervoor te zorgen dat 's werelds grootste bedrijven die broeikasgassen uitstoten, de nodige actie ondernemen tegen klimaatverandering. Eind 2023 heeft KBC Asset Management zich ook aangesloten bij het Nature Action 100-initiatief, dat bedrijven wilt aanzetten tot meer ambitie en actie om de impact van hun activiteiten op de natuur en de achteruitgang van biodiversiteit aan te pakken.

KBC promoot duurzame financieringsoplossingen bij zijn bedrijfsklanten in alle kernlanden, waaronder groene en duurzame obligaties en groene en duurzaamheidsgerelateerde leningen. We zijn ook actief in de gesynceerde markt van sustainability-linked loans. Vorig jaar hebben we dergelijke leningen ook frequent gerealiseerd op bilaterale basis. KBC is ook actief als duurzaamheidscoördinator om bedrijven bij te staan bij de integratie van duurzaamheidskenmerken in hun bankfinanciering op lange termijn.

* Het gebruik van terminologie zoals 'groen' of 'duurzaam' hier en elders in dit rapport betekent geenszins dat wat wordt beschreven, al volledig in overeenstemming is met de EU-taxonomie.

Ons klimaatrisicomanagement

In het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's vindt u meer informatie over hoe we omgaan met klimaatgerelateerde risico's.

Onze maatstaven en doelen

Onze indirecte impact

We gebruiken geavanceerde methodes (waaronder PCAF en PACTA) om de klimaatimpact van bepaalde sectoren en de transitie in de kredietportefeuille te meten. Meer hierover vindt u in ons Klimaatrapport, op www.kbc.com. KBC Asset Management brengt sinds vier jaar volgens dezelfde methode de klimaatimpact van alle beleggingsfondsen in zijn portfolio in kaart. Die analyse, gebaseerd op gegevens en de aanpak van TRUCOST, werd in 2023 ook voor de derde keer toegepast op de eigen investeringsportefeuille van KBC Verzekeringen en op de investeringen van het KBC Pensioenfonds.

We rapporteren over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met onze kredietverlening. We hanteren hiervoor de berekeningsmethode die aangereikt wordt door het Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). We verwijzen ook naar ons Duurzaamheidsverslag, waarin uitgebreid toelichting gegeven wordt over de PCAF-berekeningsmethode, onze berekeningsaanpak en de begrenzingen waarmee rekening moet worden gehouden bij het interpreteren van de resultaten. Ook vindt u er informatie over hoe wij door het verzamelen van meer adequate en verfijnde data onze rapportering over deze emissies gradueel willen verbeteren.

In het jaarverslag van KBC Groep vindt een tabel met een overzicht van de kredietportefeuille van de belangrijkste klimaatgevoelige sectoren en een schatting van de broeikasgasemissies geassocieerd met onze kredietverlening. Meer informatie vindt u in ons duurzaamheidsrapport.

Hoe bepaalden we onze sectorale klimaatdoelstellingen? Op basis van klimaatwetenschap gealigneerd op doelstellingen van het Akkoord van Parijs en rekening houdend met de lokale context, maakten alle KBC-entiteiten met krediet- of leasingactiviteiten projecties voor de verwachte portefeuille- en sectorspecifieke decarbonisatieontwikkeling, uiteindelijk uitmondend in bedrijfsdoelstellingen. Alle doelstellingen werden samengevoegd tot één projectie op KBC-groepsniveau, die wordt vergeleken met klimaatbenchmarks afgeleid van klimaatscenario's met de doelstelling 'minder dan 2 °C klimaatopwarming', d.w.z. trajecten die in overeenstemming zijn met onze CCCA-verbintenis. Meer daarover vindt u in ons Klimaatrapport. Om onze klimaatdoelstellingen onafhankelijk te laten verifiëren, hebben KBC Bank en haar geconsolideerde entiteiten eind 2022 een engagement getekend bij het Science Based Targets initiative (SBTi). Via dat engagement verbinden we ons ertoe om onze klimaatdoelstellingen binnen de 2 jaar na ondertekening door SBTi te laten valideren.

Terwijl we ook de lopende Net Zero-initiatieven nauwlettend volgen, hebben wij ervoor gekozen ons te richten op de zorgvuldige uitvoering van de doelstellingen in dit verslag in al onze kredietverleningsactiviteiten en in alle kernlanden alvorens nieuwe verplichtingen aan te gaan. Zie verder in het Duurzaamheidsverslag.

Ook voor onze assetmanagementactiviteiten hebben we de doelstellingen aangescherpt, onder meer inzake het belang van fondsen die verantwoord beleggen en de koolstofintensiteit van de bedrijfsinvesteringen in deze fondsen. We hebben recent ook voor de eigen investeringen in aandelen en bedrijfsobligaties van KBC Verzekeringen een reductiedoelstelling van de koolstofintensiteit van de portefeuille bepaald.

De klimaatdoelstellingen werden besproken en goedgekeurd door de Interne Duurzaamheidsraad, het Directiecomité en de Raad van Bestuur. Specifiek voor de risico-onderschrijving van de schadeverzekeringsactiviteiten zijn in 2023 de eerste berekeningen gebeurd van de verzekeringsgerelateerde emissies voor enkele takken (volgens de PCAF-methodologie die in 2023 is gepubliceerd). De PCAF-richtlijnen voor de andere verzekeringstakken zijn nog niet beschikbaar. Er werden daarom ook nog geen klimaatdoelstellingen opgesteld voor die activiteiten.

Eigen directe impact

De impact van onze eigen activiteiten als bank-verzekeraar is zeer beperkt, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening. Niettemin berekenen we ook onze directe eigen broeikasgasimpact (van onder andere onze gebouwen en onze eigen vloot). Ook daarvoor hanteren we bepaalde doelstellingen.

De data en berekeningen van de broeikasgasemissies werden geverifieerd door Vinçotte volgens ISO 14064-3. Daarnaast investeren we sinds 2021 in klimaatprojecten om het deel van onze emissies dat we nu nog niet kunnen verminderen, te compenseren en streven we zo naar koolstofneutraliteit. De gekozen projecten hebben ook toegevoegde waarde voor het verhogen en beschermen van biodiversiteit en voor lokale gemeenschappen.

Meer informatie over onze milieuvoetafdruk inclusief verdere detaillering, methodologie en scope van de berekeningen en compensatieprojecten vindt u in het Duurzaamheidsverslag.

In het jaarverslag van KBC Groep vindt een tabel met een overzicht van onze doelstellingen inzake onze directe milieu-impact en onze impact via kredietverleningen en assetmanagementactiviteiten

EU taxonomie

De Taxonomie Verordening legt een EU-breed kader vast aan de hand waarvan investeerders en bedrijven kunnen beoordelen of bepaalde economische activiteiten ecologisch duurzaam zijn. De vereiste informatie vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Focus op mensenrechten (KBC Groep)

We nemen onze verantwoordelijkheid om mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en arbeidsrechten in de hele groep te respecteren. We verbinden ons tot het naleven van de letter en de geest van: (i) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens; (ii) de principes inzake fundamentele rechten vastgelegd in de acht kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie en uiteengezet in de Verklaring inzake de fundamentele principes en rechten op het werk, (iii) de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volkeren, (iv) de OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct en (v) de Britse wet over moderne slavernij, waarvoor KBC sinds 2017 een verklaring over moderne slavernij publiceert. Daarnaast zijn we sinds 2006 lid van de UN Global Compact en hebben we de tien principes over mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie opgenomen in onze beleidslijnen, zodat ze toegepast worden in al onze activiteiten. We rapporteren transparant over de vorderingen die we hebben geboekt bij de implementatie van deze principes. Deze informatie is beschikbaar op de website van UN Global Compact. Vanzelfsprekend volgen we de lokale wetgeving, regels en voorschriften die gelden in de landen waar we actief zijn, en respecteren we de internationale en regionale mensenrechtenverdragen die internationaal erkende normen bevatten waaraan het bedrijfsleven zich moet houden.

Om ons mensenrechtenbeleid, zoals omschreven in de KBC Group Policy on Human Rights, op te volgen, gebruiken we het UN Guiding Principles Reporting Framework van de VN. Ons mensenrechtenbeleid is van toepassing op onze activiteiten (klanten en leveranciers) en ook op onze eigen bedrijfsvoering (medewerkers).

KBC beschouwt voor zijn medewerkers het recht op vrijheid van vereniging, het recht op collectieve onderhandeling, het recht op een gezonde en veilige werkplek en het recht op vrijwaring van discriminatie als fundamenteel. We zetten ons dan ook ten volle in om de mensenrechten van onze medewerkers te respecteren en te handhaven. Daarnaast verwachten we ook van onze medewerkers dat ze de mensenrechten toepassen en respecteren tijdens hun activiteiten. Die principes lichten we toe in de KBC-Gedraglijn voor de groep en de KBC-beleidslijn Diversiteit en inclusie (op www.kbc.com). In al onze kernlanden zijn er strikte nationale en internationale wetten en regelgeving voor de bescherming van de mensenrechten. We verwachten van onze medewerkers dat ze handelen volgens de regelgeving en dat ze zich verantwoord gedragen in alles wat ze doen. We hebben bovendien specifieke procedures om de naleving te waarborgen en om klachten te behandelen, waaronder het beleid voor de bescherming van klokkenluiders.

Onze leveranciers zijn een belangrijke stakeholder in onze waardeketen. We werken dan ook nauw samen met hen. Onze strikte regels en kaders rond inkoop-, verkoop- en uitbestedingsactiviteiten bij leveranciers zijn samengevat in de KBC Code of Conduct for Suppliers en zijn van toepassing in al onze kernlanden. We hebben onze gedraglijn voor leveranciers vertaald naar een interne procedure in de vorm van een stappenplan, waarmee onze aankoopafdeling aan de slag kan. Leveranciers waarmee we samenwerken, worden gescreend met de KBC-Blacklist, de lijst met controversiële bedrijven waarmee KBC geen zaken wil doen. Verder doen we een beroep op de World-Check-lijst en op een gestandaardiseerde vragenlijst (over mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding) voor het screenen van onze belangrijkste leveranciers. Leveranciers die aan onze verwachtingen voldoen, krijgen een positieve evaluatie en ondertekenen de KBC Sustainability Code of Conduct for Suppliers. Als er tijdens de contractuele periode inbreuken worden vastgesteld die niet binnen een redelijke termijn fundamenteel kunnen worden opgelost, beëindigen we de overeenkomst.

Van onze klanten verwachten we als minimale norm dat ze de lokale en internationale wetten en regels respecteren. Dat wordt gecontroleerd door onze afdeling Compliance. Verder passen we in al onze dagelijkse activiteiten de KBC Group Policy on Blacklisted Companies, de KBC Group Human Rights Policy en de KBC Group Policy on Controversial Regimes toe. Het betreft bedrijven en landen die geheel of gedeeltelijk worden uitgesloten op basis van betrokkenheid bij onder meer een ernstige vorm van schending van de mensenrechten en de betrokkenheid bij controversiële wapensystemen. We besteden ook veel aandacht aan privacy en gegevensbescherming en volgen de naleving ervan nauw op. Waar relevant vragen we aan onze klanten om aan te tonen dat ze voldoen aan bepaalde beleidslijnen en de standaarden voor hun sector, waarbij respect voor mensenrechten een belangrijk aspect is. We hebben een specifiek due diligence-proces ontwikkeld voor kredieten, verzekeringsactiviteiten en adviesdiensten. Dat omvat ook procedures voor het geval dat er inbreuken vastgesteld worden, zoals uitsluiting van bedrijven voor al onze activiteiten, het toepassen van een exitstrategie of speciale voorwaarden op bestaande kredieten of verzekeringen. In geval van twijfel wordt er advies van de directie Group Corporate Sustainability of van experts in de kernlanden ingewonnen. Ook onze investeringsactiviteiten (vermogensbeheer en eigen beleggingen) ondergaan een interne screening. Fondsen die verantwoord beleggen worden bovendien onderworpen aan bijkomende controles en normen.

Voor internationale projectfinancieringen gelden de Equator Principles. De deelnemende financiële instellingen bepalen, beoordelen en beheren daarmee de ecologische en sociale risico's bij projectfinanciering.

Door de strikte toepassing van deze duurzaamheidsregels waken we over het reputatie- en financiële risico als gevolg van een mogelijke schending van de mensenrechten en andere controversiële kwesties in onze kernactiviteiten. Zie ook het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, onder Bedrijfs- en strategisch risico. U vindt onze richtlijnen over mensenrechten, blacklists en dergelijke op www.kbc.com.

We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer (KBC Groep)

Het beheren van risico's maakt volledig deel uit van onze strategie en ons besluitvormingsproces.

- We voeren risicoscans uit om alle toprisico's te identificeren.
- We bepalen duidelijk tot waar onze risicobereidheid gaat.
- We vertalen dat naar een strikte limietopvolging per activiteit en per divisie.
- We bewaken het risicoprofiel van bestaande en nieuwe producten door een product approval process.
- We onderwerpen het periodieke planningsproces aan stresstests.
- In alle relevante delen van onze organisatie hebben we onafhankelijke Chief Risk Officers.

Hoewel de activiteiten van een grote financiële groep zijn blootgesteld aan risico's die pas achteraf duidelijk worden, zien we op dit moment een aantal belangrijke uitdagingen voor onze groep. Die beschrijven we in het deel Ons bedrijfsmodel, onder In welke omgeving zijn we actief? Daarnaast zijn we als bank-verzekeraar blootgesteld aan typische risico's voor de sector. Een overzicht daarvan vindt u in de tabel. De omschrijving van elke risicosoort vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

	Kredietrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Boeken van waardeverminderingen, nemen van risicobeperkende maatregelen, optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel, rapportering, stresstesting, enz. • Limietsystemen om concentratierisico binnen de kredietportefeuille te beheersen, enz.
	Marktrisico van niet-tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Basis-Point-Value (BPV), gevoeligheid van de Net Interest Income, sensitiviteit per risicotype, stresstests, limietopvolging voor cruciale indicatoren, enz.
	Niet-financiële risico's (operationeel risico, compliancerisico, reputatierisico, bedrijfsrisico, strategisch risico)	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Group key controls, Risicoscans, Key Risk Indicators, enz. • Risicoscans en opvolging van risicosignalen • Strikt acceptatiebeleid, stresstests, monitoring, enz.
	Marktrisico van tradingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Historical VaR-methode, BPV- en basisrisicolimieten, greeks en scenariolimieten voor producten met opties, stresstests, enz.
	Liquiditeitsrisico	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Opstellen en testen van noodplannen voor het beheersen van een liquiditeitscrisis • Liquiditeitsstresstests, beheer van financieringsstructuur, enz.
	Verzekeringstechnische risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een degelijk beheerskader • Acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid, enz.
	Klimaat- en andere ESG-risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Deze risico's zijn geïntegreerd in de bestaande risicobeheerskaders (zie hierboven).

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met solvabiliteit en liquiditeit vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Ons financieel rapport

- In dit hoofdstuk bespreken we de geconsolideerde resultaten. Een bespreking van de niet-geconsolideerde resultaten en de balans vindt u in het deel Vennootschappelijke jaarrekening.
- De totale invloed van wisselkoersverschillen van de belangrijkste niet-euromunten op het nettoresultaat was per saldo beperkt.
- Informatie over het gebruik van financiële instrumenten en hedge accounting vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder meer in Toelichtingen 1.2, 3.3 en 4.1 t.e.m. 4.8, en in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- Informatie omtrent de belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden: zie Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 6.8.
- Alle aandelen van KBC Bank zijn direct in handen van KBC Groep.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Geconsolideerde resultaten van de KBC BANK (vereenvoudigd; in miljoenen euro)	2023	2022
Nettorente-inkomsten	5 044	4 724
Dividendinkomsten	18	19
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening ¹	219	320
Nettoprovisie-inkomsten	2 387	2 256
Overige netto-inkomsten	578	-58
Totale opbrengsten	8 246	7 261
Exploitatiekosten	-4 624	-4 308
<i>Totale exploitatiekosten zonder bankheffingen</i>	-3 966	-3 689
<i>Totale bankheffingen</i>	-657	-620
Bijzondere waardeverminderingen	-180	-275
<i>waarvan: op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via other comprehensive income²</i>	18	-155
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint-ventures	-4	-10
Resultaat vóór belastingen	3 439	2 668
Belastingen	-608	-470
Resultaat na belastingen	2 831	2 197
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-1	0
Resultaat na belastingen, groepsaandeel	2 832	2 197
Verhouding van 'resultaat vóór belastingen' op 'gemiddeld balanstotaal'	1,1%	0,9%
Kosten-inkomstenratio (excl. bankheffingen)	48%	51%
Kredietkostenratio	0,00%	0,08%

¹ Ook Trading- en reëlewaarderesultaat genoemd.

² Ook Waardeverminderingen op kredieten genoemd.

Kerncijfers geconsolideerde balans en solvabiliteit

Kerncijfers geconsolideerde balans, solvabiliteit en liquiditeit, KBC-groep (in miljoenen euro)	2023	2022
Balanstotaal	312 334	322 088
Leningen en voorschotten aan klanten (zonder reverse repo's)	181 702	176 084
Effecten (eigenvermogensinstrumenten en schuldinstrumenten)	56 746	50 235
Deposito's van klanten (zonder schuld papier en repo's)	218 162	225 614
Totaal eigen vermogen	19 945	17 813
Common equity ratio (Basel III, fully loaded)	14,7%	13,7%
Liquiditeitsdekkingsratio (LCR)	159%	152%
Netto stabiele financieringsratio (NSFR)	136%	136%

- Cijfers over de organische volumegroei van leningen en deposito's zijn na uitsluiting van wisselkoersinvloeden, intragroepstransacties (tussen KBC Bank enerzijds, en KBC Groep en KBC Verzekeringen anderzijds) en consolidatiekringswijzigingen in 2023. Meer informatie vindt u in Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Analyse van de resultaten

Nettorente-inkomsten

Onze nettorente-inkomsten bedroegen 5 044 miljoen euro in 2023, 7% meer dan in het jaar voordien. Dat was vooral toe te schrijven aan een veel hoger commercieel transformatieresultaat (dankzij de hogere herbeleggingsrente), de consolidatie van de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria (een half jaar in de resultaten van 2022, een vol jaar in 2023) en toegenomen rente-inkomsten m.b.t. termijndeposito's. Dat werd deels tenietgedaan door onder meer het negatieve effect van de uitstroom van deposito's naar de Belgische éénjarige staatsbon, een hogere vergoeding voor spaarrekeningen in sommige kernlanden, het lagere resultaat uit de kredietportefeuille (lagere marges op de uitstaande kredietportefeuille in de meeste kernmarkten, ondanks volumegroei), de verkoop van de Ierse portefeuilles in februari 2023, de hogere kost van de financiering van participaties en wholesalefinanciering (deels door het wegvallen van TLTRO-gerelateerde opbrengsten) en de wijziging in de vergoeding met betrekking tot minimaal vereiste reserves aangehouden bij diverse centrale banken in onze kernlanden.

Onze leningen en voorschotten aan klanten (zonder reverse repo's) bedroegen 182 miljard euro en stegen op organische basis met 3%, met een toename van 2% in divisie België, 5% in divisie Tsjechië en 9% in divisie Internationale Markten (met sterke groei in elk van de drie landen). Ons totale depositovolume (deposito's van klanten zonder schuld papier en repo's) bedroeg 218 miljard euro en daalde op organische basis met 3% (of 2%, wanneer de deposito's in de buitenlandse kantoren van KBC Bank, die worden gedreven door kortetermijn cash-managementopportuniteiten, worden uitgesloten), met een daling van 7% in divisie België, een stijging van 5% in divisie Tsjechië en een stijging van 5% in divisie Internationale Markten (dankzij Slowakije en Bulgarije). De depositodaling in België had deels te maken met de rechtstreekse deposito-uitstroom (ruwweg 5,7 miljard euro) naar aanleiding van de uitgifte van een éénjarige staatsbon in augustus 2023.

De nettorentemarge kwam uit op 2,05%, tegen 1,96% het jaar voordien. De nettorentemarge bedroeg 1,94% in divisie België, 2,30% in divisie Tsjechië en 3,26% in divisie Internationale Markten.

Nettoprovisie-inkomsten

Onze nettoprovisie-inkomsten bedroegen 2 387 miljoen euro in 2023, een aangroei van 6% ten opzichte van het jaar daarvoor. Dat is dankzij hogere vergoedingen voor onze assetmanagementdiensten (vooral de beheersvergoedingen) en hogere vergoedingen voor onze bankdiensten. Dat laatste betrof vooral hogere vergoedingen m.b.t. betalingsverkeer, netwerkinkomsten en effecten en was bovendien begunstigd door de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria en ontvangen provisies op de verkoop van de staatsbon in België.

Eind 2023 bedroeg ons totale beheerde vermogen op niveau KBC Groep ongeveer 244 miljard euro. Dat is 19% meer dan een jaar eerder, door hogere activaprijzen (+10%-punten), in combinatie met een netto-instroom (+9%-punten). Het grootste deel van ons totale beheerde vermogen eind 2023 heeft betrekking op de divisies België (218 miljard euro) en Tsjechië (17 miljard euro).

Andere inkomsten

De andere inkomsten bedroegen samen 815 miljoen euro, tegenover 280 miljoen euro in het jaar voordien. Het cijfer voor 2023 omvat 219 miljoen euro trading- en reëlewaarderesultaat, een daling tegenover de 320 miljoen euro van het jaar voordien, waarbij de gestegen dealingroominkomsten meer dan tenietgedaan werden door de negatieve verandering in de marktwaarde van derivaten gebruikt voor balansbeheer en in de marktwaardeaanpassingen (xVA).

De dividendinkomsten bedroegen 18 miljoen euro, nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van het jaar voordien.

De overige netto-inkomsten bedroegen 578 miljoen euro. Dat laatste is 636 miljoen euro meer dan het jaar voordien, vooral door de positieve impact van de afronding van de verkoop van de Ierse portefeuilles in februari 2023 (+0,4 miljard euro), gecombineerd met het feit dat het cijfer voor 2022 negatief was beïnvloed door de uitspraak in de arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding in Tsjechië in februari 2023 (-0,15 miljard euro; zie verder in Toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).

Exploitatiekosten

Onze exploitatiekosten bedroegen 4 624 miljoen euro. Ze omvatten 657 miljoen euro aan bankheffingen, een verdere stijging met 6% op een jaar tijd. De kosten zonder bankheffingen bedroegen 3 966 miljoen euro en stegen met 8%. Dat heeft vooral te maken met de inflatiegebonden druk op de lonen, hogere ICT- en facilitaire uitgaven (voornamelijk gestegen energiekosten), en het consolidatie-effect van Raiffeisenbank Bulgaria, slechts deels gecompenseerd door het positieve effect van de verkoop van de Ierse portefeuilles.

De kosten-inkomstenratio zonder de bankheffingen bedroeg 48% in 2023, tegenover 51% het jaar voordien.

Waardeverminderingen

Onze totale waardeverminderingen (voor kredieten en voor andere activa samen) bedroegen 180 miljoen euro in 2023, tegen 275 miljoen euro het jaar voordien. Het cijfer voor 2023 omvat een nettoterugname van waardeverminderingen voor kredieten van 18 miljoen euro, tegenover een nettotoename van 155 miljoen euro het jaar voordien. In 2023 was er een toename van waardeverminderingen voor de kredietportefeuille (140 miljoen euro) en een terugname van een deel van de reserve voor geopolitieke en opkomende risico's (158 miljoen euro, zie Toelichting 3.9 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). Daardoor bedroeg de resterende reserve voor geopolitieke en opkomende risico's (bedoeld om de directe en indirecte gevolgen op de kredietportefeuille van oorlogen – zoals in Oekraïne -, andere geopolitieke onzekerheden en opkomende risico's en economische risico's zoals hogere rente en inflatie op te vangen) nog 253 miljoen euro per eind 2023.

Voor de hele groep bedroeg de kredietkostenratio 0,00% voor 2023 (0,07% zonder de wijziging in de reserve voor geopolitieke en opkomende risico's), tegenover 0,08% voor heel 2022 (0,00% zonder de wijzigingen in de reserves voor geopolitieke en opkomende risico's en voor de coronacrisis).

Op 31 december 2023 vertegenwoordigden de (stage 3) impaired kredieten (zie Glossarium) 2,1% van onze kredietportefeuille, tegenover eveneens 2,1% het jaar voordien. Het aandeel van de impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn, bedroeg 1,0%, tegenover 1,1% het jaar voordien.

De andere waardeverminderingen bedroegen in 2023 198 miljoen euro, tegenover 120 miljoen euro in 2022. In 2023 ging het onder meer over waardeverminderingen in verband met de goodwill op een dochtermaatschappij van ČSOB in Tsjechië, de verlenging van de rentecapregeling in Hongarije, software en materiële vaste activa in verband met de verkoopovereenkomst. In 2022 betrof het vooral waardeverminderingen m.b.t. software, de rentecapregeling in Hongarije en vaste activa in Ierland.

Belastingen

De belastingen bedroegen 608 miljoen euro in 2023, tegenover 470 miljoen euro het jaar voordien. Naast belastingen betaalden we ook nog de speciale bankheffingen. Die bedroegen 657 miljoen euro, tegenover 620 miljoen euro het jaar voordien, en zijn inbegrepen bij de post Exploitatiekosten.

Analyse van de balans

Kredieten en deposito's

De kernactiviteit van ons bankbedrijf bestaat erin deposito's aan te trekken en daarmee kredieten te verstrekken. Dat verklaart het belang van de Leningen en voorschotten aan klanten aan de actiefzijde van onze balans, met 182 miljard euro (zonder reverse repo's) eind 2023. Die leningen en voorschotten aan klanten stegen op organische basis met 3%, met een groei van 2% in divisie België, 5% in divisie Tsjechië en 9% in divisie Internationale Markten (met groei in alle landen). De belangrijkste kredietproducten op groepsniveau blijven de termijnskredieten met 85 miljard euro (+3%) en de woningkredieten met 75 miljard euro (+3%).

Aan de passiefzijde daalden onze klantendeposito's (zonder schuld papier en repo's) op organische basis met 3% tot 218 miljard euro. Dat omvatte een daling van 7% in divisie België (vooral door de uitstroom als gevolg van de succesvolle uitgifte van een eenjarige staatsbon in België), een groei van 5% in divisie Tsjechië en een groei van 5% in divisie Internationale Markten. De voornaamste depositoproducten op groepsniveau blijven de zichtdeposito's met 108 miljard euro (-14%), de spaarrekeningen met 71 miljard euro (-8%) en de termijndeposito's met 39 miljard euro (+69%). Uitgegeven schuld papier was goed voor 43 miljard euro, 52% meer dan een jaar voordien. Meer informatie vindt u in Toelichting 4.1 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Effecten

We houden ook een portefeuille met waardepapieren aan. Eind 2023 bedroeg die effectenportefeuille 57 miljard euro, ruwweg 13% meer dan het jaar voordien. De effectenportefeuille bestond voor 1% uit aandelen en voor 99% uit obligaties. Eind 2023 had 88% van die obligaties betrekking op overheden. Meer details daarover vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Overige activa en overige verplichtingen

De andere belangrijke posten aan de actiefzijde van de balans waren de leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (3 miljard euro, 35% lager dan het jaar voordien, onder meer door lagere volumes in collateral management in België en een verschuiving naar tegoeden bij centrale banken in Hongarije), reverse repo's (26 miljard euro, 23% hoger dan het jaar voordien), derivaten (5 miljard euro positieve marktwaarde, 28% minder dan het jaar voordien, voornamelijk door een afname bij de rentecontracten) en geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen (35 miljard euro, 33% lager dan het jaar voordien, onder meer gerelateerd aan de gedeeltelijke terugbetaling van de TLTROIII en de uitstroom van deposito's door de uitgifte van de staatsbon in België).

Bij de andere belangrijke posten aan de passiefzijde van de balans vermelden we de repo's (5 miljard euro, de helft lager dan het jaar voordien), derivaten (6 miljard euro negatieve marktwaarde, 32% lager dan het jaar voordien, door een afname bij de rentecontracten en bij de valutacontracten) en deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (15 miljard euro, 39% lager jaar-op-jaar, onder meer door een gedeeltelijke terugbetaling van de TLTRO III).

De daling in de posten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten (nagenoeg nihil op 31 december 2023, tegenover 8 miljard euro een jaar eerder) en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (nihil op

31 december 2023, tegenover 2 miljard euro een jaar eerder) heeft te maken met de finalisatie van de verkoop van Ierse krediet- en depositoportefeuilles in februari 2023 (zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).

Eigen vermogen

Op 31 december 2023 bedroeg ons totale eigen vermogen 19,9 miljard euro. Dat bestond uit 17,7 miljard euro eigen vermogen van de aandeelhouders en 2,3 miljard euro additional tier 1-instrumenten. Het totale eigen vermogen steeg in 2023 met 2,1 miljard euro. Dat was toe te schrijven aan het gecombineerde effect van een aantal elementen, waaronder de winst van het boekjaar (+2,8 miljard euro), de uitkering van dividend aan KBC Groep (-1,8 miljard euro), een stijging van de herwaarderingsreserves (+0,4 miljard euro), de uitgifte van nieuwe additional tier 1-instrumenten in september (+0,75 miljard euro) en een aantal minder belangrijke posten. Meer details vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

Op 31 december 2023 bedroeg onze common equity ratio (Basel III) 14,7% (fully loaded), tegenover 13,7% het jaar voordien. De ratio in 2023 bevat ook de invloed van verhoogde kapitaalsvereisten van de ECB als gevolg van modelherzieningen. Gedetailleerde berekeningen van onze solvabiliteitsindicatoren vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? De liquiditeitspositie van de groep bleef uitstekend, wat zich uit in een LCR-ratio van 159% en een NSFR-ratio van 136%.

Onze divisies

De managementstructuur van onze groep hebben we opgebouwd rond drie divisies: België, Tsjechië en de divisie Internationale Markten. Die laatste omvat de andere kernlanden in Centraal- en Oost-Europa (Slowakije, Hongarije en Bulgarije).

- Divisie België omvat de activiteiten van KBC Bank NV en van zijn Belgische dochtervennootschappen, met als belangrijkste CBC Banque, KBC Asset Management, KBC Lease Groep en KBC Securities.
- Divisie Tsjechië omvat alle activiteiten van KBC in Tsjechië. Dat zijn vooral de activiteiten van de ČSOB-groep onder de merknamen ČSOB Bank, Postal Savings Bank, Hypoteční banka, ČSOB Stavební spořitelna en Patria.
- Divisie Internationale Markten omvat de activiteiten in de andere Centraal- en Oost-Europese kernlanden, met name ČSOB Bank in Slowakije, K&H Bank in Hongarije en UBB (inclusief de in 2022 overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria) in Bulgarije.

Voor onze financiële rapportering onderscheiden we naast de drie divisies een Groepscenter. Dat bevat de resultaten van de holdingactiviteiten van de groep, bepaalde aan kapitaal- en liquiditeitsbeheer gerelateerde kosten, kosten gerelateerd aan het aanhouden van participaties en de resultaten van maatschappijen en activiteiten die in afbouw zijn.

België

De economische context

De Belgische economie toonde in 2023 heel wat veerkracht en heeft de energiecrisis van een jaar eerder al bij al goed verteerd. De kwartaalgroei veerde bij het jaarbegin op en bleef het hele jaar door relatief stevig. Per saldo werd in 2023 nog een behoorlijke jaargroei van 1,5% opgetekend. Dat was te danken aan zowel de particuliere consumptie, gesteund door de automatische loonindexatie en een robuuste arbeidsmarkt, als de bedrijfsinvesteringen, terwijl de netto-uitvoer op de groei woog. Het ondernemersvertrouwen daalde in de loop van het jaar door de verzwakking van de internationale handel, de hoge financieringskosten en de grote onzekerheid. Vooral de industrie kampte met een toenemend vraagtekort. De hoge rente remde de woninginvesteringen van de huishoudens af, waarbij de hypotheekvraag terugviel tot het laagste niveau sinds 2007. De activiteit op de woningmarkt koelde fel af, maar de woningprijzen bleven met een gemiddelde stijging van 2% verrassend veerkrachtig.

De netto-jobcreatie verzwakte in 2023, maar bleef positief. Op het einde van het jaar lag de werkgelegenheid bijna 1% hoger dan een jaar eerder. De werkloosheidsgraad bleef vrij stabiel tussen 5,5 en 6,0%. De vacaturegraad topte af, maar blijft wijzen op arbeidskrapte. De inflatie, gemeten volgens de geharmoniseerde index, liep door de kelderende energie-inflatie fel terug en belandde eind 2023 zelfs in negatief territorium. Het gemiddelde inflatiecijfer voor heel 2023 bedroeg 2,3%. De kerninflatie viel ook terug, maar bleef met circa 5% op het jaareinde wel nog erg hoog. De Belgische OLO-rente op 10 jaar steeg van circa 3,16% eind december 2022 naar 3,60% in oktober 2023, maar viel naar het jaareinde toe terug tot 2,60%. De rentespread met de overeenstemmende Duitse Bund lag nagenoeg het hele jaar tussen 55 en 75 basispunten. Na de dalingen in 2021 en 2022 namen het tekort en de schuld van de Belgische overheid in 2023 opnieuw toe tot respectievelijk 4,6% en 105,8% van het bbp.

Verwachte bbp-groei in 2024 en 2025: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Specifieke doelstellingen (KBC Groep)

- We zetten de klant centraal in alles wat we ontwikkelen en doen. We focussen daarbij op een digital first-benadering met een human touch en investeren in een naadloze integratie van onze verschillende distributiekanaalen. We zetten in op de verdere digitale ontwikkeling van onze bank-, verzekerings- en assetmanagementdiensten en benutten nieuwe technologieën en data om onze klanten meer persoonlijke en proactieve oplossingen aan te reiken.
- Onze digitale assistent Kate speelt daarbij een uiterst belangrijke rol. Met Kate helpen we klanten tijd besparen en geld verdienen. Kate Coins spelen daar een essentiële rol in.
- Om dat te ondersteunen werken we ook volop aan het end-to-end straight-through maken van al onze commerciële processen, gebruik makend van alle technologische mogelijkheden zoals artificiële intelligentie. Zo groeien we in efficiëntie en dat laat ons toe te investeren in een sterk kantorennet met meer expertise.
- We werken samen met partners via ecosystemen om onze klanten complete oplossingen te kunnen aanbieden. We integreren een aanbod van partners in onze eigen mobiele app en zijn ook met onze producten en diensten aanwezig in de distributiekanaalen van derde partijen.
- We streven naar een verdere groei van CBC op het vlak van bankverzekeren in specifieke marktsegmenten en naar een uitbreiding van onze toegankelijkheid in Wallonië. Ook hier focussen we op digital first, met een human touch.
- We werken continu aan de verdere optimalisatie van ons bankverzekeringsmodel in België. Specifiek voor het verzekeringsluik zetten we in de komende jaren in op verdere groei.
- We vertalen onze maatschappelijke betrokkenheid in de Belgische samenleving door een voortrekkersrol op te nemen in de duurzame revolutie. We verduurzamen onze bank-, verzekerings- en assetmanagementproducten zodat we mee een financiële hefboom vormen in de realisatie van de wereldwijde klimaatambities. Ook 'beyond bank-insurance' willen we een

partner in klimaattransitie zijn, en daarom bouwen we samen met partners aan proposities inzake wonen, mobiliteit en energie. Daarnaast blijven we aandacht hebben voor financiële geletterdheid, ondernemerschap en de verzorgingsproblematiek.

Enkele realisaties in 2023 (KBC Groep)

We bleven ook in 2023 sterk investeren in de uitbouw van onze digitale systemen, met de nadruk op oplossingen die het leven van onze klanten gemakkelijker maken. Het belangrijkste feit in 2023 was de verdere ontwikkeling van Kate, onze digitale assistent. Met Kate helpen we onze klanten om tijd te besparen en ook geld te verdienen. De verdere ontwikkeling van Kate Coins speelt daarbij een essentiële rol. U vindt meer over Kate en Kate Coins in het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Naast de continue uitbreiding van onze bancaire en verzekeringstoepassingen voegden we in de laatste jaren ook talrijke niet-bancaire toepassingen toe aan ons aanbod, zoals de mogelijkheid om in KBC Mobile financieel-economisch nieuws te ontvangen, een parkeerplaats te betalen of tickets voor openbaar vervoer te kopen (in 2023 werden zo meer dan 4 miljoen tickets verkocht), stortingen voor goede doelen uit te voeren, via Kate een afspraak te maken bij KBC, een nieuwe woning te zoeken, enzovoort. KBC ontwikkelde ook, in samenwerking met Hogeschool West-Vlaanderen, de allereerste digitale studentenkaart, conform de nieuwe Europese identiteit- en datastandaarden. Die kaart kan worden opgeslagen in KBC Mobile. In KBC Mobile vindt u nu ook een overzicht van uw Kate Coins en hoe u Kate Coins kunt verdienen en waar u ermee terecht kunt. Eind 2023 bedroeg het aantal gebruikers van onze mobiele app al bijna 1,9 miljoen, een verdere stijging met 10% op één jaar tijd.

Voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten zijn er uiteraard experts beschikbaar in onze kantoren of bij KBC Live. Net dankzij het succes van onze digitale aanpak kunnen we tegelijk ook meer tijd vrijmaken om meer klanten nog beter te adviseren. Daarom investeren we ook in een grotere toegankelijkheid van onze experts en hebben we sinds vorig jaar het aantal kantoren voor private en commercial banking sterk uitgebreid. We bekijken ook continu hoe we onze bereikbaarheid nog verder kunnen optimaliseren. Zo hebben we, na een succesvolle testfase in West-Vlaanderen, in maart 2023 beslist om het experiment met dienstverlening aan huis (de KBC-Belmobiel) verder uit te rollen over heel Vlaanderen. Niet-mobiele en minder digitale particuliere klanten voor wie een kantoorbezoek en PC- of mobiel bankieren geen evidentie zijn, kunnen op hun verzoek en enkel op afspraak aan huis bezocht worden door een ervaren KBC-medewerker. Op die manier garandeert KBC een fijnmazige lokale aanwezigheid, ook in gebieden waar geen KBC-bankkantoor beschikbaar is.

Globaal steeg onze kredietportefeuille met 2%. Onze deposito's (exclusief schuldpapier en de volatielere deposito's in ons netwerk van buitenlandse kantoren) kenden per saldo een daling van 7% in 2023, die vooral te maken heeft met de uitstroom naar de in september 2023 uitgegeven staatsbon, wat leidde tot een rechtstreekse uitstroom van ruwweg 5,7 miljard euro). Het beheerde vermogen (fondsen, vermogensbeheer, enz.) steeg anderzijds met 18% in 2023, te danken aan een combinatie van nettoinstromen en de stijging van de activaprijzen. De verkoop van schadeverzekeringen steeg met 10% in 2023, en die van levensverzekeringen ook met 10% (de stijging was vooral gesitueerd bij de tak 23-producten).

Zoals al vermeld, streven we ook specifiek naar een verdere groei van CBC in Wallonië en naar een uitbreiding van onze toegankelijkheid in Wallonië. In 2023 resulteerde dat in een nettogroei van het aantal klanten met ongeveer 20 000.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we verschillende commerciële synergieën. In 2023 namen onze klanten bijvoorbeeld bij meer dan negen op de tien woningkredieten van KBC Bank ook een woningverzekering bij KBC Verzekeringen en bij tussen acht en negen op de tien een schuldsaldoverzekering. Het aantal klanten dat minstens één KBC-bankproduct en één KBC-verzekeringsproduct bezit (de bankverzekeringsklanten), steeg verder met 2% in 2023. Het aantal klanten dat minimaal drie bank- en drie verzekeringsproducten van KBC bezit (de stabiele bankverzekeringsklanten), steeg zelfs met 4%. Eind 2023 maakten de bankverzekeringsklanten 80% uit van de actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) van de divisie. De stabiele bankverzekeringsklanten maakten 30% van de actieve klanten uit.

Om ondernemerschap te stimuleren namen we opnieuw diverse initiatieven. Zo ging Start it @KBC, de grootste start-upcommunity in België, een structurele samenwerking aan met BeCode, de organisatie die mensen omschoolt tot programmeurs. BeCode en Start it @KBC focussen zo op inclusieve rekrutering, talentontwikkeling en ondernemerschap. Vanuit Corporate HR heeft KBC zijn schouders gezet onder de BeCodian bootcamps rond artificiële intelligentie en cybersecurity en enkele stagairs verwelkomt in onze teams.

In mei 2023 gaven we onze tweede 'social bond' uit, van 750 miljoen euro, die wordt aangewend voor investeringen in onderwijs en gezondheidszorg. We aligneerden ook ons KBC Green Bond Framework beter op de EU Taxonomieverordening.

Wat betreft milieubewustzijn werken we uiteraard verder aan het verkleinen van onze eigen voetafdruk, maar we willen ook onze klanten actief bijstaan in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel. Ondernemers geven aan dat het hen aan kennis en tijd ontbreekt om stappen te zetten in de verduurzaming van hun energiehuishouding. Daarom werd in 2023 ecoWise opgericht. EcoWise begeleidt en ontzorgt ondernemers in de transitie naar duurzaam ondernemerschap met focus op energie-efficiëntie en hernieuwbare energie.

We blijven ook inzetten op het versterken van financiële kennis en vaardigheden bij jongeren en leren hun slim om te gaan met hun geld. Daarnaast willen we hen behoeden voor verkeerde keuzes die kunnen leiden tot financiële problemen. Met het lessenpakket Get-a-Teacher bieden we gratis lessen voor middelbare scholen, hogescholen en universiteiten aan en maken we jongeren gewijs in de financiële wereld. Verder hebben we in 2023 ook de ambitie uitgesproken om tegen 2030 de financiële vaardigheden en attitude van meer dan 35 000 jongeren over financieel complexe producten zoals woningkredieten te verbeteren. Ook in 2023 engageerden we ons om De Warmste Week te ondersteunen. Het thema was Opgroeien zonder zorgen. Want iedereen verdient een warme jeugd, alle kansen om zich te ontplooiën en zonder zorgen te kunnen spelen, ravotten, puberen en lachen.

Tsjechië

De economische context

In 2023 kromp de Tsjechische economie met 0,4%. De particuliere consumptie stabiliseerde weliswaar sinds het eerste kwartaal van 2023, maar groeide tijdens de rest van het jaar niet significant. Ze ligt nog steeds ruim onder het gemiddelde van het precovidjaar 2019. Tegelijkertijd begon ook de buitenlandse vraag vanaf het tweede kwartaal van 2023 te verzwakken en nam de export af in volume.

Ondanks de daling van het reële bbp in 2023, vertaalde dat zich niet in een meer uitgesproken afkoeling van de arbeidsmarkt. De werkloosheidsgraad steeg slechts licht, van 2,3% eind 2022 naar 2,8% eind 2023, en het aantal openstaande vacatures overtrof nog steeds het aantal werklozen.

De inflatiedruk bleef hoog, vooral in de eerste helft van het jaar. Dat kwam niet alleen door de inflatie van de energie- en voedselprijzen, maar ook door de snelle stijging van de dienstenprijzen. Over het hele jaar bedroeg de inflatie gemiddeld 12,1%. De aanhoudend hoge inflatie en hoge inflatieverwachtingen waren ook de belangrijkste reden waarom de Tsjechische centrale bank (CNB) haar beleidsrente van 7,0% pas in december begon te verlagen tot 6,75% eind 2023. Begin februari 2024 volgde een verdere verlaging tot 6,25%

Vooral als gevolg van het renteverskil met de eurozone apprecieerde de Tsjechische kroon in het begin van 2023 tot circa 23,30 kroon per euro. Daarna deprecieerde de kroon fors tot circa 24,70 Tsjechische kroon per euro aan het eind van 2023. Die depreciatie was in belangrijke mate het gevolg van het einde van de belofte van de CNB om, indien nodig, via interventies op de FX-markt de wisselkoers van de Tsjechische kroon te ondersteunen. Bovendien anticipeerden de markten op de eerste renteverlaging door de CNB, die er eind december 2023 ook effectief kwam. Nadat geleidelijk duidelijk werd dat de ECB het einde van haar cyclus van renteverhogingen had bereikt, herstelde de Tsjechische kroon begin december licht tot tijdelijk tot 24,50 kroon per euro.

Verwachte bbp-groei in 2024 en 2025: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Specifieke doelstellingen

- We willen onze referentiepositie in bankverzekeren behouden door een zero-hassle, no-frills klantenervaring voor onze retailklanten, kmo's en midcaps.
- We gebruiken data en AI om op een proactieve wijze gepersonaliseerde, klantgerichte oplossingen aan te bieden, onder meer via Kate, onze gepersonaliseerde digitale assistent.
- We gaan door met het verder digitaliseren en het introduceren van nieuwe innovatieve producten en diensten, waaronder open bankverzekeringsopties gericht op het financiële welzijn van onze klanten.
- We concentreren ons op het straight-through maken van processen en het verder vereenvoudigen van producten, ons hoofdkantoor en ons distributiemodel, om nog kostenefficiënter te worden.
- We mikken op een verdere aangroei van het aantal actieve klanten en een verdere versterking van onze marktpositie, vooral in verzekeringen, beleggingsdiensten en woningfinanciering.
- We willen onze klanten 'beyond banking'-activiteiten, -producten en -diensten aanbieden om onze relatie met hen verder te versterken.
- We willen onze bedrijfscultuur verder versterken met de nadruk op een resultaatgerichte houding, een klantgerichte aanpak, aanpassingsvermogen en samenwerking.
- We willen de referentie worden inzake adviesverlening met betrekking tot klimaatverandering en duurzame kredietverlening en beleggingen. We brengen onze maatschappelijke betrokkenheid ook tot uitdrukking door te focussen op onder meer financiële kennis, ondernemerschap, cyberveiligheid en vergrijzing.

Enkele realisaties in 2023 (KBC Groep)

Net zoals dat in België het geval was, bleven we ook in Tsjechië sterk investeren in de uitbouw van onze digitale systemen, met de nadruk op oplossingen die het leven van onze klanten gemakkelijker maken en hen helpen tijd en geld te besparen. We breidden bovendien in de laatste jaren het aantal diensten in onze smartphoneapps geleidelijk aan verder uit met als belangrijkste wapenfeit de mogelijkheid om gebruik te maken van Kate, onze gepersonaliseerde digitale assistent. Sinds de lancering contacteerden al meer dan 1 miljoen klanten Kate. U vindt meer over Kate in het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

We verbeteren ook continu onze andere mobile banking-toepassingen. In 2023 konden de gebruikers van onze ČSOB Smart mobile app bijvoorbeeld profiteren van een vernieuwde look van de Smart mobile app, met een meer gestroomlijnde startpagina, een handigere menulay-out en een aantal nieuwe functies die verder gaan dan bankieren. Klanten kunnen bijvoorbeeld energieprijzen van verschillende aanbieders vergelijken, leren hoe ze overheidssubsidies kunnen gebruiken of de kosten van een woningrenovatie berekenen en financiering regelen. De app kan worden afgestemd op de behoeften van elke klant en gepersonaliseerde aanbiedingen tonen. Specifiek via onze lifestyle-app DoKapsy kunnen gebruikers nu ook gemakkelijk het dichtstbijzijnde oplaadstation voor elektrische auto's vinden op basis van hun huidige locatie of op een specifieke plaats. De details van de oplader bevatten ook informatie over de bezetting, het adres en de mogelijkheid om te betalen met behulp van een QR-code. De DoKapsy-app is gratis en is ook beschikbaar voor mensen die geen account hebben bij ČSOB. Eind 2023 bedroeg het aantal gebruikers van onze mobile app al bijna 1,3 miljoen, een verdere stijging met 16% op één jaar tijd.

We werken ook continu aan een betere bereikbaarheid voor onze klanten. Zo lanceerden we een nieuwe videochatdienst waarmee klanten vanaf elke locatie contact kunnen maken met hun bankier met behulp van MS Teams.

We realiseerden opnieuw een behoorlijke kredietgroei in 2023. Globaal stegen onze leningen en voorschotten aan klanten immers met 5%. Onze deposito's (zonder schuld papier) stegen eveneens met 5%. In die groeicijfers maakten we abstractie van de wisselkoersimpact. Het beheerde vermogen steeg met 15% dankzij de netto-instroom en een stijging van de activaprijzen. De verkoop van schadeverzekeringen steeg met 15% in 2023, en die van levensverzekeringen met 9%.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we verschillende commerciële synergieën. In 2023 namen bijvoorbeeld vijf à zes op de tien klanten van de ČSOB-groep die een hypothecaire lening aangingen bij de bank, ook een woningverzekering van de groep. Het aantal klanten dat minstens één bankproduct en één verzekeringsproduct van de groep bezit (de bankverzekeringssklanten) steeg verder met 4% in 2023. Het aantal klanten dat minimaal twee bank- en twee verzekeringsproducten van de groep bezit (de stabiele bankverzekeringssklanten) steeg zelfs met 9%. Eind 2023 maakten de bankverzekeringssklanten 87% uit van de actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) van de divisie. De stabiele bankverzekeringssklanten maakten 21% van de actieve klanten uit.

We namen opnieuw diverse initiatieven inzake maatschappelijke betrokkenheid en legden de focus op milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en vergrijzing.

Als leider op het gebied van duurzaamheid wil ČSOB zijn kmo-klanten in staat stellen om nog beter en efficiënter tegemoet te komen aan de veranderende verwachtingen in de samenleving en te voldoen aan de veranderende Europese duurzaamheidseisen. Met dat in het achterhoofd hebben KBC Bank en de Tsjechische start-up Digital & Legal s.r.o. ('Green0meter') een joint venture aangegaan om Tsjechische kmo's te adviseren op hun weg naar verduurzaming. Green0meter is actief in de duurzaamheidssector en stelt CO₂-voetafdrukberendingen en duurzaamheidsdiensten ter beschikking aan Tsjechische kmo's.

Inzake initiatieven om ondernemerschap te stimuleren blijft Start it @ČSOB het belangrijkste. Een mooi voorbeeld van een succesvolle start-up is het platform Mumdo, dat tracht de arbeidsparticipatie van vrouwen in zwangerschapsverlof te bevorderen. Vrouwelijke professionals die er tijdens hun zwangerschapsverlof voor kiezen om professioneel actief te zijn, worden via het platform in contact gebracht met bedrijven die op zoek zijn naar expertise voor specifieke kortlopende projecten.

Financiële geletterdheid is voor ons een voor de hand liggend en belangrijk onderwerp. Sinds 2016 zetten we volop in op financiële educatie in scholen. Werknemers van ČSOB bezoeken scholen en helpen jongeren hun geld te beheren door praktische voorbeelden uit het dagelijkse leven aan te reiken en te bespreken. Het programma bestaat uit zes onderdelen waaronder verantwoord lenen, beheren van het huishoudbudget en (complexe) financiële producten. Als aanvulling op dit programma ontwikkelden we in 2021 de applicatie ČSOB FILIP. De app is beschikbaar in de Google Play Store en de Apple App Store en werd al meer dan 10 000 keer gedownload. Onlangs hebben we een nieuw hoofdstuk toegevoegd over cyberbedreigingen in een virtuele omgeving.

In dat kader was ook onze cyberbijkverzekering, die via ČSOB Smart kan worden onderschreven, opnieuw bijzonder succesvol, met bijvoorbeeld bijna 90 000 nieuwe verzekeringsspolissen in 2023, wat het totaal al op 300 000 brengt sinds de lancering van deze verzekering.

Internationale Markten

De economische context

Zowel de Slowaakse als de Bulgaarse groei lag doorheen 2023 significant boven het stagnerende groeitempo van de eurozone. Dat gold in de tweede jaarhelft ook voor de Hongaarse economie, ondanks het feit dat die in de eerste jaarhelft van start ging met een technische recessie van twee opeenvolgende kwartalen van negatieve groei. Per saldo bedroeg de reële jaarlijkse groei van het BBP op 1,1% in Slowakije, 1,9% in Bulgarije en -0,8% in Hongarije.

De jaargemiddelde inflatie in 2023 was door de band genomen opnieuw hoger in de Centraal-Europese economieën dan in de eurozone. Vooral de grote afhankelijkheid van energie-invoer en periodieke zwakten van de Hongaarse forint droegen daartoe bij. In Slowakije, Hongarije en Bulgarije bedroeg de jaargemiddelde inflatie respectievelijk 11,0%, 17,0% en 8,6%.

Dankzij de dalende inflatie als gevolg van onder meer lagere energieprijzen en de afkoeling van de binnenlandse vraag kon de Nationale Bank van Hongarije (NBH) de geldmarktrente doen dalen tot ze in september het niveau van de basisrente ('base rate') bereikte. Vanaf dat moment werden de niet-conventionele rentefaciliteiten overbodig en stopgezet, en werd de basisrente opnieuw de richtinggevende beleidsrente. De NBH verlaagde die vervolgens fors verder in drie stappen van telkens 75 basispunten van 13% aan het einde van 2022 tot 10,75% aan het einde van 2023. Eind januari 2024 volde een verdere verlaging met 75 basispunten tot 10%.

De Hongaarse forint apprecieerde in 2023 per saldo van circa 400 forint per euro tot circa 383 forint per euro. Die appreciatie droeg bij tot de geleidelijke daling van de inflatie. Ze was vooral het gevolg van een verbeterd saldo op de Hongaarse lopende rekening en het rentevoordeel ten opzichte van de eurozone. Een belangrijk kenmerk van het monetaire beleid van de NBH is immers dat ze de reële (voor inflatie gecorrigeerde) rente positief wil houden in haar strijd tegen de inflatie. De volatiliteit van de wisselkoers van de Hongaarse forint doorheen 2023 was opnieuw in grote mate het gevolg van de grote gevoeligheid van de forint voor de algemene risicoaversie op de financiële markten.

Verwachte bbp-groei in 2024 en 2025: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Specifieke doelstellingen

- De groepsstrategie brengt een aantal opportuniteiten met zich mee voor alle landen van de divisie:
 - de verdere ontwikkeling van unieke 'bankverzekeren+'-proposities;
 - het verder digitaal upgraden van ons distributiemodel;
 - het opdrijven van straight-through en scalable processen;
 - het vergroten van de capaciteit inzake data & AI, om proactief relevante en gepersonaliseerde oplossingen aan te bieden;
 - het selectief uitbreiden van onze activiteiten om tot de top 3 inzake bankieren en verzekeren te behoren;
 - het blijven streven naar een maatschappelijk verantwoorde aanpak in alle landen. Onze focusdomeinen zijn milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en gezondheid. In alle landen willen we een koploper zijn inzake duurzaamheid.
- Specifiek per land:
 - In Bulgarije focussen we onder meer op de operationele fusie van UBB en de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria om de toonaangevende bank in Bulgarije te worden, ook op het gebied van digitaliteit en innovatie, en de referentie inzake bankverzekeren in alle segmenten. Ook voor onze verzekeraar DZI blijft het de bedoeling sterker te groeien dan de markt, zowel in levens- als in niet-levensverzekeringen.
 - In Hongarije zetten we in op een sterke klantenwerving bij de bank, om de onbetwiste leider te worden op het gebied van innovatie, en op een stevige groei van onze verzekeringsactiviteiten, voor levensverzekeringen vooral door verkoop in de bankkantoren en voor niet-levensverzekeringen, via agenten, brokers, bankkantoren en online.
 - In Slowakije mikken we op een voortzetting van de sterke groei in strategische producten (woningkredieten, consumentenkredieten, kmo-financiering, leasing, verzekeringen), onder meer via cross-selling aan bestaande klanten van de groep en via digitale kanalen. Andere prioriteiten zijn de verkoop van fondsen en het verhogen van de fee-opbrengsten.

Enkele realisaties in 2023

Net zoals in onze andere kernlanden zagen we in Slowakije, Hongarije en Bulgarije in de laatste jaren een snelle groei van het gebruik van onze digitale kanalen. Het aantal gebruikers van onze mobiele banking-toepassingen, bijvoorbeeld, groeide in 2023 opnieuw sterk, met ongeveer 12% in Slowakije, 15% in Hongarije en 12% in Bulgarije, en bereikte, voor de drie landen van de divisie samen, meer dan 1,5 miljoen.

We ontwikkelden opnieuw diverse nieuwe producten en diensten, waarbij de focus vanzelfsprekend op het digitale lag. Dat vertaalde zich opnieuw in een groei van het aandeel digitale verkopen in de globale verkoop. Dat bedraagt nu al (gemeten op basis van de belangrijkste bankproducten) ruwweg de helft in Slowakije en Hongarije, en een derde in Bulgarije. ČSOB is volgens McKinsey de leider op het gebied van digitale verkoopenpenetratie in Slowakije en in Centraal- en Oost-Europa.

Het belangrijkste feit in 2023 was uiteraard de verdere uitbouw, in alle drie de landen, van Kate, onze digitale assistent, die proactief helpt, notificaties stuurt (bv. in Hongarije om de klant te verwittigen dat er een nieuwe betaalkaart op komst is, of bv. de Hongaarse Kate-oplossing voor betalingsverkeer voor de digitale SZEP-kaart) of voorstellen stuurt (bv. pre-approved voorstel inzake consumentenkrediet in Bulgarije). Zie voor meer informatie het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Een ander voorbeeld van nieuwe en innovatieve producten en diensten is de nieuwe app voor mobiel bankieren in Hongarije, die onder meer een eenvoudiger toegang (met minder klikken) biedt voor een betere klantervaring. De app maakt ook gebruik van een toekomstbestendig ontwerp, zodat nieuwe functies eenvoudiger in de app kunnen worden geïntegreerd. De app bevat ook een verzekeringsdashboard waar klanten hun verzekeringspolissen kunnen controleren, de verzekeringspremie kunnen betalen, een claim kunnen indienen, enzovoort. In Bulgarije is UBB Mobile dan weer de enige bank-app waarmee gebruikers toegang hebben tot hun pensioengegevens, via een directe toegang tot het online platform van UBB Pensioenverzekeringen. Klanten kunnen op die manier de opgebouwde fondsen op hun pensioenrekeningen controleren en allerlei informatie over die fondsen opvragen. De mobiele app van UBB voorziet nu ook in een geïntegreerd aanbod van een consumentenkrediet aangevuld met een levensverzekering. En via een nieuw digitaal platform kunnen bedrijven in Bulgarije nu ook volledig online klant worden van UBB, via een aantal eenvoudige stappen. In Slowakije biedt ČSOB nu ook een cascoverzekering aan voor elektrische auto's, met dekking van schade aan elektrische accu's en mogelijke risico's van het gebruik van een openbaar laadstation. Dat aanbod verrijkte de al unieke bankverzekeringspropositie van verkoop- en dienstverleningsmogelijkheden voor verzekeringsproducten in de mobiele ČSOB bankapp. Daarnaast breidde ČSOB zijn aanbod aan toepassingen die verder gaan dan bankverzekeren verder uit met andere mobiliteitsopties en is ČSOB daarmee de enige bank in Slowakije met zo'n groot aanbod van smart diensten in de mobiele app. Ook in de andere landen breiden we ons product- en dienstenaanbod in de verschillende landen bovendien geleidelijk aan uit met toepassingen die het strikte bankverzekeren overstijgen, zoals bijvoorbeeld een energiekostencalculator voor retail in Hongarije, die uniek is op de Hongaarse markt omdat hij opties voor de modernisering van woningen – waarvoor K&H ook specifieke financiering aanbiedt – biedt en de mogelijke energiebesparingen berekent.

Voor de divisie als geheel (zonder wisselkoersimpact) namen in 2023 de deposito's (exclusief schuldpapier) met ruwweg 5% toe en de leningen en voorschotten aan klanten met 9%. Per land was dat 5% depositogroei en 7% groei van de leningen en voorschotten in Slowakije, een daling van de deposito's met 2% en een toename van 10% van de leningen en voorschotten in Hongarije, en respectievelijk +10% en +10% voor deposito's en voor leningen en voorschotten in Bulgarije. De verkoop van schadeverzekeringen steeg met 18% in 2023 (met sterke groei in alle landen) en die van levensverzekeringen met 46% (de stijging was vooral gesitueerd bij de tak 23-producten in Hongarije en Bulgarije).

We werkten ook verder aan het scherpstellen van de geografische focus van de groep. In juli 2022 rondde we de overname van Raiffeisenbank Bulgaria af. Dat is een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijven. In april 2023 was de juridische fusie met KBC's bestaande bankdochter UBB een feit. Hierdoor kon KBC zijn positie op de Bulgaarse bankmarkt significant versterken. De overname biedt trouwens ook ruime mogelijkheden voor crossselling met onze verzekeringsinstelling DZI. U vindt meer informatie in Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Door onze focus op bankverzekeren realiseren we tal van commerciële synergieën. Zo verkochten we in elk van de drie landen bij ongeveer negen op de tien van onze woningkredieten ook een woningverzekering van de groep.

Voor de divisie als geheel steeg het aantal klanten dat minstens één bankproduct en één verzekeringsproduct van de maatschappijen van de groep bezit (de bankverzekeringsklanten) verder met 6% in 2023. Het aantal klanten dat minimaal twee bank- en twee verzekeringsproducten van de groepsmaatschappijen bezit (de stabiele bankverzekeringsklanten) steeg zelfs met 8%. Eind 2023 maakten de bankverzekeringsklanten 65% uit van de actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) van de divisie. De stabiele bankverzekeringsklanten maakten 21% van de actieve klanten uit.

We linken onze maatschappelijke projecten aan financiële geletterdheid, milieuverantwoordelijkheid, ondernemerschap en gezondheid. Enkele voorbeelden: om de financiële kennis van (potentiële) beleggers te vergroten, publiceerde ČSOB in Slowakije het e-book 'Van basiskennis tot succes: Hoe leer ik beleggen?'. Dat wil beleggers leren hoe ze reële verwachtingen kunnen stellen op basis van hun risicoprofiel en hoe ze best omgaan met schommelingen op de financiële markt. Daarnaast ontvangen klanten van ČSOB in Slowakije maandelijks een blog over beleggen met tips and tricks.

In Bulgarije hebben we verder ingezet op gezondheid en de gezondheidsapp Kaksi verder uitgebouwd. Kaksi biedt DZI-klanten directe toegang tot het DZI Health Claim Portal en tot een hele reeks gezondheidsgerelateerde diensten. Verder stimuleert Kaksi via gamification en beloningen de gezondheid en fysieke activiteiten van onze klanten. De app werd ondertussen al meer dan 22 000 keer gedownload en het aantal actieve gebruikers per maand is gestegen tot 6 000.

UBB Interlease in Bulgarije bracht in 2023 een financierings- en verzekeringsproduct op de markt voor elektrische voertuigen. Het pakket bevat gunstige verzekerings- en financieringsstarieven alsook bijstand voor de klant in geval van een lege batterij en een vervangvoertuig bij ongeval.

In Hongarije won K&H de Mastercard 'Sustainability Initiative of the Year' award voor haar groene woningkrediet dat als eerste op de markt kwam, en lanceerde een CO2-calculator voor de landbouw op haar website.

Tenslotte zijn we ook in Bulgarije, Hongarije en Slowakije vertegenwoordigd in de start-upcommunity. We blijven inzetten op het ondersteunen van vrouwelijke ondernemers en ook andere duurzaamheidsthema's komen aan bod. Zo zet de start-up E-szerződés volop in op het vereenvoudigen en digitaliseren van contracten. Momenteel is de start-up enkel actief op de Hongaarse markt, maar wordt een internationale lancering voorbereid.

Hoe dragen de divisies bij tot het groepsresultaat?

Zie Toelichting 2.2 (Resultaten per segment) in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Hoe beheren we onze risico's?

KBC is hoofdzakelijk actief als bankier en vermogensbeheerder en is daardoor blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de sector, zoals kredietrisico, interestrisico, wisselkoersrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico's, enz.

In dit hoofdstuk concentreren we ons op ons risicobeidsmodel en op de belangrijkste risico's die we lopen.

De commissarissen hebben de informatie in dit hoofdstuk die deel uitmaakt van de IFRS-jaarrekening, geauditeerd. Het betreft de volgende delen:

- Risicobeleid;
- Kredietrisico: Kredietrisicobeheer, Bouwstenen voor het kredietrisicobeheer, een deel van de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille bankactiviteiten, Kredietherstructurerings en de tabel Andere kredietrisico's bankactiviteiten;
- Marktrisico in niet-tradingactiviteiten: de delen Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten, en de tabel Blootstelling aan obligaties;
- Marktrisico in tradingactiviteiten: de delen Beheer van het marktrisico, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico en Marktrisicoprofiel;
- Liquiditeitsrisico: Beheer van het liquiditeitsrisico, Bouwstenen voor het beheer van liquiditeitsrisico en Looptijdanalyse.

Inleiding

KBC en de hele financiële sector zijn actief in een snel veranderende omgeving die gekenmerkt wordt door volatiliteit, onzekerheid, complexiteit en ambiguïteit:

- De financiële sector maakt een grote transitie door, waarbij de digitale transformatie nieuwe mogelijkheden (bv. artificiële intelligentie (AI), big data-analyse en automatiseringstechnologieën in onze activiteiten integreren om de interactie met onze klanten instant, straight-through en frictieloos te maken) en uitdagingen (onder andere op het gebied van cyberrisico's, ethische AI en nieuwe digitale concurrenten) met zich meebrengt.
- Tegelijkertijd speelt de financiële sector een cruciale rol in de overgang naar een groenere en duurzame economie: financiële instellingen moeten niet alleen nadenken over hun eigen activiteiten, rekening houdend met alle nieuwe regelgeving, maar spelen ook een cruciale rol in het bijstaan van hun klanten in hun transitie naar een duurzamere wereld.
- Daarnaast moet de sector nog altijd het hoofd bieden aan grote macro-economische, financiële en geopolitieke uitdagingen en instabiliteit, waarbij de druk en onzekerheid op het gebied van regelgeving en toezicht toenemen tot ongekende niveaus.

KBC antwoordt op die belangrijke uitdagingen met zijn datagedreven digitale strategie, die erop gericht is ecosystemen te creëren die onze klanten helpen tijd en geld te besparen door financiële en niet-financiële diensten te combineren, en door zijn ambitie om bij te dragen aan een duurzamere wereld.

De risico- en compliancefunctie hebben de duidelijke ambitie KBC bij te staan om deze strategische doelstellingen te bereiken, bij te dragen tot zijn veerkracht en wendbaarheid, het management en de Raad van Bestuur inzichten te verschaffen die een risicobewuste besluitvorming ondersteunen en hen te informeren over de risico's waarmee KBC wordt geconfronteerd. De strategie van de risico- en compliancefunctie is daarom gebaseerd op de algemene KBC-bedrijfsstrategie en de Pearl-cultuur en de vertaling daarvan in de KBC-risicobereidheid, die bepaalt waar de lat ligt voor risicobeheer in heel KBC.

Om mee te blijven met de veranderende bedrijfsomgeving en de KBC-bedrijfsstrategie beoordelen en actualiseren de risico- en compliancefunctie regelmatig hun strategie, rekening houdend met alle relevante elementen (bv. top risks), alsook de 'visie van externe toezichthouders' en aankomende wijzigingen in de regelgeving. Op die manier passen we het risicobeheerkader van KBC en de onderliggende risicobeheerprocessen voortdurend aan en versterken we ze verder.

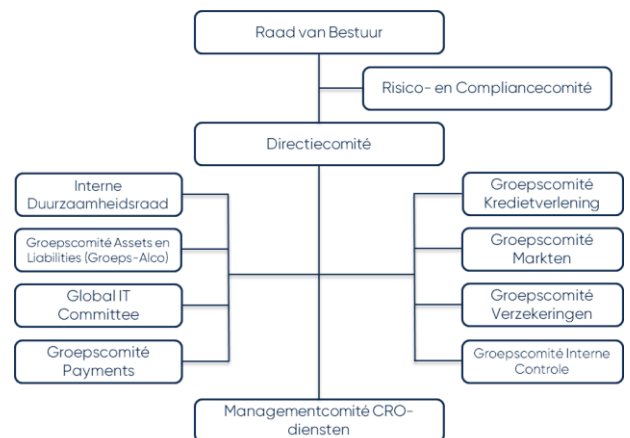
De strategie van de risico- en compliancefuncties is gebaseerd op drie belangrijke pijlers:

- De business ondersteunen: we ondersteunen, adviseren en challengen de business, zowel in hun dagelijkse activiteiten ('business-as-usual') als bij hun transformatie met als doel hen te helpen de controleomgeving van KBC op peil te houden en de risicobereidheid van KBC te allen tijde te respecteren.
- Onszelf transformeren: in overeenstemming met de strategie en de activiteiten van KBC worden we meer digitaal, datagedreven en STP, optimaliseren we onze operationele efficiëntie en smart copyen we oplossingen. Door efficiënter en effectiever te zijn in onze 'business as usual' processen, creëren we ruimte om de aanpak van nieuwe risico's te ontwikkelen. Bovendien 'denken we Ecosphere'. We breiden ons risico- en compliancekader uit en verbeteren het voor een steeds meer digitale, onderling verbonden en duurzame toekomst.
- Mensen: we trekken talent aan, koesteren het en bouwen zo aan de workforce of the future om de transformatie mogelijk te maken en onze dagelijkse activiteiten uit te voeren. We zorgen ervoor dat onze mensen een duidelijk zicht hebben op de strategische richting van KBC, hoe de transformatie van KBC hun job beïnvloedt en hoe ze bijdragen tot de strategie van KBC.

Risicobeleid

De voornaamste onderdelen van ons risicobeidsmodel zijn:

- The Board of Directors, supported by the Risk & De Raad van Bestuur, bijgestaan door het Risico- en Compliancecomité (RCC), beslist over de risicobereidheid – die het algemene risicospeelveld van de groep en de risicostrategie bepaalt – en houdt toezicht op de risicoblootstelling van KBC in verhouding tot die risicobereidheid. De Raad is ook verantwoordelijk voor de invoering van een sterke governance om te verzekeren dat alle belangrijke risico's van de KBC-groep op passende wijze worden beheerd, en bevordert een gezonde, consistente groepswijde risicocultuur.
- Het Directiecomité (ExCo) is als senior managementcomité verantwoordelijk voor geïntegreerd risicobeheer in overeenstemming met de beslissingen van de Raad van Bestuur met betrekking tot risicobereidheid, strategie en prestatiedoelstellingen.
- Het ExCo wordt ondersteund door het Managementcomité CRO-diensten (MC CRO-diensten) en activiteitsgebonden risicocomités (rechts in de figuur) en businesscomités (links in de figuur).

We beheren onze risico's volgens het Three Lines of Defense-model:

- Risicobewuste commerciële managers treden op als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer. Dat houdt in dat aan risico-onderwerpen voldoende prioriteit en capaciteit wordt toegekend, dat de juiste controles op de juiste manier worden uitgevoerd en dat de kwaliteit van risicozelfbeoordelingen door de business voldoende hoog is.
- Onafhankelijke gereguleerde controlefuncties, zowel op groepsniveau als op lokaal niveau, treden op als (een deel van) de tweede verdedigingslinie:
 - De risicofunctie ontwikkelt het Risk Management Framework, legt het op en bewaakt de consequente uitvoering ervan. Dat kader beschrijft de processen, methodes en benaderingen om risico's te identificeren, te meten en erover te rapporteren. Om de risicofunctie een krachtigere stem te geven en ervoor te zorgen dat de beslissingsorganen van de bedrijfsentiteiten passend worden uitgedaagd op het vlak van risicobeheer en daarover deskundig advies krijgen, heeft KBC in de hele groep onafhankelijke chief risk officers (CRO's) ingezet. Een nauwe samenwerking met de business is verzekerd omdat ze aanwezig zijn in managementcomités, terwijl hun onafhankelijkheid wordt gegarandeerd door een functionele rapporteringslijn naar de groeps-CRO. Als dat nodig is, kunnen ze hun vetorecht uitoefenen.
 - Het hoofddoel van de compliancefunctie is te voorkomen dat KBC een compliancerisico loopt (d.w.z. verlies of schade oplopen, van welke aard ook, als gevolg van het niet-naleven van de toepasselijke wetten, regelgeving of interne regels) dat tot het toepassingsgebied van de compliancefunctie behoort of binnen de domeinen valt die het ExCo haar heeft toegewezen (zoals beschreven in het Integriteitscharter). De compliancefunctie wordt gekenmerkt door haar specifieke statuut (zoals bepaald in de wet- en regelgeving en zoals beschreven in het Compliancecharter), haar plaats in het organigram (hiërarchisch onder de CRO) en de bijhorende rapporteringslijnen (rapportering aan het RCC en in bepaalde gevallen zelfs aan de Raad).
- Interne Audit treedt op als derde verdedigingslinie. Het verschaft de Raad van Bestuur redelijke zekerheid dat de algemene internecontroleomgeving doeltreffend is en dat doeltreffende beleidslijnen en processen aanwezig zijn en consequent worden toegepast in de hele groep.

Meer informatie over risicobeheer vindt u in ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Onderdelen van een gezond risicobeheer

Risicobeheer verwijst naar het gecoördineerde geheel van activiteiten om de risico's waarmee KBC wordt geconfronteerd proactief te identificeren en te beheren. Het helpt KBC om zijn doelstellingen te bereiken en zijn strategie te verwezenlijken.

Het Enterprise Risk Management Framework (ERMF) van KBC, goedgekeurd door de Raad van Bestuur, bepaalt de risicogovernance, met inbegrip van de drie verdedigingslijnes, en legt duidelijke regels en procedures vast voor de manier waarop risicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd. Het verwijst naar een reeks minimumnormen en risicomethoden, -processen en -tools die moeten worden vertaald naar alle risicospecifieke Risk Management Frameworks (RMF's) en die alle entiteiten moeten naleven. Het ERMF en de risicospecifieke RMF's beschrijven niet alleen hoe KBC risico's beheert bij een normale gang van zaken, maar ook bij veranderingen (kleine en grote transformaties) en in crisissituaties (gaande van eerder milde stresssituaties en bedreigingen voor de bedrijfscontinuïteit tot de meest stressvolle situaties, zoals herstel en afwikkeling). Ze hebben ook tot doel dat KBC blijft voldoen aan de wettelijke vereisten.

Om ervoor te zorgen dat ze altijd relevant blijven, worden het ERMF en de risicospecifieke RMF's jaarlijks herzien, terwijl de kwaliteit van hun toepassing een keer per jaar formeel wordt beoordeeld.

Het risicobeheerproces bestaat uit risico-identificatie, risicometing, de risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren, risicoanalyse, -rapportering en -opvolging..

Risico-identificatie

Risico-identificatie is het systematisch en proactief ontdekken, beoordelen en beschrijven van risico's, zowel binnen als buiten KBC, die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op de strategische doelstellingen van de groep, vandaag en in de toekomst. Niet alleen de risicobronnen worden geanalyseerd, maar ook hun mogelijke gevolgen en materialiteit.

Met het oog op risico-identificatie heeft KBC krachtige en solide processen opgezet, zowel op strategisch als op operationeel niveau, om alle belangrijke risico's waaraan KBC is blootgesteld aan het licht te brengen. Die processen omvatten:

- de risicoscan, een strategische groepswijde oefening bedoeld om de top risks voor KBC aan het licht te brengen en te beoordelen, d.w.z. de financiële en niet-financiële risico's die een grote invloed kunnen hebben op ons bedrijfsmodel. De geïdentificeerde top risks worden meegenomen in het jaarlijkse financiëleplanningsproces en in verschillende risicobeheeroefeningen, waaronder het bepalen van de prioriteiten van de risicofunctie, van de risicobereidheid en voor stresstests;

- het New and Active Product Process (NAPP), een groepswijd, geformaliseerd proces om productgerelateerde risico's, zowel voor KBC als voor zijn klanten, te identificeren en te beperken. Binnen de groep kunnen geen producten, processen of diensten worden gecreëerd, gekocht, gewijzigd of verkocht zonder goedkeuring in overeenstemming met het NAPP-beleid. De risicoafdeling beoordeelt ook periodiek de impact van het verruimde en/of geactualiseerde aanbod van producten en diensten op het risicoprofiel van de groep;
- risicosignalen, die continu worden verzameld op alle niveaus van de organisatie (groep en lokaal). Zowel de interne als de externe omgeving wordt voortdurend en met behulp van alle mogelijke informatiebronnen gescand op gebeurtenissen of veranderingen die een rechtstreekse of onrechtstreekse impact kunnen hebben op de KBC-groep. De rapportering van risicosignalen geeft het management een overzicht van de geïdentificeerde risico's, hun potentiële gevolgen en mogelijke herstelacties.

Risicometing

KBC definieert risicometing als "de handeling om te komen tot een kwantitatieve uitdrukking van een risico, of een combinatie van risico's, voor een portefeuille van instrumenten/posities". Zodra risico's zijn geïdentificeerd, kunnen bepaalde kenmerken van het risico worden beoordeeld, zoals de impact, de waarschijnlijkheid dat het zich voordoet, de omvang van de blootstelling, enz. Dit gebeurt met behulp van risicomaatstaven, die het mogelijk maken om de materialiteit van risico's te beoordelen, ze in de tijd op te volgen (met een frequentie die past bij het risicotype) en de impact van risicobeheermaatregelen te beoordelen.

Risicomaatstaven zijn ontworpen om een specifiek risico of meerdere risico's tegelijk te meten en kunnen intern ontwikkeld zijn of opgelegd worden door de toezichthouder (inclusief de gebruikte berekeningsmethode). Een overzicht van de uitgebreide reeks risicomaatregelen die in de KBC-groep worden gebruikt (zowel wettelijk als intern bepaalde) is opgenomen in het ERMF en de risicospecifieke kaders.

Om te bewaken dat de risicomaatstaven geschikt en van hoge kwaliteit zijn en blijven, worden ze onderworpen aan strenge en solide processen, met inbegrip van een gepaste documentatie en sterke governance. Regelmatige herzieningen en de toepassing van het 'vierogenprincipe', inclusief een onafhankelijke interne validatie waar nodig, verbeteren verder de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van deze risicomaatstaven. Alle vereisten die betrekking hebben op deze processen zijn gedocumenteerd in de KBC Risk Measurement Standards (RMS).

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

Het nemen en omzetten van risico's maakt integraal deel uit – en is dus een onvermijdelijk gevolg – van de activiteiten van een financiële instelling. Het is dan ook niet de bedoeling van KBC om alle betrokken risico's uit te sluiten (risicomijding), maar wel om ze te identificeren, controleren en beheren voor een optimaal gebruik van zijn beschikbare kapitaal (d.w.z. risico's nemen als middel om waarde te creëren).

De risicotolerantie van KBC zit vervat in zijn 'risicobereidheid'. Die risicobereidheid drukt uit – zowel kwalitatief als kwantitatief – hoeveel en welke soorten risico's we willen nemen en binnen welke grenzen die risico's moet worden beheerd. De mogelijkheid om risico te aanvaarden wordt beperkt door financiële verplichtingen (beschikbaar kapitaal en liquiditeitsbuffers, leencapaciteit, enz.), niet-financiële beperkingen (strategisch vermogen, vaardigheden, juridische verplichtingen, enz.) en wettelijke bepalingen (bv. wettelijke minima voor kapitaal- en liquiditeitsratio's). De bereidheid om risico te aanvaarden is dan weer afhankelijk van de belangen van de verschillende stakeholders. Een belangrijke factor bij de bepaling van de risicobereidheid is dan ook dat we de verwachtingen van de belangrijkste stakeholders van de organisatie kennen.

De risicobereidheid wordt expliciet beschreven in de risicobereidheidsverklaring (Risk Appetite Statement - RAS) en bepaald op groeps- en lokaal niveau. De RAS weerspiegelt de visie van de Raad van Bestuur en het topmanagement over het aanvaardbare niveau en de samenstelling van risico's, om te verzekeren dat ze coherent zijn met het gewenste rendement en de groep zijn bedrijfsstrategie kan uitvoeren binnen een duidelijk risicospeelveld. De overkoepelende risicobereidheidsdoelstellingen, die jaarlijks worden herzien en herbevestigd door de Raad van Bestuur, worden verder uitgewerkt voor elk afzonderlijk risicotype via kwalitatieve en kwantitatieve verklaringen en via een risicobereidheidslabel, dat Laag, Middelmatig of Hoog kan zijn. De risicobereidheid op lange termijn wordt bewaakt op basis van een reeks risicomaatstaven waarvoor risicodrempels zijn vastgesteld. Tot slot wordt de risicobereidheid vertaald in risicospecifieke groepslimieten/-doelstellingen, die naar de lagere entiteiten worden uitgewaaid.

Het risicobereidheidsproces is stevig ingebed in het financiële en strategische planningsproces (Alignment of Planning Cycles – APC), omdat het de focus en manier van werken van bedrijfs- en controlefuncties stuurt en helpt om dienovereenkomstig prioriteiten te stellen. De Raad van Bestuur keurt jaarlijks de voorlopige risicobereidheid goed als input voor het APC. Wanneer de financiële planning door de Raad wordt goedgekeurd, wordt ook de definitieve risicobereidheid bepaald en wordt die vertaald in concrete limieten en doelstellingen die waarborgen dat het risicoprofiel binnen de risicobereidheid blijft bij de uitvoering van het financiële plan.

Risk analysis, reporting & follow-up

Risicoanalyse en -rapportering zijn bedoeld om het management meer transparantie te verschaffen door een allesomvattend, toekomstgericht en ex-postbeeld te geven van hoe het risicoprofiel is geëvolueerd ten opzichte van de risicobereidheid en in welke context KBC actief is.

Daarvoor worden rapporten opgesteld die zijn afgestemd op de gebruikers en rekening houden met de verschillende informatiebehoefte van de Raad van Bestuur, het senior management en andere niveaus van de organisatie, zodat zij de mogelijke problemen kunnen begrijpen en relevante acties kunnen ondernemen. Naast de interne rapportering worden ook externe rapporten opgesteld voor de verschillende stakeholders van KBC Groep, met name klanten, aandeelhouders, obligatiehouders, toezichthouders, regelgevers en ratingbureaus.

Het Directiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur worden periodiek en ad hoc op de hoogte gehouden over het risicolandschap van KBC via een uitgebreide interne risicorapportering. Daaronder valt ook het Integrated Risk Report, dat acht keer per jaar aan deze comités wordt bezorgd. Dat holistische risicorapport bestaat uit risicosignalen die als belangrijk voor de groep worden beschouwd, zodat indien nodig tijdig actie kan worden ondernomen, en uit een overzicht, voor alle risicotypes, van de ontwikkeling van verschillende risicomaatstaven ten opzichte van de risicobereidheid via het 'health check'-dashboard.

De belangrijkste externe rapporten aan de toezichthouder zijn het ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) en ORSA (Own Risk and Solvency Assessment). Ze bieden een holistische en uitgebreide onderbouwing van de mening van de Raad van Bestuur en het Exco over de toereikendheid van het kapitaal en de liquiditeit van KBC. Er wordt ook jaarlijks een FICO (Financieel Conglomeraat) -rapport opgesteld. Dat geeft een overzicht van KBC als financieel conglomeraat, met nadruk op de financiële, commerciële en operationele verwevenheid tussen zijn bank-, verzekerings- en vermogensbeheeractiviteiten, en op de risico's die in deze context bijzonder relevant zijn en hoe deze worden beheerd en beperkt. Ook het KBC Group Recovery Plan wordt voorgelegd aan de toezichthouder, aangezien KBC ook heel wat gegevens moet leveren aan de afwikkelingsautoriteiten om hen te helpen bij het opstellen van een afwikkelingsplan voor KBC.

Stresstesting

Stresstesting is een belangrijk instrument dat ons risicobeheer en onze besluitvormingsprocessen ondersteunt door de mogelijke negatieve invloed van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren op de (financiële) toestand van KBC te simuleren, zodat we ons beter op die situaties kunnen voorbereiden.

Daartoe heeft KBC een uitgebreide reeks stresstests ontwikkeld, gaande van aannemelijke tot uitzonderlijke en zelfs extreme gebeurtenissen of scenario's, zowel op het niveau van individuele risicotypes als over risicotypes heen (geïntegreerde stresstests). Die laatste kijken naar de interactie en gecombineerde impact van stress op meerdere risicotypes, inclusief interactie en feedback loops tussen stresssituaties op financiële indicatoren.

De resultaten van deze stresstests worden gebruikt in belangrijke risicobeheerprocessen en -rapporten, waaronder ICAAP, ILAAP en ORSA, herstel- en afwikkelingsplanning. Als onderdeel van de jaarlijkse ICAAP-, ILAAP- en ORSA-processen simuleert KBC een stressgebeurtenis die zich een keer op 20 jaar voordoet om te controleren of en aan te tonen dat het zelfs in dergelijke stresssituaties kan voldoen aan de reglementaire kapitaal- en liquiditeitsvereisten en de interne risicobereidheidsdoelstellingen. Stresstests in het kader van herstelplanning zijn nog strenger en simuleren KBC op de rand van wanbetaling. In dergelijke scenario's moet KBC zijn herstelcapaciteit aantonen (zowel de diepgang als de snelheid van kapitaalverhogende en risicoverlagende acties). Ten slotte bereiden stresstests in het kader van afwikkeling KBC voor op situaties waarin de groep niet langer levensvatbaar is en de overheden moeten ingrijpen om de groep te redden (via een bail-in) of te liquideren.

Naast de stresstests die KBC op eigen initiatief uitvoert (op groeps- en/of lokaal niveau), kunnen ook de regelgever en de toezichthouder stresstests opleggen (bv. tweejaarlijkse EBA-stresstest, jaarlijkse EIOPA-stresstests, klimaatstresstest van de ECB, cyberstresstest van de ECB).

> *More information on risk management can be found in our Risk Report, which is available at www.kbc.com.*

ESG in ons risicobeheer

In onze risicotaxonomie zijn ESG-risico's opgenomen als belangrijke risico's verbonden aan de bedrijfsomgeving van KBC, die zich manifesteren via (alle) andere traditionele risicodomeinen, zoals kredietrisico, verzekeringstechnisch risico, marktrisico, operationeel en reputatierisico. We beschouwen ESG dus niet afzonderlijk, maar stevig ingebed in alle aspecten en domeinen van ons risicobeheer.

Sinds 2018 wordt klimaatrisico aangemerkt als een top risk voor KBC in de jaarlijkse risicoscaneofening. In 2023 werden 'andere milieurisico's' toegevoegd om rekening te houden met het toenemende belang van de gevolgen van de aantasting van het milieu.

Hoewel de risicobeoordelingsmethodologieën voor klimaatrisico's verder gevorderd zijn dan voor sommige andere ESG-risicodomeinen, levert KBC voortdurend inspanningen om de integratie van klimaat- en andere ESG-risico's in het KBC-risicobeheerkader en in onze risicobeheerprocessen verder te verbeteren.

Bij het beheer van klimaat- en andere milieurisico's maken we een onderscheid tussen:

- transitierisico's: risico's die voortvloeien uit verstoringen en verschuivingen die gepaard gaan met de overgang naar een koolstofarme, klimaatbestendige of milieuduurzame economie;
- fysieke risico's: risico's die verband houden met mogelijke financiële gevolgen van fysieke verschijnselen die gepaard gaan met zowel klimaat- als milieutrends en die activiteiten, waardeketens of eigendommen kunnen verstoren.

KBC benadert klimaatrisico vanuit een dubbel materialiteitsperspectief en concentreert zich daarbij op:

- financiële materialiteit (outside-in view), waarbij wordt gekeken naar het effect van klimaatverandering op onze activiteiten. Fysieke risico's, bijvoorbeeld, kunnen het aantal schadeclaims onder de verzekeringspolissen die we aanbieden doen stijgen of de waarde van onze activa of waarborgen aantasten;
- milieu- en sociale materialiteit (inside-out view), waarbij wordt gekeken naar het effect van onze activiteiten op het klimaat. In dat verband hebben we, door in 2019 de Collective Commitment to Climate Action (CCCA) te ondertekenen, publiekelijk verklaard dat we een voortrekkersrol willen spelen en een belangrijke hefboom willen zijn in het overgangsproces naar een duurzamere samenleving en een koolstofarme economie, onder meer door ons ertoe te verbinden onze portefeuilles en bedrijfsstrategie af te stemmen op het Klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde onder de 2 °C te houden, terwijl we streven naar 1,5 °C. Meer informatie over onze decarboniseringsdoelstellingen vindt u in het KBC Sustainability Report.

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van onze belangrijkste ESG-risicobeheerprocessen vanuit een risicotypeoverschrijdend perspectief. Voor een meer gedetailleerd overzicht van onze ESG-risicobeheerprocessen verwijzen we ook naar de informatie over de specifieke risicotypes in het vervolg van dit hoofdstuk, die telkens een apart deel over ESG-risico bevat. Voor een gedetailleerde bespreking van hoe wij klimaat- en andere ESG-risico's beheren, verwijzen we naar ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Integratie van ESG in het bestaande risicobeleid

Het beheer van ESG-risico's zit volledig vervat in het bestaande risicobeleid, dat wordt beschreven in het deel Risicobeleid. Bovendien

- zijn de directeurs van Risico Groep en Kredietrisico Groep lid van de stuurgroep van het Sustainable Finance-programma en van de stuurgroep Sustainable Finance Data & Metrics en is de risicofunctie ook vertegenwoordigd in de Interne Duurzaamheidsraad;
- maakt de risicofunctie deel uit van het kernteam van het Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van klimaatgerelateerde onderwerpen in de groep;
- aangezien een sterke inbedding in de lokale organisatie een belangrijke vereiste is, is in elk van de kernlanden van KBC een soortgelijk beleid ingevoerd, zijn lokale sustainability managers aangesteld en nemen de lokale risicofuncties actief deel aan lokaal opgerichte duurzaamheidscomités;
- worden, binnen ons auditkader, ESG-risico's behandeld in meerdere audittrajecten.
- is duurzaamheid geïntegreerd in de verloningssystemen voor onze medewerkers en voor het topmanagement in het bijzonder.

ESG-risico's zijn de risico's van (huidige of toekomstige) milieu-, sociale of (corporate-) governancefactoren die een invloed hebben op KBC, rechtstreeks of via zijn tegenpartijen en blootstellingen:

- Milieurisico is het risico dat voortvloeit uit klimaatverandering (klimaatrisico) of uit andere aantastingen van het milieu, zoals verlies van biodiversiteit, waterschaarste, (lucht-, water- en bodem-) vervuiling en afval.
- Sociaal risico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake relaties met werknemers, leveranciers, klanten en gemeenschappen, bijvoorbeeld overwegingen inzake arbeid en personeel, mensenrechten en armoede, gevolgen voor de gemeenschap, klantenrelaties, enz.
- Governancerisico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake corporate governance, de bestrijding van corruptie en omkoping en transparantie.

Meer informatie over duurzaamheidsbeleid vindt u in Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat en het milieu in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

Sterke focus op risico-identificatie en materialiteitsbeoordeling

We gebruiken verschillende benaderingen om ESG-risico's in kaart te brengen, zowel op de korte termijn (0 tot 3 jaar), als op de middellange (3 tot 10 jaar) en lange termijn (langer dan 10 jaar). Daardoor integreren we ook een forward-looking perspectief. Om een proactieve identificatie van risico's te waarborgen, hebben we de volgende initiatieven genomen:

- ESG-risicosignalen worden regelmatig gerapporteerd aan het Directiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur via het Integrated Risk Report.
- In 2021 ontwikkelde KBC een Climate Risk Impact Map. Dat jaarlijkse risico-identificatieproces is bedoeld om voor verschillende tijdshorizonten en klimaatscenario's de voornaamste klimaatrisicofactoren te identificeren die een invloed hebben op de activiteiten en portefeuilles van KBC, en de belangrijkheid (materialiteit) van die klimaatfactoren te beoordelen. Sinds 2022 nemen we de conclusies van de Climate Risk Impact Map op in onze belangrijkste risicobeheerprocessen, zoals risicobereidheid, stresstesting, rapportering en ons ICAAP-/ILAAP-/ORSA-proces. Een gedetailleerde bespreking van de Climate Risk Impact Map, de methodologie en de resultaten ervan vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com. Deze pilootoefeningen hebben de uitbreiding van de Climate Risk Impact Map naar een meer algemene Environmental Risk Impact Map mogelijk gemaakt.
- In 2023 hebben we een aantal bijkomende identificatieoefeningen uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in andere milieurisico's (verlies van biodiversiteit, vervuiling en waterschaarste). We hebben daarvoor dezelfde methodologie gebruikt als voor de Climate Risk Impact Map (en dus ook rekening gehouden met verschillende fysieke- en transitierisicofactoren en tijdshorizonten).
- We blijven verschillende initiatieven nemen om het ESG-risicobewustzijn verder te vergroten. Zo hebben we de Sustainable Finance Legal Working Group opgericht om de nieuwe en veranderende regelgeving op te volgen en zorgen we voor interne communicatie en opleidingen voor (risico)medewerkers en leidinggevenden.

ESG-risicometing en -stresstests versterken

We gebruiken een reeks methodologieën om klimaatgerelateerde risico's beter te kunnen identificeren, meten en analyseren en benutten daarbij bestaande praktijken in de sector (zoals PCAF en PACTA), maar ook intern ontwikkelde tools. Die geven meer inzicht in de gevolgen van de klimaatverandering op ons bedrijfsmodel, maar ook in de gevolgen van onze kredietverlening en beleggings- en verzekeringsactiviteiten op het milieu. Door die methodologieën te integreren, kunnen we ons kredietacceptatie- en beleggingsbeleid geleidelijk verbeteren, en ze geven de nodige ondersteuning in de dialoog met onze klanten. Meer informatie over de ESG-risicometingsinstrumenten vindt u in het Risk Report.

KBC wil ESG-overwegingen integreren in zijn besluitvorming, risicobeheerprocessen en interacties met klanten en derde partijen, met als doel een positieve bijdrage te leveren aan de samenleving en de duurzaamheid van KBC op lange termijn te vrijwaren.

Zowel klimaattransitie- en fysieke risicofactoren als sociale risicofactoren zijn al in verscheidene interne stresstests geïntegreerd (bv. in reverse stresstests en stresstests in het kader van ICAAP/ILAAP/ORSA). De klimaatstresstests en het gebruik van klimaatscenario's worden voortdurend verbeterd op basis van nieuwe inzichten uit bijvoorbeeld onze interne Climate Risk Impact Map of andere toegepaste methodologieën die ons zullen helpen de impact van klimaatscenario's beter te vertalen naar financiële parameters.

Omdat data belangrijk zijn voor risicokwantificering en om onze portefeuilles verder te bewaken en te sturen, om doelstellingen te bepalen en te kunnen voldoen aan de verschillende regelgevingsvereisten (bv. van de EU-taxonomieverordening, de Pijler 3-vereisten van de EBA, de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)), coördineert een speciaal Data & Metrics-project binnen het Sustainable Finance-programma de gegevensverzameling in al onze kernlanden.

ESG-risico is ingebed in het risicobereidheidsproces

Gezien het toegenomen belang dat KBC toekent aan ESG-risico's, is ESG op het hoogste niveau opgenomen in de KBC-risicobereidheidsverklaring via een specifieke risicobereidheidsdoelstelling, die beide invalshoeken van de 'dubbele materialiteit' dekt. Door het klimaatrisico en andere ESG-risico's te integreren in ons risicobereidheidsproces richten we ons niet alleen op kortetermijneffecten, maar houden we ook rekening met langere tijdshorizonten. De potentiële gevolgen op korte, middellange en lange termijn die in de Climate Risk Impact Map zijn vastgesteld, geven input voor onze besprekingen over de risicobereidheid, zodat (vroeg) waarschuwingssignalen kunnen worden gegeven in geval van verwachte belangrijke gevolgen (voor alle tijdshorizonten) met als doel het strategische debat te sturen en tijdig risicobeperkende maatregelen te nemen (bv. het beleid aanpassen of bijkomende doelstellingen en limieten bepalen).

De risicobereidheid van KBC wordt ondersteund door beleidslijnen en duurzaamheidsdoelstellingen (zie Onze rol in de samenleving in het deel Verslag van de Raad van Bestuur). In ons beleid voor duurzame en verantwoorde kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening en beleggingen identificeren we bijvoorbeeld controversiële activiteiten met betrekking tot het milieu (waaronder klimaat en biodiversiteit), mensenrechten, bedrijfsethiek en gevoelige/controversiële maatschappelijke thema's. Dat zijn economische activiteiten waarvoor we geen financiering, verzekering of advies willen verstrekken (zoals activiteiten in verband met thermische steenkool) of die we alleen onder strikte voorwaarden willen financieren (zoals biomassatechnologieën, de productie van palmolie, enz.).

In 2023 hebben we een aantal klimaatgerelateerde belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators – KRI's) opgenomen in ons risicobereidheidsproces. Die hebben we gedefinieerd voor de belangrijkste transitie- en fysieke risico's zoals bepaald in de Climate Risk Impact Map, en ze bestrijken een groot deel van de activiteiten en portefeuilles van KBC. Meer informatie vindt u in het Risk Report.

Risicoanalyse, -bewaking en -opvolging

Klimaatgerelateerde en milieugegevens worden steeds vaker opgenomen in zowel interne als externe rapporten.

ESG-risico's zijn goed geïntegreerd en komen uitgebreid aan bod in verschillende van onze belangrijkste risicobeheerrapporten (bv. ICAAP/ILAAP/ORSA, Integrated Risk Report, Risicobereidheidsverklaring, Pijler 3-risicorapport, enz.) die worden bezorgd aan de Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité. In 2023 werd een eerste Climate Risk Dashboard opgenomen in het Integrated Risk Report (met een halfjaarlijkse frequentie). Het dashboard bevat een analyse en bewaking van klimaatgerelateerde transitie- en fysieke risicomaatstaven voor de meest relevante portefeuilles en bedrijfsactiviteiten van KBC.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer

Op het vlak van kredietrisico wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Kredietverlening (GLC) dat het kredietrisico van KBC en de daaruit voortvloeiende kapitaalvereisten op het vlak van kredietverlening beheert. Het beleid, de regels en procedures voor de manier waarop kredietrisicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd, zijn opgenomen in het Kredietrisicobeheerkader (CRMF). De toepassing ervan wordt bewaakt door Kredietrisico Groep (GCRD) en het Competentiecentrum Kredietrisico. GCRD werkt nauw samen met de lokale CRO's en risicoafdelingen, die verantwoordelijk zijn voor de lokale toepassing van het CRMF. Bedrijfsentiteiten worden geraadpleegd voor die onderdelen van het CRMF die gevolgen hebben voor de bedrijfsprocessen en/of governance.

Kredietrisico is het risico dat betrekking heeft op de wanbetaling of wanprestatie door een contractpartij als gevolg van de insolventie of de onwil van die partij om te betalen of haar prestatie te leveren, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

Bouwstenen voor het beheer van kredietrisico

- **Risico-identificatie:** een essentieel onderdeel van het identificatieproces van kredietrisico is het opvangen van kredietrisicosignalen, zowel op transactie- als op portefeuilleniveau. Zowel de interne als de externe omgeving wordt gescand op gebeurtenissen of ontwikkelingen die al hebben plaatsgevonden of zouden kunnen plaatsvinden en die rechtstreeks of onrechtstreeks een aanzienlijke impact hebben of zouden kunnen hebben op de kredietkwaliteit. Risicosignalen geven een overzicht van het geïdentificeerde risico en schetsen de mogelijke impact voor KBC en stellen, indien mogelijk, herstelacties voor.

De bevoegde risicobeheercomités worden periodiek op de hoogte gebracht van relevante signalen of waarnemingen. Risicosignalen die als belangrijk worden beschouwd, worden aan het Directiecomité gemeld. Daarnaast worden thematische en sectorspecifieke deep dives uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het kredietrisico.

Nieuwe en komende prudentiële regelgeving inzake kredietrisico's, product- of klantspecifieke regelgeving en wetgeving worden op groepsniveau of lokaal opgevolgd om ervoor te zorgen dat ze snel in de beleidslijnen en de instructies van KBC worden opgenomen.

Voorlopende indicatoren vormen een specifiek risico-identificatieproces, ontworpen om opkomende kredietrisico's op te sporen die tot waardeverminderingen zouden kunnen leiden. Het hoofddoel is in een vroeg stadium een betrouwbare raming te hebben van de waardeverminderingen voor het lopende kwartaal en zo verrassingen te vermijden. Het maakt deel uit van de kwartaalrapportering over waardeverminderingen op leningen en obligaties.

- **Risicometing:** kredietrisicometing is het toepassen van een model of methodologie om een kwantitatieve uitdrukking te krijgen van het kredietrisico van een portefeuille van instrumenten/posities. Er is een minimale set kredietrisicometingen voor de hele groep vastgesteld, die kan worden aangevuld met lokale metingen.

Centraal daarin staat de risicoklasse, waarbij een classificatie wordt gemaakt op basis van de Probability of Default (PD), of de kans op een in gebreke blijven, en de Loss Given Default (LGD), of het verwachte verlies in het geval dat een debiteur in gebreke blijft. Om de risicoklasse te bepalen, hebben we diverse ratingmodellen ontwikkeld. Enerzijds om de kredietwaardigheid van debiteuren te meten en anderzijds om het verwachte verlies van de verschillende types van transacties in te schatten. Een aantal uniforme modellen gebruiken we in de hele groep (de modellen voor overheden, banken, grote ondernemingen, enz.), andere zijn ontwikkeld voor specifieke geografische markten (kmo's, particulieren, enz.) of types van transacties. We gebruiken in de hele groep dezelfde interneratingschaal.

De resultaten van die modellen gebruiken we om de kredietportefeuille die niet in gebreke is in te delen in interneratingklassen gaande van 1 (laagste risico) tot 9 (hoogste risico) voor de PD. Een debiteur die in gebreke is gebleven, kennen we een interne rating toe van PD 10 tot PD 12. PD-klasse 12 kennen we toe als een van de kredietfaciliteiten van de debiteur is stopgezet door de bank of als een vonnis de terugneming van de waarborg beveelt. PD-klasse 11 omvat debiteuren die meer dan 90 dagen te laat zijn met hun betaling (achterstal of overschrijding), maar niet beantwoorden aan de criteria van PD 12. PD-klasse 10 kennen we toe aan debiteuren waarbij er reden is om aan te nemen dat ze niet (op tijd) zullen betalen, maar die niet beantwoorden aan de criteria voor PD 11 of PD 12. De status wanbetaling stemt overeen met de statussen non-performing en impaired. Debiteuren in PD 10, 11 en 12 worden daarom in wanbetaling en impaired genoemd. De status performing stemt overeen met niet-wanbetaling en niet-impaired.

Bijzondere waardeverminderingen worden aangelegd volgens de IFRS 9-normen. Voor debiteuren in gebreke worden ze berekend op basis van de volledige resterende looptijd van het verwachte kredietverlies (lifetime expected credit loss). Voor debiteuren die niet in gebreke zijn, is dat op basis van het verwachte kredietverlies over 12 maanden of over de volledige resterende looptijd als het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen en de debiteur verschuift van stage 1 naar stage 2. Daarvoor gebruiken we specifieke collectieve IFRS 9-berekeningsmodellen, behalve voor belangrijke debiteuren die in gebreke zijn gebleven, waarvoor er een individuele inschatting van de verwachte kredietverliezen wordt gemaakt.

Samen met de kans op een in gebreke blijven (Probability of Default) en het uitstaande risico bij een in gebreke blijven (Exposure at Default) vormen concepten als verwacht verlies (Expected Loss) en verlies bij in gebreke blijven (Loss Given Default) de bouwstenen voor de berekening van de reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico, aangezien KBC heeft gekozen voor de Internal Rating Based (IRB)-benadering voor de meeste van zijn portefeuilles. Eind 2023 zijn de volgende

entiteiten en portefeuilles overgeschakeld naar de standaardbenadering als gevolg van modelvereenvoudiging: ČSOB in Slowakije, K&H, de overheidsobligatieportefeuilles in de hele KBC-groep en enkele onbelangrijke portefeuilles in de divisie België en ČSOB in Tsjechië. Afgezien van de genoemde uitzonderingen blijven de belangrijkste groepsentiteiten in België en Tsjechië de IRB Advanced-benadering hanteren, terwijl de kleinere entiteiten en de hele divisie Internationale Markten de standaardbenadering hanteren.

- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de KBC-**risicobereidheidsverklaring** bepaalt hoeveel kredietrisico KBC kan en wil aanvaarden om zijn strategische doelstellingen na te streven. De kredietrisicobereidheid wordt concreet gemaakt door kredietrisicolimieten en vroege waarschuwningsniveaus toe te kennen aan een beperkte reeks kredietrisico-indicatoren die één jaar geldig zijn.

Primaire kredietrisicolimieten worden bepaald door de Raad van Bestuur of het Directiecomité. Ze omvatten limieten voor het verwachte verlies (EL), verlies in stressomstandigheden (SCL), kredietrisicogewogen activa (RWA) en – voor de productie van nieuwe woningkredieten – de Loan-to-Value (LTV) en de verhouding schuld/inkomen (Debt Service-To-Income, DSTI). Die limieten worden aangevuld met een portefeuillelimietsysteem (PLS) om het concentratierisico op groepen tegenpartijen of overheden te beperken, en met andere kredietrisicolimieten op groeps- of lokaal niveau die limieten voor sectoren en activiteiten omvatten, evenals limieten voor risico's zoals het kredietrisico van tegenpartijen voor professionele transacties of het emittentrisico.

Het risicospeelveld wordt ook bepaald door groepswijde risicogrenzen die zijn vastgelegd in kredietrisiconormen. Die normen hebben tot doel het risicobeheer van specifieke kredietrisicogelateerde onderwerpen in de hele groep op één lijn te brengen door beperkingen en/of aanbevelingen te definiëren.

- **Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging:** de kredietportefeuille wordt voortdurend geanalyseerd. Naast de portefeuilleanalyses die de business uitvoert, analyseren ook de kredietrisicoafdelingen op lokaal en groepsniveau het kredietrisicoprofiel van de kredietportefeuille om een onafhankelijk beeld te krijgen van de ontwikkeling van het kredietrisico. De resultaten van de analyses worden gerapporteerd aan de bevoegde risicocomités. Het is de verantwoordelijkheid van zowel het lijnmanagement als de risicocomités om erop te reageren, d.w.z. de risico's in overeenstemming te houden of te brengen met de risicobereidheid. Corrigerende actieplannen kunnen worden uitgevoerd om (verder) kredietrisico te vermijden, het te verminderen (beperken), het risico over te dragen of het te aanvaarden.
- **Stresstests:** stresstests zijn een essentieel onderdeel van een gezond kredietrisicobeheer en worden op lokaal en groepsniveau uitgevoerd.

ESG in kredietrisicobeheer

Het beheer van ESG-**risico's** zit volledig vevat in het bovengenoemde Kredietrisicobeheerkader.

De Climate Risk Impact Map, waarvan het concept wordt beschreven in het hoofdstuk over ESG in het algemene risicobeheer van KBC, wordt gebruikt voor kredietrisicobeheer. Ze identificeert op jaarbasis de klimaatrisicofactoren die het meest relevant zijn voor de kredietportefeuilles van KBC, zowel voor transitie- als fysieke risico's. Die oefening is in 2023 uitgebreid naar andere milieurisico's door pilootoefeningen aangaande verlies van biodiversiteit, vervuiling en waterschaarste.

Voor acht koolstofintensieve industriële sectoren en drie productlijnen zijn strategische sectorprojecten (zogenaamde White Papers) opgezet. Die White Papers beschrijven ook de impact van sectorspecifieke uitdagingen, technologische ontwikkelingen en veranderende regelgeving op de kredietportefeuilles van KBC, evenals mogelijke risicobeperkende maatregelen. In de White Papers kiezen we ook voor een progressieve benadering van andere milieudoelstellingen dan klimaatverandering. Voor een deel van deze sectoren heeft KBC klimaatdoelstellingen bepaald en rapporteert het over de vooruitgang met betrekking tot deze doelstellingen. Meer informatie vindt u in ons Sustainability Report.

In het kredietacceptatie- en -beoordelingsproces gebruiken we een milieu- en sociale (E&S) sectorheatmap. Dat is een screeningsinstrument om specifieke milieu- en sociale risico's in de portefeuille kredieten aan bedrijven en kmo's op te sporen. Voor belangrijke kredietdossiers in sectoren met een hoog E&S-**risico** wordt een ESG-beoordeling uitgevoerd op tegenpartijniveau. Daarnaast wordt Internal Carbon Pricing gebruikt om de financiële impact te beoordelen van huidige en mogelijk toekomstige koolstofregelgeving op broeikasgasintensieve bedrijven. Om te begrijpen hoe bedrijfsklanten omgaan met duurzaamheidsuitdagingen en om hen te ondersteunen bij die transitie, zijn klantengesprekken een essentieel onderdeel van die beoordeling.

De Paris Agreement Capital Transition Assessment (PACTA) -methodologie helpt ons het transitierisico in onze kredietportefeuille te beoordelen. Deze analyse bepaalt of de grote bedrijven in onze kredietportefeuille zich in een transitie bevinden in overeenstemming met de doelstellingen die in verschillende klimaattransitiescenario's zijn vastgesteld. De Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) -methodologie wordt gebruikt om de gefinancierde uitstoot van onze kredietportefeuille te berekenen.

Voortbouwend op eerdere modelleringen met betrekking tot klimaatrisico's blijft KBC de impact van fysieke risico's op zijn kredietportefeuilles beoordelen. Specifiek met betrekking tot het overstromingsrisico werd in 2023 een pilootanalyse uitgevoerd om de mogelijke impact op het verlies bij in gebreke blijven (LGD) te onderzoeken. Gezien het om een verkennende oefening ging, is de analyse niet in aanmerking genomen voor verwachte kredietverliezen (ECL). Met betrekking tot transitierisico's werd een analyse uitgevoerd om in te schatten hoe het verwachte verlies (EL) van zeer klimaatrelevante portefeuilles mogelijk zou kunnen veranderen in zes verschillende klimaatscenario's. Meer informatie over de oorspronkelijke beoordeling is beschikbaar in het Risk Report over 2021 op www.kbc.com.

In het algemeen zijn de inzichten die de bovenvermelde methodologieën opleveren waardevol om hotspots in de kredietportefeuille van KBC op te sporen, als input voor het bepalen van doelstellingen en het uitvoeren van stresstests voor klimaatrisico's, en om waar nodig het beleid aan te passen. Ze maken ook deel uit van de voortdurende inspanningen van KBC

om klimaatrisico verder te integreren in zijn kredietbeoordelingsprocessen en modellering. Het management heeft altijd de mogelijkheid om de verwachte kredietverliezen aan te passen om zo rekening te houden met gebeurtenissen die geen deel uitmaken van de financiële beoordeling, zoals groeiende inzichten in ESG- en klimaatgerelateerde risico's.

In 2023 zijn er klimaatgerelateerde belangrijkerisico-indicatoren (Key Risk Indicators – KRI's) opgenomen in het risicobereidheidsproces. Deze KRI's worden halfjaarlijks gecontroleerd door het Groepscomité Kredietverlening en geïntegreerd in het Climate Risk Dashboard.

KBC streeft ernaar de negatieve impact van zijn activiteiten op het milieu en de samenleving te beperken en een positieve impact aan te moedigen, op basis van een cultuur van verantwoorde kredietverlening, waarvan de principes zijn vastgelegd in de Credit Risk Standards on Sustainable and Responsible Lending. Het engagement van KBC om rekening te houden met klimaat- en milieurisico's in elke stap van het kredietproces wordt ook weerspiegeld in standaarden voor de bepaling van krediettarieven en de waardering van onderpand.

Meer informatie vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Invloed van externe ontwikkelingen op het kredietrisico

Terwijl de gevolgen van de coronapandemie en de ontregeling (van de toeleveringsketen) tijdens het daaropvolgende economische herstel zijn afgenomen en de covidbeperkingen geleidelijk werden afgeschaft, vormden het aanhoudende conflict tussen Rusland en Oekraïne en de daarmee gepaard gaande verstoring van de wereldwijde energiemarkten, de snel stijgende inflatiedruk en de stijgende rentes nieuwe uitdagingen voor het kredietrisicobeheer.

Bij particulieren hadden de torenhoge energierekeningen en de inflatiedruk op de prijzen van dagelijkse goederen en diensten onvermijdelijk invloed op de kredietaflossingscapaciteit van zwakkere kredietnemers. Dankzij een gepaste verlichting van die druk heeft dit niet geleid tot betalingsproblemen bij woning- en consumentenkredieten. Voor bedrijven heeft de sterke stijging van de energiekosten in 'energie-intensieve' sectoren de winstmarges en kasreserves negatief beïnvloed. Gaandeweg is gebleken dat deze stijgingen van de inputkosten konden worden gecompenseerd door hogere verkoopprijzen. Bovendien hebben particulieren hun consumptiepatroon wat aangepast en minder niet-noodzakelijke uitgaven gedaan, wat sommige sectoren in gevaar kan brengen door een verminderde vraag. Ook kunnen hogere herfinancieringsrisico's van vervallend schuldpapier in een klimaat van hogere rente leiden tot meer wanbetalingen door bedrijven. Bijgevolg zou de situatie voor een aantal kwetsbare sectoren uitdagend kunnen blijven.

Er zijn kredietrisicobeheermaatregelen genomen om de bovenvermelde opkomende risico's te ondervangen, te meten, te beperken en te beheren. Zo is er scherp toezicht op de kredietportefeuilles, zijn de acceptatieprocessen aangepast (bv. om rekening te houden met de impact van gezinsbudgetten op de acceptatie van woningkredieten), is specifiek kredietbeleid aangescherpt (bv. voorwaarden voor kredietverstrekking om bepaalde activiteiten van de commerciële vastgoedsector mogelijk te maken) en worden watchlists aangehouden. Voor de financiering van commercieel vastgoed (CRE) bijvoorbeeld is de evolutie van een herfinancieringsrisico een cruciaal basiselement in het kredietacceptatieproces. Voor kredieten die afgewerkt vastgoed financieren met een hoge ballon- of zelfs bulletaflossing op de vervaldatum van het krediet, wordt het herfinancieringsrisico grondig geëvalueerd rekening houdend met de kwaliteit van het gebouw, de diversificatie en sterkte van de huurders, de algemene sterkte van de vastgoedmarkt (evenwicht vraag/aanbod, leegstand), de Loan-to-Value-ratio op de vervaldatum, de resterende aflossingsperiode op basis van de geschatte huurinkomsten en meer conservatief geschatte rentevoeten. Naast die analyse van elk individueel dossier wordt de kredietportefeuille nauwlettend bewaakt en is het acceptatiebeleid voor CRE-kredieten aangescherpt om het toegenomen herfinancieringsrisico aan te pakken.

Ondanks de uitdagende context wijzen de traditionele kredietrisicomatstaven (zoals kredietherstructurerings, betalingsachterstanden en verslechtering van de PD, nieuwe wanbetalingen) niet op een aanzienlijke verslechtering van de kredietkwaliteit voor de KBC-portefeuilles in 2023, wat verder wordt weerspiegeld in een comfortabele kredietkostenratio.

Ten slotte worden sinds de Russische inval in Oekraïne een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's aangehouden en is een selectie van kwetsbare portefeuilles en subportefeuilles aangemerkt als potentieel verhoogd risico. Voor cijfers, onder meer over de methodologie en ontwikkeling van deze reserve, verwijzen we naar Toelichting 3.9 in de Geconsolideerde jaarrekening. In de toekomst kunnen de ontwikkeling van het Israëlisch-Palestijnse conflict en andere problemen (bijvoorbeeld in de Rode Zee) de geopolitieke en opkomende risico's vergroten, aangezien een mogelijke escalatie in een breder (regionaal) conflict grotere en langdurige gevolgen kan hebben.

Kredietrisico's verbonden aan de bankactiviteiten als gevolg van kredietverlening en beleggingen

Kredietrisico's doen zich voor in zowel de bank- als de verzekeringsactiviteiten van de groep. Wat de bankactiviteiten betreft, ligt het kredietrisico voornamelijk in de kredietportefeuille van de bank. Die bevat alle leningen en garanties die KBC heeft verstrekt aan particulieren, bedrijven, overheden en banken. Schuldbewijzen worden opgenomen in de beleggingsportefeuille als ze zijn uitgegeven door bedrijven of banken. Overheidsobligaties worden niet in de beleggingsportefeuille opgenomen. Bovendien wordt in de tabel geen rekening gehouden met het kredietrisico met betrekking tot de handelsportefeuille (emittentenrisico) en het kredietrisico van tegenpartijen met betrekking tot derivatentransacties. Die elementen beschrijven we verderop apart.

De krediet- en beleggingsportefeuille zoals die in dit hoofdstuk is bepaald, verschilt van Leningen en voorschotten aan klanten in Toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening. Meer informatie vindt u in het Glossarium van financiële ratio's en termen.

Krediet- en beleggingsportefeuille

Totale kredietportefeuille	31-12-2023	31-12-2022
Totale kredietportefeuille (in miljarden euro)		
Uitstaand en niet-opgenomen bedrag	258	259
Uitstaand bedrag	203	206
Kredietportefeuille per divisie (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
België ²	65%	63%
Tsjechië	19%	19%
Internationale Markten	15%	14%
Groepscenter ⁷	1%	5%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per sector van de tegenpartij (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Particulieren	41%	43%
Financiële en verzekeringsdiensten	6%	6%
Overheden	3%	3%
Bedrijven	50%	48%
<i>Diensten</i>	11%	10%
<i>Distributie</i>	8%	8%
<i>Vastgoed</i>	7%	6%
<i>Bouw</i>	5%	4%
<i>Landbouw, veeteelt en visserij</i>	3%	3%
<i>Auto-industrie</i>	3%	2%
Overige (sectoren < 2%)	15%	14%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per regio (in procenten van de uitstaande portefeuille) ^{1 3}		
België	55%	53%
Tsjechië	18%	18%
Slowakije	6%	6%
Hongarije	4%	4%
Bulgarije	5%	5%
Rest van West-Europa	8%	11%
Rest van Centraal- en Oost-Europa	0%	0%
Noord-Amerika	1%	1%
Azië	1%	1%
Overige	1%	1%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per risicoklasse (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Unimpaired		
<i>PD 1 (laagste risico, kans op in gebreke blijven van 0,00% tot 0,10%)</i>	24%	25%
<i>PD 2 (0,10% – 0,20%)</i>	14%	13%
<i>PD 3 (0,20% – 0,40%)</i>	13%	13%
<i>PD 4 (0,40% – 0,80%)</i>	17%	18%
<i>PD 5 (0,80% – 1,60%)</i>	13%	15%
<i>PD 6 (1,60% – 3,20%)</i>	8%	8%
<i>PD 7 (3,20% – 6,40%)</i>	4%	4%
<i>PD 8 (6,40% – 12,80%)</i>	1%	1%
<i>PD 9 (hoogste risico, ≥ 12,80%)</i>	1%	1%
<i>Zonder rating</i>	0%	0%
Impaired		
<i>PD 10</i>	1,1%	1,0%
<i>PD 11</i>	0,2%	0,3%
<i>PD 12</i>	0,8%	0,8%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage ⁴ (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Stage 1 (geen significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname)	80%	78%
Stage 2 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - niet credit impaired) incl. POCI ⁵	18%	20%
Stage 3 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - credit impaired) incl. POCI ⁵	2%	2%
Totaal	100%	100%

Impaired kredieten (PD 10 + 11 + 12; in miljoenen euro of in procenten)		
Impaired kredieten ⁶	4 221	4 350
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	2 051	2 289
Impaired kredieten per divisie (in procenten van portefeuille impaired kredieten) ¹		
België ²	63%	57%
Tsjechië	13%	15%
Internationale Markten	13%	13%
Slowakije	4%	3%
Hongarije	4%	3%
Bulgarije	6%	6%
Groepscenter	10%	15%
Totaal	100%	100%
Impaired kredieten per sector (in procenten van portefeuille impaired kredieten) ¹		
Distributie	19%	19%
Particulieren	16%	21%
Vastgoed	13%	11%
Diensten	9%	10%
Auto-industrie	9%	5%
Bouw en constructie	7%	7%
Chemie	4%	4%
Landbouw, veeteelt en visserij	2%	1%
Horeca	2%	3%
Overheden	2%	2%
Voedingsbedrijven	2%	2%
Overige (sectoren < 2%)	15%	16%
Totaal	100%	100%
Geboekte waardevermindering op kredieten (in miljoenen euro)		
Waardevermindering voor stage 1-portefeuille	168	134
Waardevermindering voor stage 2-portefeuille, incl. POCI ⁵ (hersteld)	502	694
Waardevermindering voor stage 3-portefeuille, incl. POCI ⁵ (nog altijd impaired)	1 888	2 048
Waarvan waardevermindering voor impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn	1 459	1 547
Kredietkostenratio		
Divisie België ²	0,06%	0,03%
Divisie Tsjechië	-0,18%	0,13%
Divisie Internationale Markten	-0,06%	0,31%
Slowakije	-0,07%	0,17%
Hongarije	-0,14%	0,42%
Bulgarije	0,00%	0,43%
Groepscenter	0,07%	-0,04%
Totaal	0,00%	0,08%
Ratio van impaired kredieten		
Divisie België ²	2,0%	1,9%
Divisie Tsjechië	1,4%	1,7%
Divisie Internationale Markten	1,8%	1,9%
Slowakije	1,4%	1,2%
Hongarije	1,9%	2,0%
Bulgarije	2,2%	2,8%
Groepscenter	36,2%	6,6%
Totaal	2,1%	2,1%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	1,0%	1,1%
Dekkingsratio		
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten	45%	47%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	71%	68%
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten (excl. hypotheekleningen)	47%	50%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	74%	71%

¹ Cijfers niet gecontroleerd door de commissaris.

² Omvat ook het beperkte netwerk van buitenlandse kantoren van KBC Bank in de rest van Europa, de VS en Zuidoost-Azië (met een totale uitstaande portefeuille van 7 miljard euro op 31 december 2023).

³ Een meer gedetailleerde verdeling per land is opgenomen in de kwartaalverslagen van KBC op www.kbc.com.

⁴ Zie toelichting 1.2 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie over de stages.

⁵ Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid; brutobedragen, in tegenstelling tot nettobedragen in de boekhoudkundige verwerking.

⁶ Cijfers wijken af van die in Toelichting 4.2 in het deel Geconsolideerde jaarrekening wegens verschillen in consolidatiekring. De afname met 128 miljoen euro tussen 2023 en 2022 is als volgt verdeeld: +179 miljoen euro bij divisie België, -95 miljoen euro in Tsjechië, +32 miljoen euro in Slowakije, +11 miljoen euro in Hongarije, -36 miljoen euro in Bulgarije, en -220 miljoen euro voor de rest.

⁷ De daling in de kredietportefeuille voor Groepscenter is grotendeels te wijten aan de verkoop van de niet-renderende kredietportefeuille in de loop van februari 2023, zoals uitgelegd in Toelichting 6.6.

De delen Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage (in procenten van de uitstaande portefeuille) en Geboekte waardevermindering op kredieten in de bovenstaande tabel worden hieronder verder uitgesplitst:

Uitsplitsing kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL stage	31-12-2023				31-12-2022			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
Kredietportefeuille per land/divisie								
België	51,1%	12,3%	1,3%	64,7%	48,1%	13,4%	1,2%	62,7%
Tsjechië	16,1%	2,9%	0,3%	19,3%	15,2%	3,1%	0,3%	18,6%
Internationale Markten	12,5%	2,7%	0,3%	15,4%	10,6%	3,1%	0,3%	13,9%
<i>Slowakije</i>	5,0%	0,9%	0,1%	6,1%	4,5%	1,1%	0,1%	5,6%
<i>Hongarije</i>	3,0%	1,0%	0,1%	4,1%	2,3%	1,2%	0,1%	3,7%
<i>Bulgarije</i>	4,4%	0,7%	0,1%	5,2%	3,7%	0,8%	0,1%	4,7%
Groepscenter	0,4%	0,0%	0,2%	0,6%	4,1%	0,3%	0,3%	4,7%
Totaal	80,1%	17,9%	2,1%	100,0%	78,0%	19,9%	2,1%	100,0%
Kredietportefeuille per sector								
Particulieren	36,4%	4,1%	0,3%	40,8%	37,5%	5,2%	0,4%	43,2%
Financiële en verzekeringsdiensten	5,8%	0,2%	0,0%	6,0%	5,6%	0,2%	0,0%	5,9%
Overheden	2,4%	0,2%	0,0%	2,7%	2,8%	0,2%	0,0%	3,1%
Bedrijven	35,4%	13,4%	1,7%	50,5%	32,1%	14,2%	1,6%	47,9%
Totaal	80,1%	17,9%	2,1%	100,0%	78,0%	19,9%	2,1%	100,0%
Kredietportefeuille per risicoklasse								
PD 1-4	64,5%	5,1%	0,0%	69,7%	61,4%	6,1%	-	67,5%
PD 5-9	15,5%	12,7%	0,0%	28,3%	16,6%	13,8%	-	30,4%
PD 10-12	0,0%	0,0%	2,1%	2,1%	-	-	2,1%	2,1%
Totaal	80,1%	17,9%	2,1%	100,0%	78,0%	19,9%	2,1%	100,0%
Totaal, in miljoenen euro	162 474	36 258	4 221	202 953	160 412	40 958	4 350	205 720

Uitsplitsing waardeverminderingen volgens IFRS 9 ECL-stage	31-12-2023				31-12-2022			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
Waardeverminderingen per land/divisie								
België	2,6%	9,3%	40,0%	51,9%	1,8%	9,7%	34,4%	45,9%
Tsjechië	1,6%	5,5%	9,9%	16,9%	1,3%	6,7%	10,2%	18,1%
Internationale Markten	2,4%	4,8%	9,5%	16,7%	1,4%	6,9%	9,5%	17,8%
<i>Slowakije</i>	0,5%	2,0%	3,4%	6,0%	0,4%	2,8%	2,7%	5,9%
<i>Hongarije</i>	1,0%	1,2%	1,7%	3,9%	0,3%	2,1%	1,9%	4,3%
<i>Bulgarije</i>	0,9%	1,6%	4,4%	6,9%	0,7%	1,9%	4,9%	7,5%
Groepscenter	0,0%	0,0%	14,4%	14,4%	0,2%	0,8%	17,1%	18,2%
Totaal	6,6%	19,6%	73,8%	100,0%	4,7%	24,1%	71,2%	100,0%
Waardeverminderingen per sector								
Particulieren	1,1%	4,4%	6,5%	12,0%	1,3%	7,8%	12,8%	21,9%
Financiële en verzekeringsdiensten	0,2%	0,2%	1,8%	2,2%	0,2%	0,1%	1,6%	2,0%
Overheden	0,2%	0,6%	1,4%	2,2%	0,0%	0,0%	0,3%	0,4%
Bedrijven	5,0%	14,5%	64,1%	83,5%	3,2%	16,1%	56,4%	75,7%
Totaal	6,6%	19,6%	73,8%	100,0%	4,7%	24,1%	71,2%	100,0%
Waardeverminderingen per risicoklasse								
PD 1-4	1,2%	1,1%	-	2,3%	1,4%	1,9%	-	3,3%
PD 5-9	5,4%	18,5%	-	23,9%	3,3%	22,3%	-	25,5%
PD 10-12	-	-	73,8%	73,8%	-	-	71,2%	71,2%
Totaal	6,6%	19,6%	73,8%	100,0%	4,7%	24,1%	71,2%	100,0%
Totaal, in miljoenen euro	168	502	1 888	2 559	134	694	2 048	2 875

Kredietherstructureringen

Kredietherstructureringen zijn toegevingen aan een klant die betalingsproblemen heeft of verwacht. Dat kan betekenen dat rentebetalingen of kosten worden verlaagd of uitgesteld, de krediettermijn wordt verlengd om het aflossingsplan te versoepelen, achterstallen worden gekapitaliseerd, een uitstel van betaling wordt toegestaan of de schulden worden kwijtgescholden.

Een klant met een als geherstructureerd (forborne) aangemerkt krediet krijgt doorgaans een slechtere PD-klasse toegekend dan vóór de herstructurering, gezien het hogere risico van wanbetaling. Wanneer dat het geval is, wordt ook beoordeeld hoe onwaarschijnlijkheid het is dat de klant zal betalen (volgens specifieke 'unlikely to pay'-criteria). In overeenstemming met de IFRS 9-normen wordt een krediet met de status forborne toegewezen aan stage 2 (als de klant/het krediet niet in wanbetaling is) of aan stage 3 (als de klant/het krediet in wanbetaling is).

De criteria die KBC toepast om de status van geherstructureerde kredieten te veranderen van wanbetaling naar normaal of om de status forborne te verwijderen, zijn in overeenstemming met de betreffende EBA-normen. Als aan een klant/krediet de status wanbetaling is toegekend (voor of op het ogenblik dat een kredietherstructurering wordt toegestaan), moet de klant/het geherstructureerde krediet (afhankelijk van het feit of de status wanbetaling is toegekend op klant- of kredietniveau) minstens een jaar de status wanbetaling behouden. Alleen onder strikte voorwaarden kan de klant/het krediet opnieuw de status normaal krijgen. Een geherstructureerd krediet met de status normaal blijft het etiket geherstructureerd evenwel minstens twee jaar behouden na de toekenning van de herstructurering, of nadat de klant/het krediet opnieuw de status normaal heeft, en dat kan alleen verwijderd worden als is voldaan aan strikte bijkomende criteria (niet in wanbetaling, regelmatige betalingen, enz.). Aangezien een herstructurering een objectieve indicator is (d.w.z. een aanleiding tot waardevermindering) waardoor moet worden beoordeeld of een waardevermindering nodig is, worden alle herstructureringen onderworpen aan een impairmenttest.

On-balance-sheet exposures met kredietherstructureringen: brutoboekwaarde (in miljoenen euro)	Openingsbalans	Kredieten waaraan een herstructurering is toegekend	Kredieten die niet langer als geherstructureerd worden beschouwd	Terugbetalingen	Afschrijvingen	Overige ¹	Slotbalans
2023	2 939	642	-1 001	-361	-20	103	2 303
2022	3 681	668	-1 088	-436	-16	129	2 939

On-balance-sheet exposures met kredietherstructureringen: bijzondere waardeverminderingen (in miljoenen euro)	Openingsbalans	Bestaande waardeverminderingen op kredieten waaraan een herstructurering is toegekend	Daling van waardeverminderingen omdat kredieten niet langer geherstructureerd zijn	Stijging van waardeverminderingen op geherstructureerde kredieten	Daling van waardeverminderingen op geherstructureerde kredieten	Overige ²	Slotbalans
2023	428	63	-55	86	-122	-13	387
2022	445	197	-171	52	-118	22	428

¹ Omvat wisselkoerseffecten voor kredieten toegestaan in andere munten dan de lokale munt, wijzigingen in het opgenomen/niet-opgenomen deel van de faciliteiten, stijgingen van de brutoboekwaarde van bestaande geherstructureerde kredieten en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties.

² Omvat het gebruik van waardeverminderingen met betrekking tot afschrijvingen en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties.

Geherstructureerde kredieten	In procenten van de uitstaande portefeuille	Verdeling per PD-klasse (in procenten van de portefeuille geherstructureerde kredieten van de entiteit)			
		PD 1–8	PD 9	PD 10 (impaired, minder dan 90 dagen achterstallig)	PD 11–12 (impaired, 90 dagen of meer achterstallig)
31-12-2023					
Totaal	1%	33%	8%	46%	14%
Per klantensegment ¹					
Particulieren ²	1%	64%	3%	25%	8%
Kmo's	1%	30%	12%	42%	16%
Bedrijven ³	1%	13%	8%	63%	16%
31-12-2022					
Totaal	2%	39%	15%	33%	13%
Per klantensegment ¹					
Particulieren ²	1%	45%	17%	26%	12%
Kmo's	2%	44%	11%	34%	12%
Bedrijven ³	2%	31%	16%	37%	16%

¹ Niet gecontroleerd door de commissaris.

² In 2023 had 86% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op hypotheekleningen (in 2022 was dat 90%).

³ In 2023 had 32% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op commerciële vastgoedleningen (in 2022 was dat 26%).

Andere kredietrisico's verbonden aan de bankactiviteiten

Effecten in de tradingportefeuille. Die effecten houden een emittentenrisico in (potentieel verlies als de emittent in wanbetaling blijft). De blootstelling aan dat risico meten we op basis van de marktwaarde van de effecten. Het emittentenrisico beperken we door limieten te gebruiken, zowel per emittent als per ratingklasse.

Overheidseffecten in de beleggingsportefeuille van bankentiteiten. De risicopositie ten aanzien van overheden meten we in termen van nominale waarde en boekwaarde. Ze heeft in hoofdzaak betrekking op EU-overheden. We hebben limieten vastgelegd voor posities in overheidsobligaties van zowel niet-kernlanden als kernlanden. Meer informatie over de blootstelling aan overheidsobligaties voor bank- en verzekeringsactiviteiten samen geven we in een aparte paragraaf verderop.

Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties. De bedragen in de onderstaande tabel zijn de presettlementrisico's van de groep die worden gemeten met de internemodelmethode voor rente- en valutaderivaten in divisie België. Voor inflatie, aandelen- en grondstoffenderivaten worden de presettlementrisico's berekend als de som van de (positieve) huidige vervangingswaarde (mark-to-market) van een transactie en de toepasselijke toeslag (add-on). Die berekening wordt ook gebruikt om de presettlementrisico's te meten van rente- en valutaderivaten in de andere divisies.

De risico's worden beperkt door het gebruik van limieten per tegenpartij. We maken ook gebruik van close-out netting en zekerheden. Financiële zekerheden nemen we alleen in aanmerking als de betrokken activa worden beschouwd als risicobeperkend voor berekeningen van het reglementaire kapitaal.

Andere kredietrisico's (in miljarden euro)

	31-12-2023	31-12-2022
Emittentenrisico ¹	0,05	0,03
Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties ²	4,2	3,9

¹ Exclusief een nominatieve lijst van centrale overheden, en alle blootstellingen aan EU-instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken.

² Na aftrek van ontvangen zekerheden en uitkeringen voor netting.

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Inzake marktrisico in niet-tradingactiviteiten wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Assets and Liabilities (ALCO), dat het ondersteunt op het vlak van (geïntegreerd) balansbeheer op groepsniveau. Het beleid, de regels en procedures en de manier waarop het beheer van balansrisico's in de hele groep wordt uitgevoerd, worden beschreven in het Risk Management Framework voor marktrisico in niet-tradingactiviteiten. De toepassing ervan wordt bewaakt door Risico Groep en het Competentiecentrum voor Marktrisico in niet-tradingactiviteiten. Binnen de risicofunctie wil de Raad voor ALM en Liquiditeitsrisico – voorgezeten door de CRO Treasury en Markten – de goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen tot stand brengen, vergemakkelijken, bevorderen en ondersteunen.

De Treasury-functies op groeps- en lokaal niveau treden op als eerste verdedigingslinie en meten en beheren het renterisico binnen een door de risicobereidheid en de limieten begrensd speelveld.

Marktrisico houdt verband met wijzigingen in het niveau of de volatiliteit van prijzen op de financiële markten. Het beheersproces van onze structurele marktrisico's in niet-tradingactiviteiten omvat het renterisico, het gaprisico, het basisrisico, het optierisico (zoals het risico van vervroegde aflossing), het muntrisico, het aandelenkoersrisico, het vastgoedprijrisico, het creditspreadrisico en het inflatierisico. Met structurele risico's worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van onze commerciële activiteit of onze beleggingen (bank en verzekeringen). De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder. Dit proces wordt ook Asset-Liability Management (ALM) genoemd.

Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten

- **Risico-identificatie:** om marktrisico's in de niet-tradingportefeuilles te identificeren wordt een aantal instrumenten gebruikt, waaronder het New and Active Products Process (NAPP), de Environmental Risk Impact Map, de risicoscan en vroegewaarschuwingsprocessen die worden geactiveerd door regelmatige monitoring. Risicosignalen zijn ook een belangrijk instrument. Daarvoor wordt zowel de interne als externe omgeving gescand op gebeurtenissen en ontwikkelingen die een invloed zouden kunnen hebben op onze niet-tradingportefeuilles. Relevante risicosignalen worden, indien mogelijk, gerapporteerd aan het management, samen met mogelijke herstelacties. Nieuwe en komende regelgeving wordt op groepsniveau of lokaal opgevolgd om ervoor te zorgen dat ze wordt opgenomen in het beleid en de instructies van KBC.
- **Risicometingen:** een gemeenschappelijk reglement, dat het kader aanvult voor technische aspecten, en gedeelde meetinstrumenten verzekeren dat die risico's in de hele groep op dezelfde manier worden gemeten via, onder andere:
 - Basis-Point-Value (BPV) voor renterisico;
 - gapanalyse voor renterisico verbonden aan onevenwichtigheden in de herprijzing tussen activa en passiva en inflatierisico;
 - economische gevoeligheden voor muntrisico, aandelenkoersrisico en vastgoedprijrisico.De metingen worden aangevuld met stresstests, waaronder de backtesting van vooruitbetalingen, nettorente-inkomsten in verschillende scenario's, of de impact op het reglementair kapitaal van rente-, spread- of aandelenrisico's in de bankportefeuilles.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** limieten gelden voor alle belangrijke marktrisico's die de ALM-functie loopt: limieten voor het renterisico, het aandelenrisico, het vastgoedrisico en het wisselkoersrisico voor de geconsolideerde entiteiten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de limieten voor elke lokale entiteit worden goedgekeurd door het Directiecomité.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** naast de wettelijke rapportering is er een structurele rapportering aan het ALCO. Het rapporteringsproces omvat een aftekeningsproces om de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen.

ESG in het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Binnen ALM wordt rekening gehouden met ESG-risico's, met name klimaat- en andere milieurisico's, in de portefeuille van overheids- en bedrijfsobligaties, aandelenbeleggingen en direct vastgoed. Voor alle producten wordt het milieutransitierisico beoordeeld op basis van het sectorrisico (bedrijfsobligaties en directe aandelen), landenrisico (overheidsobligaties) of fysiek risico (direct vastgoed).

De obligatie- en aandelenportefeuilles worden gemonitord via KRI's voor klimaatrisico's om ervoor te zorgen dat de posities niet gevoeliger worden voor transitierisico. Voor bedrijfsobligaties en aandelenposities is het grootste deel van de blootstelling aanwezig in sectoren met een laag transitierisico en dat zal naar verwachting zo blijven. Dezelfde aanpak wordt gevolgd voor overheidsobligaties. Direct vastgoed vertegenwoordigt een kleine en stabielere blootstelling en wordt opgevolgd wanneer posities veranderen. Alle beleggingsbeslissingen van Treasury worden genomen in overeenstemming met het enige bindende kader, waarin de screeningcriteria voor verantwoorde beleggingen zijn vastgelegd.

Voor overheidsobligaties gebeurt de classificatie op basis van een interne duurzaamheidsbarometer van landen, die worden ingedeeld in landen met een laag, gemiddeld of hoog risico op het gebied van milieuverplichtingen. Bedrijfsobligaties en directe

aandelenposities worden per sector ingedeeld als posities met een laag, gemiddeld of hoog klimaatrisico. De duurzaamheidsanalyse voor bedrijfsobligaties en aandelenposities volgt een scenario dat is geïnspireerd op het 'scenario van een niet-ordelijke transitie', ontwikkeld door het 'Network for Greening the Financial System' (NGFS), dat werd gebruikt in de klimaatstresstest die de ECB in 2022 uitvoerde. Voor bedrijfsobligaties wordt de gevoeligheid gemeten door een creditspreadschok gebaseerd op de eerder genoemde spreadschokken uit de klimaatstresstest van de ECB in 2022. De aandelenwaarde wordt per sector onderworpen aan schokken gebaseerd op de ECB- klimaatschokken voor aandelen. Direct vastgoed wordt per positie gemeten met de nadruk op fysiek risico. De inzichten worden verzameld en gerapporteerd naar analogie van andere risicotypes in de Climate Risk Impact Map (zie ESG in ons risicobeheer).

Meer informatie vindt u in het Risk Report op www.kbc.com.

Invloed van externe ontwikkelingen op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Na de forse renteverhogingen in 2022 zagen we in 2023 een normalisering van de rentetarieven na jaren van lage rentes. Bij nagenoeg alle banken vond een aanzienlijke migratie plaats van zicht- en spaarrekeningen naar vastrentende instrumenten. De uitgifte van de staatsbon op één jaar in België illustreerde die algemene tendens van een verschuiving van deposito's zonder looptijd naar termijnrekeningen of vastrentende instrumenten. KBC past echter altijd een voorzichtige beleggingsaanpak toe voor dergelijke deposito's en houdt aanzienlijke buffers in kortetermijnbeleggingen aan om grote uitstromen te kunnen opvangen. Door die buffers heeft het grote succes van de Belgische staatsbon dus geen aanleiding gegeven tot specifieke acties voor de bestaande beleggingen.

Marktrisico in de niet-tradingactiviteiten bestaat uit verschillende subrisicotypes. Ze worden hieronder meer detail in beschreven.

Renterisico en gaprisico

We beheren de ALM-renteposities van de bankentiteiten op basis van een marktgerichte interne prijsstelling voor looptijdgebonden producten en een replicating portfolio-techniek voor de niet-looptijdgebonden producten (bijvoorbeeld zicht- en spaarrekeningen). De bank past haar renteprofiel ook aan via rentederivaten om binnen de grenzen van de risicobereidheid te blijven.

De belangrijkste techniek die we gebruiken om renterisico's te meten, is de 10 Basis Point Value (BPV) -methode. Die geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een stijging van de rentevoeten over de volledige swapcurve met tien basispunten (negatieve cijfers wijzen op een daling van de waarde van de portefeuille).

Invloed van een parallele stijging van de swapcurve¹ met 10 basispunten voor KBC Bank

Invloed op de waarde² (in miljoenen euro)

	2023	2022
Totaal	-45	-36

¹ In overeenstemming met de marktnormen zijn de gevoeligheidscijfers gebaseerd op een risicovrije curve (swapcurve).

² Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardeverminderingregels.

Voor de bankactiviteiten zijn er twee andere methoden om de rentegevoeligheid te meten, die vergelijkbaar zijn tussen instellingen, namelijk de outlier stresstest (SOT) op de economische waarde van het eigen vermogen (EVE) en de outlier stresstest op de nettorente-inkomsten (NII), beide berekend volgens de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit.

Voor de SOT op EVE worden elk kwartaal zes verschillende scenario's toegepast op de bankportefeuilles (materiële valuta's). Deze scenario's omvatten belangrijke parallele verschuivingen naar boven en beneden, swapcurves die steiler of vlakker worden of enkel verschuivingen van de kortetermijnrente. De impact van het worstcasescenario (de meest negatieve impact op de economische waarde van het eigen vermogen) wordt afgezet tegen het tier 1-kapitaal. Voor de bankportefeuille op KBC-groepsniveau kwam de SOT EVE uit op -3,91% van het tier 1-kapitaal op 31 december 2023. Dat is ruim onder de drempel van -15% waar de Europese Centrale Bank op toeziet en geeft aan dat de totale rentegevoeligheid van de balans van KBC beperkt is.

Vanaf 2023 wordt de SOT EVE aangevuld met de SOT NII, die de impact meet van twee scenario's (parallel omhoog en omlaag) op de NII. De impact van het worstcasescenario voor de NII wordt ook afgezet tegen het tier 1-kapitaal. Volgens deze meting is de rentegevoeligheid van KBC ook beperkt: die bedroeg eind 2023 -1,27%, tegenover de door de toezichthouder gehanteerde outlier-drempel van 5%.

We gebruiken ook andere technieken om potentiële onevenwichtigheden in onze rentepositie te meten, zoals gapanalyse, durationbenadering, scenarioanalyse en stresstesting. Informatie met betrekking tot de gaptabel, waarin onevenwichtigheden tussen activa en passiva worden uitgesplitst in tijdsperiodes, is te vinden in het Risk Report 2023.

Creditspreadrisico

Om rente-inkomsten te realiseren, kopen we obligaties. Hun selectie is grotendeels conservatief en gebaseerd op criteria zoals kredietrisicoring, risico-rendementberekening en liquiditeitskenmerken.

We beheren het creditspreadrisico van onder meer de portefeuille overheidsobligaties door op te volgen in hoeverre de waarde van de overheidsobligaties zou veranderen als de creditspreads over de hele curve met 100 basispunten zouden stijgen. Naast de portefeuille overheidsobligaties heeft KBC een portefeuille niet-overheidsobligaties (banken, bedrijven, supranationale entiteiten). Meer details over de componenten van de obligatieportefeuille vindt u in het Risk Report.

Blootstelling aan overheidsobligaties op jaareinde 2023, boekwaarde (in miljoenen euro)

	Tegen geamortiseerde kostprijs	Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in other comprehensive income (FVOCI)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Totaal	Ter vergelijking: totaal einde 2022	Economische invloed van +100 basispunten ¹
overheid	41 295	4 854	2 957	49 106	43 393	-2 122
waarvan ²						
Tsjechië	11 757	599	2 254	14 611	12 558	-652
België	6 769	666	267	7 702	7 209	-373
Slowakije	3 424	236	66	3 726	3 139	-189
Hongarije	2 256	422	189	2 867	2 443	-105
Frankrijk	3 378	118	38	3 534	3 544	-98
niet-overheid	6 258	423	169	6 850	6 215	-180

¹ Geeft de theoretische economische invloed op de reële waarde weer van een parallelle stijging van de spread met 100 basispunten over de volledige looptijdenstructuur. Die invloed wordt maar gedeeltelijk weerspiegeld in de winst-en-verliesrekening en/of het eigen vermogen. De cijfers hebben betrekking op niet-tradingposities in obligaties voor de bankactiviteiten (de invloed op de blootstelling aan de tradingportefeuille was vrij beperkt en bedroeg 35 miljoen euro, inclusief supranationale obligaties, op het einde van 2023).

² top 5 grootste portefeuilles overheidsobligaties.

Aandelenrisico

Het grootste aandelenrisico ligt in het verzekeringsbedrijf, waar de ALM-strategieën gebaseerd zijn op een risico-rendementberekening, rekening houdend met het marktrisico dat verbonden is aan open aandelenposities. Het overgrote deel van de aandelenportefeuille wordt aangehouden als een economische afdekking van langlopende verplichtingen van de verzekeringsmaatschappij. Ook andere entiteiten van de groep houden kleinere aandelenportefeuilles aan die van strategische aard zijn, zoals deelnemingen met betrekking tot de uitvoering van het bedrijfsmodel van KBC. De verdeling van de portefeuille per sector is beschikbaar in het Risk Report.

Aandelenportefeuille KBC Bank

	31-12-2023	31-12-2022
(in miljarden euro)	0,23	0,22
Waarvan niet-genoteerd	0,22	0,21

Invloed van een 25%-daling van de aandelenkoersen, invloed op de waarde

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	-59	-55

Niet-tradingaandelenpositie (in miljoenen euro)	Netto gerealiseerde winst (in winst - en verliesrekening)		Netto niet-gerealiseerde winst ¹ op posities op het einde van het jaar (in eigen vermogen)	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
Totaal	-	-	19	12

Vastgoedrisico

De vastgoedactiviteiten van de groep houden een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aan. KBC Verzekeringen houdt ook een gediversifieerde vastgoedportefeuille aan als belegging voor zowel Niet-levenreserves als Levenactiviteiten op lange termijn. De vastgoedpositie wordt daarbij gezien als een langetermijnafdekking van inflatierisico's en als een manier om het risico-rendementprofiel van die portefeuilles te optimaliseren.

Invloed van een 25%-daling van de vastgoedprijzen, invloed op de waarde

(in miljoenen euro)

	2023	2022
Totaal	-94	-94

Inflatierisico

Inflatie kan een financiële instelling op vele manieren indirect beïnvloeden, bijvoorbeeld via wijzigingen van de rentetarieven of de operationele kosten. Als concept van marktrisico is inflatie in het algemeen daarom niet gemakkelijk kwantificeerbaar. Bepaalde financiële producten of instrumenten zijn echter rechtstreeks gekoppeld aan inflatie en hun waarde wordt rechtstreeks beïnvloed door een verandering in de marktverwachtingen. KBC Bank gebruikt inflatiegerelateerde obligaties om zijn activaportefeuille te diversifiëren.

De bankactiviteiten houden een portefeuille van inflatiegerelateerde obligaties aan waarvan de gevoeligheid voor inflatiebewegingen (BPI) 7,5 miljoen euro bedraagt (0,10% verandering in de inflatieverwachting) aan het einde van 2023.

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgen we een voorzichtig beleid. De belangrijke wisselpositie in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een tradingportefeuille wordt via interne transacties overgedragen naar de tradingportefeuille, waar ze wordt beheerd binnen de toegekende tradinglimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder tradingportefeuille, en van verzekerings- en andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is. Aandelen in niet-euromunten die zijn opgenomen in de beleggingsportefeuille zijn evenwel niet afgedekt, omdat de volatiliteit van de wisselkoersen wordt gezien als deel van de beleggingsopbrengst.

KBC concentreert zich op de stabilisatie van de common equity ratio voor wisselkoersschommelingen.

Invloed van een daling van de valutawaarde met 10%*

(in miljoenen euro)

	31-12-2023	31-12-2022
CZK	-209	-231
HUF	-85	-100
BGN	-93	-96
USD	6	-1

* Blootstelling voor valuta's waarvan de invloed meer dan 10 miljoen euro bedraagt.

Hedge accounting

Balansbeheer maakt gebruik van derivaten om rente- en valutarisico's te beperken. Het doel van hedge accounting is de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening als gevolg van het gebruik van die derivaten te verminderen.

KBC heeft besloten geen hedge accounting toe te passen op krediet- en aandelenrisico's. Wanneer aan de noodzakelijke criteria is voldaan, wordt het toegepast om de boekhoudkundige mismatch tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie weg te nemen. Meer informatie over hedge accounting vindt u in de Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Risicocategorieën waarvoor hedge accounting van toepassing is

Rentevoeten

Afdekkingsderivaten worden gebruikt om een renterisico te beperken dat voortvloeit uit een verschil in het renteprofiel van activa en hun financieringspassiva. De hedge-accountingstatus van een afdekking kan gekoppeld zijn aan de actiefpost of de passiefpost.

Rentederivaten kunnen worden aangemerkt als:

- afdekkingen van de reële waarde van activa of passiva. Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als reëlewaardeafdekkingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, samen met de veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of passief die toe te schrijven zijn aan het afgedekte risico. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt eveneens opgenomen in de winst-en-verliesrekening;
- afdekkingen van de kasstroom van opgenomen activa en passiva die ofwel zekere, ofwel zeer waarschijnlijke verwachte transacties zijn. Het effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als kasstroomafdekkingen, wordt opgenomen in de afdekkingsreserve van kasstroomafdekkingen in het eigen vermogen. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt rechtstreeks opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt macrostrategieën voor hedge accounting voor homogene portefeuilles van kleinere elementen, waarbij de frequentie van optreden of de relatief kleine omvang van de gemiddelde transactie de één-op-één-relatie suboptimaal maakt. Dat is onder meer het geval voor hypotheeken, leningen aan kmo's of deposito's van klanten. Macrostrategieën kunnen dynamisch zijn en frequent veranderen, onder meer op basis van een balancering van de portefeuille (open portfolio hedge).

Microafdekking wordt gebruikt wanneer grote individuele activa of passiva worden afgedekt. Typische activa zijn grote bedrijfsleningen en obligatieaankopen waarvoor het creditspreadprofiel relevant is. Passiva kunnen eigen emissies van KBC zijn of specifieke langetermijnfaciliteiten aangeboden door een centrale bank. Microafdekkingen zijn gebaseerd op de reële waarde of op kasstromen.

Valuta

KBC heeft strategische beleggingen in niet-euromunten. De netto-inventariswaarde van belangrijke deelnemingen wordt deels in de lokale munt gefinancierd met deposito's en valutaderivaten om de stabiliteit van de common equity ratio te verzekeren. Door gebruik te maken van afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten wordt de valutacomponent in het eigen vermogen opgenomen tot de realisatie (afwikkeling van de financiering als gevolg van liquidatie, dividenduitkeringen of andere verminderingen van de netto-inventariswaarde).

KBC heeft ook een beperkte portefeuille van obligaties in vreemde valuta die gefinancierd worden met opbrengsten in euro. Die obligaties worden afgedekt door cross-currency renteswaps om een synthetische vaste rente-opbrengst in euro te creëren. Kasstroomafdekkingen (micro-hedge) worden toegepast om de valutavolatiliteit te beperken.

Afdekkingseffectiviteit

De afdekkingseffectiviteit wordt bepaald bij het aangaan van de afdekkingsrelatie, en ook door periodieke prospectieve en retrospectieve effectiviteitsbeoordelingen om ervoor te zorgen dat er een relevante relatie blijft bestaan tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument.

Effectiviteitscontrole

Voor rentevoeten worden verschillende prospectieve en retrospectieve controles uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument in aanmerking komt voor de hedge-accountingstrategie.

Prospectieve tests zijn meestal gebaseerd op een gevoeligheidsanalyse (waarbij wordt nagegaan of de basis point value van de afgedekte portefeuille ten opzichte van het afdekkingsinstrument binnen het interval van 80-125% blijft) of op volumetests (als de hoofdsom van de voor afdekking in aanmerking komende instrumenten hoger is dan het nominale volume van de afdekkingsinstrumenten waarvan wordt verwacht dat ze in elke gespecificeerde tijdschik worden geherprijsd of terugbetaald).

Voor macrokasstroomafdekkingen wordt aan de hand van uitgebreide toekomstgerichte analyses beoordeeld of het voldoende waarschijnlijk is dat het toekomstige volume van afgedekte posities het volume van de afdekkingsinstrumenten grotendeels zal dekken. Voor elke afdekkingsstrategie wordt een afdekkingsratio berekend, die meet welke proportie van een portefeuille met derivaten wordt afgedekt.

De retrospectieve effectiviteitscontrole van de afdekkingsrelatie wordt periodiek uitgevoerd door de verandering in de reële waarde van de portefeuille van afdekkingsinstrumenten te vergelijken met de verandering in de reële waarde van de afgedekte in aanmerking komende posities die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico over een bepaalde periode (de verhouding van de veranderingen in reële waarde blijft binnen het interval van 80-125%).

Voor de afdekking van valutarisico's wordt de effectiviteit verzekerd door de som van het nominale bedrag van de financieringstransacties en valutaderivaten aan te passen aan het beoogde afdekkingsbedrag van de strategische deelnemingen. Voor obligaties in vreemde valuta die zijn geswapt in euro worden ook de begindatum, de vervaldatum en de coupondata in overeenstemming gebracht.

Bronnen van niet-effectieve afdekking

Ineffectiviteit voor renteswaps kan optreden als gevolg van:

- verschillen in relevante aspecten tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument (kan verschillen in rentecurves en periodiciteit omvatten);
- een daling van het volume van de afgedekte positie tot onder het volume van de afdekkingsinstrumenten voor een tijdschik;

- de aanpassing van de kredietwaardering van de renteswap die niet wordt gecompenseerd door de lening. De afdekkingsswaps worden echter volledig gedekt door een onderpand of verhandeld via clearinginstellingen en de aanpassing van de kredietwaardering is beperkt.

Wat de afdekking van de netto-investering in vreemde valuta betreft, kan de rentecomponent van de afdekkingsinstrumenten een bron van inefficiëntie zijn. Het tegenpartijrisico op het afdekkingsinstrument, zelfs als er een zekerheid tegenover staat, kan ook een bron van inefficiëntie zijn.

Stopzetting van hedge accounting

Hedge-accountingstrategieën die de effectiviteitscontrole niet doorstaan, worden stopgezet. Een niet langer aangemerkt afdekkingsinstrument kan in een nieuwe afdekkingsrelatie opnieuw worden aangemerkt. Effectieve hedge-accountingstrategieën kunnen ook om technische of strategische redenen worden beëindigd. Elke eventuele invloed op de winst-en-verliesrekening die voortvloeit uit niet-effectieve afdekking en stopzetting wordt gerapporteerd aan het Groeps-ALCO.

Kapitaalgevoeligheid voor marktbevingen

Het beschikbare kapitaal kan worden beïnvloed door veranderingen in de waarde van balansposten (bv. overheids- en bedrijfsobligaties en aandelen) die worden geboekt tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten en tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Die invloed kan negatief zijn als de markt onder stress staat, wat een gevolg kan zijn van een aantal marktparameters, zoals stijgende swaprentes of obligatiespreads of dalende aandelenkoersen. Bij KBC gebruiken we die kapitaalgevoeligheid als een gemeenschappelijke noemer om de kwetsbaarheid van de bankportefeuille voor verschillende marktrisicoschokken te meten.

CET1-gevoeligheid voor belangrijkste marktfactoren (Deense compromismethode), KBC Bank (in procentpunten van CET1-ratio)

	31-12-2023	31-12-2022
een parallelle beweging van de rente met +100 basispunten	-0,1%	-0,1%
een parallelle beweging van de spread met +100 basispunten	-0,2%	-0,1%
een daling van de aandelenkoersen met -25%	-0,1%	-0,1%

De tabel toont aan dat de gevoeligheid van het kapitaal voor marktbevingen beperkt is. Dat komt omdat het grootste deel van de obligatieportefeuille van KBC geacht wordt tot einde looptijd te worden aangehouden en daarom tegen geamortiseerde kostprijs wordt geboekt. Deze posities hebben geen invloed op het kapitaal, tenzij ze voor de vervaldag worden geliquideerd. Merk op dat KBC een aanzienlijke hoeveelheid liquide middelen aanhoudt (zie het deel over liquiditeit) om onverwachte uitstromen van financiering op te vangen. Als die niet zou volstaan, kan KBC nog altijd repo-overeenkomsten afsluiten om toegang te krijgen tot liquiditeit in plaats van verliezen te moeten boeken op de obligaties.

Niet-financiële risico's

Operationeel risico

Beheer van het operationeel risico

Op het vlak van operationeel risico wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Interne Controle (GICC) om de kwaliteit en de doeltreffendheid van het internecontrolesysteem van KBC te versterken. Het beleid, de regels en procedures voor de uitvoering van het operationeelrisicobeheer in de hele KBC-groep worden uiteengezet in het Operational Risk Management Framework. Dat kader sluit aan bij de Basel-vereiste inzake operationele veerkracht en de EU-wet inzake digitale operationele veerkracht (DORA) - Verordening (EU) 2022/2554. De toepassing ervan wordt gecoördineerd en bewaakt door het Competentiecentrum voor Operationeel Risico van Risico Groep, dat bestaat uit risico-experts op groeps- en lokaal niveau. Het Competentiecentrum werkt samen met andere expertfuncties voor de negen subtypes van operationeel risico: informatietechnologierisico, informatiebeveiligingsrisico, bedrijfscontinuïteitsrisico, procesrisico, uitbestedings- en derdenrisico, modelrisico, juridisch risico, frauderisico en persoonlijke- en fysiekeveiligheidsrisico.

Operationeel risico is het risico van ontoereikendheden of tekortkomingen in de werkwijzen en systemen, menselijke fouten of van plotse externe gebeurtenissen met een menselijke of natuurlijke oorzaak.

Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer

- **Risico-identificatie:** KBC identificeert zijn operationele risico's op basis van diverse bronnen, zoals het opvolgen van de wetgeving, gebruikmaken van de resultaten van het New and Active Products Process (NAPP), het uitvoeren van risicoscans, het analyseren van belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators) en het uitvoeren van onafhankelijke controlebewakingsactiviteiten en root cause analyses van operationele incidenten, near misses en verliezen. Er bestaat een gestructureerde set van operationele risico's en daarmee samenhangende risicobeperkende controles, waarbij een herzieningsproces ervoor zorgt dat de set wordt aangepast aan nieuwe of opduikende subtypes van operationele risico's. De interne beoordelingen van risico's in de operationele bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd door de eerste verdedigingslinie met als doel bijkomende lokale risico's en mogelijke hiaten in de operationele controles te identificeren. Er worden dynamische trigger-based risicobeoordelingen uitgevoerd, die gebaseerd zijn op de voortdurende screening van zowel interne als externe risicogebeurtenissen. Bovendien wordt regelmatig proactief een scan van de omgeving uitgevoerd om externe of interne (cyber)trends op te sporen die een directe of indirecte negatieve invloed op ons bedrijf kunnen hebben. Die worden ook wel risicosignalen genoemd en worden gerapporteerd via het Integrated Risk Report.
- **Risicometing:** Er zijn uniforme metrics en schalen op groepsniveau om de individuele (inherente en resterende) operationeelrisiconiveaus in de bedrijfsactiviteiten te bepalen en om het risicoprofiel van een entiteit te onderbouwen, op een alomvattende en geïntegreerde manier voor alle subtypes van operationeel risico en voor de hele KBC-groep en zijn entiteiten. Daarnaast wordt een groepswijde uniforme schaal gebruikt om de internecontrolestatus van bedrijfsactiviteiten en KBC-entiteiten uit te drukken. De datagestuurde risicobeoordeling van de controleomgeving resulteert in Internal Control Statement (ICS) -scores gebaseerd op de indicatoren die zijn afgeleid uit de groepswijde tools, bv:
 - de controlematigheid, die de doeltreffendheid van de controles weerspiegelt;
 - het aantal uitstaande actieplannen en auditaanbevelingen;
 - risicoacceptaties;
 - operationele verliezen (en juridische claims);
 - near misses.

Er zijn metrics bepaald om de doeltreffendheid van de controles te onderbouwen met feiten en cijfers. Enkele voorbeelden zijn, zonder limitatief te zijn, statistieken over vermogensbeheer, de klikratio van werknemers bij phishingcampagnes, de snelheid waarmee kwetsbaarheden in websites worden verholpen en andere metrics met betrekking tot bedreigingen voor KBC-klienten en -ondernemingen, het aantal fouten dat ex post wordt vastgesteld via de boekhoudkundige aansluiting en het aantal verwerkingsfouten.

- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** voor operationeel risico wordt overkoepelend een risicobereidheid bepaald, maar ook op het niveau van elk subtype van operationeel risico. Het risicoprofiel meet in welke mate KBC Groep en zijn entiteiten momenteel zijn blootgesteld aan elk risico. Het huidige operationeelrisicoprofiel in verhouding tot de operationeelrisicobereidheid wordt elk kwartaal besproken in het Operational and Compliance Core-rapport aan het GICC.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** de analyse en rapportering van operationeel risico is bedoeld om het management een transparant en volledig, toekomstgericht en ex-postbeeld te geven van de ontwikkeling van het risicoprofiel en de context waarin KBC actief is. Er wordt structureel gerapporteerd aan het GICC via het Operational and Compliance Risk Report en het Integrated Risk Report (op kwartaalbasis) en aan het Global IT Committee (GITCO) (op maandbasis). Het GITCO fungeert als bestuursstructuur om de informatiebeveiligings- en IT-strategie binnen de groep op één lijn te brengen. De maturiteit van de internecontroleomgeving wordt een keer per jaar meegedeeld aan het senior management van KBC via de jaarlijkse Internal Control Statement (Verklaring Effectieve Leiding) aan het Directiecomité/het RCC/de Raad van Bestuur en aan de NBB, de FSMA en de ECB.
- **Stresstests:** het Competentiecentrum voor Operationeel Risico definieert scenario's met een potentiële negatieve impact op de (financiële) positie van KBC om de KBC-entiteiten voor te bereiden op (extreme) crisissituaties. Deze scenario's beschrijven

specifieke operationeelrisico gebeurtenissen die gaan van plausibel tot uitzonderlijk of zelfs extreem en/of veranderingen in de gevolgen van verlies door operationeel risico volgens het basisscenario en het ongunstige scenario. Dankzij stresstests, bijvoorbeeld, kunnen KBC-entiteiten lokale cybercrises het hoofd bieden en grote incidenten aanpakken. Om ervoor te zorgen dat de informatiebeveiligings- en informatietechnologierisico's effectief worden beperkt, wordt in de hele groep regelmatig een aantal tests uitgevoerd, zoals ethische hackingoefeningen, technische Cyber Resilience and Readiness-tests, gedetailleerde onderzoeken, phishingtests voor werknemers, crisissimulaties en andere incidentoefeningen.

In 2023 werd specifieke aandacht besteed aan:

Informatierisicobeheer

Binnen het operationeelrisicobeheer omvat informatierisicobeheer de risico's van informatiebeveiliging, informatietechnologie en bedrijfscontinuïteitsbeheer. Onder dit laatste valt ook crisismanagement. Het informatiebeveiligingsrisico is een van de belangrijkste risico's waarmee financiële instellingen vandaag de dag worden geconfronteerd, omdat het wordt bepaald door steeds belangrijker wordende externe (zoals geopolitieke spanningen, cybercriminaliteit, technologische groei en innovatie, bv. Artificiële intelligentie) en interne factoren (zoals verdere digitalisering, experimenten met opkomende technologie, enz.).

Het Competentiecentrum voor Informatierisicobeheer van KBC (Group IRM) maakt deel uit van Risico Groep en omvat zowel de traditionele zekerheidsactiviteiten (standaarden bepalen, controles ter discussie stellen, groepswijde rapportering) als het internationaal erkende en gecertificeerde Group Cyber Emergency & Response Team (CERT) van KBC. Elk land heeft een lokaal tweedelijnssteam (lokaal 2LoD IRM) dat zich concentreert op informatierisico en vergelijkbare verantwoordelijkheden heeft als Group IRM in zijn kernactiviteiten. Deze lokale teams worden functioneel aangestuurd door Group IRM om hun mogelijkheden te versterken.

Uitbestedingsrisicobeheer

Het beheer van het uitbestedingsrisico is een specifiek onderdeel van derdenrisicobeheer. De wettelijke vereisten inzake de opvolging, meting en rapportering van het uitbestedingsrisico zijn in de loop der jaren toegenomen. Omdat contracten sluiten met externe dienstverleners een essentieel onderdeel is van de operationele processen en uitbesteding binnen de groep een belangrijk aspect is van de KBC-strategie, blijft de noodzaak om aandacht te besteden aan het uitbestedingsrisico een belangrijk onderdeel van het groepswijde risicobeheer bij KBC.

Om een sterk beheer van zijn uitbestedingsprocessen en -risico's te verzekeren, heeft KBC een groepswijd uitbestedingskader ingevoerd, dat bestaat uit een groepswijd uitbestedingsbeleid en groepswijde uitbestedingsrisiconormen. Zowel het beleid als de normen worden ondersteund door advies van de eerste en tweede verdedigingslinie om een gestandaardiseerde aanpak binnen de hele KBC-groep te waarborgen, in overeenstemming met de EBA-richtsnoeren inzake uitbesteding.

Er bestaan belangrijke controledoelstellingen om de risico's die voortvloeien uit externe of interne uitbesteding gedurende de volledige levenscyclus van een dienstverlener, van de selectie en de precontractuele fase tot de strategieën voor verlenging, beëindiging en uitstap, adequaat te beperken. Een kwaliteitsvolle risicogovernance van de uitbestede activiteiten van KBC wordt verzekerd door regelmatige risicobeoordelingen (inclusief een reeks verplichte subrisico's: proces-, IT-, informatiebeveiligings-, ESG-, model-, fraude-, juridisch, concentratie-, offshoring- en step-inrisico), waarbij de frequentie wordt bepaald door hoe kritiek de uitbestede activiteit is.

Modelrisicobeheer

De datagedreven strategie van KBC wordt onderbouwd door een groeiende reeks geavanceerde wiskundige, statistische en numerieke modellen om de besluitvorming te ondersteunen, risico's te meten en te beheren, bedrijfsactiviteiten te beheren en processen te stroomlijnen. Op AI-gebaseerde modellen worden ook steeds vaker gebruikt in verschillende bedrijfsdomeinen (bankieren, verzekeren, vermogensbeheer). Naarmate het gebruik van modellen toeneemt, wordt het ook almaar belangrijker de risico's die verband houden met het ontwerp, de implementatie of het gebruik van modellen te herkennen, begrijpen en beperken, om zowel KBC als zijn klanten te beschermen.

De normen voor modelrisicobeheer van KBC bieden een kader om modelrisico's te identificeren, begrijpen en efficiënt te beheren, op dezelfde manier als elk ander risicotype.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisisbeheer

Om te garanderen dat kritieke diensten beschikbaar blijven, beschikt KBC over een bedrijfscontinuïteitsbeheerproces (BCM). Dat zorgt ervoor dat er regelmatig een businessimpactanalyse wordt uitgevoerd en dat er hersteltijd-doelstellingen worden bepaald en toegepast.

Het bedrijfscontinuïteitsbeheerproces is een matuur proces binnen de groep, waarbij de nadruk ligt op zowel preventie als respons. Crisispreventie is erop gericht de kans op een crisis te verkleinen, terwijl crisisrespons is gericht op het effectief en efficiënt afhandelen van een crisis als die zich voordoet. Daarvoor zijn praktische scenario's beschikbaar, draaiboeken genaamd, over hoe een lopende crisis moet worden aangepakt.

Compliancerisico

Op het vlak van compliancerisico wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Interne Controle (GICC) om de kwaliteit en de doeltreffendheid van het interne controlesysteem van KBC te versterken. Het compliancerisico wordt behandeld door het Compliancecharter, het Integriteitsbeleid en de Groepscompliance-regels. Er is een gecoördineerde aanpak om compliancerisico's op te nemen in risicoprocessen als dat relevant is (bv. risicoscan, risicobereidheid, enz.).

Om compliancerisico's te beheren, streeft KBC ernaar de wetten en regelgeving in de compliance-domeinen na te leven, zoals bepaald in zijn Compliancecharter. De compliancefunctie vervult een tweeledige rol bij het beheer van die risico's: enerzijds geeft ze advies vanuit een onafhankelijke invalshoek over de interpretatie van wetten en regelgeving die betrekking hebben op de domeinen waarin ze actief is. Vanuit die preventieve rol heeft ze Groepscompliance-regels uitgevaardigd, die minimumvereisten definiëren voor de hele groep, stelt ze procedures en instructies en opleidingen op maat op, geeft ze dagelijkse adviezen en onafhankelijke opinies in het New and Active Products Process, levert ze informatie aan de governanceorganen over nieuwe regelgevende ontwikkelingen ter ondersteuning van de groepsstrategie en zorgt ze voor de implementatie van de wettelijke en regelgevende vereisten door de verschillende betrokken businesses.

Anderzijds voert de compliancefunctie als tweede verdedigingslinie een risicogebaseerde controle uit om de toereikendheid van het interne controlesysteem te waarborgen. Meer specifiek laat de controle toe om na te gaan of de wettelijke en reglementaire vereisten die betrekking hebben op de verschillende compliance-domeinen correct worden toegepast in de business. Het heeft ook tot doel de doeltreffendheid en efficiëntie te waarborgen van de controles die de eerste verdedigingslinie uitvoert. Bovendien worden in de belangrijkste entiteiten van de groep kwaliteitscontroles uitgevoerd om de Raad van Bestuur ervan te verzekeren dat het compliancerisico naar behoren wordt beoordeeld door de lokale compliancefunctie.

Sinds 2020 zijn er aanzienlijke inspanningen geleverd om de compliancefunctie schaalbaar en futureproof te maken. Dit werd bereikt door meer processen te vereenvoudigen, de samenwerking tussen teams in de hele groep te bevorderen en centrale sturing door middel van programma's om uitmuntendheid in ontwerp en efficiëntie te garanderen, bijvoorbeeld door automatisering en artificiële intelligentie. Daarom is als eerste stap een gemeenschappelijk geïntegreerd platform ontwikkeld om het beheer van het witwasrisico te verbeteren – 'Know Your Transaction' – dat wordt uitgerold in België en de Centraal-Europese entiteiten. Op basis van modellen en machine learning kan daarmee onder andere ongewoon gedrag beter worden opgespoord. In de afgelopen jaren zijn de middelen binnen de compliancefunctie uitgebreid, waardoor het Compliance Monitoring-programma aanzienlijk kon worden versterkt en we gelijke tred kunnen houden met de toenemende reglementaire vereisten en de snelle strategische en bedrijfsontwikkelingen.

De waarden die de Groep verdedigt en de belangrijkste vereisten worden verder uitgewerkt in het Integriteitsbeleid. Ze worden aangevuld met een inhoudelijke strategie en met backward- en forward-looking kwalitatieve en kwantitatieve Key Risk Indicators en prestatie-indicatoren, om het risicoprofiel van de organisatie beter te onderbouwen en om het uiteindelijke doel van conformiteit met de letter en de geest van de wet te weerspiegelen.

De voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, inclusief embargo's, was de voorbije jaren een topprioriteit voor de compliancefunctie en zal ook in 2024 een prioriteit blijven. Het is een domein waar kennis van de klant (Know Your Customer, KYC), het updaten van hun profiel en het opvolgen van transacties (Know Your Transaction, KYT) essentieel zijn. Er worden ononderbroken inspanningen geleverd om de organisatie aan te passen aan een voortdurend veranderende regelgeving, in het bijzonder ten aanzien van klanten die een verhoogd risico vormen en voor wie aanvullende informatie nodig is. Er werd een Financial Crime Unit opgericht om de synergieën tussen AML (Antiwitwas), Embargo's en Fraude te verbeteren. De compliancefunctie volgt ook van nabij de EU-ontwikkelingen op het vlak van de nieuwe AML-autoriteit (AMLA) en de reglementaire bepalingen die in 2024 wordt verwacht. Er wordt bijzondere nadruk gelegd op een preventieve aanpak van risicobeheer (bijvoorbeeld maatregelen tegen het omzeilen van embargo's).

De controlefuncties, waaronder Compliance, zorgen er in het kader van het New and Active Products Process voor dat de lancering van nieuwe producten in overeenstemming is met de vele wettelijke en reglementaire bepalingen, zoals MiFID II, de Verzekeringsdistributierichtlijn (IDD) en andere lokale en EU-regelgeving, en ook met de waarden van KBC.

De naleving van de GDPR en verplichtingen inzake gegevensbescherming is een centraal kenmerk van elke duurzame en klantgerichte organisatie. In het kader van de datagedreven strategie van KBC is het van cruciaal belang om aandacht te besteden

Compliancerisico is het risico dat aan een instelling en/of haar werknemers een gerechtelijke, administratieve of reglementaire sanctie wordt opgelegd voor het niet naleven van wetten en regelgeving met betrekking tot de compliance-domeinen, met reputatieverlies en mogelijke financiële schade tot gevolg. Dat reputatieverlies kan ook het gevolg zijn van het niet naleven van het interne beleid ter zake en van de eigen waarden en gedragsregels van de instelling met betrekking tot de integriteit van haar activiteiten.

De activiteiten van de compliancefunctie moeten prioritair en minimaal gericht zijn op de volgende integriteitsgebieden: de voorkoming van het witwassen van geld en terrorismefinanciering, de voorkoming van belastingfraude, bescherming van beleggers, gegevensbescherming, ethisch ondernemen, frauderisicobeheer, bescherming van de verzekeringnemer, non-discriminatie, consumentenbescherming, governance-aspecten van CRD IV en V, Solvency II en/of lokale wetgeving en duurzame financiering.

aan alle (talrijke) aankomende ontwikkelingen in de regelgeving op het gebied van gegevensbescherming. Voortdurende waakzaamheid op het gebied van gegevensbescherming is essentieel om toekomstbestendige, geloofwaardige en betrouwbare bankverzekeringsactiviteiten te garanderen.

Sinds 2020 is Kate, de persoonlijke assistent, slimmer geworden en slaagt ze er almaar beter in het dagelijkse leven van onze klanten gemakkelijker te maken. Het onderzoek naar een eventueel gebruik van generatieve AI-modellen wordt nauwlettend gevolgd om ervoor te zorgen dat de risico's naar behoren worden geïdentificeerd).

Reputatierisico

Reputatie is een waardevol goed in het bedrijfsleven en dat geldt zeker voor de financiële dienstensector, die in hoge mate drijft op vertrouwen. Het reputatierisico is doorgaans een secundair risico, omdat het meestal verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico. Om het reputatierisico te beheren, blijven we ons richten op duurzame en rendabele groei en bevorderen we een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid. We stellen de belangen van de klant centraal en bevorderen het vertrouwen door de klant eerlijk en oprecht te behandelen.

Reputatierisico ontstaat uit het verlies van vertrouwen van of een negatieve perceptie bij stakeholders (zoals KBC-medewerkers en -vertegenwoordigers, klanten en niet-klanten, aandeelhouders, beleggers, financieel analisten, ratingbureaus, de lokale gemeenschap waarin het actief is, enz.) – al dan niet correct – die een nadelige invloed kunnen hebben op de mogelijkheid van een bedrijf om bestaande zakelijke of klantenrelaties te onderhouden of nieuwe relaties op te bouwen en om blijvend toegang te hebben tot financieringsbronnen.

Het beleid, de regels en procedures voor de manier waarop reputatierisicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd, zijn opgenomen in het Reputational Risk Management Framework. De toepassing ervan wordt bewaakt door Risico Groep en het Competentiecentrum Reputatierisico. De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door gespecialiseerde afdelingen (waaronder Communicatie Groep, Investor Relations en Compliance Groep).

ESG in het beheer van niet-financiële risico's

De belangrijkste effecten van klimaat- en andere milieurisico's op ons operationeel- en reputatierisicoprofiel worden geïdentificeerd in de Climate Risk Impact Map en pilootoefeningen voor andere milieurisico's (zie ESG in ons risicobeheer).

Binnen onze operationeelrisicobeheerprocessen zijn er controles voor het beheer van het cyberrisico, modelrisico (bv. het vermijden van vooroordelen in modellen, het waarborgen van ethische AI), de bedrijfscontinuïteit (bv. zorgen voor continuïteit van de dienstverlening aan klanten, ook in geval van verstoring door klimaat- of andere ESG-risicofactoren), juridisch risico (waaronder klimaatgeschillen), persoonlijke- en fysieke veiligheidsrisico's (met betrekking tot personeel en klanten).

Wat de sociale en governancerisico's betreft, hangen verscheidene compliance domeinen zoals beschreven in het Compliancecharter van KBC nauw samen met sociale en governancerisico's (bv. Corporate Governance, Gedrag, Embargo, Beleggersbescherming, Gegevensbescherming, Ethiek & Fraude, Consumentenbescherming en Antiwitwas). Cyberrisico, compliancerisico's (waaronder antiwitwas, GDPR en embargo's) en gedragsrisico worden al enkele jaren door het Directiecomité en de Raad van Bestuur als top risks aangemerkt. Ook worden duurzame beleggingen en ESG-kenmerken in MiFID en IDD nauwlettend gevolgd vanuit complianceperspectief, evenals de strategie inzake duurzame financiering in het algemeen.

We houden ook rekening met het duurzaamheids- en het klimaatbeleid bij de beslissing over nieuwe producten of diensten. Bijzondere aandacht gaat uit naar het correct toekennen van een 'groen' label aan nieuw ontwikkelde producten, in overeenstemming met regelgevingskaders zoals de EU-taxonomie en het International Capital Markets Association (ICMA) -kader voor groene obligaties.

Om de reputatierisico's te beheren, stimuleert KBC een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag in de hele organisatie aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid. Om onze rol in de samenleving te vervullen, willen we onze klanten ondersteunen bij de transitie naar een koolstofarme economie in al onze kernactiviteiten. Ons duurzaamheidsbeleid, onze duurzaamheidsbeperkingen en -doelstellingen bepalen een duidelijk risicospeelveld met betrekking tot ESG-risico's. Bovendien houden we de reputatierisico's onder controle door onze ESG-ratings nauwlettend te bewaken en af te zetten tegen die van sectorgenoten, door gepaste beoordelingen te maken en te reageren op controverses.

Meer informatie vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Marktrisico in tradingactiviteiten

De strategische doelstellingen van KBC bij het uitvoeren van tradingactiviteiten zijn het aanbieden van degelijke en geschikte financiële producten en oplossingen aan zijn klanten om hen te helpen hun risico's te beheren en toegang te krijgen tot kapitaal, en het uitvoeren van gecertificeerde marketmakingactiviteiten. Doordat we het marktrisico dat voortvloeit uit die oplossingen op maat voor onze klanten afdekken met standaard marktproducten, blijven we met een aantal resterende marktrisico's zitten als gevolg van de mismatch tussen de meer marktconforme standaardgroottes en vervaldata en de oplossingen die we aan onze klanten leveren.

Onze tradingactiviteiten zijn vooral gericht op rente-instrumenten, terwijl de activiteit op de valutamarkten en met betrekking tot aandelen van oudsher beperkt is. Deze activiteiten worden uitgevoerd door onze dealingrooms in onze thuislanden en via een beperkte aanwezigheid in het Verenigd Koninkrijk en Azië. Waar dat mogelijk en praktisch haalbaar is, worden de resterende tradingposities van onze buitenlandse entiteiten systematisch overgedragen aan KBC Bank NV, in het kader van het centrale beheer van de tradingactiviteiten van de groep, zowel vanuit businessperspectief als vanuit het oogpunt van risicobeheer. Als gevolg daarvan tekent KBC Bank NV voor ongeveer 98% van het aan de handelsportefeuille gerelateerde reglementaire kapitaal van KBC Groep NV.

De lage risicobereidheid van KBC voor het marktrisico in tradingactiviteiten blijkt uit het feit dat de risicogewogen activa voor marktrisico in tradingactiviteiten 2 tot 3% van de totale risicogewogen activa van KBC bedroegen. Hierna geven we een algemeen overzicht van het marktrisico in tradingactiviteiten. Meer details vindt u in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Managing market trading risk

Op het vlak van marktrisico in tradingactiviteiten wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Markten (GMC) dat advies geeft over risicobewaking en kapitaalgebruik met betrekking tot tradingactiviteiten. Het beleid, de regels en procedures voor de manier waarop tradingrisicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd, zijn opgenomen in het Risk Management Framework voor marktrisico's in tradingactiviteiten. De toepassing ervan wordt bewaakt door Risico Groep en het Competentiecentrum voor Marktrisico's in tradingactiviteiten.

Marktrisico houdt verband met wijzigingen in het niveau of de volatiliteit van prijzen op de financiële markten. Marktrisico in tradingactiviteiten is de eventuele negatieve afwijking ten aanzien van de verwachte waarde van een financieel instrument (of portefeuille van dergelijke instrumenten) in de handelsportefeuille veroorzaakt door veranderende rentevoeten, wisselkoersen, aandelen- of grondstoffenprijzen, enz.

Bouwstenen voor het marktrisicobeheer

- **Risico-identificatie:** de risicofunctie analyseert de resultaten van waarde- en risicoberekeningen, marktontwikkelingen, ESG-risicobeoordelingen, sectortrends, nieuwe modelvormingsinzichten, wijzigingen in regelgeving, enz. Voorts onderzoekt de risicofunctie, vooraleer een nieuw of gewijzigd dealingroomproduct of -activiteit kan worden gelanceerd, of de risicoaspecten (incl. ESG-risico's) correct en voldoende zijn afgedekt en verstrekt ze een risicoadvies dat vetobevoegdheden omvat en deel uitmaakt van het NAPP.
- **Risicometing:** de verantwoordelijkheid voor de definities die worden gebruikt voor de groepswijde meting van het marktrisico in tradingactiviteiten ligt bij de risicofunctie. We meten het risico aan de hand van een aantal parameters, waaronder nominale posities, concentraties, Basis-Point-Value (BPV) en andere gevoeligheden (de zogenaamde greeks) en scenarioanalyse. Het belangrijkste instrument voor de berekening en bewaking van marktrisico's in de tradingportefeuille is evenwel de Historical Value-at-Risk-methode (HVAr), die een raming geeft van de economische waarde die een bepaalde portefeuille over een bepaalde houdperiode zou kunnen verliezen als gevolg van marktrisico, met een gegeven betrouwbaarheidsniveau.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid voor het marktrisico in tradingactiviteiten wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerkader. Ze wordt door het GMC bewaakt via een risicolimietenraamwerk dat bestaat uit een hiërarchie van limieten en vroege waarschuwingssignalen. Deze zijn bepaald tot op handelsdesk-niveau en omvatten, naast de HVAr, een reeks concentratielimieten, Basis-Point-Value-limieten en (stress)scenariolimieten.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** naast de meer proactieve elementen die we onder Risico-identificatie hebben beschreven, betreft dit het opstellen van de nodige externe en interne rapporten, het geven van advies over businessvoorstellen en het bewaken van en verstrekken van advies over de risico's die aan de posities verbonden zijn. We volgen de risico's verbonden aan de posities dagelijks op met behulp van het risicolimietenraamwerk. Het GMC, dat maandelijks bijeenkomt, ontvangt een uitgebreid kernverslag en periodieke en ad-hocmemo's en -rapporten. Het GMC ontvangt ook halfweg tussen de maandelijkse bijeenkomsten een dashboard. De frequentie daarvan wordt verhoogd (tot dagelijks als dat nodig is) naar gelang van de marktomstandigheden. Het Directiecomité bekrachtigt de notulen van de GMC-vergaderingen en ontvangt ook informatie over het marktrisico en risicosignalen in zijn Integrated Risk Report (acht keer per jaar).

- **Stresstests:** naast het risicolimietenraamwerk voeren we wekelijks uitgebreide stresstests op onze posities uit. Terwijl het HVaR-model mogelijke verliezen in normale marktomstandigheden berekent, tonen stresstests de invloed van bijzondere omstandigheden en gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid. De historische en hypothetische stresstestscenario's omvatten zowel het marktrisico als de liquiditeitsaspecten van marktverstoringen. De stresstests worden besproken op GMC-vergaderingen, zodat de leden inzicht krijgen in de potentiële zwakheden in de posities van de groep.

ESG in het beheer van marktrisico in tradingactiviteiten

Klimaat- en andere milieurisico's zijn in deze tijden een belangrijk onderwerp en ze worden dan ook in overweging genomen en geanalyseerd in het kader van bedrijfsplanning en zijn geïntegreerd in het marktrisicobeheer. Hoewel ESG-risicobeoordelingen (bv. de Climate Risk Impact Map en pilootstudies naar andere milieurisico's) hebben bevestigd dat ESG-aspecten binnen het marktrisico als verwaarloosbaar kunnen worden beschouwd, wordt het Groepscomité Markten (GMC) daarvan nauwgezet op de hoogte gehouden via een driemaandelijke update (inclusief ESG-dashboards en resultaten van klimaatrisicostresstests voor de handelsportefeuille) en een volledige beoordeling op jaarbasis.

Meer informatie vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Marktrisicoprofiel

ns goedgekeurde interne model (Approved Internal Model) wordt gebruikt om het overgrote deel van het reglementaire kapitaalbeslag voor marktrisico te berekenen. Het reglementaire kapitaalbeslag voor bedrijfsactiviteiten die niet in het goedgekeurde interne model zijn opgenomen, wordt gemeten volgens de standaardbenadering.

De volgende tabellen geven de Management HVaR (volgens ons goedgekeurd intern model en met een 99% betrouwbaarheidsinterval, houdperiode van 1 dag) voor de resterende tradingposities in alle dealingrooms van KBC die met HVaR kunnen worden gemodelleerd en de indeling naar risicotype.

Marktrisico (Management HVaR) (in miljoenen euro)	2023	2022
Gemiddelde 1e kwartaal	7	8
Gemiddelde 2e kwartaal	6	9
Gemiddelde 3e kwartaal	6	10
Gemiddelde 4e kwartaal	7	9
Op 31 december	8	7
Maximum in jaar	10	12
Minimum in jaar	4	6

Indeling naar risicofactor van de trading-HVaR (Management HVaR; in miljoenen euro)	Gemiddelde voor 2023	Gemiddelde voor 2022
Renterisico	6,3	8,6
Wisselkoersrisico	0,9	1,3
Valutaoptierisico	0,2	0,3
Aandelenrisico	2,1	0,8
Invloed van diversificatie	-3,0	-2,1
Totale HVaR	6,5	8,9

Liquiditeitsrisico

Beheer van het liquiditeitsrisico

Inzake liquiditeitsrisico wordt het Directiecomité bijgestaan door het Groepscomité Assets and Liabilities (ALCO), dat het ondersteunt op het vlak van (geïntegreerd) balansbeheer op groepsniveau, met inbegrip van liquiditeit en financiering. Het beleid, de regels en procedures en de manier waarop het beheer van balansrisico's in de hele groep wordt uitgevoerd, worden beschreven in het Liquidity Risk Management Framework. De toepassing ervan wordt bewaakt door Risico Groep en het Competentiecentrum voor Liquiditeitsrisico, die optreden als de tweede verdedigingslinie. Binnen de risicofunctie wil de Raad voor ALM en Liquiditeitsrisico – voorgezeten door de CRO Treasury en Markten – de goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen tot stand brengen, vergemakkelijken, bevorderen en ondersteunen.

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat zal zijn om zijn schulden en verplichtingen tijdig na te komen zonder hoger dan verwachte verliezen te lijden.

Treasury Groep en de lokale treasuryfunctie treden op als eerste verdedigingslinie en zijn verantwoordelijk voor het algemene liquiditeits- en financieringsbeheer van KBC. Treasury Groep bewaakt en stuurt het liquiditeitsprofiel dagelijks en bepaalt de beleidslijnen en aansturingsmechanismen voor het financieringsbeheer (intragroepsfinanciering, funds transfer pricing). Die beleidslijnen geven het lokale management een drijfveer om te streven naar een gezond financieringsprofiel. Daarnaast bewaakt Treasury Groep actief zijn collateral op groepsniveau..

The building blocks for managing liquidity risk

- **Risico-identificatie:** het NAPP-proces, de Climate Risk Impact Map, de risicoscan, stresstests en materialiteitsbeoordelingen zijn belangrijke instrumenten voor de identificatie van risico's. Jaarlijks wordt ook een beoordeling gemaakt van de belangrijkste risicofactoren die de liquiditeit beïnvloeden. Risicosignalen worden, als ze relevant zijn, meegedeeld in Treasury Risk Reports en Integrated Risk Reports.
- **Risicometing:** vastgestelde liquiditeitsrisico's worden gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de Liquidity Coverage Ratio (159% in 2023) en de Net Stable Funding Ratio (136%), als interne maatstaven voor bijvoorbeeld de financieringsmix en -concentratie en de samenstelling van de liquiditeitsbuffer. In de tabel hieronder betreffende de looptijdanalyse wordt het structurele liquiditeitsrisico van KBC geïllustreerd door de activa en passiva te groeperen volgens restlooptijd (op basis van de contractuele vervaldag). Het verschil tussen de kasinstroom en -uitstroom is de nettofinancieringsgap.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** het ALCO houdt toezicht op de ontwikkeling van het liquiditeitsrisicoprofiel ten opzichte van de limieten.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** om het dag-tot-dag liquiditeitsrisico te beperken, worden de groepswijde tendensen in financieringsliquiditeit en financieringsbehoeften voortdurend gevolgd door Treasury Groep. Treasury Groep heeft een liquiditeitscontingencyplan opgesteld om het hoofd te bieden aan een mogelijke liquiditeitscrisis, dat minstens een keer per jaar wordt getest.
- **Stresstests:** liquiditeitsstresstests beoordelen het liquiditeitscontingencyrisico van KBC door te meten hoe de liquiditeitsbuffer van de bank- en verzekeringsentiteiten van de groep verandert in extreme stresssituaties. Die buffer is gebaseerd op veronderstellingen betreffende liquiditeitsuitstroom en -instroom als gevolg van liquiditeitsverhogende acties. De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften te dekken over (i) de periode die nodig is om het vertrouwen van de markt in de groep te herstellen na een KBC-gebonden gebeurtenis, (ii) de periode die de markten nodig hebben om te herstellen van een algemene marktgebeurtenis, en (iii) een gecombineerd scenario, waarbij rekening wordt gehouden met zowel een KBC-gebonden gebeurtenis als een algemene marktgebeurtenis. Die informatie wordt verwerkt in het liquiditeitscontingencyplan.

Daarnaast heeft KBC ook een Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) om ervoor te zorgen dat het beschikt over robuuste strategieën, beleidslijnen, processen en systemen voor het identificeren, meten, beheren en bewaken van het liquiditeitsrisico en financieringsposities over alle passende tijdshorizonten, om voldoende hoge liquiditeitsbuffers aan te houden.

ESG in liquiditeitsrisicobeheer

Klimaat- en andere milieurisico's worden in overweging genomen en geanalyseerd in het kader van liquiditeitsrisicobeheer. De Climate Risk Impact Map en pilootoefeningen voor andere milieurisico's (zie ESG in ons risicobeheer) tonen echter aan dat fysieke risico's en transitierisico's een beperkte impact zullen hebben op het beheer van het liquiditeitsrisico. Desondanks wordt het ALCO regelmatig geïnformeerd over ontwikkelingen in ESG-risico's in het kader van liquiditeitsrisicobeheer.

Meer informatie vindt u in het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Invloed van externe ontwikkelingen op het liquiditeitsrisico

De aanzienlijke stijging van de kortetermijnrente na de verstrakking van het monetaire beleid door de ECB vanaf 2022 heeft invloed gehad op de samenstelling van de depositobasis bij KBC Groep. Tot begin september zagen we echter geen significante uitstroom van deposito's. In september werd een fiscaal voordelige Belgische Staatsbon met een looptijd van één jaar uitgegeven. Hoewel de uitgifte van de Belgische Staatsbon kan worden beschouwd als een stressgebeurtenis, doorstond KBC de test zonder grote gevolgen voor de liquiditeit (de uitgifte leidde tot een uitstroom van deposito's van 5,7 miljard euro bij KBC Bank NV en CBC Banque SA).

Looptijdanalyse

De onderstaande tabel toont de looptijdanalyse van de totale in- en uitstroom. De structurele liquiditeitsgap in de tabel omvat niet het concept van een liquiditeitsbuffer (d.w.z. het feit dat KBC zijn liquide obligaties te allen tijde kan monetiseren via repo of verpanding). Het kasstroombeneratorend vermogen van obligaties is in deze tabel pas zichtbaar op de eindvervaldag van de obligatie. Bijgevolg zijn de nettofinancieringsgaps die in de eerste looptijdintervallen in de tabel zijn weergegeven, een duidelijke overschatting van het risico, omdat KBC in de praktijk zijn liquiditeitsbuffer (97 miljard euro eind 2023, waarvan 72 miljard euro niet-bezwaarde, voor de centrale bank in aanmerking komende activa en de rest cash en opeisbare vorderingen op de centrale bank) zou monetiseren om deze netto-uitstroom aan te pakken.

Eind 2023 had KBC voor 72 miljard euro aan bij de centrale bank beleenbare niet-bezwaarde activa, waarvan 58 miljard euro in de vorm van liquide overheidsobligaties (80%). De resterende beschikbare liquide middelen waren voornamelijk gedekte obligaties (11%). De meeste liquide middelen zijn uitgedrukt in de munten van onze thuismarkten. De financiering uit de niet-wholesalemarkten was afkomstig van een stabiele financiering door kernklantsegmenten in onze kernmarkten.

Liquiditeitsrisico (exclusief intercompanytransacties)¹

(in miljarden euro)	<= 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	>5 jaar	Op vraag	Niet bepaald	Totaal
31-12-2023								
Totale instroom	4	12	27	100	115	7	47	312
Totale uitstroom	49	30	20	26	6	152	29	312
Professionele financiering	10	3	1	0	0	4	0	18
Klantenfinanciering	24	14	14	13	5	148	0	218
Schuldbewijzen	11	13	5	13	1	0	0	43
Overige	4	0	0	0	0	0	29	33
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-45	-18	7	74	108	-145	18	0
Niet-opgenomen verbintenissen	-	-	-	-	-	-	-48	-48
Financiële garanties	-	-	-	-	-	-	-11	-11
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-45	-18	7	74	108	-145	-41	-59
31-12-2022								
Totale instroom	6	12	20	82	115	53	34	322
Totale uitstroom	38	20	29	24	5	178	29	322
Professionele financiering	6	0	20	5	0	4	0	36
Klantenfinanciering	19	9	8	12	3	174	0	226
Schuldbewijzen	8	11	1	7	1	0	0	28
Overige	4	0	0	0	0	0	29	33
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-32	-8	-9	58	111	-125	5	0
Niet-opgenomen verbintenissen	-	-	-	-	-	-	-47	-47
Financiële garanties	-	-	-	-	-	-	-11	-11
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-32	-8	-9	58	111	-125	-53	-58

¹ Kasstromen zijn inclusief rentestromen conform de interne en reglementaire liquiditeitsrapportering. In- en uitgaande bewegingen als gevolg van margin calls voor/van MtM-posities in derivaten worden vermeld in het segment Niet bepaald. Professionele financiering omvat alle deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, alsook alle repo's. In de tabel zijn de instrumenten ingedeeld volgens de datum waarop ze voor het eerst opvraagbaar zijn. Sommige instrumenten worden gerapporteerd tegen reële waarde (op geactualiseerde basis), terwijl andere instrumenten worden gerapporteerd op niet-geactualiseerde basis (om ze te kunnen aansluiten met toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening). Door het onzekere karakter van de vervaldagstructuur van niet-opgenomen verbintenissen en financiële garanties worden die instrumenten vermeld in het segment Niet bepaald. De categorie Overige onder Totale uitstroom omvat eigen vermogen, baisseposities, voorzieningen voor risico's en kosten, belastingverplichtingen en overige verplichtingen.

Informatie over financiering (funding)

We hebben een sterke depositobasis van particulieren en midcaps in onze kernmarkten, wat leidt tot een stabiele financieringsmix. Een belangrijk deel van die financiering is afkomstig uit de kernklantsegmenten en -markten.

Financieringsmix	Informatie	31-12-2023	31-12-2022
Financiering van klanten ¹	Zichtdeposito's, termijndeposito's, spaardeposito's, overige deposito's, kasbons en schulduitgiften geplaatst in het netwerk	80%	80%
Schulduitgiften geplaatst bij institutionele beleggers	Waaronder gedekte obligaties, tier 2-uitgiften, senior schulden van KBC Groep NV	10%	6%
Netto ongedekte interbancaire financiering	Inclusief TLTRO	4%	7%
Netto gedekte financiering ²	Repofinanciering	-7%	-3%
Depositocertificaten	–	6%	3%
Totaal eigen vermogen	Inclusief AT1-uitgiften	7%	6%
Totaal		100%	100%
in miljarden euro		273	282

¹ Ongeveer 86% van deze financiering heeft betrekking op particulieren en kmo's eind 2023.

² Negatief omdat KBC meer reverserepotransacties uitvoerde dan repotransacties.

Hoe beheren we ons kapitaal?

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal. Het moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de standpunten van ratingbureaus, de verwachtingen van de markt en de ambities van het management.

Solvabiliteit bij KBC Bank

We rapporteren over de solvabiliteit van de bank op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt. Voor KBC Bank houdt dat in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD.

De CRR/CRD geeft uitvoering aan de Bazelregels in Europa en wordt regelmatig bijgewerkt. Wanneer nieuwe voorschriften worden geïmplementeerd, kan een overgangperiode worden toegestaan waarin die voorschriften geleidelijk worden ingevoerd. Sinds 30 juni 2020 gebruikt KBC de overgangsbepaling met betrekking tot IFRS 9, die het mogelijk maakt om een deel van de toegenomen waardeverminderingen weer aan het common equity capital (CET1) toe te voegen, wanneer de voorzieningen onverwacht stijgen als gevolg van een verslechtering van de macro-economische vooruitzichten, tijdens de overgangperiode tot 31 december 2024.

KBC Bank is onderworpen aan minimale solvabiliteitsratio's.

De minimale solvabiliteitsratio's die volgens CRR/CRD moeten worden gehaald, zijn 4,5% voor de common equity tier 1-ratio (CET1), 6% voor de tier 1-kapitaalratio en 8% voor de totale kapitaalratio (minimumratio's pijler 1).

Naar aanleiding van zijn proces van toetsing en evaluatie (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) kan de bevoegde toezichthouder (voor KBC is dat de ECB) hogere minimumratio's opleggen (= pijler 2-vereisten), omdat bijvoorbeeld niet alle risico's naar behoren zijn weergegeven in de reglementaire pijler 1-berekeningen. Na het SREP voor 2023 heeft de ECB aan KBC formeel haar beslissing meegedeeld om de pijler 2-vereiste (P2R) te behouden op 1,75% (waarvan 0,98% in CET1, rekening houdend met artikel 104a van de CRD). KBC kan overwegen zijn kapitaalstructuur verder te optimaliseren door de AT1- en T2-korven binnen de P2R op te vullen.

De pijler 2-aanbeveling (P2G) is verhoogd naar 1,25% van het CET1.

De totale kapitaalvereiste voor KBC wordt niet alleen bepaald door de ECB, maar ook door de beslissingen van de lokale bevoegde autoriteiten in zijn kernmarkten.

Voor de Belgische systeembanken maakte de NBB haar systemische kapitaalbuffers al eerder bekend. Voor KBC Bank betekent dat een bijkomende kapitaalbuffer van 1,5% CET1. De meegedeelde percentages voor de contracyclische buffer in de landen waar de relevante kredietrisico's van KBC zich bevinden, komen overeen met een contracyclische buffer op het niveau van KBC Bank van 1,27% (situatie zoals bekend op 31 december 2023), tegenover 0,86% in 2021.

Vanaf 1 mei 2022 heeft de Nationale Bank van België (NBB) een sectorale systeemrisicobuffer ingevoerd. Het bedrag van de CET1-kapitaalbuffer komt overeen met 6% van de risicogewogen activa vanaf april 2024 (tot dan is het 9%) voor de blootstellingen gedekt door residentieel vastgoed in België, wat overeenkomt met 0,15% van de totale risicogewogen activa voor KBC Bank geconsolideerd.

In totaal brengt dat de fully loaded CET1-kapitaalvereiste op 10,91% (4,5% (pijler 1) + 0,98% (P2R) + 2,5% (instandhoudingsbuffer) + 1,5% (buffer voor andere systeemrelevante banken) + 0,15% (sectorale systeemrisicobuffer) + 1,27% (contracyclische buffer)), met een bijkomende P2G van 1.25% geconsolideerd op het niveau van KBC Bank.

Op basis van het bankenreguleringspakket (CRR/CRD) kan de winst pas in het CET1-kapitaal worden opgenomen na beslissing over de winstverdeling door het uiteindelijke beslissingsorgaan, voor KBC Bank is dat de Algemene Vergadering. De ECB kan toestaan dat tussentijdse of jaarwinst in het CET1-kapitaal wordt opgenomen voordat de Algemene Vergadering daartoe heeft besloten. In dat geval moet het te verwachten dividend worden afgetrokken van de winst die in het CET1-kapitaal is opgenomen. Aangezien in ons dividendbeleid geen maximum is opgenomen, moeten we van de ECB een uitkeringsratio van 100% hanteren om het te verwachten dividend te bepalen. Bijgevolg vraagt KBC Bank niet langer de goedkeuring van de ECB om de tussentijdse of jaarwinst op te nemen in het CET1-kapitaal vóór de beslissing van de Algemene Vergadering. De jaarwinst van 2023 en het slotdividend over 2023 zullen worden opgenomen in het overgangs-CET1 van het eerste kwartaal 2024, dat zal worden bekendgemaakt na de Algemene Vergadering.

Sinds 31-12-2021 weerspiegelen de fully loaded cijfers onmiddellijk de tussentijdse of jaarwinst, rekening houdend met ons dividendbeleid en/of een eventueel dividendvoorstel/-besluit van de Raad van Bestuur.

Het verschil tussen het fully loaded totale eigen vermogen (19 375 miljoen euro, winst en dividend over 2023 inbegrepen) en het eigen vermogen op overgangsbasis (17 952 miljoen euro, winst en dividend over 2023 niet inbegrepen) op 31-12-2023 wordt verklaard door het nettoresultaat voor 2023 (2 832 miljoen euro), het in augustus uitgekeerde interim-dividend (- 587 miljoen euro), het voorgestelde slotdividend (- 806 miljoen euro) en de impact van de IFRS 9-overgangsmaatregelen en het IRB-overschot/tekort (- 15 miljoen euro).

De fully loaded CET1-ratio steeg van 13,7% op 31-12-2022 naar 14,7% op 31-12-2023, wat verklaard wordt door de ingehouden winst over 2023 (+ 1,4 procentpunten), deels tenietgedaan door de autonome groei van de risicogewogen activa (- 0,3 procentpunten). Andere belangrijke veranderingen in de risicogewogen activa compenseerden elkaar: de verkoop van de Ierse kredietportefeuille en toezichtbesluiten met betrekking tot modelherzieningen en modelvereenvoudiging.

Solvabiliteit KBC Bank CRR / CRD (geconsolideerd) (in miljoenen euro)	31-12-2023 Fully loaded	31-12-2023 Transitional	31-12-2022 Fully loaded	31-12-2022 Transitional
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	19 375	17 952	17 164	17 516
Tier 1-kapitaal	16 924	15 573	15 202	15 749
Kernkapitaal (common equity)	15 174	13 823	13 702	14 249
Eigen vermogen van aandeelhouders (excl minderheidsbelangen) ¹	17 695	15 450	16 313	15 618
Immateriële vaste activa, incl. invloed belastinglatenties (-)	- 516	- 516	- 420	- 420
Consolidatieverschillen, incl. invloed belastinglatenties (-)	- 1 218	- 1 218	- 1 326	- 1 326
Belangen van derden	0	0	0	0
Afdekkingsreserve, kasstroomafdekkingen (-)	580	580	936	936
Waarderingsverschillen in financiële verplichtingen tegen reële waarde - eigen kredietrisico (-)	- 29	- 29	- 40	- 40
Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering (-) ²	- 24	- 24	- 31	- 31
Dividenduitkering (-)	- 806	0	- 1 194	0
Coupon van AT1-instrumenten (-)	- 28	- 28	- 12	- 12
Aftrek m.b.t. financiering verstrekt aan aandeelhouders (-)	- 56	- 56	- 57	- 57
Aftrek m.b.t. onherroepelijke betalingsverbintenissen (-)	- 90	- 90	- 90	- 90
Aftrek m.b.t. NPL backstops (-)	- 204	- 204	- 158	- 158
Aftrek m.b.t. nettoactief pensioenverplichtingen (-)	- 36	- 36	- 56	- 56
IRB-voorzieningstekort (-)	- 4	0	0	0
Uitgestelde belastingvorderingen op overgedragen verliezen (-)	- 91	- 91	- 162	- 162
Transitional aanpassingen Common Equity ratio	0	84	0	46
Beperking van de totale uitgestelde belastingvorderingen & financiële instrumenten (-)	0	0	0	0
Aanvullend going concern-kapitaal	1 750	1 750	1 500	1 500
AT1-instrumenten die voldoen aan CRR	1 750	1 750	1 500	1 500
Minderheidsbelangen op te nemen in aanvullend going concern-kapitaal	0	0	0	0
Tier 2-kapitaal	2 451	2 379	1 962	1 768
IRB-voorzieningsoverschot (+)	277	265	284	136
Transitional aanpassingen T2	0	- 60	0	- 46
Achtergestelde schulden	2 174	2 174	1 677	1 677
Achtergestelde leningen niet-geconsolideerde entiteiten uit de financiële sector (-)	0	0	0	0
Minderheidsbelangen op te nemen in tier 2-kapitaal	0	0	0	0
Kapitaalsbehoeften				
Totaal gewogen risicovolume	103 201	103 192	100 300	100 285
Kredietrisico	88 051	88 042	85 003	84 988
Markttrisico	2 116	2 116	3 132	3 132
Operationeel risico	13 034	13 034	12 166	12 166
Solvabiliteitsratio's				
Common equity ratio	14,70%	13,40%	13,66%	14,21%
Tier 1-ratio	16,40%	15,09%	15,16%	15,70%
Totale kapitaalratio	18,77%	17,40%	17,11%	17,47%
Kapitaalsbuffer				
Kernkapitaal	15 174	13 823	13 702	14 249
Vereist pijler 2 kapitaal (10,91% full; 10,50% transitional) ³	11 682	11 165	11 354	10 851
Kapitaalsbuffer vs pijler 2 doelstelling	3 491	2 658	2 348	3 398

¹ Cijfers gecontroleerd door de commissaris (exclusief de lijnen IRB-voorzieningstekort en Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering).

² Ingevolge CRR moet er rekening worden gehouden met een voorzichtige waardering bij de berekening van het beschikbare kapitaal. Dat betekent dat alle tegen reële waarde gewaardeerde activa die een invloed hebben op het beschikbare kapitaal (door wijzigingen van de reële waarde in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen), moeten worden teruggebracht tot hun voorzichtige waarde. Het verschil tussen de reële waarde en de voorzichtige waarde (ook aanvullende waardecorrectie genoemd) moet worden afgetrokken van de CET1-ratio.

³ Inclusief een pijler 2 vereiste van 0,98% in CET1 rekening houdend met artikel 104a van de CRD. KBC.

Leverageratio

Eind 2023 bedroeg de fully loaded leverageratio van KBC Bank 5,12% (zie tabel) door het hogere tier 1-kapitaal en een lagere totale exposure. Meer details, waaronder een beschrijving van de processen om het risico van een te hoge leverage te beheren, vindt u in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com (het Risk Report werd niet geauditeerd door de commissaris).

Leverage ratio (KBC Bank geconsolideerd, volgens CRD IV/CRR (Basel III)) (in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2022
	Fully loaded	Transitional	Fully loaded	Transitional
Tier-1 kapitaal	16 924	15 573	15 202	15 749
Totale exposure	330 339	330 441	343 120	343 177
Balanstotaal	312 334	312 334	322 088	322 088
Transitionele aanpassing	0	103	0	
Aanpassing voor derivaten	-1 333	-1 333	-3 014	-3 014
Aanpassing voor reglementaire correcties bij de berekening van Basel III tier 1-kapitaal	-2 145	-2 145	-2 209	-2 209
Aanpassing voor blootstellingen aan effectenfinancieringstransacties	1 357	1 357	813	813
Centrale Bank exposure	0	0	0	0
Buiten balans exposures	20 125	20 125	25 442	25 442
Leverage ratio	5,12%	4,71%	4,43%	4,59%

ICAAP, ORSA en stresstests

Informatie hierover wordt verstrekt in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Verklaring inzake deugdelijk bestuur

Samenstelling van de Raad en zijn comités op 31 december 2023*

Naam	Functie	Periode in de Raad in 2023	Einde huidige mandaat	Bijgewoone raadsvergaderingen	Niet-uitvoerende bestuurders	Vertegenwoordigers aandeelhouders	Onafhankelijke bestuurders	Leden DC	AC	RCC
Aantal vergaderingen in 2023				15					8	10
DEBACKERE Koenraad	Voorzitter	Volledig jaar	2024	15	☐					
DEPICKERE Franky	Ondervoorzitter van de Raad	Volledig jaar	2027	15	☐	☐				10(v)
THIJS Johan	Voorzitter Directiecomité	Volledig jaar	2025	15				☐(v)		
ANDRONOV Peter	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	14				☐		
BLAZEK Aleš	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2026	13				☐		
LUTS Erik	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	11				☐		
MOUCHERON David	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	14				☐		
PEPELIER Luc	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	14				☐		
VAN RIJSSEGHEM Christine	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2026	12				☐		
ARISS Nabil	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2025	15	☐		☐		8	10
DE BECKER Sonja	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	14	☐	☐				
DE CEUSTER Marc	Niet-uitvoerend bestuurder	8 maanden	2027	10	☐	☐			4 (v)*	
MAGNUSSON Bo	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2024	14	☐		☐		8)	10
OKKERSE Liesbet	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar		15	☐	☐				
PAPIRNIK Vladimira	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2027	15	☐					
REYES REVUELTA Alicia	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2026	15	☐					

**Katelijn Callewaert en Marc Wittemans waren bestuurder tot 26 april 2023. Zij namen deel aan 6 vergaderingen van de Raad.

Commissaris: PwC Bedrijfsrevisoren BV, vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Jeroen Bockaert..

Secretaris Raad van Bestuur: Wilfried Kupers.

Afkortingen: Raad van Bestuur: Raad; Directiecomité: DC; Auditcomité: AC; Risk & Compliance Comité: RCC

(v) Voorzitter van dit comité.

* Aanwezig op elke vergadering van het AC vanaf zijn benoeming.

Wijzigingen in de Raad in 2023

- Marc De Ceuster en Liesbet Okkerse werden benoemd als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar in vervanging van Marc Wittemans, respectievelijk Katelijn Callewaert.
- Franky Depickere en Vladimira Papirnik werden herbenoemd als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar.

Wijzigingen in de comités van de Raad in 2023

Marc De Ceuster werd aangesteld als lid en Voorzitter van het Auditcomité (in vervanging van Marc Wittemans).

Voorgestelde wijzigingen in de Raad in 2024

- Vladimira Papirnik neemt ontslag als bestuurder met ingang van de algemene vergadering. De raad dankt haar voor de jarenlange bijdrage die zij aan de KBC groep heeft geleverd.
- Diana Rádl Rogerová wordt, op advies van het Benoemingscomité en onder voorbehoud van goedkeuring door de toezichthouder, door de Raad voorgedragen voor benoeming als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar.
- Op advies van het Benoemingscomité worden Koenraad Debackere, Sonja De Becker en Bo Magnusson voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar, dat afloopt na de algemene vergadering van 2028.

Curriculum van de voorgedragen nieuwe bestuurder:

Diana Rádl Rogerová is geboren in Hradec Králové (Tsjechië) op 15 augustus 1972. Ze heeft een master diploma Internationale Handel, Monetaire Economie en Bankwezen (VŠE, University of Economics and Business in Praag). In 2006 werd ze audit partner bij Deloitte in Praag en stond ze onder meer in voor de audit van enkele belangrijke financiële instellingen. Van 2016 tot 2022 was ze managing partner voor Deloitte Tsjechië. Deze verantwoordelijkheid combineerde ze van 2018 tot 2022 met de rol van Chief Strategy Officer voor Deloitte Europe, waardoor ze instond was voor de ontwikkeling en implementatie van de globale strategie van alle Europese business units (Audit, Tax and Legal, Consulting, Financial Advisory and Risk Advisory) van Deloitte. In 2022 werd Diana oprichter en managing partner van Behind Inventions, een investeringsvennootschap die een aantal technologische startups in portefeuille heeft. In 2022 behaalde Diana de titel van 'Czech Manager of the Year'.

Samenstelling van het DC (op 31.12.2023)

Het Directiecomité telt 7 leden: Johan Thijs (Groeps CEO/Voorzitter van het Directiecomité), David Moucheron (CEO Divisie België), Aleš Blažek (CEO Divisie Tsjechië), Erik Luts (Chief Innovation Officer), Peter Andronov (CEO Divisie Internationale Markten), Luc Popelier (Chief Financial Officer), Christine Van Rijsseghem (Chief Risk Officer).

Commissaris

De commissaris, PwC Bedrijfsrevisoren BV (PwC), wordt vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Jeroen Bockaert.

Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen

Deel 1: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen binnen KBC

Een duidelijke strategie, organisatiestructuur en bevoegdheidsverdeling vormen het kader voor een deugdelijke bedrijfsvoering

We bespreken de strategie en de organisatiestructuur van de KBC-groep in de hoofdstukken Ons bedrijfsmodel en Onze strategie van dit jaarverslag.

De beleidsstructuur binnen de KBC-groep is op een functioneel duale structuur naar Belgisch model geschoeid:

- De Raad tekent de strategie en het algemene beleid uit. Hij oefent alle verantwoordelijkheden en handelingen uit die hem bij wet zijn voorbehouden. De Raad beslist, op voorstel van het DC, over het niveau van te nemen risico's (risk appetite).
- Het DC is belast met het operationele bestuur van de vennootschap binnen de door de Raad goedgekeurde algemene strategie en het algemene beleid. Om zijn specifieke verantwoordelijkheden inzake financieel beleid en risicobeheer waar te nemen, heeft het DC in zijn midden een chief financial officer (CFO) en een chief risk officer (CRO) aangesteld.

Het *Charter* beschrijft voor beide beleidsorganen hun respectieve bevoegdheden, hun samenstelling en werking, en de kwalificatievereisten van hun leden. Concrete informatie over samenstelling en werking is opgenomen in andere delen van dit hoofdstuk.

Bedrijfscultuur en integriteitsbeleid

Deontologie en integriteit zijn essentiële onderdelen van deugdelijk ondernemen. Eerlijkheid, integriteit, transparantie en confidentialiteit maken samen met een doordachte risicobeheersing deel uit van de strenge ethische normen die KBC hanteert, en dit zowel naar de letter als naar de geest van de regelgeving. Deze principes zijn onder andere vervat in het integriteitsbeleid en in specifieke codes, procedures en gedragslijnen en specifieke opleidingen en campagnes voor het personeel. We communiceren transparant over de belangrijkste beleidslijnen en gedragscodes. U vindt ze op www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen > Regels en beleidslijnen hanteren.

Het integriteitsbeleid omvat o.a. ook *gedragsrisico*, een begrip dat het risico als gevolg van een ongepaste verlening van financiële diensten aangeeft. Daarvoor heeft KBC een omvattende aanpak opgezet bestaande uit preventie, monitoring en rapportering. Uitgebreide groepswijde communicatiecampagnes en opleidingen over het omgaan met dilemma's zorgen voor de nodige bewustmaking rond dit thema. In het bijzonder in de domeinen van bescherming van de belegger en de bescherming van de verzekeringspolishouder is gedragsrisico cruciaal om de belangen van de klant te vrijwaren.

Het integriteitsbeleid richt zich in eerste instantie op de volgende domeinen, waarvoor naargelang het geval specifieke groepswijde compliance regels zijn uitgevaardigd:

- de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en terrorismefinanciering, het naleven van embargo's en de preventie van financiering van de verspreiding van massavernietigingswapens;
- het fiscale preventiebeleid, waaronder de bijzondere mechanismen en DAC 6;
- de bescherming van de belegger;
- gegevensbescherming (privacy), inclusief bankgeheim, elektronische communicatie, vertrouwelijkheid van informatie en professionele discretieplicht;
- de deontologie;
- de coördinatie van fraudebestrijding;
- de bescherming van de verzekeringspolishouder;
- de naleving van de anti-discriminatiewetgeving;
- de regels betreffende de bescherming van de consument: marktpraktijken, betalings- en kredietdiensten, behandeling van klachten, duurzaamheid, de regels m.b.t. kmo-financiering en PSD2;
- governance-aspecten van CRD IV en V, Solvency II en/of plaatselijke wetgeving, inclusief de scheiding van taken tussen het uitvoerende management en de toezichthoudende instanties, de werking van comités, onverenigbaarheid van mandaten, behoorlijk beloningsbeleid, Fit & Proper-vereisten, belangenconflicten, leningen aan leden van het DC en bestuurders en de met hen verbonden personen en aan aandeelhouders met een significante participatie, het verstrekken van advies m.b.t. uitbesteding duurzaamheid, dat onlosmakelijk verbonden is met bovenvermelde compliance domeinen, maar waaronder ook nieuwe compliance risico's worden opgevolgd die voortkomen uit regelgeving aangaande duurzaamheid.

Het Integriteitsbeleid heeft ook specifieke en uitgebreide aandacht voor deontologie en fraudebestrijding:

- Via doelgerichte campagnes en opleidingen neemt KBC initiatief om deze deontologische houding in het DNA van elke medewerker te verankeren. Elementen van dat beleid zitten onder andere verweven in het ethische beleid en het fraudebeleid van de groep en in de diverse andere beleidslijnen die in dit onderdeel worden aangegeven.
- Verschillende diensten, zoals Compliance, Inspectie, Interne Audit en ook de business zijn actief bezig met de preventie en het opsporen van fraude. Voor complexe fraudedossiers en/of zaken met een invloed op groepsniveau voert en/of coördineert Compliance Groep het onderzoek in zijn hoedanigheid van groepscompetentiecentrum voor fraude.
- Het beleid voor de bescherming van klokkenluiders in de KBC-groep biedt bescherming aan de (ex-)medewerkers of derden, die te goeder trouw aanwijzingen van fraude en ernstige wanpraktijken signaleren (zie verder).
- Geïnspireerd door de *UK Modern Slavery Act* publiceert KBC een *Modern Slavery Act Statement*, waarin KBC de strijd tegen iedere vorm van moderne slavernij in zijn activiteiten onderschrijft.

De KBC-Gedragslijn is een algemeen document gebaseerd op de waarden van de groep. Het schrijft aan alle medewerkers een gedrag voor dat daarmee overeenstemt. Het vormt de basis voor de ontwikkeling van meer gespecialiseerde gedragslijnen voor specifieke doelgroepen en beleidslijnen op groepsniveau. Het is de inspiratie voor bewustmakingscampagnes en opleidingen.

Bestrijding van corruptie en omkoping

KBC voert al jaren een nultolerantiebeleid ten opzichte van elke vorm van corruptie en duldt geen enkele uitzondering op dit beleid.

Het anti-corruptiebeleid van KBC bevestigt niet alleen de strijd tegen corruptie, maar zet ook in op het voorkomen van corruptie bij de uitoefening van al zijn werkzaamheden, inclusief de activiteiten uitgevoerd door het personeel van KBC, alsook door alle personen of entiteiten die activiteiten uitvoeren voor KBC of die KBC vertegenwoordigen in om het even welke hoedanigheid.

De bestrijding van corruptie en het vermijden van belangenconflicten in het algemeen maken zowel deel uit van een ex-cathedraopleiding als van verschillende digitale opleidingen (zie ook tabel verderop).

Het anticorruptiebeleid omvat ook het beleid inzake geschenken, giften en sponsoring: KBC wil zowel zijn medewerkers als zijn tegenpartijen beschermen door duidelijke en ondubbelzinnige criteria op te stellen voor transparant en redelijk gedrag. Geschenken, giften, entertainment, uitnodigingen en/of sponsoring, waarvan de tegenwaarde een bepaald bedrag (op jaarbasis) overschrijdt, moeten vooraf worden gemeld aan en goedgekeurd door het bevoegde directiecomité/management. In 2023 werden in België in dit verband 18 meldingen goedgekeurd. Ook in de Centraal-Europese entiteiten moeten giften boven een bepaald bedrag worden gemeld. In Tsjechië werden 2, in Hongarije 2, in Slowakije 1 en in Bulgarije 3 meldingen goedgekeurd.

Anti-witwaspraktijken

Omdat KBC niet betrokken wil zijn bij activiteiten die beschouwd kunnen worden als het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, werd er op het niveau van de groep een anti-witwasbeleid uitgewerkt. Het doel van dat beleid bestaat erin om een algemeen kader voor de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (met inbegrip van de financiering en de verspreiding van massavernietigingswapens alsook de embargovereisten) vast te stellen. Elke entiteit binnen de groep heeft een eigen AML-programma ontwikkeld dat gebaseerd is op de groepswijde compliance regels, die de minimumregels omvatten, maar waarbij ook in de nodige ruimte is voorzien om de lokale wetgeving te kunnen implementeren.

Om alle risico's goed in kaart te kunnen brengen, vindt er een jaarlijkse risicobeoordeling plaats in alle entiteiten.

Aan alle medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers wordt op regelmatige tijdstippen opleiding gegeven (zie ook tabel verderop)

Daarnaast wordt van de medewerkers, de verbonden agenten en hun medewerkers verwacht dat ze de uitgewerkte procedures en voorschriften strikt opvolgen en de nodige waakzaamheid aan de dag leggen. Voor deze waakzaamheid wordt een risico-gebaseerde benadering toegepast in functie van de risicoclassificatie van de klant, zowel bij de identificatie van de klanten als bij het controleren van de transacties. Bij twijfel of indien ze een verdachte transactie opmerken, moeten zij dit melden aan Compliance. .

In kader van de transactiemonitoring werd een geïntegreerd groepswijd AI-platform ontwikkeld, gebaseerd op modellen en op machine learning, en uitgerold in België en in de Centraal-Europese landen van de groep.

Verantwoordelijke belastingbetaler

Het basisprincipe van de fiscale strategie van KBC is dat KBC Groep en al zijn entiteiten zich moeten gedragen als verantwoordelijke belastingbetalers, door een professionele naleving van de belastingwetgeving, een legitieme fiscale planning ondersteund door geldige businessdoelstellingen, die voorrang hebben op fiscale overwegingen. KBC neemt geen agressieve fiscale standpunten in omdat het zijn reputatie als verantwoordelijke belastingbetaler wil vrijwaren, en het houdt zich aan een strikt fiscaal risicobeheer op basis van deze principes. KBC-medewerkers mogen aan klanten geen advies geven dat hen zou kunnen aanzetten tot belastingfraude. Het verstrekte belastingadvies en de fiscale informatie moeten juridisch correct en duidelijk geformuleerd zijn. Alle belastingaangiften en -betalingen van KBC worden correct en op tijd ingediend. Bij belastingcontroles is volledige openheid in overeenstemming met de geldende lokale belastingwetgeving de algemene richtlijn. KBC reageert tijdig op alle wetswijzigingen door te investeren in de nodige IT-systemen en door zijn fiscale processen aan te passen aan de nieuwe regels. Er is een degelijke governance om de Fiscale Strategie van KBC op te volgen en te controleren. Het fiscaal voorkomingsbeleid wordt regelmatig geüpdatet en werd in overeenstemming gebracht met de instructies van de NBB inzake bijzondere mechanismen die in 2021 werden aangepast. KBC Groep beschikt over de nodige procedures om te voldoen aan de verplichtingen van DAC 6. KBC voldoet aan alle verplichtingen inzake CRS en FATCA.

Klokkenluidersbeleid

KBC heeft zijn beleid inzake klokkenluiders geactualiseerd, rekening houdend met nieuwe Europese regelgeving rond de bescherming van klokkenluiders. KBC verwacht van zijn medewerkers, zijn verbonden agenten en hun medewerkers dat ze tijdens hun werk waakzaam zijn voor aanwijzingen van misdrijven, ernstige overtredingen van regels of voorschriften en andere wanpraktijken door personeel of klanten. Alle KBC-medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers hebben de elementaire morele plicht en de juridische mogelijkheid om elk vermoeden van dergelijk gedrag te melden.

KBC faciliteert anonieme meldingen en kan ook rechtstreeks anoniem rapporteren aan de respectieve toezichthouders in de domeinen waarvoor ze bevoegd zijn.

KBC verbindt zich ertoe om de identiteit van de klokkenluiders af te schermen en hen te beschermen tegen alle mogelijke negatieve gevolgen van het te goeder trouw melden van een vermoeden, op de manier zoals opgenomen in de interne reglementen. Zodoende beschermt en respecteert KBC eveneens de rechten van de persoon waarop de melding betrekking heeft. Group Compliance ziet toe op de werking van dit beleid. In principe fungeert de lokale compliance functie als de entiteit waar alle rapporten en dossiers worden gecentraliseerd. De lokale compliance functie moet alle klokkenluidersdossiers rapporteren aan de Cel Ethiek van Groep Compliance. Het klokkenluidersbeleid wordt intern en extern (www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen) gepubliceerd.

In 2023 werden op groepsniveau 28 meldingen ontvangen, waarvan 11 uit België, 11 uit Tsjechië, 0 uit Hongarije, 5 uit Slowakije en 1 uit Bulgarije.

Gegevensbescherming

De Interne Groep compliance-beleidslijn inzake gegevensbescherming legt een strikt privacy kader vast, dat moet worden gezien als minimumvereiste en moet worden toegepast in elke entiteit van de groep. Elke entiteit heeft een data protection officer aangesteld die het management en de medewerkers informeert en adviseert over hun verplichtingen op het gebied van privacy en gegevensbescherming en die toeziet op de naleving van de regelgeving en het beleid met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens.

We controleren de status door middel van regelmatige compliance-monitoringprogramma's en maken gebruik van bewustmakingscampagnes en opleidingen om de aandacht van de mensen vast te houden en ervoor te zorgen dat hun kennis up-to-date blijft (zie ook tabel verderop).

Gezien het belang van privacy- en gegevensbescherming worden het DC en het RCC op de hoogte gehouden via een kwartaalverslag.

U vindt meer informatie over databescherming en privacy in het Jaarverslag van KBC Groep, hoofdstuk Onze Strategie, De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Gevolgde opleidingen, in % van het geselecteerde doelpubliek, 2023	Opleiding ethiek vermijden van belangenconflicten en bestrijding van corruptie	Opleiding antiwitwaspraktijken	Opleiding gegevensbescherming
België (KBC Bank, KBC Verzekeringen, KBC Securities, KBC Asset Management, verbonden verzekeringsagenten en hun medewerkers)	99%	97%	99%
Tsjechië (ČSOB Bank)	99%	99%	99%
Slowakije (ČSOB Bank)	97%	98%	99%
Hongarije (K&H Bank)	97%	95%	97%
Bulgarije (UBB)	96%	96%	96%

Het Three Lines of Defense-model wapent KBC tegen risico's die het behalen van de doelstellingen in het gedrang kunnen brengen

Om zich te wapenen tegen de risico's waaraan het bij het realiseren van zijn opdracht is blootgesteld, heeft het DC, onder zijn verantwoordelijkheid en onder toezicht van de Raad, een gelaagd intern controlesysteem geïmplementeerd. Dat systeem is algemeen bekend als het *Three Lines of Defense*-model.

1 De business

De business draagt de volle verantwoordelijkheid voor alle risico's van zijn activiteitsdomein en moet zorgen voor effectieve controles. De business verzekert hierbij dat de juiste controles op de juiste manier uitgevoerd worden, er voldoende kwaliteit schuilt in de zelfbeoordelingen van de eigen business, er voldoende risicobewustzijn aanwezig is en er voldoende prioriteit en ruimte gegeven wordt aan risico-onderwerpen.

2 De Risicofunctie, de Compliance functie, en voor bepaalde zaken Finance, Juridische en Fiscale Zaken, vormen de tweede verdedigingslijn

Onafhankelijk van de business formuleren de tweedelijnsrisico- en controlefuncties hun eigen mening aangaande de risico's waarmee KBC geconfronteerd wordt. Op die manier zorgen de tweedelijnsrisico- en controlefuncties voor toezicht op de controle omgeving en de genomen risico's, evenwel zonder de primaire verantwoordelijkheid over te nemen van de eerste lijn. De taak van de tweedelijnsfuncties bestaat erin risico's te identificeren, te meten en te rapporteren. Om te verzekeren dat de Risicofunctie gehoord wordt, hebben de Chief Risk Officers een vetorecht, dat gebruikt kan worden in de verschillende comités waar belangrijke beslissingen worden genomen. De tweedelijnsrisico- en controlefuncties ondersteunen eveneens de consistente implementatie van het risicobeleid, het groepswijde kader, enz. doorheen de groep. Ze zien bovendien toe op de toepassing ervan.

De Compliance functie is een onafhankelijke functie binnen de groep. Ze wordt gekenmerkt door haar specifieke statuut van de functie (zoals bepaald in de wet- en regelgeving en zoals vertaald in het *Compliance Charter*), haar plaats in het organogram (hiërarchisch onder de CRO, met een functionele rapporteringslijn naar de voorzitter van het DC) en de bijhorende rapporteringslijnen (rapportering aan het RCC en in bepaalde gevallen zelfs aan de Raad).

Haar hoofddoel is te voorkomen dat KBC een Compliance risico loopt of schade lijdt, van welke aard ook, als gevolg van het niet-naleven van de toepasselijke wetten, regelgeving of interne regels die tot het toepassingsgebied van de Compliance functie behoren of binnen de domeinen vallen die het DC haar heeft toegewezen. Daarom besteedt de Compliance functie bijzondere aandacht aan de naleving van het Integriteitsbeleid.

3 Interne Audit ondersteunt, als onafhankelijke derdelijnscontrole, het DC, het AC en RCC en de Raad bij de bewaking van de effectiviteit en efficiëntie van het interne controle- en risicobeheersysteem

Interne Audit verschaft redelijke zekerheid (*reasonable assurance*) omtrent de effectiviteit en efficiëntie van de interne controle- en risicobeheersysteemprocessen, inclusief Corporate Governance. Als onafhankelijke derdelijnscontrole – rapportierend aan het AC - voert het hiertoe risicogestuurde audits uit. Het ziet er ook op toe dat beleidsmaatregelen en processen aanwezig zijn en consistent toegepast worden binnen de Groep, zodat de continuïteit van de activiteiten gegarandeerd is.

Verantwoordelijkheden, kenmerken, organisatiestructuur en rapporteringslijnen, toepassingsgebied, auditmethodologie, samenwerking tussen interne auditafdelingen van de KBC-groep en uitbesteding van interne auditactiviteiten worden beschreven en toegelicht in het *Auditcharter* van KBC Groep NV.

Conform internationale professionele auditstandaarden licht een externe derde partij de auditfunctie op regelmatige tijdstippen door. Dat gebeurde in 2023. De (zeer positieve) resultaten van die oefening werden aan het DC en het AC gerapporteerd.

Het AC en het RCC spelen een centrale rol in de monitoring van het interne controle- en risicobeheersysteem

Het DC beoordeelt jaarlijks of het interne controle- en risicobeheersysteem nog aan de vereisten voldoet en rapporteert daarover aan het AC en het RCC.

Die comités houden namens de Raad toezicht op de integriteit en doeltreffendheid van de interne controlemaatregelen en van het risicobeheer zoals dat onder de verantwoordelijkheid van het DC is opgezet. Het AC besteedt hierbij specifieke aandacht voor een correcte financiële verslaggeving. De comités bekijken ook of de door de vennootschap opgezette procedures aan de wet en andere reglementeringen voldoen.

Hun rol, samenstelling en werking en de kwalificatie van hun leden zijn vastgelegd in hun respectieve charters, die deel uitmaken van het *Corporate Governance Charter*. In andere paragrafen vindt u bijkomende informatie over deze comités.

Deel 2: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheer-systemen in verband met het proces van financiële verslaggeving

Het is van cruciaal belang dat de financiële verslaggeving tijdig, accuraat en inzichtelijk is, zowel voor interne als voor externe stakeholders. Daarom moet het onderliggende proces voldoende robuust zijn.

De periodieke rapportering op het niveau van de vennootschap resulteert uit een gedocumenteerd boekhoudkundig proces. De boekhoudprocedures en het financiële verslaggevingsproces zijn gedocumenteerd in een uitgebreide handleiding. De periodieke financiële staten worden rechtstreeks aangemaakt vanuit het grootboek. De boekhoudkundige rekeningen worden getoetst aan de achterliggende inventarissen. Het resultaat van die controles kan worden aangetoond. De periodieke financiële staten worden opgesteld conform de lokale waarderingsregels. De periodieke rapportering over het eigen vermogen wordt opgesteld conform de recentste besluiten van de Nationale Bank van België (NBB).

De belangrijkste verbonden ondernemingen beschikken over een aangepaste boekhoudkundige en administratieve organisatie en hebben procedures voor financiële interne controles. Het consolidatieproces wordt uiteengezet in een beschrijvend document. Het consolidatiesysteem en het consolidatieproces zijn al geruime tijd operationeel en bevatten talrijke consistentiecontroles.

De geconsolideerde financiële staten worden opgesteld conform de IFRS-waarderingsregels, die van toepassing zijn voor alle in de consolidatie opgenomen vennootschappen. De verantwoordelijke financiële directies (CFO's) van de dochterondernemingen certifiëren de juistheid en de volledigheid van de gerapporteerde financiële cijfers, conform de groepswaarderingsregels. Het fatteringscomité (*approval commission*), dat wordt voorgezeten door de directeurs van Investor Relations en van Experts, Reporting & Accounting, controleert de naleving van de IFRS-waarderingsregels en de volledigheid van de IFRS toelichtingsvereisten.

Conform de Wet op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen van 25 april 2014 heeft het DC van KBC Groep NV een evaluatie gemaakt van het interne controlesysteem met betrekking tot het financiële verslaggevingsproces en daarover een verslag opgesteld.

De groepswijde uitrol van procedures voor versnelde afsluiting, de opvolging van verrichtingen tussen groepsmaatschappijen (*Intercompanies*) en de permanente follow-up van een aantal risico-, prestatie- en kwaliteitsindicatoren (*Key Risk Indicators / Key Performance Indicators*) dragen continu bij tot de verhoging van de kwaliteit van het boekhoudkundige proces en het financiële verslaggevingsproces.

De interne controle van het boekhoudkundige proces steunt sinds 2006 op groepswijde standaarden inzake boekhoudkundige controles (*Group Key Control Accounting and External Financial Reporting*). Die regels om de voornaamste risico's van het boekhoudkundige proces te beheersen, bepalen het opzetten en onderhouden van de architectuur van het boekhoudkundige proces: het opstellen en onderhouden van waarderingsregels en boekhoudschema's, het naleven van regels inzake autorisatie en functiescheiding bij de boekhoudkundige registratie van verrichtingen en het opzetten van een gepast eerstelijns- en tweedelijnsrekeningbeheer.

Het *Challenger Framework* (2012) en het *Data Management Framework* (2015) definiëren een degelijk beheer en beschrijven duidelijk de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren binnen het financiële verslaggevingsproces. Het doel is de rapporteringsrisico's drastisch te verminderen door de *inputdata* te toetsen en de analyse, en dus het inzicht in de gerapporteerde cijfers, te verbeteren.

Jaarlijks moeten de juridische entiteiten, ter voorbereiding van de *Internal Control Statement* aan de toezichthouders, zelf beoordelen of ze voldoen aan de *Group Key Control Accounting and External Financial Reporting*. Het resultaat van die zelfbeoordeling wordt geregistreerd in de *Group Risk Assessment Tool* van de risicofunctie. Hierbij worden *Business Process Management*-technieken (BPM) toegepast, gebruik makend van procesinventarissen, procesbeschrijvingen (*Turtle Diagrams*) en analyses van de potentiële risico's in de processen (*Failure Mode & Effects Analysis* (FMEA)) aangevuld met een ingevulde CFO-vragenlijst. Daarmee bevestigen de CFO's formeel en onderbouwd dat binnen hun entiteit alle gedefinieerde rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot het *end-to-end* proces van de externe financiële verslaggeving adequaat worden opgenomen. De waarheidsgetrouwheid van die bevestiging kan te allen tijde worden geverifieerd door alle betrokken interne en externe stakeholders.

Interne Audit van KBC Groep NV auditeert het boekhoudkundige proces en het externe financiële verslaggevingsproces *end-to-end*, zowel statutair als geconsolideerd.

Voor het toezicht dat het AC uitoefent, verwijzen we naar de voorgaande paragrafen.

Aandeelhoudersstructuur per 31 december 2023

De wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt en houdende diverse bepalingen, is niet van toepassing op KBC Bank aangezien de door haar uitgegeven stemrechtverlenende effecten niet op een gereguleerde markt zijn opgenomen.

Het aandeelhouderschap van KBC Bank NV op 31 december 2023 is als volgt: alle 995 371 469 aandelen zijn in handen van KBC Groep NV.

Bekendmaking ter uitvoering van artikel 34 van het Belgische KB van 14 november 2007

Artikel 34 van het Belgisch KB van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, is niet van toepassing op KBC Bank aangezien KBC Bank geen effecten met stemrecht tot de verhandeling op een gereguleerde markt heeft laten opnemen.

Overige informatie

- Verwerving van eigen aandelen: KBC Bank NV en zijn dochterondernemingen hebben geen eigen aandelen in bezit.
- Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen:
 - In de loop van het boekjaar 2023 vereiste de beslissing van de Raad inzake de evaluatie van de leden van het DC de toepassing van artikel 7:115 van het WVV. Het voorstel werd besproken op de vergadering van de Raad van 8 februari 2023. Het verslag luidt als volgt (vertaling):

De Raad bespreekt op voorstel van het Remuneratiecomité de individuele prestatiescore van de leden van het directiecomité (behalve de CEO). De Raad gaat akkoord.

De CEO verlaat vervolgens de vergadering en de Raad bespreekt het voorstel van het Remuneratiecomité met betrekking tot de individuele prestatiescore van de CEO en gaat hiermee akkoord.

De voorzitter legt verder uit dat het Remuneratiecomité de (collectieve) KPI's van het Directiecomité voor 2022 heeft besproken en tot een globale score van 97,79% is gekomen (vergeleken met 96,4% in 2021). Aangezien voor de CRO de risk & control parameters dubbel tellen en de business parameters buiten beschouwing worden gelaten (vanwege regelgeving), is de eindscore voor de CRO 97,46%.
 - In de loop van het boekjaar 2023 vereiste de beslissing van de Raad tot het verlenen van kwijting aan de leden van het DC, in uitvoering van artikel 7:109, §3 van het WVV, de toepassing van artikel 7:115 van het WVV. Het voorstel werd besproken op de vergadering van de Raad van 16 maart 2023. Het verslag luidt als volgt (vertaling):

Er wordt toegelicht dat KBC Bank een duaal bestuursmodel heeft, doch hybride aangezien alle leden van het directiecomité ook lid moeten zijn van de raad van bestuur. Artikel 7:109, §3 WVV bepaalt dat de Raad, na de vaststelling van de jaarrekening, moet beslissen over de aan de leden van het directiecomité te verlenen kwijting. De Raad moet de vermogensrechtelijke gevolgen van de voorgestelde beslissing omschrijven en het voorgenomen besluit verantwoorden.

De Raad erkent dat er een belangenconflict is van vermogensrechtelijke aard, maar dat er geen vermogensrechtelijke gevolgen zijn vermits de Raad niet de intentie heeft om een vordering tot schadevergoeding in te dienen tegen het Directiecomité en zijn leden.

De Raad beslist om kwijting te verlenen aan de leden van het Directiecomité.

Er kwamen geen belangenconflicten voor die een toepassing van artikel 7:116 of 7:117 WVV vereisten.

- De Raad werkte een regeling uit betreffende transacties en andere contractuele banden tussen de vennootschap (met inbegrip van met haar verbonden vennootschappen) en haar bestuurders die niet onder de belangenconflictenregeling van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen. Die regeling is opgenomen in het Corporate Governance Charter van KBC Bank NV dat van toepassing was tot eind 2023.
- Kwijting bestuurders en commissaris: aan de Algemene Vergadering wordt gevraagd aan de bestuurders en de commissaris kwijting te verlenen voor het in het boekjaar 2023 uitgeoefende mandaat.
- Op 31 december 2023 bestond het AC uit de volgende leden:
 - Marc De Ceuster, niet-uitvoerend bestuurder, doctor in de toegepaste economische wetenschappen (UFSIA, Antwerpen) en licentiaat in de rechten (UIA, Antwerpen). Hij is hoogleraar Financiële economie aan de Universiteit Antwerpen. Hij is voorzitter van KBC Ancora NV en uitvoerend bestuurder van Cera Beheersmaatschappij NV en Almancora Beheersmaatschappij NV.
 - Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder, 'graduate' van de HEC Paris en van de University of Chicago Booth School of Business. Hij adviseert al meer dan 30 jaar raden van bestuur van ondernemingen, financiële instellingen en non-profit organisaties over strategie, governance, organisatie, bedrijfsvoering, fusies & overnames en bedrijfsfinanciering. Hij deed dit eerst bij McKinsey, daarna bij J.P. Morgan, waar hij ontslag nam als vice-voorzitter. Hij is de oprichter van Fresnel1823, een onafhankelijk bedrijfsadviseur.
 - Bo Magnusson (onafhankelijk bestuurder), studeerde af aan het High School Social Science Programme en heeft diploma's in boekhouding, macro-economie, thesauriebeheer en financieel en risicobeheer. Hij oefende verschillende functies uit bij SEB (1982-2011), onder meer in de domeinen boekhouding en financiering. Tijdens zijn loopbaan daar was hij achtereenvolgens hoofd van de Retail afdeling (2005-2008), ondervoorzitter en CEO (2008-2011) en hoofd van Group Staff & Business Support (2009-2011). Hij was voorzitter van de Board van Carnegie Investment Bank AB (2012-2019), SBAB Bank AB (2013-2019), Norrporten AB (2013-2016), 4T Sverige AB (2012-2015) en Vice Voorzitter van de Board van Swedbank AB (2019-2022). Hij is Voorzitter van de Board van FCG Group AB sinds 2022.

Deze leden beschikken op grond van hun opleiding en uiteenlopende bedrijfservaring over de nodige individuele en collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van de bank en op het gebied van boekhouding en/of audit.

- Op 31 december 2023 bestond het RCC uit de volgende leden:
 - Franky Depickere, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in Handels- en Financiële Wetenschappen (Antwerpen UFSIA) en master in Financieel Management (VLEKHO Business School). Hij was intern auditor in CERA Bank en heeft functies en mandaten uitgeoefend in verschillende financiële instellingen. Hij is thans gedelegeerd bestuurder van Cera CV en KBC Ancora NV. Hij is voorzitter van het RCC.
 - Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder.
 - Bo Magnusson, onafhankelijk bestuurder.

Rekening met de profielen en competenties van de leden kan worden besloten dat de leden individueel en het RCC in zijn geheel over de nodige vaardigheden en ervaring beschikken.

- Het Remuneratiecomité van KBC Groep NV is eveneens bevoegd voor KBC Bank NV. Het Remuneratiecomité adviseert de Raad van Bestuur van KBC Groep NV inzake het gevolgde vergoedingsbeleid, zowel in KBC Groep NV als in KBC Bank NV. Op 31 december 2023 bestond het Remuneratiecomité uit de volgende leden: Koenraad Debackere (voorzitter), Alicia Reyes Revuelta en Philippe Vlerick.
- Het Benoemingscomité van KBC Groep NV is eveneens bevoegd voor KBC Bank NV. Op 31 december 2023 bestond het Benoemingscomité uit Koenraad Debackere (voorzitter), Philippe Vlerick, Franky Depickere, Sonja De Becker en Vladimira Papirnik.
- In toepassing van de wetgeving inzake de onverenigbaarheidsregeling voor de leiders van kredietinstellingen worden hierna de externe functies die door de effectieve leiders en de bestuurders van KBC Bank NV worden uitgeoefend in andere vennootschappen (met uitzondering van de functies waargenomen in vennootschappen in de zin van artikel 27, § 3, derde lid van de wet van 22 maart 1993) weergegeven.
- De externe mandaten van de niet-uitvoerende leden van de Raad van bestuur vindt u op www.kbc.com, onder *Corporate Governance > Management > Externe mandaten*

Geconsolideerde jaarrekening

Gebruikte afkortingen

- **AC** (amortized cost): gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
- **FVO** (fair value option): bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- **FVOCI** (fair value through other comprehensive income): gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI
- **FVPL** (fair value through profit or loss): gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- **HFT** (held for trading): aangehouden voor handelsdoeleinden
- **MFVPL** (mandatorily at fair value through profit or loss): verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- **OCI** (other comprehensive income): andere gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
- **POCI** (purchased or originated credit impaired assets): verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	2023	2022
Nettorente-inkomsten	3.1	5 044	4 724
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	19 996	10 826
<i>Rentelasten</i>	3.1	-14 952	-6 102
Dividendinkomsten	3.2	18	19
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via winst- en verliesrekening	3.3	219	320
Nettoprovisie-inkomsten	3.4	2 387	2 256
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.4	3 137	2 942
<i>Provisielasten</i>	3.4	- 750	- 686
Overige netto-inkomsten	3.5	578	- 58
TOTALE OPBRENGSTEN		8 246	7 261
Exploitatiekosten	3.7	-4 624	-4 308
<i>Totaal exploitatiekosten zonder bankheffingen</i>	3.7	-3 966	-3 689
<i>Totaal bankheffingen</i>	3.7	- 657	- 620
Waardeverminderingen	3.9	- 180	- 275
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen FVOCI</i>	3.9	18	- 155
<i>op goodwill</i>	3.9	- 109	- 5
<i>op overige</i>	3.9	- 88	- 115
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	3.10	- 4	- 10
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		3 439	2 668
Belastingen	3.11	- 608	- 470
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		2 831	2 197
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen		- 1	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		2 832	2 197

- We lichten de belangrijkste elementen van de resultatenrekening toe in het Verslag van de Raad van Bestuur, in de hoofdstukken Ons financieel rapport en Onze divisies. De commissaris heeft die hoofdstukken niet geauditeerd.
- De verdeling van de rente-inkomsten en -lasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet en op andere financiële instrumenten (niet berekend volgens de effectieve rentevoet) vindt u in Toelichting 3.1.
- De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2023 en 2022 beschrijven we in Toelichting 6.6.

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(comprehensive income)

(in miljoenen euro)	2023	2022
RESULTAAT NA BELASTINGEN	2 831	2 197
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	- 1	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 832	2 197
OCI DIE NAAR DE WINST-EN-VERLIESREKENING KAN WORDEN OVERGEBOEKT	409	- 78
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	106	- 223
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	130	- 293
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 26	64
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	2	5
<i>Bijzondere waardeverminderingen</i>	0	0
<i>Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding</i>	2	6
<i>Uitgestelde belastingen</i>	0	- 1
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	356	172
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	385	166
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 74	- 55
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	45	61
<i>Brutobedrag</i>	61	80
<i>Uitgestelde belastingen</i>	- 15	- 19
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	- 103	- 21
<i>Brutobedrag</i>	- 103	- 21
Uitgestelde belastingen	0	0
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	52	- 4
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	84	- 65
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 23	12
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	- 10	49
<i>Brutobedrag</i>	- 13	66
<i>Uitgestelde belastingen</i>	3	- 16
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
<i>Brutobedrag</i>	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Overige mutaties	- 2	- 2
OCI DIE NIET NAAR DE WINST-EN-VERLIESREKENING ZAL WORDEN OVERGEBOEKT	- 22	184
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	3	3
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	5	3
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 2	0
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	- 26	180
Wijzigingen	- 34	244
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	9	- 64
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	0	1
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	0	1
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Wijzigingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	3 219	2 304
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	- 1	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	3 219	2 304

- Herwaarderingsreserves in 2023:
 - De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI-schuldinstrumenten (+106 miljoen euro) wordt vooral verklaard door de lagere rentevoeten en het unwindings effect van de negatieve uitstaande herwaarderingsreserve.
 - De nettowijziging in de afdekkingsreserve - kasstroomafdekking (+356 miljoen euro) is voornamelijk te verklaren door het unwindings effect van de negatieve uitstaande afdekkingsreserve en positieve MtM op receiver swaps als gevolg van lagere rentevoeten.
 - De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (-26 miljoen euro) wordt verklaard door de impact van de lagere discontovoet toegepast op de verplichtingen, deels gecompenseerd door lagere verwachte inflatie en het positieve rendement van de fondsenbeleggingen
 - De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (-103 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de depreciatie van de Tsjechische kroon tegenover de euro, deels gecompenseerd door de appreciatie van de Hongaarse forint tegenover de euro. Dat is voor een deel gecompenseerd door de afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse entiteiten (+52 miljoen euro). Het indekkingsbeleid voor participaties in vreemde valuta beoogt het stabiliseren van de groepskapitaalratio (en niet het eigen vermogen).
- Herwaarderingsreserves in 2022:
 - De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (-223 miljoen euro) wordt vooral verklaard door hogere rentevoeten, grotendeels gerelateerd aan staatsobligaties van Europese landen.
 - De nettowijziging in de afdekkingsreserve - kasstroomafdekking (+172 miljoen euro) is voornamelijk te verklaren door hogere rentevoeten. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+180 miljoen euro) wordt verklaard door de impact van de hogere discontovoet toegepast op de verplichtingen, deels tenietgedaan door het negatieve rendement van de fondsenbeleggingen en de hogere inflatie. De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen was onbelangrijk.
 - De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (-21 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de depreciatie van de Hongaarse forint tegenover de euro, en de realisatie van positieve omrekeningsverschillen in Tsjechische kroon door dividenduitkering in de groep, voor een groot deel gecompenseerd door de appreciatie van de Amerikaanse dollar en de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro.
 - De afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (-4 miljoen euro) was negatief beïnvloed door de appreciatie van de Amerikaanse dollar en de Tsjechische kroon (slechts beperkte volumes afdekkingsinstrumenten in Hongaarse forint), grotendeels gecompenseerd door een verminderde afdekking in Tsjechische kroon door de dividenduitkering binnen de groep.

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen		34 512	51 385
Financiële activa	4.0	273 067	259 824
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	258 099	246 553
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	5 479	3 584
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	9 202	9 160
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	8 343	8 493
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	287	528
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico		-2 402	-4 335
Belastingvorderingen	5.2	812	1 069
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	134	124
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	678	944
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	4	8 054
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	31	33
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	3 322	3 181
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	1 886	1 916
Overige activa	5.1	1 101	960
TOTAAL ACTIVA		312 334	322 088
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	290 885	301 525
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	282 036	290 586
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	8 451	10 369
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	7 092	9 164
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	398	570
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico		- 505	-1 443
Belastingverplichtingen	5.2	151	178
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	86	132
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	66	47
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	2 020
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	180	416
Overige verplichtingen	5.8	1 678	1 579
TOTAAL VERPLICHTINGEN		292 389	304 275
Totaal eigen vermogen	5.10	19 945	17 813
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	17 695	16 313
Aanvullende tier 1-instrumenten opgenomen in het eigen vermogen	5.10	2 250	1 500
Belangen van derden		0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		312 334	322 088

- De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2023 en 2022 beschrijven we in Toelichting 6.6.
- Een analyse van de belangrijkste posten op de balans vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Ons financieel rapport. De commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd.

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelen- kapitaal	Uitgifte- premie	Eigen aandelen	Overge- dragen resultaat	Totaal herwaar- derings- reserves	Eigen vermogen van aandeel- houders	AT1- instrumenten in eigen vermogen	Minder- heids- belangen	Totaal eigen vermogen
2023									
Saldo aan het begin van de periode	9 732	2 066	0	5 401	- 887	16 313	1 500	0	17 813
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	2 832	0	2 832	0	- 1	2 831
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	- 2	389	387	0	0	387
Subtotaal	0	0	0	2 830	389	3 219	0	- 1	3 219
Dividenden	0	0	0	- 1 782	0	- 1 782	0	0	- 1 782
Coupon op AT1-instrumenten	0	0	0	- 52	0	- 52	0	0	- 52
Uitgifte/terugkoop van AT1 opgenomen in eigen vermogen	0	0	0	- 3	0	- 3	750	0	747
Kapitaalverhoging	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overboeking van reserve naar ingehouden resultaat bij realisatie	0	0	0	- 3	3	0	0	0	0
Wijzigingen in scope	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	991	392	1 383	750	0	2 133
Saldo aan het einde van het jaar	9 732	2 066	0	6 391	- 495	17 695	2 250	0	19 945
2022									
Saldo aan het begin van de periode	9 732	2 066	0	6 224	- 976	17 047	1 500	0	18 547
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	2 197	0	2 197	0	0	2 197
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	- 2	108	107	0	0	107
Subtotaal	0	0	0	2 196	108	2 304	0	0	2 304
Dividenden	0	0	0	- 2 986	0	- 2 986	0	0	- 2 986
Coupon op AT1-instrumenten	0	0	0	- 52	0	- 52	0	0	- 52
Kapitaalverhoging	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	20	- 20	0	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	- 823	89	- 734	0	0	- 734
Saldo aan het einde van het jaar	9 732	2 066	0	5 401	- 887	16 313	1 500	0	17 813

- Uitleg bij de wijzigingen in de herwaarderingsreserves: zie Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.
- Aandeelhouderschap: zie deel Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Kapitaalverhogingen, additional tier 1-instrumenten, inkoop van eigen aandelen en aantal aandelen: zie Toelichting 5.10.
- De post Dividenden in 2022 (2 986 miljoen euro) bevat het slotdividend over boekjaar 2021 van 1 483 miljoen euro, uitbetaald in mei 2022 en een interimdividend van 1 503 miljoen euro, uitbetaald in augustus 2022. De post Dividenden in 2023 (1 782 miljoen euro) bevat het slotdividend over boekjaar 2022 van 1 194 miljoen euro, uitbetaald in mei 2023 en een interimdividend van 587 miljoen euro, uitbetaald in augustus 2023.
- We stellen aan de Algemene Vergadering van 24 april 2024 een totaaldividend voor van 1 394 miljoen euro met betrekking tot 2023, bestaande uit het in augustus 2023 uitgekeerde interim-dividend van 587 miljoen euro en een slotdividend van 806 miljoen euro, te betalen in mei 2024.

Samenstelling van de 'Totaal herwaarderingsreserves' kolom in de vorige tabel (in miljoenen euro)

	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	- 495	- 887	- 976
Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	- 40	- 147	77
Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	14	8	24
Afdekkingsreserve kasstroomafdekkingen	- 580	- 936	-1 108
Omrekeningsverschillen	- 240	- 137	- 116
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	126	75	78
Wijziging in toegezegdpensioenregelingen	224	250	70
Eigen kredietrisico via eigen vermogen	0	0	- 1

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)

Toelichting¹

2023

2022

BEDRIJFSACTIVITEITEN				
Resultaat vóór belastingen	Gec. w-&-v-rekening		3 439	2 668
Aanpassingen voor non-cash items in winst-en-verlies			- 142	2 560
<i>Resultaat vóór belastingen m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	Gec. w-&-v-rekening		0	0
<i>Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële activa, vastgoedbeleggingen en effecten</i>	3.9, 4.2, 5.4, 5.5		480	397
<i>Winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen</i>	—		- 449	- 12
<i>Wijziging in waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten</i>	3.9		- 18	155
<i>Wijzigingen in overige voorzieningen</i>	5.7		- 145	156
<i>Overige niet-gerealiseerde winst of verlies</i>	—		- 13	1 854
<i>Opbrengsten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	3.11		4	10
Kasstroom uit bedrijfswinst vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	—		3 297	5 227
Wijzigingen in bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)			-6 149	-10 035
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, zonder schuldpapier</i>	4.1		-4 633	-12 949
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	4.1		-1 772	1 008
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.1		- 59	305
<i>waarvan financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1		103	431
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.1		239	- 247
<i>Bedrijfsactiva m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige activa</i>	—		76	1 849
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)			-18 831	15 789
<i>Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.1		-16 965	16 440
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	4.1		-1 914	1 836
<i>waarvan financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1		-2 038	1 822
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.1		214	- 358
<i>Bedrijfsverplichtingen m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige verplichtingen</i>	—		- 166	-2 129
Betaalde belastingen			- 429	- 408
Nettokasstroom uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten			-22 112	10 573
INVESTERINGSACTIVITEITEN				
Aankoop en opbrengst van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1		-3 043	-3 502
<i>Aankoop van schuldpapier gewaardeerd tegen AC</i>	4.1		-9 708	-12 573
<i>Opbrengst van de terugbetaling van schuldpapier gewaardeerd tegen AC</i>	4.1		6 665	9 071
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel zonder de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)			- 42	- 42
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel zonder de afgestoten geldmiddelen (incl. dalingen in participatiepercentages)			6 480	0
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	—		- 1	- 5
Opbrengst verkoop van aandelen in geassoc. ondernemingen en joint ventures	—		23	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	—		0	0
Aankoop van vastgoedbeleggingen	—		- 3	- 71
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	—		76	13
Aankoop en opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	—		- 221	- 199
<i>Aankoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)</i>	—		- 222	- 201
<i>Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)</i>	—		1	1
Aankoop en opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa (exclusief goodwill)	—		- 664	- 301
<i>Aankoop van materiële vaste activa</i>	—		- 949	- 543
<i>Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa</i>	—		285	242
Overige			0	0
Nettokasstroom uit of aangewend bij investeringsactiviteiten			2 606	-4 106

(in miljoenen euro)

Toelichting¹

2023

2022

		2023	2022
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	Gec. vermogensmut.	0	0
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	4.1	2 374	-1 579
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	4.1	5 052	1 584
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	Gec. vermogensmut.	0	0
Uitgifte van additionele tier 1-instrumenten	Gec. vermogensmut.	747	0
Uitgekeerde dividenden	Gec. vermogensmut.	-1 782	-2 986
Coupon op additionele tier 1-instrumenten	Gec. vermogensmut.	- 52	- 52
Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten		6 339	-3 034
MUTATIE VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Nettotoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten		-13 167	3 434
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar		67 439	63 502
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		- 330	503
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode		53 942	67 439
OVERIGE INFORMATIE			
Betaalde rente ²	3.1	-14 952	-6 102
Ontvangen rente ²	3.1	19 996	10 826
Ontvangen dividenden (inclusief vermogensmutatiemethode)	3.2, 5.3	18	19
COMPONENTEN VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	Gec. balans	34 512	51 385
Termijnleningen aan banken in minder dan drie maanden, excl. reverse repo's	4.1	221	1 236
Reverse repo's met kredietinstellingen & beleggingsondernemingen in minder dan drie maanden	4.1	25 345	19 903
Bankdeposito's terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	4.1	-6 136	-5 086
Geldmiddelen en kasequivalenten in groepen activa die worden afgestoten		0	0
Totaal		53 942	67 439
<i>Waarvan niet beschikbaar</i>		0	0

¹De toelichtingen waarnaar wordt verwezen, bevatten niet altijd de exacte bedragen zoals opgenomen in de kasstroomtabel. Op die bedragen worden immers onder meer correcties aangebracht in het kader van overnames/afstotingen van dochters zoals bepaald in IAS 7.

²De betaalde en de ontvangen rente worden in dit overzicht gelijkgesteld met de rentelasten en -inkomsten zoals vermeld in de geconsolideerde w&v. Gezien de veelheid van onderliggende contracten aan de basis van de rentelasten en -inkomsten zou een exacte bepaling van de effectieve kasstromen een zeer grote administratieve inspanning vragen. Bovendien is het redelijk te veronderstellen dat voor een bank-verzekeraar de effectieve kasstromen niet in belangrijke mate afwijken van de geprorateerde rentelasten en -inkomsten, omdat de meeste renteproducten een periodeke rentebetaling inhouden binnen het jaar.

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten:
 - omvatten in 2023 onder meer een gedeeltelijke terugbetaling van TLTRO III (12,9 miljard euro), lagere zicht- en spaardeposito's (deels door de uitstroom naar de Belgische staatsbon in september 2023), lagere repo's en toegenomen hypotheekleningen en termijnskredieten, deels gecompenseerd door groei van depositocertificaten en termijndeposito's;
 - omvatten in 2022 onder meer het gerealiseerde resultaat in combinatie met een sterke depositogroei (voornamelijk klantendepositos) en repo's, deels gecompenseerd door een toegenomen portefeuille woningkredieten en termijnskredieten en gedeeltelijke terugbetaling TLTRO III.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten:
 - omvatten in 2023 onder meer de kasopbrengsten van de afronding van de verkoop in Ierland, deels tenietgedaan door bijkomende investeringen in schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs;
 - omvatten in 2022 onder meer bijkomende investeringen in schuld papier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en daarnaast -42 miljoen euro gerelateerd aan de overname van de Bulgaarse activiteiten van Raiffeisenbank (nu KBC Bank Bulgaria).
- Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten:
 - omvatten in 2023 onder meer de dividenduitkering (-1,8 miljard euro), de uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (+2,4 miljard euro; KBC Ifima, ČSOB in Tsjechië en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag, de ontwikkeling in 2023 heeft vooral te maken met 3,2 miljard euro uitgaven en 0,9 miljard euro terugbetalingen) en de opbrengst of terugbetaling van achtergestelde schulden (+5,1 miljard euro; KBC Bank NV tekende voor het grootste deel van het bedrag, waarvan 6,9 miljard euro uitgaven en 1,7 miljard euro terugbetalingen) en een nieuwe Additional Tier 1-uitgifte (+0,75 miljard euro);
 - omvatten in 2022 onder meer de dividenduitkering (-3,0 miljard euro), de uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (KBC Ifima, ČSOB Tsjechië en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2022 heeft vooral te maken met terugbetalingen) en de opbrengst of terugbetaling van achtergestelde schulden (KBC Bank NV tekende voor het grootste deel van het bedrag, de ontwikkeling in 2022 heeft voornamelijk te maken met 4,1 miljard uitgaven en 2,8 miljard terugbetalingen).

1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving

Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming

De Raad van Bestuur keurde de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV, inclusief alle toelichtingen, op 14 maart 2024 goed voor publicatie. De jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS) en bevat vergelijkende informatie over een jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het miljoen (tenzij anders vermeld).

De volgende normen werden van kracht op 1 januari 2023:

- IFRS 17, zonder invloed voor KBC Bank.
- Wijzigingen aan IAS 1 Presentatie van financiële staten: vereist dat ondernemingen informatie verstrekken over grondslagen voor financiële verslaggeving die materieel zijn, in plaats van een opsomming van hun belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving. De invloed daarvan was beperkt voor KBC.
- Wijziging aan IAS 12 Internationale belastinghervorming – Pijler 2-modelregels: stelt ondernemingen tijdelijk vrij van de erkennings- en toelichtingsvereisten voor uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen gerelateerd aan de Pijler 2-inkomstenbelasting en introduceert daarnaast gerichte toelichtingsvereisten voor ondernemingen die door deze belastinghervorming worden beïnvloed. Zie Toelichting 3.11.

De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2023. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt.

- De IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS-normen en IFRIC's gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar we gaan er momenteel van uit dat hun impact verwaarloosbaar zal zijn.

De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen / Basisprincipe

De algemene boekhoudkundige principes van KBC Bank NV ('KBC') zijn gebaseerd op de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aangenomen door de Europese Unie, en op de IFRS-grondslagen. De jaarrekening van KBC is gebaseerd op de going concern-veronderstelling. KBC presenteert elke belangrijke categorie van soortgelijke posten afzonderlijk. Ongelijksoortige posten worden afzonderlijk gepresenteerd, tenzij ze niet van wezenlijk belang zijn, en posten worden alleen gesaldeerd als de IFRS in kwestie dat expliciet voorschrijft of toestaat.

Financiële activa

KBC past met ingang van 1 januari 2018 alle voorschriften van IFRS 9 toe, met uitzondering van afdekkingstransacties (hedge accounting), die nog altijd worden geboekt in overeenstemming met IAS 39

Financiële activa – in- en uitboekingen

Opname: financiële activa en verplichtingen worden in de balans opgenomen als KBC een betrokken partij wordt bij de contractuele bepalingen van de instrumenten. Aan- en verkopen van financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans opgenomen op de afwikkelingsdatum. Alle financiële activa, behalve de financiële activa die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden bij hun eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan hun verwerving.

Niet langer opnemen en herziening: KBC zal een financieel actief niet langer opnemen in de balans wanneer de contractueel vastgelegde kasstromen uit het actief aflopen of wanneer KBC zijn contractuele rechten op het ontvangen van de kasstromen uit het financiële actief overdraagt in een transactie waarbij nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen. Als de voorwaarden wijzigen tijdens de looptijd van een financieel actief, beoordeelt KBC of de nieuwe voorwaarden aanzienlijk verschillen van de oorspronkelijke voorwaarden en of de wijziging inhoudt dat de oorspronkelijke rechten op de kasstromen uit het instrument zijn verlopen. Als wordt besloten dat de voorwaarden aanzienlijk verschillen, wordt de transactie verwerkt als het niet langer opnemen van een financieel actief, wat inhoudt dat het bestaande financiële actief uit de balans wordt verwijderd en een nieuw financieel actief wordt opgenomen op basis van de gewijzigde voorwaarden. Als KBC daarentegen oordeelt dat de voorwaarden niet aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als herziening van een financieel actief.

Afschrijvingen: KBC schrijft de brutoboekwaarde af van financiële activa (of het deel van de brutoboekwaarde) die het oninbaar acht. Dat betekent dat er geen redelijke verwachting is dat KBC enige rente of kapitaal tijdig zal terugkrijgen. De timing van afschrijvingen hangt af van verschillende factoren, waaronder de portefeuille, het bestaan en type van onderpand, het afwikkelingsproces in elke jurisdictie en de lokale wetgeving. Als een lening oninbaar is, wordt de brutoboekwaarde direct afgeschreven tegen de overeenkomstige bijzondere waardevermindering. Recuperaties van eerder afgeschreven bedragen worden opgenomen als terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening. KBC maakt een onderscheid tussen afschrijvingen met het oog op financiële rapportering (die nog steeds onderworpen zijn aan kredietuitvoering) en kwijtschelding van schulden. Dit laatste houdt in dat het wettelijke recht om de uitstaande schuld van de klant geheel of gedeeltelijk terug te vorderen, vervalst.

Classificatie van aandelen en schuldinstrumenten

Bij de eerste opname van een financieel actief beoordeelt KBC eerst de contractuele voorwaarden van het instrument om het te classificeren als een aandeel of een schuldinstrument. Onder aandeel wordt elk contract verstaan op grond waarvan een overblijvend belang in de nettoactiva van een andere entiteit wordt verkregen. Om na te gaan of aan die voorwaarde is voldaan, controleert KBC of het instrument niet gepaard gaat met een contractuele verplichting voor de emittent om geldmiddelen te leveren of financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor de emittent. Instrumenten die niet voldoen aan de criteria om als aandeel te worden aangemerkt, classificeert KBC als schuldinstrument, tenzij het derivaten betreft.

Classificatie en waardering – schuldinstrumenten

Als KBC besluit dat een financieel actief een schuldinstrument is, kan het bij eerste opname in een van de volgende categorieën worden ondergebracht:

- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies (FVPL);
 - verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies (MFVPL) – dit bevat ook instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
 - bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO);
- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI);

- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC).

Schuldinstrumenten moeten worden geclassificeerd in de categorie FVPL als (i) ze niet worden aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen of binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen, of (ii) ze worden aangehouden binnen een dergelijk bedrijfsmodel, maar de contractuele voorwaarden van het instrument op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die niet uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom

Voorts kan KBC in sommige gevallen een financieel actief dat anderszins voldoet aan de voorwaarden om te worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI, bij eerste opname onherroepelijk aanduiden als gewaardeerd tegen reële waarde (FVO), als die keuze een boekhoudkundige mismatch voorkomt of aanzienlijk beperkt.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen FVOCI als het niet is aangeduid voor waardering tegen FVO en aan beide onderstaande voorwaarden voldoet:

- Het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.
- Op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen AC als het aan beide onderstaande voorwaarden voldoet en niet is aangeduid voor waardering tegen FVO:

- Het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen.
- Op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom.

Businessmodelbeoordeling

Het bedrijfsmodel wordt beoordeeld om te bepalen of schuldinstrumenten moeten worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI. Bij die beoordeling licht KBC op portefeuilleniveau de doelstelling door van het bedrijfsmodel waarin een actief wordt aangehouden, omdat dit het best weerspiegelt hoe de bedrijfsactiviteiten worden beheerd en informatie aan het management wordt verstrekt. De in aanmerking genomen informatie behelst:

- het beleid en de doelstellingen die voor de portefeuille zijn vooropgesteld en hoe dat beleid in de praktijk wordt gebracht, en in het bijzonder of de strategie van het management erop is gericht contractuele rente-inkomsten te verwerven, een bepaald renteprofiel in stand te houden, de rentegevoeligheid van de financiële activa in overeenstemming te houden met die van de verplichtingen waarmee die activa zijn gefinancierd of kasstromen te realiseren door de activa te verkopen;
- hoe de prestatie van de portefeuille wordt beoordeeld en gerapporteerd aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur van KBC;
- de risico's die de prestaties van het bedrijfsmodel (en van de binnen dat bedrijfsmodel aangehouden financiële activa) beïnvloeden en hoe die risico's worden beheerd;
- hoe bestuurders van het bedrijf worden vergoed – bijvoorbeeld of de vergoeding is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa, dan wel op de ontvangen contractuele kasstromen; en
- de frequentie, het volume en het tijdstip van de verkopen in voorgaande perioden, de redenen voor die verkopen en de verwachtingen van KBC betreffende toekomstige verkoopactiviteiten. Informatie over de verkopen wordt evenwel niet afzonderlijk in aanmerking genomen, maar als onderdeel van een globale beoordeling van hoe het doel dat KBC met het beheer van de financiële activa beoogt, wordt bereikt en van hoe kasstromen worden gerealiseerd.

Financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden of waarvan de prestaties worden beoordeeld op basis van de reële waarde, worden gewaardeerd tegen FVPL, omdat ze niet worden aangehouden om contractuele kasstromen te ontvangen, noch om zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.

Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen (SPPI)

In het kader van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste opname. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdswaarde van geld, voor het tijdens een bepaalde periode aan de uitstaande hoofdsom verbonden kredietrisico en voor andere met kredietverlening samenhangende basisrisico's en -kosten (bv. het liquiditeitsrisico en administratieve kosten), en als winstmarge. Om te beoordelen of contractuele kasstromen uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom, houdt KBC rekening met de contractvoorwaarden van het instrument, wat een beoordeling inhoudt of het financiële actief een contractvoorwaarde bevat die het tijdstip of het bedrag van contractuele kasstromen kan wijzigen waardoor het instrument niet aan deze voorwaarde zou voldoen. Bij die beoordeling houdt KBC rekening met:

- onvoorziene gebeurtenissen die het tijdstip of het bedrag van de kasstromen kunnen wijzigen;
- hefboomwerking;
- voorwaarden voor vervroegde aflossing en verlenging;
- voorwaarden die de vordering van KBC op kasstromen uit nader omschreven activa beperken (bv. overeenkomsten aangaande activa zonder verhaalrechten); en
- kenmerken die de vergoeding voor de tijdswaarde van geld wijzigen (bv. periodieke herziening van de rente).

Herclassificaties

Financiële activa worden na hun eerste opname niet geherclassificeerd, behalve in een periode volgend op een besluit van KBC om zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa te wijzigen, wat zich kan voordoen wanneer KBC een voor zijn bedrijfsactiviteiten belangrijke activiteit begint of stopt (bv. wanneer KBC een bedrijfsactiviteit verwerft, afstoot of beëindigt). De herclassificatie gaat in bij aanvang van de verslagperiode die onmiddellijk volgt op de wijziging.

Classificatie en waardering – aandelen

Financiële aandelen worden ondergebracht in een van de volgende categorieën:

- verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies (MFVPL): dit bevat alleen de eigenvermogensinstrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
- aandelen waarvoor gekozen is voor waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI).

Er geldt een weerlegbaar vermoeden dat alle aandelen worden beschouwd als FVOCI als ze niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden of een voorwaardelijke vergoeding in een bedrijvencombinatie waarop IFRS 3 van toepassing is. De keuze om eigenvermogensinstrumenten op te nemen in de categorie FVOCI is onherroepelijk bij eerste opname en kan gebeuren per instrument, wat door KBC wordt geïnterpreteerd als per aandeel. Als FVOCI geclassificeerde aandelen worden nadien gewaardeerd tegen reële waarde met opname van alle waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten en kunnen niet worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet wanneer het instrument van de hand wordt gedaan. De enige uitzondering betreft dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder de post 'Dividendinkomsten'.

Classificatie en waardering – derivaten (handelsdoeleinden en afdekkingsdoeleinden)

KBC kan derivaten opnemen voor handelsdoeleinden of voor afdekkingsdoeleinden. Derivaten kunnen, afhankelijk van hun actuele marktwaarde, als activa of verplichtingen worden geboekt.

Derivaten voor handelsdoeleinden

Derivaten worden altijd gewaardeerd tegen reële waarde en KBC maakt het volgende onderscheid:

- Derivaten die worden aangehouden met het oog op afdekking, maar waarvoor geen hedge accounting wordt (kan worden) toegepast (economische afdekkingen): afdekkingsinstrumenten kunnen worden verworven om een externe blootstelling economisch af te dekken zonder toepassing van hedge accounting. De rentecomponent van die derivaten wordt opgenomen onder 'Nettorente-inkomsten', terwijl alle andere wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen onder 'Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.
- Derivaten die niet worden aangehouden met het oog op afdekking (handelsderivaten): KBC-entiteiten kunnen ook derivatencontracten aangaan die niet tot doel hebben een positie economisch af te dekken. Dat kan gebeuren in het kader van de nakende sluiting of verkoop van een externe positie of om op korte termijn winst te nemen. Alle wijzigingen in de reële waarde (inclusief interest) van dergelijke derivaten worden opgenomen onder 'Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Afdekkingsderivaten

Afdekkingsderivaten zijn derivaten die uitdrukkelijk zijn aangewezen als onderdeel van een afdekkingsconstructie. Het proces voor de boeking van dergelijke derivaten wordt uitvoerig beschreven in 'Afdekkingstransacties'.

Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen

Definitie van default

KBC hanteert dezelfde definitie van het begrip financiële activa waarbij sprake is van default als voor interne risicobeheerdoeleinden, in overeenstemming met de leidraden en standaarden van toezichhouders van de financiële sector. Bij een financieel actief is er sprake van default wanneer aan minstens een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is een aanzienlijke verslechtering van de kredietwaardigheid.

- Het actief is aangemerkt als actief dat geen rente meer opbouwt.
- Het actief is een geherstructureerd actief en voldoet aan de criteria van default volgens het interne beleid inzake herstructurering (bijvoorbeeld wanneer aan een geherstructureerd actief dat nog niet de defaultstatus heeft, binnen een periode van twee jaar na het toekennen van een eerste herstructurering een extra herstructurering wordt toegekend, of wanneer een dergelijk actief binnen de twee jaar meer dan 30 dagen achterstallig wordt).
- KBC heeft de rechtbank verzocht de kredietnemer failliet te verklaren.
- De tegenpartij heeft het faillissement of een gelijkaardige bescherming tegen haar schuldeisers aangevraagd.
- De aan de klant verleende kredietopening is beëindigd.

KBC hanteert een 'backstop' voor kredietopeningen met een betalingsachterstand van 90 dagen of meer. Onder 'backstop' wordt in dit kader een laatste controle verstaan om te garanderen dat alle activa die moeten worden aangemerkt als 'activa waarbij sprake is van default', dat ook daadwerkelijk zijn.

Model van te verwachten kredietverliezen (ECL) – algemeen

Het ECL-model wordt gebruikt om bijzondere waardeverminderingen van financiële activa te meten.

Het toepassingsgebied van het ECL-model is gebaseerd op de classificatie van de financiële activa. Het model is van toepassing op de volgende financiële activa:

- financiële activa gewaardeerd tegen AC en tegen FVOCI;
- verplichtingen uit hoofde van leningen en financiëlegarantiecontracten;
- vorderingen voor financiële leasing;
- handels- en overige vorderingen.

Voor beleggingen in aandelen worden geen te verwachten verliezen berekend.

Op financiële activa waarop het ECL-model van toepassing is, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt ten belope van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen als het kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. In andere gevallen komt de voorziening voor verliezen overeen met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen (zie hierna voor nadere toelichting van het begrip 'significante toename van het kredietrisico').

Om een onderscheid te maken tussen de verschillende categorieën met het oog op de kwantificering van de te verwachten kredietverliezen, gebruikt KBC de internationaal aanvaarde terminologie voor de indeling van financiële activa in 'stages' of categorieën: categorie 1, categorie 2 en categorie 3.

Tenzij het activa met verminderde kredietwaardigheid betreft, worden alle financiële activa bij eerste opname geclassificeerd in categorie 1 en geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen. Zodra zich een significante toename van het kredietrisico voordoet na de eerste opname, wordt het actief ondergebracht in categorie 2 en geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. Zodra een actief aan de definitie van default voldoet, wordt het ondergebracht in categorie 3.

Voor handelsvorderingen staat IFRS 9 het gebruik van een praktisch hulpmiddel toe. De te verwachten kredietverliezen voor handelsvorderingen kunnen worden gewaardeerd als een bedrag dat overeenkomt met hun tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. KBC past dit praktische hulpmiddel toe op handels- en overige vorderingen.

Bijzondere waardeverminderingwinsten en -verliezen op financiële activa worden opgenomen onder de noemer 'Bijzondere waardeverminderingen' in de winst-en-verliesrekening.

Financiële activa die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden in de balans gepresenteerd tegen hun nettoboekwaarde, die overeenkomt met de brutoboekwaarde verminderd met de bijzondere waardeverminderingen. Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen FVOCI worden in de balans gepresenteerd tegen hun boekwaarde, die overeenkomt met hun reële waarde op de verslagdatum. De aanpassing voor te verwachten verliezen wordt opgenomen als een herclassificatie-aanpassing tussen de winst-en-verliesrekening en de niet-gerealiseerde resultaten.

Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname

In overeenstemming met het ECL-model worden financiële activa geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen zodra hun kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. Bijgevolg bepaalt de beoordeling van wat 'een significante toename van het kredietrisico' is, hoe financiële activa in categorieën worden ingedeeld. De beoordeling van een significante toename van het kredietrisico is een relatieve beoordeling op basis van het kredietrisico dat bij de eerste opname werd toegewezen. Dit is een beoordeling op grond van meerdere factoren en bijgevolg heeft KBC een benadering met meerdere niveaus ontwikkeld.

Benadering met meerdere niveaus – obligatieportefeuille

Voor de obligatieportefeuille bestaat de benadering uit drie niveaus:

- Uitzondering voor laag kredietrisico: obligaties worden altijd geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen als ze op de verslagdatum een laag kredietrisico hebben (d.w.z. categorie 1). KBC gebruikt deze uitzondering voor obligaties met een investment grade-rating.
- Interne rating [alleen van toepassing als niet aan het eerste niveau wordt voldaan]: dit is een relatieve beoordeling die de kans op default (PD) bij de eerste opname vergelijkt met die op de verslagdatum. KBC voert de beoordeling voor elke verslagperiode uit op het niveau van de faciliteit. De relatieve verandering van de PD die aanleiding geeft tot een wijziging van categorie, is een verhoging met twee PD-notches.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste twee niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen. Voorbeelden van idiosyncratische gebeurtenissen zijn onverwachte ontwikkelingen in de macro-economische omgeving (onder andere door de coronacrisis), onzekerheden over geopolitieke gebeurtenissen en de secundaire impact van belangrijke defaults (bv. op leveranciers, klanten en medewerkers van een bedrijf dat in gebreke is gebleven).

Als geen van deze triggers leidt tot een overgang naar categorie 2, blijft de obligatie in categorie 1. Een financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op een volgende verslagdatum niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Kredietportefeuille

Voor de kredietportefeuille gebruikt KBC een benadering met vijf niveaus. Deze benadering met meerdere niveaus is een getrappt systeem (als de beoordeling van het eerste niveau niet leidt tot overheveling naar categorie 2, wordt het tweede niveau beoordeeld, enz.). Als na beoordeling van alle niveaus overheveling naar categorie 2 niet nodig is gebleken, blijft het financiële actief in categorie 1.

- Interne rating: de interne rating wordt gebruikt als de voornaamste maatstaf om een toename van het kredietrisico te beoordelen. Dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de verslagdatum. KBC voert de beoordeling voor elke verslagperiode uit op het niveau van de faciliteit (d.w.z. contract). De relatieve verandering van de PD die aanleiding geeft tot een wijziging van categorie, is een verhoging met twee PD-notches.
- Kredietherstructurering: geherstructureerde financiële activa worden altijd beschouwd als categorie 2, tenzij ze reeds aan de definitie van default voldoen. In dat geval worden ze overgeheveld naar categorie 3.
- Aantal dagen betalingsachterstand: KBC gebruikt de 'backstop' zoals omschreven in de standaard. Een financieel actief met meer dan 30 dagen betalingsachterstand wordt overgeheveld naar categorie 2.
- Interne rating als 'backstop': KBC gebruikt een absolute waarde van de PD als 'backstop' voor financiële activa die moeten worden overgeheveld naar categorie 2. Die backstop komt overeen met de hoogste PD (namelijk PD 9 op basis van de interne rating van KBC) vooraleer een financieel actief als defaulted wordt beschouwd.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er in de eerste vier niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen (zie hierboven voor enkele voorbeelden).

Een financieel actief dat onder het ECL-model valt, wordt geacht tot categorie 3 te behoren zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op de verslagdatum niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Waardering van te verwachten kredietverliezen

De te verwachten kredietverliezen (ECL) worden berekend als het product van de kans op wanbetaling (PD), de geraamde blootstelling op het moment van wanbetaling (EAD) en het verlies bij wanbetaling (LGD).

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als weergave van:

- een objectief en kansgewogen bedrag;
- de tijds waarde van geld; en
- informatie over gebeurtenissen uit het verleden, de heersende omstandigheden en prognoses van economische omstandigheden.

De tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen komen overeen met de som van alle tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet.

De binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen komen overeen met het deel van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen dat voortvloeit uit een default binnen de periode van twaalf maanden na de verslagdatum.

KBC gebruikt specifieke IFRS 9-modellen voor PD, EAD en LGD om de ECL te berekenen. In de mate van het mogelijke en om de efficiëntie te bevorderen, gebruikt KBC modelvormingstechnieken die vergelijkbaar zijn met de technieken die werden ontwikkeld voor prudentiële doeleinden (de Baselmodellen). Meer informatie over de kredietrisicomodellen die KBC heeft

ontwikkeld, vindt u in het deel 'Internal Modelling' van het Risk Report op www.kbc.com. KBC ziet er niettemin op toe dat de Baselmodellen worden aangepast om te voldoen aan IFRS 9:

- KBC maakt geen gebruik van de voorzichtigheidsmarges die de toezichthouder voor de Baselmodellen voorschrijft.
- KBC brengt aanpassingen aan om rekening te houden met de impact van macro-economische factoren op het resultaat om te garanderen dat de IFRS 9-modellen een raming op een bepaald tijdstip weerspiegelen (point-in-time) en geen raming over de hele cyclus (through-the-cycle), zoals vereist door de toezichthouder.
- KBC maakt in de modellen gebruik van macro-economische prognoses.

Voor de leningen die in default zijn, wordt de ECL eveneens berekend als het product van PD, EAD en LGD. Maar in dit specifieke geval wordt de PD bepaald op 100%, is de EAD bekend gezien de defaultstatus en houdt de LGD rekening met de netto actuele waarde van het (niet-)recupereerbare bedrag.

KBC gebruikt de IRB en gestandaardiseerde modellen om de Basel PD toe te wijzen, die vervolgens dient als input voor de IFRS 9 ECL-berekeningen en staging. Als er geen Basel PD-model is met een vergelijkbare scope als die van het IFRS 9-model, wordt voor alle faciliteiten in de portefeuille de op lange termijn waargenomen default rate als PD gebruikt. Voor portefeuilles met een lage default rate kan het voorkomen dat er zich in de beschouwde periode geen of slechts een klein aantal wanbetalingen heeft voorgedaan. In dat geval wordt de PD bepaald op basis van deskundige input en externe ratings.

KBC houdt bij de berekening van de ECL rekening met toekomstgerichte informatie via macro-economische variabelen en op basis van de beoordeling door het management van eventuele idiosyncratische gebeurtenissen. De hoofdeconoom van KBC ontwikkelt drie verschillende macro-economische scenario's (basis, optimistisch en pessimistisch) voor alle KBC-kerlanden en bepaalt voor elk scenario een overeenkomstige waarschijnlijkheid. Elk kwartaal herzielt KBC de economische scenario's en de toegekende wegingen die worden gebruikt voor de berekening van de ECL, op basis van de input van de hoofdeconoom. De integratie van de macro-economische variabelen in deze scenario's in de PD-, EAD- en LGD-componenten van de ECL-berekening is gebaseerd op statistische correlatie in historische datasets.

De maximale periode voor waardering van de te verwachten kredietverliezen is de maximale contractuele periode (inclusief verlengingsopties), behalve voor specifieke financiële activa die bestaan uit een opgenomen en een opvraagbaar niet-opgenomen bedrag, waarbij de blootstelling aan het kredietrisico niet beperkt wordt tot de contractuele periode door de contractuele mogelijkheid van KBC om terugbetaling van het opgenomen bedrag te vragen en het niet-opgenomen bedrag te annuleren. Alleen voor dergelijke activa kan de waarderingsperiode langer zijn dan de contractuele periode.

Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (Purchased or Originated Credit impaired, POCI)

KBC definieert verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI) als financiële activa waarop bijzondere waardevermindering conform IFRS 9 van toepassing is en waarbij reeds bij de creatie sprake was van default (d.w.z. die op dat ogenblik aan de definitie van default beantwoordden). POCI-activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen een bedrag na aftrek van bijzondere waardeverminderingen en worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van een effectieve interestvoet die aangepast wordt voor de kredietwaardigheid. In latere verslagperiodes worden alle wijzigingen aan de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Gunstige wijzigingen worden opgenomen als een terugname van waardeverminderingen, zelfs als de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen op de verslagdatum lager zijn dan die op het moment van uitgifte.

Belangrijke beoordelingen en onzekerheden

De berekening van de te verwachten kredietverliezen (en de significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname) vereist een verregaande oordeelsvorming over verschillende aspecten, waaronder de financiële situatie en aflossingscapaciteit van de kredietnemer, de realiseerbare waarde van waarborgen, prognoses en macro-economische informatie. KBC past een neutrale, onbevooroordeelde benadering toe ten aanzien van onzekerheden en bij het nemen van beslissingen op basis van verregaande oordeelsvorming.

Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen

Geldmiddelen' omvat contanten en direct opvraagbare deposito's, zoals cheques, kasmiddelen en saldi bij centrale banken en andere banken.

Financiële verplichtingen

Financiële instrumenten of hun componenten worden bij eerste opname geclassificeerd als verplichting of als eigen vermogen op grond van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten en de definities van financiële verplichtingen en eigenvermogensinstrumenten. Een financieel instrument wordt geclassificeerd als een verplichting als:

- KBC een contractuele verplichting heeft om aan de houder ervan geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren of met de houder een ander financieel instrument te ruilen onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor KBC; of
- KBC een contractuele verplichting heeft om het financiële instrument af te wikkelen in een variabel aantal van zijn eigen aandelen.

Een financieel instrument wordt geclassificeerd als een aandeel als aan geen van beide voorwaarden is voldaan. In dat geval wordt het administratief verwerkt zoals beschreven onder 'Eigen vermogen'.

Financiële verplichtingen – in- en uitboeking

KBC neemt een financiële verplichting op wanneer het partij wordt bij de contractuele bepalingen van het betreffende instrument. Dat is gewoonlijk de datum waarop de vergoeding in de vorm van geldmiddelen of een ander financieel actief wordt ontvangen. Bij eerste opname wordt de financiële verplichting gewaardeerd tegen reële waarde verminderd met de transactiekosten die direct aan de uitgifte van het instrument kunnen worden toegerekend, behalve voor financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële verplichtingen worden niet langer in de balans opgenomen wanneer ze tenietgaan, dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt. KBC kan de financiële verplichting ook niet langer in de balans opnemen en een nieuwe financiële verplichting in de balans opnemen wanneer een ruil plaatsvindt tussen KBC en de kredietgevers van de financiële verplichting, waarbij sprake is van aanzienlijk afwijkende voorwaarden of als er aanzienlijke wijzigingen zijn aan de voorwaarden van een bestaande financiële verplichting. Om te bepalen of de voorwaarden verschillen, vergelijkt KBC de contante waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, met inbegrip van het saldo van betaalde en ontvangen provisies gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet, met de contante waarde van de resterende kasstromen van de oorspronkelijke financiële verplichting. Als het verschil 10% of meer bedraagt, neemt KBC de oorspronkelijke financiële verplichting niet langer op in de balans en neemt het een nieuwe financiële verplichting op. Wanneer een ruil van schuldinstrumenten of de wijziging van voorwaarden wordt geboekt als schulddelging, worden gemaakte kosten of provisies opgenomen als deel van de winst of het verlies op de gedelgde schuld.

Financiële verplichtingen – classificatie en waardering

KBC brengt opgenomen financiële verplichtingen onder in drie verschillende categorieën, zoals voorgeschreven door IFRS 9:

- Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT). Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn financiële verplichtingen die hoofdzakelijk worden aangegaan om winst te behalen uit prijschommelingen op korte termijn of uit de handelsmarge. Een verplichting wordt ook beschouwd als voor handelsdoeleinden aangehouden als ze deel uitmaakt van een portefeuille van afzonderlijk door de handelsdesk voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten waarvoor een recent patroon bestaat van winstnemingen op korte termijn. Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen kunnen verplichtingen zijn in de vorm van derivaten, shortposities in schuldinstrumenten en aandelen, termijndeposito's en schuldcertificaten. Verplichtingen in de vorm van derivaten worden door KBC opgedeeld in derivaten voor handelsdoeleinden en derivaten voor afdekkingsdoeleinden, net als bij activa in de vorm van derivaten. Bij eerste opname worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde. Op het einde van de verslagperiode worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen in de vorm van derivaten gewaardeerd tegen reële waarde. Aanpassingen van de reële waarde worden altijd opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

- Financiële verplichtingen bij eerste opname door de entiteit aangewezen als tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO). Krachtens IFRS 9 kan een financiële verplichting of groep van financiële verplichtingen bij eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van veranderingen in de reële waarde die betrekking hebben op veranderingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten. KBC gebruikt de waardering tegen reële waarde om de volgende redenen:
 - beheerd op basis van de reële waarde: KBC waardeert een financiële verplichting of een groep van financiële verplichtingen tegen reële waarde wanneer die wordt beheerd en de prestaties ervan worden beoordeeld op basis van de reële waarde;
 - boekhoudkundige mismatch: waardering tegen reële waarde mag worden gebruikt wanneer dat een opname- of waarderinginconsistentie voorkomt of aanzienlijk beperkt die anders zou zijn ontstaan als de waardering van activa of verplichtingen of de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen had plaatsgevonden;
 - hybride instrumenten: een financieel instrument wordt als hybride beschouwd wanneer het een of meer besloten derivaten omvat die geen nauw verband vertonen met het basiscontract. Waardering tegen reële waarde kan worden gebruikt wanneer het niet mogelijk is om de in een contract besloten derivaten zonder nauw verband te scheiden van het basiscontract, in welk geval het volledige hybride instrument mag worden aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde. Dat betekent dat zowel de in het contract besloten derivaten als het basiscontract worden gewaardeerd tegen reële waarde. KBC gebruikt deze mogelijkheid wanneer gestructureerde producten besloten derivaten zonder nauw verband met het basiscontract omvatten. In dat geval worden zowel het basiscontract als de in het contract besloten derivaten gewaardeerd tegen reële waarde.
- Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC). KBC classificeert de meeste van zijn financiële verplichtingen in deze categorie, ook die financiële verplichtingen die worden gebruikt om handelsactiviteiten te financieren maar zelf niet voor handelsdoeleinden bestemd zijn (bv. uitgegeven obligaties). Deze financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs, wat overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding, inclusief transactiekosten. Later worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wat overeenkomt met het bedrag waartegen de financieringsverplichting bij eerste opname werd gewaardeerd, verminderd met de hoofdsomaflossingen en vermeerderd of verminderd met de cumulatieve amortisatie van het eventuele verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag. Het verschil tussen het ter beschikking gestelde bedrag en de nominale waarde wordt pro rata temporis opgenomen als een rentelast. De reeds opgelopen maar nog niet betaalde rentelasten worden geboekt op de overlopende rekeningen.

Financiële verplichtingen – eigen kredietrisico

Voor financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde schrijft IFRS 9 voor dat de financiële verplichting bij eerste opname tegen reële waarde moet worden gewaardeerd. Latere veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van veranderingen in het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten.

Dienovereenkomstig worden ontwikkelingen in de reële waarde van de verplichting op verschillende plaatsen gepresenteerd: veranderingen in het eigen kredietrisico worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten en alle andere veranderingen in reële waarde worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen met betrekking tot het eigen kredietrisico worden niet overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet als de verplichting niet langer in de balans wordt opgenomen en de bedragen worden gerealiseerd. Hoewel overboeking niet is toegelaten, hevelt KBC de in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen wel over naar het overgedragen resultaat in het eigen vermogen wanneer de verplichting niet langer in de balans wordt opgenomen. De enige situatie waarin opname van het eigen kredietrisico in de niet-gerealiseerde resultaten niet wordt toegepast, is wanneer dat een boekhoudkundige mismatch in de winst-en-verliesrekening zou veroorzaken. Dat kan zich voordoen wanneer er een nauw economisch verband bestaat tussen de tegen reële waarde gewaardeerde financiële verplichting (waarvoor het eigen kredietrisico is opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten) en het financiële actief, waarvan alle veranderingen in de reële waarde worden gewaardeerd en opgenomen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële verplichtingen – Financiële garantiecontract

Een financiële garantiecontract is een contract op grond waarvan KBC verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houders te compenseren voor verliezen die ze lijden omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldinstrument niet nakomt. Een financiële garantiecontract wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en later gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen: (a) het bedrag dat is bepaald overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 inzake bijzondere waardeverminderingen (zie 'Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen') en (b) het oorspronkelijk opgenomen bedrag, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die in overeenstemming met het beginsel van IFRS 15 inzake de opname van opbrengsten is opgenomen.

Reverse repo's en repo's

Een reverse repo is een transactie waarbij KBC een financieel actief koopt en tegelijkertijd een overeenkomst aangaat om het actief (of een vergelijkbaar actief) tegen een vaste prijs op een datum in de toekomst te verkopen. Deze overeenkomst wordt geboekt als een lening of voorschot en het onderliggende actief wordt niet opgenomen in de jaarrekening.

In een repotransactie verkoopt KBC een effect en tegelijkertijd stemt het ermee in om het opnieuw te kopen (of een actief dat in essentie hetzelfde is) tegen een vaste prijs op een toekomstige datum. KBC blijft de effecten volledig in de balans opnemen, omdat het vrijwel alle risico's en voordelen van eigendom behoudt. De ontvangen geldelijke vergoeding wordt opgenomen als een financieel actief en de financiële verplichting wordt opgenomen als verplichting om de terugkoop prijs te betalen.

Compensatie (offsetting)

KBC saldeert en presenteert in zijn balans voor een financieel actief en een financiële verplichting uitsluitend een nettobedrag als (i) het op dat ogenblik een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te compenseren; en (ii) het van plan is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om het actief te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Reële waarde

KBC definieert 'reële waarde' als 'de prijs die zou worden ontvangen uit de verkoop van een actief of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum'. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een onevenwichtigheid tussen vraag en aanbod (bv. minder kopers dan verkopers, waardoor de prijzen dalen) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop.

Wijzigingen van de marktwaarde worden opgenomen voor alle posities die worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Ze houden verband met afwikkelingskosten, aanpassingen voor posities of markten met verminderde liquiditeit, wijzigingen van waarderingskosten op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico (aanpassing van kredietwaardering) en financieringskosten:

- Aanpassingen van de kredietwaardering (CVA's) worden gebruikt bij het waarderen van derivaten om te garanderen dat hun marktwaarde wordt aangepast om het kredietrisico van de tegenpartij te weerspiegelen. Daarbij wordt zowel de huidige vervangingswaarde van het contract (mark-to-market) als de verwachte toekomstige marktwaarde van het contract in rekening genomen. Die waarderingskosten worden gewogen op basis van het kredietrisico van de tegenpartij, dat bepaald wordt door middel van een genoteerde Credit Default Swap (CDS)-spread, of, als die er niet is, afgeleid wordt uit obligaties waarvan de emittenten vergelijkbaar zijn met die van de tegenpartij van het financiële instrument (wat betreft rating, sector en geografische ligging). Een aanpassing van de schuldwaardering (DVA) vindt plaats voor contracten waarbij de tegenpartij is blootgesteld aan KBC. Die is gelijkaardig aan de CVA, waarbij de verwachte toekomstige negatieve marktwaarde van de contracten in rekening wordt gebracht.
- Een FVA (funding value adjustment) is een aanpassing van de marktwaarde van niet door zekerheden gedekte derivaten om bij de waardering ervan rekening te houden met de (toekomstige) financieringskosten of -opbrengsten die gepaard gaan met het aangaan en afdekken van dergelijke instrumenten.

Hedge accounting (afdekkingstransacties)

KBC kiest ervoor om gebruik te maken van de grondslagen van hedge accounting van IAS 39 (de EU-carve-out-versie). KBC wijst bepaalde voor risicobeheerdoeleinden aangehouden derivaten en bepaalde niet-afgeleide financiële instrumenten aan als afdekkingsinstrumenten die in aanmerking komen voor afdekkingsconstructies. Bij de eerste aanwijzing van de afdekking legt KBC formeel de relatie vast tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte posities, inclusief de risicobeheerdoelstelling en -strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie, evenals de methode die zal worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen. KBC beoordeelt zowel bij aanvang van de afdekkingsrelatie als daarna doorlopend of de door de afdekkingsinstrumenten gerealiseerde compensatie van de wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van de overeenkomstige afgedekte posities tijdens de periode waarvoor de afdekking is aangewezen, naar verwachting zeer effectief zullen zijn, en of de werkelijke resultaten van elke afdekking binnen een vork van 80 tot 125% liggen. KBC beoordeelt voor een kasstroomafdekking van een verwachte transactie of het zeer waarschijnlijk is dat die zal plaatsvinden en een blootstelling aan kasstroomschommelingen inhoudt die uiteindelijk van invloed zou kunnen zijn op de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt de volgende afdekkingstechnieken: kasstroomafdekking, micro-hedge op basis van reële waarde, reële waardeafdekking voor een portefeuille met renterisico en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Kasstroomafdekkingen: als een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument bij een afdekking van kasstroomschommelingen die toe te rekenen zijn aan een bepaald risico dat aan een opgenomen actief, verplichting of zeer waarschijnlijke, verwachte transactie verbonden is en dat invloed zou kunnen hebben op de winst-en-verliesrekening, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het derivaat opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en gepresenteerd in de afdekkingsreserve (kasstroomafdekking) binnen het eigen vermogen. Elk niet-effectief deel van wijzigingen in de reële waarde van een derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatieaanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor kasstroomafdekking voldoet of als de aanwijzing als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Eventuele cumulatieve winsten of verliezen die op dat moment bestaan in de niet-gerealiseerde resultaten, blijven in de niet-gerealiseerde resultaten en worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' wanneer de verwachte transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer verwacht wordt dat een verwachte transactie niet langer zal plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat in de niet-gerealiseerde resultaten is opgenomen, onmiddellijk overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Micro-hedging op basis van reële waarde: wanneer een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument voor het afdekken van de verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of een portefeuille van opgenomen activa of verplichtingen of een vaststaande toezegging die van invloed kan zijn op de winst-en-verliesrekening, worden veranderingen in de reële waarde van het derivaat onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening, evenals de veranderingen in de reële waarde van de afgedekte positie die toerekenbaar zijn aan het afgedekte risico (in dezelfde post van de winst-en-verliesrekening als de afgedekte positie). Maar de geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor reëlewaardeafdekking voldoet of als de aanwijzing als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Elke aanpassing van een afgedekte positie waarvoor de effectieve rentevoet wordt gebruikt, wordt tot op het ogenblik van beëindiging geamortiseerd naar de winst-en-verliesrekening als onderdeel van de herberekende effectieve rentevoet van de positie over haar resterende looptijd of rechtstreeks opgenomen wanneer de afgedekte positie niet langer wordt opgenomen.

Reëlewaardeafdekkingen voor een portefeuille met renterisico (macro-hedging): de uitzondering van de EU inzake macro-hedging betekent dat een groep van derivaten (of delen van derivaten) mag worden beschouwd als combinatie en gezamenlijk als afdekkingsinstrument mag worden aangewezen, en neemt een deel van de beperkingen op reëlewaardeafdekkingen met betrekking tot de afdekking van kerndeposito's en op onderafdekking gerichte strategieën weg. Krachtens de EU-uitzondering mogen afdekkingstransacties worden toegepast op kerndeposito's en zijn ze alleen ineffectief wanneer de herziene raming van het bedrag van de kasstromen in geplande tijdsintervallen daalt tot onder het aangewezen bedrag voor dat tijdsinterval. KBC dekt het renterisico van portefeuilles van financiële activa en portefeuilles van financiële verplichtingen af. Renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Het afgedekte bedrag aan financiële activa en verplichtingen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Bij afgedekte posities gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs wordt de reële waarde van het afgedekte bedrag in de balans opgenomen als een aparte post bij de activa of de verplichtingen. Als een afdekking niet effectief is, wordt de cumulatieve wijziging in de reële waarde van het afgedekte bedrag dat als een aparte post op de balans werd opgenomen, geamortiseerd in de winst-en-verliesrekening over de resterende looptijd van de afgedekte activa of onmiddellijk uit de balans verwijderd als de ineffectiviteit voortvloeit uit het feit dat de overeenkomstige financiële activa en verplichtingen niet langer worden opgenomen.

Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten: wanneer een derivaat of een niet-afgeleid financieel instrument wordt aangewezen als afdekkingsinstrument voor afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit met een andere functionele munt dan die van de directe holdingmaatschappij van de buitenlandse activiteit, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument opgenomen in de afdekkingsreserve (investeringen in buitenlandse activiteiten) in de niet-gerealiseerde resultaten. Het niet-effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van het derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening als een herclassificatieaanpassing bij vervreemding van de buitenlandse activiteit (inclusief een dividenduitkering of kapitaalverlaging).

Leasing

Alle leaseovereenkomsten moeten worden geclassificeerd als financiële leasing of operationele leasing. De classificatie volgens IFRS 16 is gebaseerd op de mate waarin de aan de eigendom van een geleased actief verbonden risico's en voordelen bij de leasinggever of de leasingnemer liggen. Een financiële lease draagt nagenoeg alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over.

Deze classificatie is cruciaal voor posities als leasinggever. Voor posities als leasingnemer is deze classificatie van minder belang aangezien beide classificaties resulteren in een vergelijkbare opname en waardering van de lease op de balans en in de winst- en-verliesrekening.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen vertegenwoordigt het overblijvende belang in de totale activa van KBC na aftrek van alle verplichtingen (de 'nettoactiva' genoemd) en omvat alle door KBC uitgegeven aandelen, aan de houders van de aandelen toerekenbare reserves en de minderheidsbelangen.

KBC classificeert alle uitgegeven financiële instrumenten als eigen vermogen of als een financiële verplichting op basis van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten. Het cruciale kenmerk om een financiële verplichting te onderscheiden van een aandeel is of KBC een onvoorwaardelijk recht heeft om te voorkomen dat de afwikkeling van een contractuele verplichting verloopt door middel van de levering van geldmiddelen of een ander financieel actief.

Minderheidsbelangen vertegenwoordigen het eigen vermogen in een dochteronderneming dat niet toerekenbaar is aan de houders van KBC-aandelen. Wanneer het aandeel van minderheidsbelangen in het eigen vermogen wijzigt, past KBC de boekwaarde van de controlerende belangen en de minderheidsbelangen aan om wijzigingen in hun relatieve belangen in de geconsolideerde vennootschappen te weerspiegelen. KBC neemt in het eigen vermogen elk verschil op tussen het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast, en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding, en rekent dat toe aan het controlerende belang.

KBC kan binnen het wettelijke kader eigen aandelen inkopen. Deze ingekochte (gewone) aandelen worden een eerste maal erkend op de balans op transactiedatum onder de rubriek 'eigen aandelen'. De aanschaffingsprijs (inclusief de transactiekosten) wordt afgetrokken van het eigen vermogen. De dividendinkomsten m.b.t. 'eigen aandelen' worden erkend in eigen vermogen.

Personeelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen, zoals salarissen, betaalde vakantie, prestatiegebonden geldelijke voordelen en socialezekerheidsbijdragen, worden opgenomen in de periode waarin de werknemers de overeenkomstige diensten verlenen. De bijbehorende uitgaven worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening als 'Exploitatiekosten' onder de rubriek 'Personeelskosten'.

Vergoedingen na uitdiensttreding

KBC biedt zijn personeelsleden pensioenplannen aan in de vorm van toegezegdebijdrageregelingen of toegezegdpensioenregelingen. Uit hoofde van de toegezegdebijdrageregelingen is de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting van KBC beperkt tot de toegezegde bijdrage aan het fonds. Het bedrag van de vergoedingen na uitdiensttreding dat de werknemer ontvangt, wordt bepaald door het bedrag van de bijdragen die KBC en de werknemer hebben betaald aan een regeling inzake vergoedingen na uitdiensttreding, evenals het beleggingsrendement dat resulteert uit die bijdragen. Het actuariële risico wordt gedragen door de werknemer.

Daarentegen heeft KBC bij toegezegdpensioenregelingen de verplichting de overeengekomen vergoedingen aan huidige en voormalige werknemers te verschaffen en vallen het actuariële risico en het beleggingsrisico ten laste van KBC. Dat betekent dat als de opbrengst vanuit actuariële of beleggingsoogpunt slechter is dan verwacht, de verplichting van KBC kan worden verhoogd.

In België gaan toegezegdebijdrageregelingen gepaard met een wettelijk gewaarborgd minimumrendement en kan het werkelijke rendement lager liggen dan het wettelijk voorgeschreven rendement. Bovendien vertonen deze regelingen kenmerken van toegezegdpensioenregelingen en verwerkt KBC ze administratief als toegezegdpensioenregelingen.

Verplichtingen uit hoofde van de toegezegdpensioenregelingen en de Belgische toegezegdebijdrageregelingen (of pensioenverplichtingen) worden opgenomen in de post 'Overige verplichtingen' en hebben betrekking op de verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en vergelijkbare pensioenen en renten.

De pensioenverplichtingen voor werknemers uit hoofde van de toegezegdpensioenregelingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode, waarbij elke dienstprestatieperiode bijkomende pensioenrechten genereert.

De actuariële waardering wordt elke verslagperiode uitgevoerd. De verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen worden gediscoteerd op basis van een disconteringsvoet die is gebaseerd op het rendement van hoogwaardige bedrijfsobligaties in de valuta waarin de vergoedingen zullen worden uitbetaald en met een vergelijkbare looptijd als de overeenkomstige pensioenverplichtingen.

Wijzigingen in de nettoverplichtingen/-activa uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen, uitgezonderd kasmutaties, worden gegroepeerd in drie hoofdcategorieën en opgenomen in de exploitatiekosten (pensioenkosten), de rentelasten (nettorentelasten) en de niet-gerealiseerde resultaten (herwaarderingen).

Nettoprovisie-inkomsten

Het grootste deel van de nettoprovisie-inkomsten valt onder het toepassingsgebied van IFRS 15 (Opbrengsten uit contracten met klanten), aangezien ze betrekking hebben op diensten die KBC aan zijn klanten verleent en buiten het toepassingsgebied van andere IFRS-normen vallen. Voor de verantwoording van opbrengsten identificeert KBC het contract en bepaalt het wat de beloften (prestatieverplichtingen) in de transactie zijn. Opbrengsten worden alleen opgenomen als KBC de prestatieverplichting heeft vervuld.

De opbrengsten die worden gepresenteerd onder 'Effecten en assetmanagement', vallen onder het toepassingsgebied van IFRS 15 en houden in beginsel in dat KBC activa bewaart in een trust voor de begunstigde ('fonds') en verantwoordelijk is voor het beleggen van de van de klant ontvangen bedragen ten gunste van de klant. Die transacties zijn duidelijk omdat KBC een reeks afzonderlijke diensten verricht die de klant gelijktijdig verbruikt wanneer hij de voordelen ontvangt. KBC ontvangt daarvoor een maandelijks of driemaandelijks beheersvergoeding die wordt berekend als een vast percentage van de netto-inventariswaarde, of een inschrijvingsvergoeding die van de begunstigde wordt ingehouden. De vergoedingen omvatten geen variabele component.

Betalingsdiensten waarbij KBC de klant een vergoeding aanrekent voor bepaalde transacties met zijn zichtrekeningen, voor binnenlandse of buitenlandse betalingen, voor betalingsdiensten via geldautomaten, enz. worden meestal verrekend wanneer de eigenlijke transactie is uitgevoerd, zodat de betreffende vergoeding op dat tijdstip direct kan worden opgenomen.

Heffingen

Overheden kunnen KBC diverse heffingen opleggen. Het bedrag van de heffingen kan afhankelijk zijn van het bedrag van de opbrengsten (voornamelijk rentebaten) van KBC, het bedrag van de van klanten aangenomen deposito's en het totale balansvolume, inclusief correcties op basis van bepaalde specifieke ratio's. In overeenstemming met IFRIC 21 worden heffingen opgenomen wanneer de gebeurtenis die aanleiding geeft tot opname van de verplichting, zich heeft voorgedaan, zoals vermeld in de wetgeving ter zake. Afhankelijk van de tot een verplichting leidende gebeurtenis kunnen heffingen worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd of gespreid in de tijd. De meeste heffingen die aan KBC worden opgelegd, moeten worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd, meestal het begin van het boekjaar. KBC neemt de heffingen op onder 'Exploitatiekosten'.

Winstbelasting

Winstbelasting bestaat uit drie elementen: over de verslagperiode betaalde/verschuldigde belastingen, te weinig/te veel aangelegde voorzieningen in voorgaande jaren en wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen. De winstbelasting wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten, afhankelijk van de manier waarop de posten die tot de belasting hebben geleid, zijn geboekt. Winstbelastingen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde en actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer er zowel een juridisch recht tot saldering bestaat als een voornemen om tot afwikkeling op nettobasis over te gaan of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Actuele belastingvorderingen/-verplichtingen

Actuele belastingen voor de verslagperiode worden gewaardeerd tegen het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald aan of teruggevorderd van de belastingautoriteiten, op basis van de belastingtarieven die tijdens de verslagperiode van kracht waren.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden opgenomen voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die op de verslagdatum wettelijk zijn vastgelegd en die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de vordering of de afwikkeling van de verplichting waarop zij betrekking hebben en die de fiscale gevolgen weerspiegelen die voortvloeien uit de wijze waarop de entiteit op de balansdatum de boekwaarde van de onderliggende activa of verplichtingen verwacht te realiseren of af te wikkelen.

Bij de opname van uitgestelde belastingvorderingen wordt rekening gehouden met alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen en hun fiscale boekwaarde, evenals de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee de verrekenbare tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend. KBC berekent uitgestelde belastingvorderingen voor de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen. Bij het beoordelen van de periode waarover fiscale verliezen kunnen worden verrekend met toekomstige belastbare winsten, gebruikt KBC prognoses voor een periode van acht tot tien jaar.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen die betrekking hebben op bedrijfscombinaties worden rechtstreeks geboekt als goodwill.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen worden niet verdisconteerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief direct toerekenbare acquisitiekosten). KBC waardeert in daaropvolgende verslagperiodes materiële vaste activa tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages worden bepaald op basis van de geschatte gebruiksduur van de activa en worden toegepast volgens de lineaire methode vanaf het ogenblik waarop de activa gebruiksklaar zijn. Materiële vaste activa worden niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer het actief in kwestie permanent buiten gebruik wordt gesteld en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht bij de vervreemding ervan. Winsten of verliezen als gevolg van het niet langer opnemen in de balans worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de activa uit de balans worden verwijderd.

Materiële vaste activa worden aan een bijzonderewaardeverminderingstoets onderworpen wanneer er een aanwijzing is dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

Afschrijvingskosten, bijzonderewaardevermindingsverliezen en winsten of verliezen bij vervreemding worden opgenomen onder 'Exploitatiekosten' in de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van activa die worden geleased uit hoofde van operationele leasing (KBC als leasinggever), waarvoor de kosten worden opgenomen in de post 'Overige netto-inkomsten'. Wanneer een vervreemding voldoet aan de definitie van een beëindigde bedrijfsactiviteit, wordt het nettoresultaat opgenomen in een enkele post in de winst-en-verliesrekening (zie het hoofdstuk over beëindigde bedrijfsactiviteiten hieronder).

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging wordt gedefinieerd als vastgoed dat KBC heeft gebouwd, gekocht of verworven uit hoofde van een financiële lease en dat wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren en niet om door KBC te worden gebruikt voor de levering van diensten of voor bestuurlijke doeleinden.

Vastgoedbeleggingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief rechtstreeks toerekenbare kosten). KBC waardeert vastgoedbeleggingen in daaropvolgende verslagperiodes tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingskosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten van de winst-en-verliesrekening.

Immateriële activa

Immateriële activa omvatten goodwill, intern ontwikkelde software, extern ontwikkelde software en andere immateriële activa. Immateriële activa kunnen (i) verworven zijn als onderdeel van een bedrijfscombinatie (zie 'Bedrijfscombinaties en goodwill' hieronder), (ii) afzonderlijk verworven zijn of (iii) intern ontwikkeld zijn.

Afzonderlijk verworven immateriële activa (voornamelijk extern ontwikkelde software) worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Intern ontwikkelde immateriële activa (voornamelijk intern ontwikkelde software) worden alleen opgenomen als ze voortvloeien uit ontwikkeling en KBC het volgende kan aantonen:

- de technische haalbaarheid om ze te voltooien;
- de intentie om ze te voltooien en te gebruiken of te verkopen;
- het vermogen om ze te gebruiken of te verkopen;
- de manier waarop de immateriële activa toekomstige economische voordelen zullen genereren;
- de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en de immateriële activa te gebruiken of te verkopen;
- de mogelijkheid om de uitgaven die aan de immateriële activa kunnen worden toegerekend tijdens de ontwikkeling ervan, op een betrouwbare wijze te waarderen.

Intern gegenereerde immateriële activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de ontwikkelingskosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan het ontwerpen en testen van de unieke software waarover KBC de zeggenschap heeft.

Rechtstreeks toerekenbare kosten die worden gekapitaliseerd als onderdeel van de intern ontwikkelde software, omvatten personeelskosten voor softwareontwikkeling en rechtstreeks toerekenbare algemene kosten.

Onderzoekskosten, overige ontwikkelingsuitgaven, kosten in verband met het onderhoud van software en investeringsprojecten (grootschalige projecten die een belangrijke bedrijfsdoelstelling of een belangrijk bedrijfsmodel introduceren of vervangen) die niet aan de criteria voor opname voldoen, worden opgenomen als kosten in de periode waarin ze zijn ontstaan.

Immateriële activa worden in latere verslagperiodes geboekt tegen kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan wanneer het actief gebruiksklaar is zoals door het management bedoeld. De afschrijving van software gebeurt als volgt:

- Systeemsoftware (oorspronkelijk aangekochte software die onlosmakelijk verbonden is met hardware) wordt afgeschreven tegen hetzelfde percentage als hardware.
- Standaardsoftware en door een derde partij of intern ontwikkelde maatsoftware worden lineair afgeschreven over vijf jaar vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik.
- Kernsystemen (doorgaans toepassingen voor de verwerking van depositorekeningen, leningen en kredieten, interfaces met het grootboek en tools voor rapportering) worden lineair afgeschreven over minimum acht jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

Wanneer KBC zijn jaarrekening opmaakt, ziet het erop toe dat de boekwaarde van het niet-financiële actief niet hoger is dan het bedrag dat zou kunnen worden verkregen door het te gebruiken of verkopen ('realiseerbare waarde'). Materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en software worden alleen doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectieve bewijzen van bijzondere waardevermindering bestaan. Goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur worden minstens jaarlijks doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen en bovendien driemaandelijks doorgelicht op aanwijzingen van bijzondere waardevermindering.

Aanwijzingen dat een bijzonder waardevermindingsverlies moet worden opgenomen, kunnen afkomstig zijn van een interne bron (bv. De toestand van het actief) of een externe bron (bv. Nieuwe technologie of een aanzienlijke afname van de marktwaarde van het actief).

Wanneer een aanwijzing van bijzondere waardevermindering aanwezig is, licht KBC de realiseerbare waarde van het actief door en wordt een bijzondere waardevermindering op het actief geboekt indien de realiseerbare waarde ervan lager is dan de boekwaarde op de verslagdatum. De realiseerbare waarde wordt gedefinieerd als het hoogste van de volgende twee bedragen: de bedrijfswaarde of de reële waarde verminderd met de verkoopkosten.

De bedrijfswaarde wordt gedefinieerd als de gediscoteerde toekomstige kasstromen die een actief of een kasstroomgenererende eenheid naar verwachting zal leveren.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen op het niveau van het individuele actief, maar wanneer het individuele actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de zogeheten 'kastroomgenererende eenheid' waartoe het actief of de groep van activa behoort. Om de kasstroomgenererende eenheden tot stand te brengen, bepaalt KBC naar zijn eigen oordeel de kleinste identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen uit andere activa of groepen van activa. Dit proces is voornamelijk van toepassing op goodwill die werd opgenomen in het kader van overnames.

Bijzondere waardevermindingsverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen. Een bijzonder waardevermindingsverlies kan worden teruggenomen als de voorwaarde die tot het bijzondere waardevermindingsverlies heeft geleid, niet langer aanwezig is, behalve voor goodwill, die nooit kan worden teruggenomen. Bijzondere waardevermindingswinsten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen.

Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa

Voorzieningen worden uitsluitend opgenomen op de verslagdatum als aan de volgende criteria is voldaan:

- Er is een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden.
- Het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen, vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen.
- Het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat.

Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Wanneer de tijd een essentiële factor is, komt het als voorziening opgenomen bedrag overeen met de netto actuele waarde van de beste schatting.

Het is inherent aan de aard van een voorziening dat oordeelsvorming van het management vereist is om het bedrag en het tijdstip te bepalen van de waarschijnlijke uitstroom van economische middelen in de toekomst.

Geconsolideerde jaarrekening / tussentijdse jaarrekening

Alle materiële entiteiten (inclusief gestructureerde entiteiten) waarover KBC rechtstreeks of onrechtstreeks zeggenschap uitoefent zoals gedefinieerd in IFRS 10, worden geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode. Veranderingen in eigendomsbelangen (die niet leiden tot verlies van zeggenschap) worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Ze hebben geen invloed op goodwill of winst of verlies.

Dochterondernemingen die wegens hun immateriële aard niet zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, worden geclassificeerd als aandelen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, waarbij alle wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de niet-gerealiseerde resultaten, met uitzondering van dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Materiële ondernemingen waarover rechtstreeks of onrechtstreeks gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en materiële investeringen in geassocieerde deelnemingen (ondernemingen waarover KBC een invloed van betekenis uitoefent), worden allemaal verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Consolidatiedrempel: dochterondernemingen worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode als minstens twee van de volgende materialiteitscriteria zijn overschreden:

- aandeel van de groep in het eigen vermogen: 2 500 000 euro;
- aandeel van de groep in het resultaat: 1 000 000 euro (absolute waarde);
- aandeel van de groep in het balanstotaal: 100 000 000 euro.

Om te vermijden dat te veel entiteiten worden uitgesloten, controleert KBC of het gecombineerde balanstotaal van de van consolidatie uitgesloten entiteiten niet meer bedraagt dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden verwerkt volgens de overnamemethode. Volgens deze methode wordt de kostprijs van een overname gewaardeerd als de som van de betaalde overnameprijs (gewaardeerd tegen reële waarde op datum van de overname) en het

bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de overgenomen entiteit. Voor de waardering van minderheidsbelangen kan KBC voor elke bedrijfscombinatie apart beslissen of het minderheidsbelang wordt gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het proportionele aandeel van KBC in de identificeerbare nettoactiva van de overgenomen entiteit. De wijze waarop het minderheidsbelang wordt gewaardeerd op de verwervingsdatum, is van invloed op de boeking van de acquisitie als gevolg van de berekening van de goodwill.

Goodwill is het surplus van de overnamekosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Om de boekhoudkundige verwerking van de overname te voltooien en de goodwill te bepalen, past KBC een waarderingsperiode van twaalf maanden toe. De classificatie van de verworven financiële activa en de overgenomen financiële verplichtingen in de bedrijfscombinatie is gebaseerd op feiten en omstandigheden op de overnamedatum (behalve voor lease-contracten, die worden geclassificeerd op basis van de contractuele voorwaarden en andere factoren bij de totstandkoming van het contract in kwestie).

Goodwill wordt gepresenteerd in de post 'Goodwill en andere immateriële activa' en wordt geboekt tegen kostprijs verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks of wanneer er objectieve (externe of interne) bewijzen zijn dat een bijzondere waardevermindering op goodwill moet worden geboekt, getoetst op bijzondere waardevermindering. Als de verwerking van de overname niet is voltooid omdat de waarderingsperiode van twaalf maanden nog niet is verstreken, wordt de goodwill niet als definitief beschouwd en alleen getoetst op bijzondere waardevermindering als er objectief bewijs is dat de voorlopige goodwill aan bijzondere waardevermindering onderhevig is.

Om goodwill te toetsen op bijzondere waardevermindering wordt hij toegerekend aan elke kasstroomgenererende eenheid van KBC die naar verwachting voordeel zal halen uit de synergie van de bedrijfscombinatie, ongeacht het feit of er activa of verplichtingen van de overgenomen entiteit aan die eenheden zijn toegekend. Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt opgenomen als de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe de goodwill behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

De functionele en presentatievaluta van KBC is de euro. Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde valuta's, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele valuta tegen de contantkoers op de balansdatum. Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van waarderingsverschillen die betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in een vreemde munt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De niet-monetaire posten gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Niet-monetaire posten geboekt tegen reële waarde worden omgerekend tegen de contantkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald. Omrekeningsverschillen worden samen met wijzigingen in de reële waarde gerapporteerd. Opbrengsten en kosten in vreemde valuta's worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening tegen de wisselkoers op het tijdstip van opname.

Waarderingsverschillen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Waarderingsverschillen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De balansen van buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend naar de presentatievaluta tegen de contantkoers op de verslagdatum (met uitzondering van het eigen vermogen, dat wordt omgerekend tegen de historische koers). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar, als beste schatting van de wisselkoers op de transactiedatum.

Transacties met verbonden partijen

Een met KBC verbonden partij is een partij waar KBC zeggenschap over heeft of invloed van betekenis op uitoefent of een partij die zeggenschap heeft over of invloed van betekenis uitoefent op KBC. KBC definieert zijn verbonden partijen als volgt:

- dochterondernemingen van KBC, geassocieerde deelnemingen en joint ventures van KBC, KBC Ancora, Cera en MRBB;
- managers op sleutelposities bij KBC (zijnde de Raad van Bestuur en het Directiecomité van KBC Bank NV).

Transacties met verbonden partijen moeten gebeuren conform het objectiviteitsbeginsel.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten

Vaste activa of groepen van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop zijn die waarvan KBC de boekwaarde zal realiseren door een verkooptransactie die naar verwachting binnen een jaar als een verkoop zal worden aangemerkt, en niet door het voortgezette gebruik ervan. Vaste activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop worden op het einde van de verslagperiode afzonderlijk van de overige activa en verplichtingen in de balans gerapporteerd.

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van KBC dat werd afgestoten of is geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en:

- een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied vertegenwoordigt; of
- deel uitmaakt van een enkel gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied af te stoten; of
- een dochteronderneming is die uitsluitend is overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening en in de niet-gerealiseerde resultaten en omvatten:

- de winst of het verlies na belastingen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten; en
- de winst of het verlies na belastingen opgenomen bij de waardering tegen reële waarde min de kosten van de verkoop of vervreemding van de activa of groep van activa.

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Gebeurtenissen na de verslagdatum zijn gunstige of ongunstige gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de verslagdatum en de datum waarop de jaarrekening wordt goedgekeurd voor publicatie. Er zijn twee soorten gebeurtenissen na de verslagdatum:

- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die bestonden op de verslagdatum (gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening);
- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die zijn ontstaan na de verslagdatum (gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening).

De impact van gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening, is al weerspiegeld in de financiële positie en het resultaat van het lopende jaar. De impact en gevolgen van gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening, worden vermeld in de toelichtingen bij de jaarrekening.

Belangrijkste gebruikte wisselkoersen*

	Wisselkoers op 31-12-2023		Wisselkoersgemiddelde in 2023	
	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van 31-12-2022 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van het gemiddelde in 2022 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR
CZK	24,724	-2%	23,946	+3%
HUF	382,80	+5%	381,33	+3%

* Afgeronde cijfers.

Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en het toepassen van de KBC-grondslagen voor financiële verslaggeving moet het management beoordelingen, schattingen en assumpties maken die een effect hebben op de gerapporteerde bedragen van activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten. Enige mate van onzekerheid is inherent aan bijna alle gerapporteerde bedragen. De schattingen zijn gebaseerd op ervaring en assumpties, waarbij het KBC-management erop vertrouwt dat ze redelijk zijn op het moment dat de jaarrekening voorbereid wordt.

Bijsturingen van boekhoudkundige schattingen worden erkend in de periode waarin ze worden herzien en in elke volgende periode die daardoor beïnvloed wordt. Belangrijke schattingen en beoordelingen toegepast in de grondslagen voor financiële verslaggeving die de sterkste invloed hebben op de bedragen in de geconsolideerde jaarrekening, vindt u onder meer in Toelichtingen 1.4, 3.3, 3.6, 3.9, 3.11, 4.2, 4.4 t.e.m. 4.8, 5.2, 5.5 t.e.m. 5.7, 5.9 en 6.1.

Zie ook de klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Toelichting 1.4: Klimaatgerelateerde informatie

Duurzaamheid en het ondersteunen van de overgang naar een meer duurzame en veerkrachtige samenleving – inclusief focus op het klimaat - is een cruciaal onderdeel van onze bedrijfsstrategie en onze dagelijkse activiteiten. We beschikken over een degelijke duurzaamheids-governance om de integratie van die duurzaamheidsstrategie in onze hele groep te verzekeren. Dat omvat verantwoordelijkheid op het hoogste niveau en behelst alle milieu-, sociale en bestuursgerelateerde (ESG) thema's.

Omdat duurzaamheid sterk verankerd is in onze dagelijkse activiteiten, is het niet relevant om de financiële impact van duurzaamheidsgerelateerde investeringen af te zonderen. We benadrukken dat:

- KBC duurzaamheidsgerelateerde opportuniteiten en de gerelateerde kosten integreert in de jaarlijkse algemene budgetteringsronde;
- KBC als financiële instelling sterk gereguleerd is op het vlak van duurzaamheid en dat we de nodige middelen voorzien om aan die reglementaire verplichtingen te voldoen;
- KBC daarnaast ook een aantal vrijwillige verbintenissen heeft aangegaan waarvoor gepaste acties worden ondernomen en middelen worden ingezet;
- KBC inzake zijn eigen directe voetafdruk de nodige stappen onderneemt, vooral op het vlak van faciliteiten (gebouwen) en mobiliteit, om zijn doelstelling inzake de reductie van de uitstoot van broeikasgassen te halen (zie hoofdstuk Focus op het klimaat en het milieu). Verder bereiken we nettoklimaatneutraliteit door onze resterende eigen emissies te compenseren.

Hierna vindt u de toelichtingen en andere hoofdstukken in het jaarverslag die direct of indirect refereren naar klimaat en/of klimaatrisico's of duurzaamheid in het algemeen.

In het Verslag van de Raad van Bestuur:

- Ons bedrijfsmodel, onder Hoe creëren we duurzame waarde?
- Ons bedrijfsmodel, onder Onze belangrijkste uitdagingen
- Onze strategie, onder Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat en het milieu
- Onze divisies, voor elk land onder Rol in de samenleving
- Hoe beheren we onze risico's?

In de Geconsolideerde jaarrekening (telkens bij de toelichting onder de tabellen):

- Toelichting 3.9: Bijzondere waardeverminderingen
- Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product
- Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen
- Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa
- Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen
- Toelichting 6.2: Leasing

Bij het opstellen van de financiële verslaggeving is rekening gehouden met de financiële impact van klimaatgerelateerde risico's, binnen het kader van de IFRS-normen. Het betreft voornamelijk indirecte risico's waaraan KBC is blootgesteld, onder meer via zijn krediet- en investeringsportefeuilles. Die risico's vormen een bron van significante onzekerheid bij het opstellen van de financiële verslaggeving op de middellange en lange termijn. Dat is enerzijds omdat de gevolgen van de klimaatverandering op

onze huidige portefeuilles moeilijk in te schatten zijn en anderzijds omdat het onzeker is in welke mate de mitigerende acties en plannen voor onze (vooral indirecte) klimaatimpact in toekomstige portefeuilles (zie Focus op het klimaat en het milieu in het deel Verslag van de Raad van Bestuur) financiële gevolgen hebben. Met betrekking tot de door KBC gestelde doelen kan verwacht worden dat ze de financiële positie en prestatie van KBC kunnen beïnvloeden. Met name bij de doelen voor de kredietverlening (verlenen van kredieten voor hernieuwbare energie en terugdringen van broeikasgasintensiteit van leningen) kan dit initieel een negatief effect hebben op de gerealiseerde interestinkomsten op kredieten, wellicht via impact op marges (maar waarbij de kredieten nog steeds voldoen aan de SPPI-test) en/of productie, wat later eventueel gecompenseerd wordt door beperktere kredietverliezen gezien de verhoogde weerbaarheid van de portefeuille voor klimaatgerelateerde risico's.

2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie

Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur

U vindt uitgebreide informatie over de managementstructuur van de groep en de resultaten per segment in het hoofdstuk Onze divisies (de commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd). Op basis van IFRS 8 heeft KBC het Directiecomité en de Raad van Bestuur van de groep geïdentificeerd als chief operating decision makers, verantwoordelijk voor het toewijzen van middelen en het beoordelen van de prestaties van de verschillende onderdelen van het bedrijf. De operationele segmenten zijn gebaseerd op de interne financiële rapportering aan die beleidsorganen en is gebaseerd op de locatie van de activiteiten van het bedrijf, wat resulteert in een geografische segmentatie.

De drie operationele segmenten zijn (vereenvoudigd):

- divisie België (alle activiteiten in België),
- divisie Tsjechië (alle activiteiten in Tsjechië),
- divisie Internationale Markten (activiteiten in Hongarije, Slowakije en Bulgarije), samen gerapporteerd in overeenstemming met IFRS 8.16.

Daarnaast is er, voor rapporteringsdoeleinden, een Groepscenter (resultaten van de holding, elementen die niet aan de andere divisies zijn toegewezen, resultaten van de te desinvesteren maatschappijen (waaronder KBC Bank Ireland, waarvan de verkoop van de krediet- en depositoportefeuille werd afgerond in februari 2023).

Segmentrapportering

- De beleidsorganen analyseren de prestatie van de segmenten op basis van een aantal maatstaven, waarbij het Resultaat na belastingen de belangrijkste resultaatsindicator is. De segmentgegevens zijn volledig op IFRS gebaseerd, zonder aanpassingen.
- We wijzen een groepsmaatschappij in principe volledig toe aan hetzelfde segment/dezelfde divisie. Uitzonderingen maken we alleen voor elementen die we niet op een eenduidige manier aan een bepaald segment kunnen toewijzen, zoals de achterstellingskosten van achtergestelde leningen (vermeld onder Groepscenter).
- We wijzen de financieringskosten van de participaties toe aan Groepscenter.
- Transacties tussen de segmenten onderling worden voorgesteld at arm's length.
- In de segmentinformatie vermelden we de nettorente-inkomsten zonder opdeling in renteopbrengsten en rentelasten, wat toegestaan is door IFRS. Het merendeel van de opbrengsten van de segmenten bestaat immers uit rente en het management baseert zich bij de beoordeling en sturing van de divisies vooral op de nettorente-inkomsten.
- We verstrekken geen informatie over opbrengsten uit verkoop aan externe klanten per groep van producten of diensten, omdat we de informatie op geconsolideerd niveau vooral per divisie, en niet per klantengroep of productgroep opmaken.
- Overname van Raiffeisenbank Bulgaria in 2022 en verkoop van de krediet- en depositoportefeuille van KBC Bank Ireland in 2022 en 2023: zie Toelichting 6.6.

Toelichting 2.2: Resultaten per segment

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan:			Groepscenter	Waarvan:	Totaal
				Hongarije	Slowakije	Bulgarije			
				Ierland					
2023									
Nettorente-inkomsten	2 897	1 213	1 155	515	249	390	- 222	64	5 043
Dividendinkomsten	16	0	1	0	0	1	0	0	18
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via winst- en verliesrekening	- 22	91	64	58	2	5	85	- 4	219
Nettoprovisie-inkomsten	1 506	373	512	274	90	147	- 4	- 1	2 387
Overige netto-inkomsten	157	5	13	- 3	11	5	404	410	578
TOTALE OPBRENGSTEN	4 555	1 682	1 745	845	353	548	264	468	8 246
Exploitatiekosten	-2 476	- 901	- 977	- 477	- 234	- 267	- 268	- 110	-4 624
<i>Totaal exploitatiekosten zonder bankheffingen</i>	-2 130	- 841	- 730	- 253	- 230	- 247	- 264	- 106	-3 966
<i>Totale bankheffingen</i>	- 346	- 60	- 247	- 224	- 4	- 20	- 4	- 4	- 657
Bijzondere waardeverminderingen	- 88	- 57	- 32	- 37	7	- 3	- 3	- 2	- 180
<i>Waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI</i>	- 80	70	19	11	8	0	8	9	18
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	- 3	- 1	0	0	0	0	0	0	- 4
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	1 988	723	736	331	126	279	- 7	356	3 439
Belastingen	- 518	- 78	- 105	- 49	- 28	- 28	93	- 25	- 608
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 470	645	631	282	98	250	86	331	2 831
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	- 1	0	0	0	0	0	0	0	- 1
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 471	645	631	282	98	250	86	331	2 832
Waarvan niet-kaskosten	- 58	- 117	- 93	- 40	- 23	- 30	- 7	- 7	- 275
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	- 54	- 116	- 93	- 40	- 23	- 30	- 7	- 7	- 270
<i>Overige</i>	- 3	- 2	0	0	0	0	0	0	- 5
Aanschaffing vaste activa*	825	149	200	114	55	31	0	0	1 174
2022									
Nettorente-inkomsten	2 460	1 264	870	415	231	224	130	240	4 724
Dividendinkomsten	17	1	1	0	0	1	0	0	19
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via winst- en verliesrekening	58	147	119	77	40	2	- 4	- 3	320
Nettoprovisie-inkomsten	1 486	327	447	241	88	118	- 4	- 2	2 256
Overige netto-inkomsten	84	- 134	- 1	- 1	- 3	3	- 7	- 8	- 58
TOTALE OPBRENGSTEN	4 105	1 606	1 435	731	356	348	115	228	7 261
Exploitatiekosten	-2 309	- 853	- 825	- 419	- 230	- 176	- 321	- 204	-4 308
<i>Totaal exploitatiekosten zonder bankheffingen</i>	-1 978	- 792	- 605	- 215	- 224	- 166	- 314	- 196	-3 689
<i>Totale bankheffingen</i>	- 331	- 61	- 220	- 204	- 7	- 10	- 8	- 8	- 620
Bijzondere waardeverminderingen	- 47	- 61	- 150	- 97	- 21	- 33	- 17	- 16	- 275
<i>Waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI</i>	- 36	- 46	- 78	- 29	- 19	- 30	5	7	- 155
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	- 9	- 1	0	0	0	0	0	0	- 10
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	1 742	690	460	215	105	139	- 224	9	2 668
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 311	593	387	181	81	125	- 94	42	2 197
Waarvan niet-kaskosten	- 52	- 108	- 82	- 38	- 22	- 23	- 28	- 29	- 270
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	- 52	- 108	- 78	- 36	- 22	- 21	- 25	- 25	- 263
<i>Overige</i>	0	0	- 4	- 2	0	- 2	- 3	- 4	- 7
Aanschaffing vaste activa*	522	118	612	91	61	459	1	1	1 253

* Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa.

Hoe dragen de divisies bij tot het groepsresultaat?

Divisie België

Nettowinst 1 471 miljoen euro (+12%)	Nettorente-inkomsten 2 897 miljoen euro (+18%) Nettoprovisie-inkomsten 1 506 miljoen euro (+1%) Exploitatiekosten 2 476 miljoen euro (+7%) Waardeverminderingen op kredieten 80 miljoen euro toename (36 miljoen euro toename)	Kosten-inkomstenratio 54% (56%) Kredietkostenratio 0,06% (0,03%) Ratio van <i>impaired</i> kredieten 2,0% (1,9%)
--	--	--

Betreft 2023. Bedragen tussen haakjes: (verschil met) 2022.

- 18% groei van nettorente-inkomsten, vooral dankzij het hogere commerciële transformatieresultaat (door de hogere herbeleggingsrente, die het negatieve volume-effect als gevolg van de uitstroom van deposito's naar de Belgische éénjarige staatsbon en de hogere pass-through voor spaarboekjes meer dan compenseerde) en de toegenomen rente-inkomsten m.b.t. termijndeposito's. Dat werd deels tenietgedaan door onder meer het lagere resultaat uit de kredietportefeuille (lagere marges, ondanks volumegroei).
- 1% groei van nettoprovisie-inkomsten, vooral door hogere beheersvergoedingen in verband met vermogensbeheerdiensten.
- 5% daling van andere inkomstenposten, hoofdzakelijk door daling van trading- en reëlewaarde-inkomsten, deel tenietgedaan door stijging van overige inkomsten (eenmalig element).
- 7% stijging van kosten, vooral door inflatie en loonindexering, en hogere ICT-kosten, naast hogere bankheffingen.
- 80 miljoen euro nettotoename van waardeverminderingen op kredieten door de nettotoename van waardeverminderingen voor individuele kredieten, slechts deels gecompenseerd door de gedeeltelijke terugname van de resterende reserve voor geopolitieke en opkomende risico's.

Divisie Tsjechië

Nettowinst 645 miljoen euro (+9%)	Nettorente-inkomsten 1 213 miljoen euro (-7%) Nettoprovisie-inkomsten 373 miljoen euro (+11%) Exploitatiekosten 901 miljoen euro (+3%) Waardeverminderingen op kredieten 70 miljoen euro terugname (46 miljoen euro toename)	Kosten-inkomstenratio 54% (53%) Kredietkostenratio -0,18% (0,13%) Ratio van <i>impaired</i> kredieten 1,4% (1,7%)
---	--	---

Betreft 2023. Bedragen tussen haakjes: (verschil met) 2022.

- 3% stijging van de gemiddelde wisselkoers van de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro. Groeicijfers in de tabel en de analyse zijn berekend exclusief wisselkoerseffect.
- 7% daling van de nettorente-inkomsten, door een lager commercieel transformatieresultaat, licht lagere inkomsten uit kredietverlening en een negatief effect m.b.t. de wijziging van de vergoeding van de minimaal vereiste reserves aangehouden bij de centrale bank, ondanks toegenomen rente-inkomsten m.b.t. termijndeposito's en kredietgroei.
- 11% stijging nettoprovisie-inkomsten door de groei van de vergoedingen voor zowel vermogensbeheerdiensten als voor bankdiensten.

- 82 miljoen euro stijging van alle andere inkomstenposten samen. Stijging van trading- en reëlewaarde-inkomsten en hogere overige netto-inkomsten, (cijfer vorig jaar negatief geïmpacteerd door de arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding in Tsjechië; zie Toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).
- 3% stijging van kosten, vooral door hogere personeels- en ICT-kosten.
- 70 miljoen euro nettoterugname van waardeverminderingen op kredieten, door een nettoterugname van waardeverminderingen voor individuele kredieten en van een deel van de resterende reserve voor geopolitieke en opkomende risico's. Daarnaast 128 miljoen euro andere waardeverminderingen (merendeel betreffende goodwill m.b.t. ČSOB Stavební). Meer informatie in Toelichting 3.9 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Divisie Internationale Markten

<p>Nettowinst</p> <p>631 miljoen euro</p> <p>(+63%)</p> <p>Slowakije 98 miljoen euro (+21%)</p> <p>Hongarije 282 miljoen euro (+56%)</p> <p>Bulgarije 250 miljoen euro (+100%)</p>	<p>Nettorente-inkomsten</p> <p>1 155 miljoen euro (+33%)</p> <p>Nettoprovisie-inkomsten</p> <p>512 miljoen euro (+15%)</p> <p>Exploitatiekosten</p> <p>977 miljoen euro (+18%)</p> <p>Waardeverminderingen op kredieten</p> <p>19 miljoen euro terugname (78 miljoen euro toename)</p>	<p>Kosten-inkomstenratio</p> <p>56% (58%)</p> <p>Kredietkostenratio</p> <p>-0,06% (0,31%)</p> <p>Ratio van <i>impaired</i> kredieten</p> <p>1,8% (1,9%)</p>
---	--	--

Betreft 2023. Bedragen tussen haakjes: (verschil met) 2022.

- 33% groei van de nettorente-inkomsten, vooral dankzij het hogere commerciële transformatieresultaat, de consolidatie van de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria (een half jaar in de resultaten van 2022, een vol jaar in 2023), een hoger resultaat uit de kredietportefeuille (onder meer dankzij volumegroei) en toegenomen rente-inkomsten m.b.t. termijndeposito's. Dat werd deels tenietgedaan door onder meer hogere kosten met betrekking tot minimaal vereiste reserves aangehouden bij de centrale banken in vooral Hongarije en Bulgarije.
- 15% stijging van de nettoprovisie-inkomsten, vooral door hogere vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten en voor bankdiensten in Hongarije en Bulgarije (inclusief het positieve effect van de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria).
- 34% daling van de andere inkomstenposten samen (onder meer door lagere – maar nog steeds hoge - dealingroominkomsten).
- 18% stijging van de kosten, door hogere looninflatie en hogere ICT- en facilitaire kosten (inclusief het effect van de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria), en hogere bankheffingen (onder meer door een stijging van aanvullende heffingen in Hongarije).
- 19 miljoen euro nettoterugname van de waardeverminderingen op kredieten, door een nettotoename van waardeverminderingen voor individuele kredieten, meer dan gecompenseerd door de terugname van een deel van de resterende reserve voor geopolitieke en opkomende risico's (zie Toelichting 3.9 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).

Groepscenter

Voor onze financiële rapportering onderscheiden we naast de drie divisies ook een Groepscenter. Het omvat vooral de resultaten van activiteiten en/of beslissingen die specifiek voor groepsdoeleinden worden genomen (operationele kosten van de holdingactiviteiten van de groep, bepaalde kosten in verband met kapitaalbeheer en thesaurie, enz.) en de resultaten van af te bouwen activiteiten en ondernemingen, waaronder vooral KBC Bank Ireland.

Het nettoresultaat van het Groepscenter bedroeg 86 miljoen euro in 2023, tegenover -94 miljoen euro in 2022. Het positieve verschil van 179 miljoen euro heeft te maken met:

- een 289 miljoen euro hoger nettoresultaat in Ierland. In februari 2023 verkochten we immers de (voornamelijk performing) kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland, waarbij een meerwaarde van ongeveer 0,4 miljard euro werd geboekt. Meer informatie daarover vindt u in Toelichting 6.6 van het deel Geconsolideerde jaarrekening;
- een 109 miljoen euro lager nettoresultaat voor de andere elementen. De belangrijkste elementen daarbij waren lagere nettorente-inkomsten (vooral omwille van hogere financieringskosten) en hogere trading- en reëlewaarderesultaten (vooral gerelateerd aan de waardering van derivaten gebruikt voor balansbeheer).

Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment

De onderstaande tabel geeft een segmentindeling van enkele belangrijke producten uit de balans.

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internationale Markten	Waarvan:			Groepscenter	Waarvan: Ierland	Totaal
				Hongarije	Slowakije	Bulgarije			
31-12-2023									
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	175 690	52 755	31 810	9 648	8 856	13 305	454	0	260 708
<i>Zichtdeposito's (incl. deposito's van bijzondere aard en overige)</i>	61 230	23 463	23 700	6 661	5 487	11 551	0	0	108 393
<i>Termijndeposito's</i>	20 484	12 067	6 408	2 275	2 388	1 746	0	0	38 959
<i>Spaarrekeningen</i>	54 074	15 220	1 516	636	872	8	0	0	70 810
<i>Schuldpapier</i>	39 902	2 005	186	76	109	0	454	0	42 546
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's	117 264	36 470	27 968	6 762	11 589	9 617	0	0	181 702
<i>Termijnkredieten</i>	61 717	11 463	11 655	3 279	3 452	4 924	0	0	84 835
<i>Hypotheekleningen</i>	44 521	19 641	10 447	1 818	6 451	2 178	0	0	74 609
<i>Overige</i>	11 025	5 366	5 867	1 665	1 686	2 515	0	0	22 258
31-12-2022									
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	171 604	51 108	30 069	9 550	8 453	12 066	734	418	253 516
<i>Zichtdeposito's (incl. deposito's van bijzondere aard en overige)</i>	75 792	25 764	23 612	7 322	5 836	10 454	418	418	125 587
<i>Termijndeposito's</i>	9 512	9 214	4 322	1 307	1 429	1 586	0	0	23 048
<i>Spaarrekeningen</i>	60 802	14 344	1 833	722	1 086	25	0	0	76 979
<i>Schuldpapier</i>	25 497	1 786	302	200	102	0	316	0	27 901
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's	115 262	35 445	25 375	5 878	10 796	8 702	3	3	176 084
<i>Termijnkredieten</i>	60 859	10 581	10 538	2 970	3 013	4 555	2	2	81 980
<i>Hypotheekleningen</i>	43 416	19 696	9 638	1 681	6 114	1 843	0	0	72 750
<i>Overige</i>	10 986	5 168	5 199	1 227	1 668	2 304	1	1	21 354

3.0 Toelichtingen bij de winst- en-verliesrekening

Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	5 044	4 724
Rente-inkomsten	19 996	10 826
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs</i>	10 353	7 785
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	120	70
<i>Afdekkingsderivaten</i>	5 070	1 820
<i>Financiële verplichtingen (negatieve rente)</i>	11	290
<i>Overige</i>	2 143	130
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten		
<i>Financiële activa verplicht aan reële waarde (niet voor handelsdoeleinden)</i>	55	35
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	2 245	696
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	2 080	569
<i>Overige financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	0	0
Rentelasten	-14 952	-6 102
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
<i>Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs</i>	-7 032	-2 384
<i>Financiële activa (negatieve rente)</i>	- 1	- 94
<i>Afdekkingsderivaten</i>	-5 254	-1 958
<i>Overige</i>	- 4	- 3
Rentelasten op andere financiële instrumenten		
<i>Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	-2 597	-1 628
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	-2 544	-1 584
<i>Financiële verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	- 68	- 33
<i>Nettorentelasten m.b.t. toegezegdpensioenregelingen</i>	4	- 1

- Financiële verplichtingen/activa (negatieve rente): het grootste deel van deze negatieve rente heeft betrekking op transacties met centrale banken, interbancaire en professionele tegenpartijen en de TLTRO (meer informatie over de TLTRO vindt u in Toelichting 4.1).
- De stijging van de rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet, overige, is vooral gerelateerd aan rente op tegoeden bij centrale banken. Die tegoeden bij centrale banken worden vooral gefinancierd met kortetermijnverplichtingen, zoals depositocertificaten en repo's. De daarmee gerelateerde rentelasten zijn opgenomen onder rentelasten m.b.t. financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs. De rentemarge op die activiteit is beperkt.
- Eind augustus 2023 gaf het Koninkrijk België een staatsbon uit met een looptijd van 1 jaar. Voor KBC had dat in 2023 de volgende gevolgen: een uitstroom van klantendeposito's van 5,7 miljard euro, een negatieve invloed op de nettorente-inkomsten van 73 miljoen euro en een eenmalige positieve invloed op de nettoprovisie-inkomsten (gerelateerd aan de verkoop van staatsbons via KBC) van 11 miljoen euro.
- Verschillende centrale banken in onze kernlanden beslisten om de minimaal vereiste reserves te verhogen of de vergoeding erop te verminderen. Dat had een negatieve invloed op onze nettorente-inkomsten van ongeveer 125 miljoen euro (13 miljoen euro in 2022).

Toelichting 3.2: Dividendinkomsten

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	18	19
Aandelen verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	14	10
Aandelen gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	4	9

Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	219	320
Opdeling naar IFRS portefeuille		
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (inclusief rente op niet-ALM tradingderivaten en marktwaardeveranderingen van alle instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden)	131	565
Financiële instrumenten tegen reële waarde via winst- en verliesrekening	- 49	48
<i>Waarvan: winsten/verlies eigen kredietrisico</i>	0	0
Wisselbedrijf	152	- 88
Resultaten uit de verwerking van afdekkingstransacties	- 113	- 150
Opdeling afdekkingstransacties		
Microhedge reëlewaardeafdekkingen	- 1	5
<i>Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten</i>	- 285	651
<i>Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten</i>	284	- 646
Kasstroomafdekkingen	- 9	- 3
<i>Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectief deel</i>	- 9	- 3
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit, niet-effectief deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	7	0
<i>Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten</i>	1 029	- 3 254
<i>Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten</i>	- 1 022	3 254
Stopzetting van hedge accounting in geval van reëlewaardeafdekking	- 58	- 75
Stopzetting van hedge accounting in geval van kasstroomafdekking	- 52	- 77
Opdeling naar driver		
Dealing room income	288	245
Waardeverandering van afgeleide producten gebruikt voor balansbeheer en andere	- 53	- 7
Marktwaarde-aanpassingen (xVA)	- 16	82

- ALM-afdekkingsderivaten (opgenomen in hedge accounting): het rentegedeelte van deze afdekkingsderivaten wordt weergegeven onder Nettorente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze afdekkingsderivaten, met uitzondering van die waarvoor een effectieve kasstroomafdekkingsrelatie geldt, worden weergegeven onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa worden in een reëlewaardeafdekkingstransactie in diezelfde post weergegeven en daar gebeurt een opheffing voor zover het een effectieve afdekking betreft. De ALM-afdekkingsderivaten die niet in hedge accounting zijn opgenomen (en dus als tradinginstrumenten worden geklasseerd) volgen hetzelfde stramien, behalve dat de meeste gerelateerde activa niet tegen reële waarde (d.w.z. niet marked-to-market) worden geboekt.
- Dag 1-winsten: wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als dat niet het geval is (als de variabelen dus niet alleen data van observeerbare markten bevatten), wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekening tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument. Deze dag 1-winsten betreffen beperkte bedragen.
- Het wisselbedrijf omvat de gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersresultaten (bij herwaardering van de monetaire activa en passiva), ongeacht de IFRS-portefeuille, met uitzondering van financiële activa en passiva die tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd, waarvoor de herwaardering in de reëlewaardeverandering is opgenomen.

- Effectiviteit van afdekkingen: we bepalen de effectiviteit aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen gebruiken we op kwartaalbasis de dollaroffsetmethode, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar compenseren binnen een marge van 80% – 125%.
 - Voor kasstroomafdekkingen vergelijken we het aangegeven afdekkingsinstrument met een perfect hedge van de afgedekte kasstromen. Die vergelijking gebeurt vooruitkijkend (via BPV-meting) en terugkijkend (door vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de perfect hedge). De effectiviteit van beide tests moet zich binnen een marge van 80% – 125% bevinden.
 - Voor reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille beoordelen we de effectiviteit volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (carve-out). IFRS staat niet toe nettoposities weer te geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet zorgen we ervoor dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.

Toelichting 3.4: Nettoprovisie-inkomsten

<u>(in miljoenen euro)</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Totaal	2 387	2 256
Ontvangen provisies	3 137	2 942
Betaalde provisies	- 750	- 686
Indeling naar type		
Vermogensbeheerdiensten	1 183	1 148
<i>Ontvangen provisies</i>	1 354	1 316
<i>Betaalde provisies</i>	- 171	- 168
Bankdiensten	1 064	990
<i>Ontvangen provisies</i>	1 640	1 502
<i>Betaalde provisies</i>	- 575	- 513
Andere	139	119
<i>Ontvangen provisies</i>	143	124
<i>Betaalde provisies</i>	- 4	- 5

- De lijn Vermogensbeheerdiensten bevat managementvergoedingen, instapvergoedingen en distributievergoedingen voor beleggingsfondsen. De lijn Bankdiensten bevat krediet- en garantiogerelateerde vergoedingen, vergoedingen voor betalingsverkeer, netwerkinkomsten, effectengerelateerde vergoedingen, betaalde distributievergoedingen voor bankproducten en vergoedingen voor andere bankdiensten. De lijn Overige omvat distributievergoedingen van verzekeraars en platformationinkomsten.
- Het overgrote deel van de provisies gerelateerd aan kredietverlening is opgenomen onder Nettorente-inkomsten, in het kader van de effectieve rentevoetberekening.
- De verkoop van de Belgische staatsbon via KBC in 2023 resulteerde in eenmalige nettoprovisie-inkomsten van 11 miljoen euro.

Toelichting 3.5: Netto overige inkomsten

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	578	- 58
waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van		
Verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	- 21	- 10
Verkoop van FVOCI-schuldinstrumenten	- 2	- 6
Terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	0
waarvan andere, waaronder:	601	- 43
<i>Inkomsten uit operationele leasingactiviteiten</i>	87	79
<i>Arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding</i>	0	- 149
<i>Meerwaarde op verkoop krediet-en depositoportefeuilles KBC Bank Ireland</i>	405	0
<i>Meerwaarde op de verkoop van een participatie in België</i>	18	0
<i>Recuperatie Belgische Bankheffingen uit 2016 (inclusief moratoriumintresten)</i>	48	0

- Arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding (belangrijke gebeurtenis na balansdatum die heeft geleid tot een aanpassing van de jaarrekening over 2022): op 17 februari 2023 heeft ČSOB in Tsjechië een uitspraak in arbitrage ontvangen in de arbitrageprocedure tegen het bedrijf ICEC-Holding. ČSOB werd in de arbitrageprocedure vervolgd als rechtsopvolger van Investiční a poštovní banka (IPB), waarvan de bedrijfsactiviteiten in 2000 door ČSOB werden overgenomen. De procedure werd in 2007 ingeleid door ICEC-Holding. De eiser, het bedrijf ICEC-Holding a.s., stelde dat IPB in 1999 zijn contractuele verplichtingen had geschonden en dat ICEC-Holding recht had op schadevergoeding en een contractuele boete. De vordering zelf hield op geen enkele wijze verband met de bedrijfsactiviteiten van ČSOB en moet worden beschouwd als onderdeel van de IPB-historiek. In zijn arbitrage-uitspraak heeft het arbitragehof aan ČSOB de betaling opgelegd aan ICEC-Holding van een bedrag van 3,7 miljard CZK, tezamen met de kosten van de procedure ten bedrage van 5,0 miljoen CZK, en dat binnen de vijftien dagen volgend op de aflevering van de uitspraak. De eiser faalde in de rest van zijn vordering en het arbitragehof veroordeelde hem tot betaling aan ČSOB van de proceskosten ten bedrage van 17,4 miljoen CZK. ČSOB zal mogelijke verdere juridische stappen tot herziening van de uitspraak onderzoeken. De betaling van schadevergoeding en contractuele boetes had een negatieve financiële impact op ČSOB en KBC Bank. In overeenstemming met IFRS was ČSOB verplicht om het volledige bedrag van 3,7 miljard CZK te provisioneren in zijn winst-en-verliesrekening van 2022, wat de winst-en-verliesrekening van KBC Bank in 2022 beïnvloedde met -149 miljoen euro vóór belastingen of -121 miljoen euro na belastingen.
- Meerwaarde bij verkoop van de krediet- en depositoportefeuille van KBC Bank Ireland: zie Toelichting 6.6.

Toelichting 3.6: Verzekeringsresultaten

Niet van toepassing bij KBC Bank, wel bij KBC Groep en KBC Verzekeringen.

Toelichting 3.7: Exploitatiekosten

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	-4 624	-4 308
Personeelskosten	-1 894	-1 860
Algemene beheerskosten	-2 459	-2 185
<i>ICT kosten</i>	- 713	- 608
<i>Facilitaire kosten</i>	- 302	- 260
<i>Marketing & communicatie kosten</i>	- 117	- 110
<i>Professionele vergoedingen</i>	- 108	- 114
<i>Bankentaks</i>	- 657	- 620
<i>Andere</i>	- 563	- 473
Waardevermindering & afschrijving van vaste activa	- 270	- 263

- De exploitatiekosten omvatten 657 miljoen euro aan bankheffingen, een verdere stijging met 6% op een jaar tijd. Dat had deels te maken met een hoger bedrag aan bijkomende taxes in Hongarije.
- De kosten zonder bankheffingen stegen met 8% tot 3 967 miljoen euro. Dat heeft vooral te maken met de inflatiegebonden druk op de lonen, hogere ICT- en facilitaire uitgaven, naast het negatieve effect van de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria, en slechts deels gecompenseerd door onder meer het positieve effect van de verkoop van de Ierse portefeuilles.
- Informatie over de ontwikkeling van het gemiddelde personeelsbestand: zie Toelichting 3.8.
- In 2023 besliste de Belgische regering om de nationale bankheffingen verder te verhogen door hogere bankheffingen voor deposito's op de balans boven 50 miljard euro en door de volledige afschaffing van de aftrekbaarheid van de bankbelastingen. De negatieve impact daarvan vanaf 2024 wordt geschat op 40 miljoen euro (waarvan 30 miljoen euro bankheffingen). Bovendien werd de bijdrage aan het depositogarantiestelsel verhoogd, wat een negatieve invloed van 8 miljoen euro in 2023 en naar schatting 24 miljoen euro in 2024 heeft.

Toelichting 3.8: Personeel

	2023	2022
Gemiddeld personeelsbestand, in vte's	28 708	28 741
Volgens statuut		
Arbeiders	54	48
Bedienden	28 495	28 541
Directieleden (senior management)	159	152

- Berekening: de cijfers vermeld in de tabel betreffen jaargemiddelden die inzake scope kunnen afwijken van de eindejaarscijfers die we elders vermelden.
- De gegevens voor 2022 bevatten de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria voor 6 maanden en bevatten nog steeds KBC Bank Ireland (aangezien de verkoop van de activiteiten op 31-12-2022 nog niet afgerond was). In 2023 werd Raiffeisenbank Bulgaria (inmiddels gefuseerd met UBB) volledig ingeteld, en KBC Bank Ireland sterk gereduceerd (finalisatie verkoop activiteiten in februari 2023).

Toelichting 3.9: Bijzondere waardeverminderingen (*impairments*) – winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	- 180	- 275
Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen AC en reële waarde via OCI	18	- 155
Per IFRS-categorie		
<i>Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen AC</i>	18	- 155
<i>Bijz. waardeverminderingen op fin. activa tegen reële waarde via OCI</i>	0	0
Per product		
<i>Leningen en voorschotten</i>	- 5	- 177
<i>Schuldpapier</i>	8	- 3
<i>Verbintenissen en financiële garanties buiten balans</i>	15	25
Per type		
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	- 41	5
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	162	- 107
<i>Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)</i>	- 92	- 60
<i>Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid</i>	- 11	8
Per divisie/land		
<i>Belgie</i>	- 80	- 36
<i>Tsjechië</i>	70	- 46
<i>Internationale Markten</i>	19	- 78
<i>Slowakije</i>	8	- 19
<i>Hongarije</i>	11	- 29
<i>Bulgarije</i>	0	- 30
<i>Groepscenter</i>	8	5
<i>Waarvan Ierland</i>	9	7
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	- 109	- 5
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 88	- 115
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	- 46	- 22
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	- 13	- 23
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Overige	- 30	- 70

- De waardeverminderingen op kredieten omvatten:
 - in 2023: een gedeeltelijke terugname van 158 miljoen euro met betrekking tot de reserve voor geopolitieke en opkomende risico's (zie verder) en een nettotoename van 140 miljoen euro voor dossiers in de kredietportefeuille;
 - in 2022: een volledige terugname van de resterende 255 miljoen euro aan coronagerelateerde ECL en een nettoaanleg van 413 miljoen euro voor geopolitieke en opkomende risico's, een nettoaanleg van 17 miljoen euro met betrekking tot de verkooptransacties in Ierland (zie Toelichting 6.6) en een nettoterugname van 21 miljoen euro voor dossiers in de kredietportefeuille;
 - bijzondere weersomstandigheden (overstromingen, stormen, enz.) in 2023 en 2022 hadden slechts een onbelangrijke invloed op de (waardeverminderingen op) kredieten.
- De waardeverminderingen op goodwill omvatten:
 - in 2023: 109 miljoen euro m.b.t. ČSOB Stavební spořitelna (zie verder).
- De waardeverminderingen op overige bevatten onder meer:
 - in 2023: waardeverminderingen op vaste activa (onder meer gerelateerd aan de verkoop in Ierland), op software en modificationverliezen met betrekking tot de verlenging/verbreding van de interest cap-regulering in Hongarije;
 - in 2022: waardeverminderingen op (im)materiële activa in verband met de verkooptransacties in Ierland, waardeverminderingen op vastgoed en modificationverliezen met betrekking tot de verlenging/verbreding van de interest cap-regulering in Hongarije.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op. Verder vindt u in dat hoofdstuk onder andere meer informatie over de impaired kredieten (stage 3).
- Informatie over de totale bijzondere waardeverminderingen op de balans: zie Toelichting 4.2.

- Achtergrondinformatie en methodologie bij het model van KBC voor de te verwachten kredietverliezen (ECL) vindt u in de waarderingsregels (Toelichting 1.2, onder Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen).
- Om de te verwachten kredietverliezen te berekenen gebruikt KBC specifieke modellen voor probability of default (PD), exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). Historische observaties en toekomstgerichte voorspellingen zijn daarbij van essentieel belang.
 - PD is de kans dat een tegenpartij in falings gaat in de komende 12 maanden of over de gehele looptijd van de verbintenis (afhankelijk van de IFRS 9-stage waarin de faciliteit zich bevindt). De PD wordt bepaald door de interne (en eventueel externe) kredietsscore van de tegenpartij. Voorbeelden van variabelen die gebruikt worden als input voor PD-modellen zijn financiële ratio's, gedragsparameters (achterstallen), enz.
 - EAD is de verwachte uitstaande schuld op het moment van falings en is afhankelijk van de huidige uitstaande schuld en eventuele veranderingen toegestaan door het contract en normale aflossingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn producttypes, terugbetalingsschema, enz.
 - LGD is de verwachte grootte van het verlies ten opzichte van de uitstaande schuld op het moment van falings. De LGD wordt voorgesteld als een percentage van de uitstaande schuld en wordt bepaald door historische recuperaties op vergelijkbare vorderingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn waarborgtypes, financiële ratio's, enz.
- Op 31 december 2023 ging het in totaal over circa 80 IFRS 9-modellen. Naast enkele groepswijde modellen hebben we aparte PD-, EAD- en LGD-modellen voor elk van onze kernlanden. In overeenstemming met de Basel grouping approach bepalen we de scope van een IFRS 9-model op basis van het type tegenpartij (particulieren, kmo's, bedrijven, overheden, enz.). Binnen elk model kan er worden gedifferentieerd naar type faciliteit (termijnleningen, revolving facilities, enz.) en type waarborg (hypotheek, pand ondernemingsgoed, garanties, enz.). Enkele voorbeelden van IFRS 9-modellen zijn 'Banks', 'Belgian private persons – home loans', 'Czech corporates', 'Bulgarian corporates and SMEs' en 'Central governments'. Voor elk PD-, EAD- en LGD-model is er uitgebreide documentatie beschikbaar. De belangrijkste modellen worden gecontroleerd door externe revisoren. Daarnaast staan de Basel-modellen, waarop de IFRS 9-modellen zijn gebaseerd, onder externe controle door de toezichthouder.
- Bij de opmaak van modellen voor verschillende portefeuilles maken we, naast de voor het model typische inputparameters voor PD, EAD en LGD, ook gebruik van macro- en micro-economische variabelen wanneer er een statistische relatie bestaat. Die macro-economische variabelen zijn de groei van het bbp, de werkloosheidsgraad, de beleidsrente, de wisselkoers, de rente op overheidsobligaties, de huizenprijzen en de inflatie. Micro-economische variabelen omvatten bijvoorbeeld vertrouwensindicatoren, consumptieprijsindex (HICP), productieprijsindex (PPI) enz. Regelmatige back-testing van de modellen kan leiden tot een wijziging van een model waarbij een herbeoordeling van de economische variabelen plaatsvindt. Hierna geven we het basisscenario voor de drie belangrijkste indicatoren voor elk van onze kernlanden (bbp, werkloosheidsgraad, huizenprijzen) voor de komende jaren. Daarna werken we met een geleidelijke lineaire overgang naar een stabiele situatie.

Macro-economische basisscenario's – belangrijkste indicatoren (gebruikt voor situatie eind 2023) *

	2023	2024	2025
Groei reëel bruto binnenlands product			
België	1,4%	0,8%	1,1%
Tsjechië	-0,5%	1,4%	3,1%
Hongarije	-0,5%	2,8%	3,3%
Slowakije	1,2%	2,2%	3,3%
Bulgarije	1,9%	2,3%	3,0%
Werkloosheidsgraad			
België	5,8%	5,7%	5,6%
Tsjechië	2,8%	3,3%	3,2%
Hongarije	4,1%	3,8%	3,6%
Slowakije	6,1%	6,3%	6,0%
Bulgarije	4,5%	4,2%	4,0%
Huizenprijzenindex			
België	1,0%	1,5%	2,5%
Tsjechië	-2,0%	1,7%	3,5%
Hongarije	0,0%	3,0%	4,0%
Slowakije	-3,5%	0,0%	3,5%
Bulgarije	8,4%	0,7%	3,0%

* Wijkt af van de (recentere) schattingen die u vindt in het hoofdstuk Verslag van de Raad van Bestuur, onder De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2023, en onder Onze divisies.

- We gebruiken drie verschillende toekomstgerichte macro-economische scenario's, met verschillende gewichten voor de berekening van de ECL. De gewichten op het einde van 2023 zijn 60% voor het basisscenario, 10% voor het 'up'-scenario en 30% voor het 'down'-scenario. De volledige beschouwde toekomstige periode (forecast horizon) bedraagt 30 jaar. Een gevoeligheidsanalyse van de impact van deze meervoudige economische scenario's op de collectief berekende ECL (d.w.z. zonder de ECL op individueel berekende dossiers van 1,6 miljard euro eind 2023 en eind 2022) toont dat het basisscenario resulteert in een ECL van 0,9 miljard euro (1,0 miljard euro in 2022), wat 0,1 miljard euro lager is dan voor het 'down'-scenario

(0,1 miljard euro in 2022) en 0,0 miljard euro hoger dan voor het 'up'-scenario (0,0 miljard euro in 2022). Het berekende scenariogewogen collectieve ECL-resultaat (dat werd geboekt) bedraagt 0,9 miljard euro (1,0 miljard euro in 2022). Deze bedragen houden rekening met de aan geopolitieke en opkomende risico's gerelateerde ECL.

Collectief berekende ECL, per land (2023, in miljarden euro)	100% basisscenario	100% up-scenario	100% down-scenario
Totaal	0,9	0,9	1,0
België	0,3	0,3	0,3
Tsjechië	0,3	0,3	0,3
Slowakije	0,1	0,1	0,1
Hongarije	0,1	0,1	0,1
Bulgarije	0,1	0,1	0,2
Rest (incl. Ierland)	0,0	0,0	0,0

- Zoals uiteengezet in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, houdt KBC rekening met ESG-risico's in de kredietrisicobeoordelingsprocessen. Daarnaast kan voor grote individuele klanten de kwetsbaarheid voor specifieke ESG-risico's gedurende de looptijd van het krediet tot uiting komen in klantspecifieke kredietrisicocijfers zoals kredietrisicoratings en onderpandwaarderingen die doorwerken in de ECL-berekening. Met name voor het klimaatrisico, dat op langere termijn aanzienlijke gevolgen kan hebben voor bepaalde sectoren, zullen de gevolgen voor onze kredietportefeuille zich naar verwachting niet voordoen binnen de tijdshorizon die voor de ECL-meting in aanmerking wordt genomen.
- Waardevermindering op goodwill: ČSOB Stavební spořitelna (dochteronderneming van ČSOB Tsjechië) wordt beïnvloed door de vermindering van de staatssubsidie voor bouwsparen in Tsjechië, wat een aanzienlijke negatieve impact heeft op de toekomstige verwachte inkomsten. Dat leidde tot een waardevermindering van 109 miljoen euro op de totale uitstaande goodwill van 175 miljoen euro (gebaseerd op de wisselkoers van 31 december 2023). Die goodwill werd in juni 2019 gecreëerd tijdens de volledige overname van ČSOB Stavební (het voormalige ČMSS), gedeeltelijk via de herwaardering van het bestaande belang van de groep van 55% op dat moment in ČMSS, wat een eenmalige winst van 82 miljoen euro opleverde. De Tsjechische regeringscoalitie presenteerde op 11 mei 2023 haar fiscale stabilisatiepakket, dat een voorstel bevatte voor de vermindering van de staatssubsidie voor bouwsparen. Het compromis van de Tsjechische coalitie werd vertaald in het regeringsvoorstel, dat op 8 november 2023 door het Tsjechische parlement werd goedgekeurd.
- Reserve voor geopolitieke en opkomende risico's: het uitstaande saldo van de ECL voor de geopolitieke en opkomende risico's bedroeg 253 miljoen euro aan het einde van 2023. Eind 2022 was dat 429 miljoen euro. De daling heeft vooral te maken met verbeterde micro- en macro-economische vooruitzichten en de finalisatie van de verkoop van de kredietportefeuille van KBC Bank Ireland. Deze ECL wordt bepaald op basis van individuele tegenpartijen en bepaalde subsegmenten in onze portefeuille die geacht worden een toename van het kredietrisico te hebben opgelopen omdat ze (°) onderhevig zijn aan de huidige opkomende risico's (hoge inflatie en rente, hoge(re) energieprijzen, verstoring van de toeleveringsketen) die een impact hebben op onze bedrijfs- en kmo-klanten actief in een aantal kwetsbare sectoren (bijvoorbeeld de auto-industrie, de bouwindustrie, de chemie en metalen) en retailklanten met een beperkte reservecapaciteit om de hogere kosten van levensonderhoud op te vangen en/of om een hogere aflossing te betalen als gevolg van hogere rentetarieven, of (°) direct of indirect zijn blootgesteld aan lopende militaire conflicten, zoals bijvoorbeeld in Oekraïne. Uit die analyse blijkt dat voor 12 miljard euro aan stage 1-posities het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen, die (nog) niet worden gecapteerd in de normale stagingbeoordeling. Eind 2022 was dat 14 miljard euro.

Toelichting 3.10: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	- 4	- 10
Waarvan		
IGLUU s.r.o.	- 1	- 1
Isabel NV	3	2
Payconiq International S.A.	- 3	- 6
Batopin NV	- 3	- 3
Bancontact Payconiq Company NV	1	1
Immoscoop 2.0 BV	0	- 2

- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen en joint ventures zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.9). Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures houdt bijgevolg geen rekening met die bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 3.11: Belastingen

(in miljoenen euro)	2023	2022
Totaal	- 608	- 470
Naar type		
Actuele belastingen	- 429	- 408
Uitgestelde belastingen	- 179	- 62
Componenten van de belastingberekening		
Resultaat vóór belastingen	3 439	2 668
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	25,00%	25,00%
Berekende winstbelastingen	- 860	- 667
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan		
<i>verschillen in belastingtarieven, België-buitenland</i>	210	115
<i>belastingvrije winst</i>	108	65
<i>aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren</i>	5	6
<i>aanpassingen uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief</i>	0	- 1
<i>niet-gecompenseerde verliezen en ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de huidige belastingkosten verminderen</i>	9	2
<i>niet-gecompenseerde verliezen en ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de uitgestelde belastingkosten verminderen</i>	25	28
<i>terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen</i>	0	0
<i>overige, hoofdzakelijk niet-afrekbare uitgaven</i>	- 105	- 18

- Belastingvorderingen en belastingverplichtingen: zie Toelichting 5.2.
- De belastingen in 2022 zijn positief beïnvloed door een eenmalige boeking van 51 miljoen euro uitgestelde belastingvorderingen, onder meer als gevolg van de verhoging van de bedrijfsbelasting in het V.K. van 19% naar 25% en de boeking van een uitgestelde belastingvordering in Ierland (zie ook Toelichting 6.6). De belastingen in 2023 zijn positief beïnvloed door een geactualiseerde schatting van toekomstige belastbare winsten van de branche in Londen (15 miljoen euro).
- In 2023 werden de belastingen negatief beïnvloed voor 36 miljoen euro door het voor 80% afschaffen van de aftrekbaarheid van de Belgische bankheffingen. Vanaf 2024 valt de volledige resterende 20% aftrekbaarheid ook weg.
- In Tsjechië introduceerde de overheid een windfall-belasting, onder meer voor grote banken. Die belasting is van toepassing in de periode 2023-2025. De effectieve belasting op overwinsten bedraagt 79% (19% gewone bedrijfsbelasting en 60% windfall-belasting). In 2023 realiseerde ČSOB in Tsjechië geen overwinst waardoor er geen Tsjechische overwinstbelasting verschuldigd is.
- Op 14 december 2023 heeft België, waar KBC Groep NV als uiteindelijke moedermaatschappij is gevestigd, de 'global minimum tax' (Pillar 2) wettelijk verankerd en van kracht verklaard met ingang van 1 januari 2024. Onder deze regels zal KBC verplicht zijn om (in België of in het buitenland) een 'top-up'-belasting te betalen op de winsten van haar dochterondernemingen en vaste inrichtingen (permanent establishments) die worden belast tegen een effectief belastingtarief van minder dan 15 procent. Op basis van de resultaten van 2023 zou de bijkomende top-up-heffing ongeveer 1 procent van het resultaat vóór belastingen van de groep bedragen. De groep heeft de tijdelijke uitzondering toegepast die de IASB in mei 2023 heeft uitgevaardigd m.b.t. de boekhoudkundige vereisten voor uitgestelde belastingen in IAS 12. De groep zal het effect van de Pillar 2-wetgeving op haar toekomstige financiële prestaties blijven opvolgen.
- Liquidatie van KBC Bank Ireland: na de goedkeuring van het Ierse ministerie van Financiën in september 2023 werden de resterende posities van KBC Bank Ireland overgeboekt naar de Dublin branch van KBC Bank. Aldus zijn de belangrijkste hindernissen genomen om het wettelijke liquidatieproces van KBC Bank Ireland op te starten. Het doel is om dat proces in de loop van 2024 af te ronden. De formele afronding ervan kan leiden tot een fiscaal aftrekbaar verlies voor KBC Bank NV waarvoor nog geen uitgestelde belastingvorderingen zijn opgenomen, aangezien we dit momenteel beschouwen als een contingent asset afhankelijk van de officiële toestemming van de Ierse belastingautoriteiten om KBC Bank Ireland te vereffenen. Dit zou kunnen leiden tot een belastingvoordeel in de winst-en-verliesrekening van ongeveer 0,3 miljard euro in 2024.
- De rapportering per land vindt u in de tabel op de volgende pagina.

	2023									2022								
	Gemiddeld aantal werknemers in VTE	Omzet van verkopen aan derde partijen ¹	Omzet uit transacties met verbonden partijen uit andere taksjurisdicties ²	Winst voor belastingen	Actuele belastingen	Betaalde inkomstenbelasting (op kasbasis)	Overgedragen resultaat	Materiële activa dan Kasmiddelen en Equivalenten ³	Ontvangen overheids-subsidies	Gemiddeld aantal werknemers in VTE	Omzet van verkopen aan derde partijen ¹	Omzet uit transacties met verbonden partijen uit andere taksjurisdicties ²	Winst voor belastingen	Actuele belastingen	Betaalde inkomstenbelasting (op kasbasis)	Overgedragen resultaat	Materiële activa dan Kasmiddelen en Equivalenten ³	Ontvangen overheids-subsidies
in miljoenen euro																		
KBC-kernlanden																		
België	9 150	4 091	640	1 373	- 257	- 234	4 644	2 137	0	9 329	3 765	377	1 299	- 180	- 149	4 727	2 010	0
Tsjechië	8 126	1 715	- 695	747	- 51	- 37	1 876	507	0	8 148	1 636	- 529	709	- 134	- 106	1 418	534	0
Slowakije	2 667	338	- 142	126	- 25	1	- 112	176	0	2 900	341	18	106	- 22	- 14	- 210	182	0
Hongarije	3 364	843	- 50	330	- 51	- 37	901	128	0	3 278	729	- 9	212	- 36	8	621	119	0
Bulgarije	4 514	541	17	279	- 30	- 28	111	162	0	3 683	343	- 1	139	- 12	- 12	- 133	171	0
Andere landen																		
China	34	1	0	0	0	0	0	2	0	35	1	0	0	- 1	0	0	- 3	0
Duitsland	22	2	0	2	- 3	- 3	0	0	0	22	1	0	0	- 1	- 1	0	0	0
Frankrijk	53	6	- 7	1	0	0	1	0	0	56	5	- 2	9	- 2	- 2	1	0	0
Groot- Brittannië	38	29	24	18	13	13	547	0	0	39	18	8	16	17	17	528	- 1	0
Hong Kong	33	1	0	1	0	0	0	2	0	36	1	0	1	0	0	0	0	0
Indië	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ierland	560	625	193	515	- 14	- 13	- 1 598	0	0	1 069	352	130	130	- 9	- 9	- 1 665	18	0
Italië	7	0	0	0	0	0	0	1	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg	28	38	20	34	- 6	- 4	- 2	156	0	29	54	8	45	- 27	- 8	94	137	0
Nederland	27	6	0	9	- 2	- 1	0	0	0	25	4	0	- 5	1	1	0	0	0
Roemenië	0	4	0	4	0	0	24	32	0	0	3	0	3	0	0	20	33	0
Singapore	40	2	0	1	0	2	0	1	0	43	2	0	1	0	0	0	0	0
VSA	45	3	0	1	- 2	- 2	0	18	0	43	4	0	2	0	0	0	- 20	0
Totaal	28 708	8 246	0	3 439	- 429	- 343	6 391	3 322	0	28 741	7 261	0	2 668	- 408	- 276	5 401	3 181	0

Landen waarvan het aantal vte's nul is en waarvan alle financiële gegevens in de tabel onder 0,5 miljoen euro liggen (met andere woorden tot 0 afgerond), worden niet opgesomd.

1 Komt overeen met Totale opbrengsten in de winst-en-verliesrekening.

2 Als er voor een bepaalde jurisdictie in deze kolom een positief cijfer staat, betekent dat dat alle groepsentiteiten binnen die jurisdictie gecombineerd meer intragroepinkomsten dan intragroepkosten hadden ten opzichte van andere belastingjurisdicties. Als er een negatief cijfers staat, betekent dat dat alle groepsentiteiten binnen deze jurisdictie gecombineerd minder intragroepinkomsten dan intragroepkosten hadden ten opzichte van andere belastingjurisdicties.

3 Komt overeen met Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen op de balans.

4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans

Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product

(in miljoenen euro)	Tegen geamor- tiseerde kostprijs (AC)	Tegen reële waarde via OCI (FVOCI)	Verplicht tegen reële waarde (MFVPL) excl HFT	Aangehouden voor handels- doeleinden (HFT)	Gewaar- deerd tegen reële waarde ¹ (FVO)	Afdek- kings- derivaten	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2023							
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	2 779	0	0	0	0	0	2 779
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen op minder dan drie maanden</i>							221
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	180 867	0	836	0	0	0	181 702
<i>Handelsvorderingen</i>	2 679	0	0	0	0	0	2 679
<i>Afbetalingskredieten</i>	6 604	0	608	0	0	0	7 211
<i>Hypotheekleningen</i>	74 382	0	228	0	0	0	74 609
<i>Termijnkredieten</i>	84 835	0	0	0	0	0	84 835
<i>Financiële leasing</i>	7 197	0	0	0	0	0	7 197
<i>Voorschotten in rekening-courant</i>	4 630	0	0	0	0	0	4 630
<i>Overige</i>	541	0	0	0	0	0	541
Reverse repo's ²	25 706	0	0	0	0	0	25 706
<i>Met kredietinstellingen & beleggingsondernemingen</i>	25 356	0	0	0	0	0	25 356
<i>Met klanten</i>	349	0	0	0	0	0	349
Aandelen	0	215	10	565	0	0	790
Schuld papier	47 553	5 265	13	3 126	0	0	55 956
<i>Van publiekrechtelijke emittenten</i>	41 295	4 854	0	2 957	0	0	49 106
<i>Van kredietinstellingen & beleggingsondernemingen</i>	4 942	324	0	12	0	0	5 278
<i>Van ondernemingen</i>	1 316	87	13	157	0	0	1 572
Derivaten	0	0	0	4 652	0	287	4 939
Overige ³	1 196	0	0	0	0	0	1 196
Totaal	258 099	5 479	858	8 343	0	287	273 067
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022							
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	4 240	0	13	0	0	0	4 253
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen op minder dan drie maanden</i>							1 236
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	175 459	0	625	0	0	0	176 084
<i>Handelsvorderingen</i>	2 818	0	0	0	0	0	2 818
<i>Afbetalingskredieten</i>	6 222	0	430	0	0	0	6 652
<i>Hypotheekleningen</i>	72 555	0	196	0	0	0	72 750
<i>Termijnkredieten</i>	81 980	0	0	0	0	0	81 980
<i>Financiële leasing</i>	6 368	0	0	0	0	0	6 368
<i>Voorschotten in rekening-courant</i>	4 887	0	0	0	0	0	4 887
<i>Overige</i>	629	0	0	0	0	0	629
Reverse repo's ⁴	20 806	0	0	33	0	0	20 839
<i>Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen</i>	20 018	0	0	33	0	0	20 050
<i>Met klanten</i>	788	0	0	0	0	0	788
Aandelen	0	187	13	427	0	0	626
Schuld papier	44 488	3 397	16	1 708	0	0	49 609
<i>Van publiekrechtelijke emittenten</i>	38 774	2 970	0	1 650	0	0	43 393
<i>Van kredietinstellingen & beleggingsondernemingen</i>	4 354	366	0	9	0	0	4 728
<i>Van ondernemingen</i>	1 360	61	16	50	0	0	1 487
Derivaten	0	0	0	6 325	0	528	6 853
Overige ⁵	1 561	0	0	0	0	0	1 561
Totaal	246 553	3 584	667	8 493	0	528	259 824

(in miljoenen euro)	Tegen geamor- tiseerde kostprijs (AC)	Aangehouden voor handels- doeleinden (HFT)	Gewaardeerd tegen reële waarde (FVO)	Afdekkings- derivaten	Totaal
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2023					
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	15 000	0	0	0	15 000
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					6 136
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	259 269	81	1 359	0	260 708
<i>Zichtdeposito's (incl. deposito's van bijzondere aard en overige)</i>	108 393	0	0	0	108 393
<i>Termijndeposito's</i>	38 685	81	194	0	38 959
<i>Spaarrekeningen</i>	70 810	0	0	0	70 810
<i>Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's</i>	217 887	81	194	0	218 162
<i>Depositocertificaten</i>	15 807	0	6	0	15 813
<i>Kasbons</i>	79	0	0	0	79
<i>Niet-converteerbare obligaties</i>	6 160	0	1 045	0	7 205
<i>Niet-converteerbare achtergestelde schulden</i>	19 336	0	114	0	19 449
Repo's ⁴	5 235	40	0	0	5 275
<i>Met kredietinstellingen & beleggingsondernemingen</i>	3 259	40	0	0	3 298
<i>Met klanten</i>	1 976	0	0	0	1 976
Derivaten	0	5 543	0	398	5 941
Baisseposities	0	1 428	0	0	1 428
<i>In aandelen</i>	0	6	0	0	6
<i>In schuldpapier</i>	0	1 421	0	0	1 421
Overige ⁵	2 532	0	0	0	2 532
Totaal	282 036	7 092	1 359	398	290 885
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022					
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	24 792	0	0	0	24 792
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					5 086
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	252 266	44	1 205	0	253 516
<i>Zichtdeposito's (incl. deposito's van bijzondere aard en overige)</i>	125 587	0	0	0	125 587
<i>Termijndeposito's</i>	22 931	44	73	0	23 048
<i>Spaarrekeningen</i>	76 979	0	0	0	76 979
<i>Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's</i>	225 497	44	73	0	225 614
<i>Depositocertificaten</i>	9 321	0	1	0	9 322
<i>Kasbons</i>	104	0	0	0	104
<i>Niet-converteerbare obligaties</i>	3 846	0	1 006	0	4 852
<i>Niet-converteerbare achtergestelde schulden</i>	13 498	0	126	0	13 624
Repo's ⁴	11 091	7	0	0	11 098
<i>Met kredietinstellingen & beleggingsondernemingen</i>	10 852	7	0	0	10 859
<i>Met klanten</i>	239	0	0	0	239
Derivaten	0	8 106	0	570	8 676
Baisseposities	0	1 007	0	0	1 007
<i>In aandelen</i>	0	5	0	0	5
<i>In schuldpapier</i>	0	1 002	0	0	1 002
Overige ⁵	2 436	0	0	0	2 436
Totaal	290 586	9 164	1 205	570	301 525

¹De boekwaarde benadert het maximale kredietrisico.

²Het bedrag van de reverse repo's is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.

³Financiële activa die niet werden opgenomen bij de leningen en voorschotten aan klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële kredietverlening.

⁴Het bedrag van de repo's is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (ontleende) activa (deels op balans en deels verkregen via reverse repo's).

⁵Financiële verplichtingen die niet werden opgenomen bij de deposito's van klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële depositoverving.

- Niet-converteerbare obligaties: betreft hoofdzakelijk uitgaven van KBC Bank, ČSOB (Tsjechië) en KBC Ifima. Ze worden gewoonlijk geboekt tegen geamortiseerde kostprijs, maar wanneer ze closely related embedded-derivaten bevatten, worden ze geboekt in de categorie Gewaardeerd tegen reële waarde (cf. waarderingsregels).
- De post Leningen en voorschotten aan klanten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs bevat ook leningen waar de rentebetalingen gelinkt zijn aan een ESG-doelstelling van de klant. De contractuele kasstromen van deze kredieten worden geacht uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de hoofdsom te betreffen (SPPI) aangezien de variabiliteit in rentevergoeding ten gevolge van de ESG-component het kredietrisico van het instrument weerspiegelt. Daarnaast bevat deze post ook kredieten verstrekt aan klanten ter financiering van investeringen gelinkt aan ESG-doelstellingen. De post Niet-converteerbare obligaties bevat in 2023 ook twee groene obligatieleningen (green bonds, 500 en 750 miljoen euro) en twee sociale obligatieleningen (social bond, 750 en 750 miljoen euro), geboekt tegen geamortiseerde kostprijs. Deze obligatieleningen dienen om kredieten aan onze klanten te financieren met groene of sociale doelstellingen, maar de kasstromen van deze obligatieleningen zelf zijn niet gelinkt aan ESG-doelstellingen. Meer informatie over ons Green Bond Framework en ons Social Bond Framework vindt u op www.kbc.com. We verwijzen ook naar ons Duurzaamheidsverslag (eveneens op www.kbc.com), onder meer in het deel Our commitment to the environment. Daarin geven we een overzicht van de kenmerken van onze krediet- en obligatieportefeuilles die bijdragen tot de milieudoelstellingen. Het deel Our commitment concerning our social impact gaat dieper in op onze financieringen en adviezen die we geven aan projecten die een positieve maatschappelijke impact creëren.
- Voor meer informatie over belangrijke nieuwe of terugbetaalde schulduitgaven: zie Geconsolideerd kasstroomoverzicht.
- De daling bij de zichtdeposito's en spaarrekeningen heeft deels te maken met de uitvloeit naar de staatsbon in België en naar termijndeposito's.
- Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen: bevat onder meer de financiering uit het TLTRO-programma van de ECB (gedaald van 15,4 miljard euro eind 2022 naar 2,6 miljard euro eind 2023).
- Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel: KBC leent op regelmatige basis effecten uit en/of verkoopt effecten met de verbintenis die op een latere datum terug te kopen (repotransacties). De effecten die uitgeleend of verkocht worden met de verbintenis ze op een latere datum terug te kopen, worden overgedragen aan de tegenpartij, waarbij KBC in ruil cash of andere financiële activa ontvangt. KBC behoudt evenwel de voornaamste risico's en opbrengsten met betrekking tot die effecten en blijft bijgevolg die effecten opnemen in zijn balans. Bovendien wordt er een financiële schuld erkend ten belope van de ontvangen cash.

Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel (boekwaarde, in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties en uitgeleende effecten.	19 064	17 426
<i>Aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	622	960
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	1 172	860
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	17 270	15 606
Gerelateerde financiële schuld	3 213	10 535
<i>Aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	126	689
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	183	609
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	2 904	9 237

- KBC heeft meer overgedragen activa op zijn balans dan repotransacties, omdat de cash-benen van bepaalde repotransacties worden gesaldeerd met reverserepottransacties als ze met dezelfde tegenpartij, in dezelfde valuta en met dezelfde einddatum worden uitgevoerd en er bovendien een wettelijk afdwingbaar recht en intentie bestaat om de transacties af te wikkelen op nettobasis of het financiële actief en financiële passief simultaan te realiseren.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. We rapporteren over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met (onder meer) die kredietverlening en stelden doelstellingen op voor de afbouw van de broeikasgasintensiteit van onze kredieten aan onder meer elektriciteitsproducenten, de vastgoedsector, hypothecaire kredieten en commercieel residentieel vastgoed, de automobielsector en autoleasing (zie Toelichting 6.2), de landbouwsector en cement- en staalproducenten. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op het klimaat en het milieu. De commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd.

Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit

Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt

(in miljoenen euro)	Boekwaarde voor bijzondere waardeverminderingen	Bijzondere waardeverminderingen	Boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen
31-12-2023			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten *	211 824	- 2 473	209 351
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	174 211	- 145	174 066
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	33 509	- 490	33 019
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 691	- 1 749	1 942
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	412	- 88	324
Schuldpapier	47 561	- 9	47 553
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	47 492	- 5	47 487
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	64	- 2	62
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	5	- 2	3
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	5 266	- 1	5 265
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	5 256	- 1	5 254
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	10	0	10
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
31-12-2022			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten *	203 123	- 2 619	200 504
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	162 550	- 110	162 440
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	36 523	- 635	35 887
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 616	- 1 796	1 820
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	434	- 77	357
Schuldpapier	44 504	- 17	44 488
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	44 366	- 5	44 361
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	130	- 4	126
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	8	- 7	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	3 398	- 1	3 397
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	3 381	- 1	3 380
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	17	0	17
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0

(*) De boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen in deze toelichting komt overeen met de som van de lijnen Leningen en voorschotten aan krediet-instellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's, Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's en Reverse repo's in toelichting 4.1. (in de kolom Tegen geamortiseerde kostprijs)

- Boekwaarde (vóór bijzondere waardeverminderingen) van de leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs: toename van 8,7 miljard euro in 2023, voornamelijk door:
 - organische nettogroei van de kredietportefeuille (voornamelijk hypothecaire kredieten en termijnkredieten);
 - toename van de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de reverse repo's aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen.
- Boekwaarde (vóór bijzondere waardeverminderingen) van de leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs in categorie 2: afname van 3,0 miljard euro in 2023, voornamelijk door:
 - de actualisering van de overheveling naar categorie 2 op basis van een collectieve benadering van portefeuilles van leningen van categorie 1 (zie ook Toelichting 3.9) die indirect blootgesteld zijn aan militaire conflicten zoals in Oekraïne en/of kwetsbaar zijn ten opzichte van opkomende risico's (samen 12,0 miljard euro eind 2023 t.o.v. 14,2 miljard euro eind 2022).

Bemerkt ook dat de actualisatie van de overhevelingen op basis van de collectieve benadering van portefeuilles van leningen in categorie 1 naar categorie 2, samen met de organische kredietgroei, resulteerde in een nettostijging met 11,7 miljard euro van de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs in categorie 1.

- Boekwaarde (vóór bijzondere waardeverminderingen) van schuldpapier tegen geamortiseerde kostprijs: toename van 3,1 miljard euro in 2023, bijna volledig in categorie 1.
- Bijzondere waardeverminderingen: afname van 0,1 miljard euro in 2023, door:
 - financiële activa die derecognised zijn.
 - deels gecompenseerd door overige wijzigingen (zie Toelichting 3.9)

De bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022 en 31-12-2023 bevatten voor ex-Raiffeisenbank Bulgaria 106 respectievelijk 99 miljoen euro in leningen en voorschotten aan klanten, en 7 respectievelijk 0 miljoen euro in schuldpapier tegen geamortiseerde kostprijs. De waardering van die waardeverminderingen wijkt deels af van de methodologie toegelicht in de waarderingsregels (met name op het vlak van de gebruikte toekomstgerichte informatie, toegepaste IFRS 9-modellen en gehanteerde criteria ter bepaling van een significante toename van het kredietrisico). Het aligneren van de waarderingsregels bij KBC Bank Bulgaria voor het bepalen van de bijzondere waardeverminderingen maakt deel uit van de verdere integratie van de kredietportefeuille van KBC Bank Bulgaria in 2024. Overige wijzigingen: zie Toelichting 3.9.

- Zie ook de klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? De commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd.
- In 2023 zijn er financiële activa in categorie 2 en 3 met een nettoboekwaarde van 579 miljoen euro die in het verleden onderhevig geweest zijn aan modificaties die niet resulteerden in derecognition. De brutoboekwaarde van financiële activa in categorie 1 die in het verleden onderhevig geweest zijn aan modificaties die niet resulteerden in derecognition bedroeg in 2023 1 001 miljoen euro. In 2022 was dat respectievelijk 471 miljoen euro en 1 088 miljoen euro. Modificatiewinsten/-verliezen worden opgenomen bij de bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.9).
- In 2023 is een brutoboekwaarde van 59 miljoen euro aan financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs afgeschreven, maar nog steeds onderhevig aan enforcementactiviteiten. In 2022 was dat 80 miljoen euro.

Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen op leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs

(in miljoenen euro)	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal
31-12-2023					
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS					
Bijzondere waardeverminderingen: beginsaldo	110	635	1 796	77	2 619
Mutaties met resultaatinvloed ¹	37	- 144	141	11	46
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	- 12	86	41	0	115
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	14	- 125	95	0	- 16
<i>Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)</i>	0	17	- 34	- 1	- 18
Nieuwe financiële activa ²	60	22	7	0	89
Veranderingen in risicoparameters	- 10	- 98	76	15	- 17
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	- 15	- 45	- 58	- 2	- 121
Andere	0	0	14	0	14
Mutaties zonder resultaatinvloed	- 2	- 1	- 187	- 1	- 191
Financiële activa die derecognized zijn	- 2	- 1	- 207	- 1	- 211
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	19	1	20
Bijzondere waardeverminderingen: eindsaldo	145	490	1 749	88	2 473

31-12-2022					
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS					
Bijzondere waardeverminderingen: beginsaldo	104	507	1 848	114	2 572
Mutaties met resultaatinvloed ¹	- 6	96	147	- 8	230
Overdracht van financiële activa					
<i>Categorie 1 (ECL over 12 maanden)</i>	- 22	158	60	0	196
<i>Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)</i>	4	- 83	95	0	16
<i>Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)</i>	0	26	- 54	- 3	- 31
Nieuwe financiële activa ²	40	43	10	0	93
Veranderingen in risicoparameters	- 16	- 23	90	- 5	48
Veranderingen in model of methodologie	- 1	3	0	0	2
Financiële activa die derecognized zijn ³	- 10	- 26	- 59	- 1	- 97
Andere	- 1	- 2	4	0	2
Mutaties zonder resultaatinvloed	12	32	- 199	- 29	- 184
Financiële activa die derecognized zijn	0	- 1	- 296	- 7	- 304
Veranderingen in de consolidatiekring	11	27	64	0	103
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	1	6	33	- 21	18
Bijzondere waardeverminderingen: eindsaldo	110	635	1 796	77	2 619

¹ Recuperaties op al afgeschreven kredieten worden wel verwerkt in de winst-en-verliesrekening bij de 'bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI', maar worden niet in deze tabel opgenomen aangezien ze geen invloed hebben op de waardeverminderingen die in de balans zijn uitgedrukt.

² Bevat ook bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan nieuwe financiële activa ten gevolge van uitoefening van al bestaande verstrekte verbintenissen en financiële garanties buiten balans.

³ Derecognition zonder resultaatinvloed vindt plaats wanneer de aanpassing van de waardevermindering al upfront was doorgevoerd (bijvoorbeeld op het moment van de verkoopovereenkomst (desinvesteringen) of aanpassing van de waardevermindering vóór de afschrijving). Derecognition met resultaatinvloed vindt plaats wanneer de waardevermindering op hetzelfde moment plaatsvindt (bijvoorbeeld in geval van kwijtschelding van schulden).

- De tabel is beperkt tot bijzondere waardeverminderingen voor leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs. De (bewegingen in) bijzondere waardeverminderingen voor schuldpapier aan geamortiseerde kostprijs (van 17 miljoen euro eind 2022 naar 9 miljoen euro eind 2023) en voor schuldpapier gewaardeerd tegen reële waarde via OCI (stabiel op 1 miljoen euro) zijn immers zeer beperkt.
- De wijziging van de waardeverminderingen in 2023 heeft vooral te maken met financiële activa die derecognized zijn en mutaties met resultaatinvloed (zie Toelichting 3.9).

- Het overgrote deel van de trigger voor staging is net zoals vorig jaar gedreven door een collectieve beoordeling door het bestuur en relatieve wijzigingen in de PD (zie de multi-tieraanpak beschreven in Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname in Toelichting 1.2)
- Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties: zie Toelichting 5.7.2.
- Invloed van wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen op de winst-en-verliesrekening: zie Toelichting 3.9.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en *offsetting*

(in miljoenen euro)	31-12-2023			31-12-2022		
	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)
Onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	323 644	141 143	182 501	309 268	132 675	176 593
<i>Waarvan categorie 3 non-performing (AC en FVOCI)</i>	2 259	1 721	538	2 106	1 550	556
Schuldpapier	52 817	56	52 761	47 885	98	47 787
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	183 646	102 889	80 756	179 698	98 726	80 972
Reverse repo's	25 706	25 681	24	20 806	20 751	55
Overige financiële activa	1 196	0	1 196	1 561	0	1 561
Buitenbalansverplichtingen	60 280	12 516	47 764	59 318	13 100	46 218
<i>Onherroepelijke</i>	39 824	7 180	32 645	38 679	6 742	31 937
<i>Herroepelijke</i>	20 456	5 337	15 119	20 639	6 358	14 282
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	8 913	2 418	6 495	9 248	2 210	7 038
Schuldpapier	3 139	0	3 139	1 724	0	1 724
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	836	796	39	638	593	45
<i>Waarvan bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (FVO)</i>	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	33	33	0
Derivaten	4 939	1 622	3 317	6 853	1 585	5 268
Overige financiële activa	0	0	0	0	0	0
Buitenbalansverplichtingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	332 558	143 561	188 996	318 516	134 885	183 631

- Maximaal kredietrisico van een financieel actief is de nettoboekwaarde. Het maximale kredietrisico bevat, naast de bedragen op de balans, ook het niet-opgenomen deel van de verstrekte kredietlijnen, de verstrekte financiële garanties en de andere onherroepelijk verstrekte verbintenissen.
- De belangrijkste soorten ontvangen waarborgen en andere credit enhancements betreffen hypotheekleningen op vastgoed (voornamelijk als waarborg voor hypotheekleningen), uitgeleende effecten (voornamelijk als waarborg voor reverse repo's), ontvangen financiële garanties buiten balans en onderpand van roerende goederen. Hypotheekleningen met een LTV (loan-to-value) groter dan 100% zijn beperkt tot 0,5 miljard euro of 0,6% van de volledige portefeuille hypotheekleningen eind 2023.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.
- Ontvangen waarborgen en credit enhancements worden opgenomen tegen marktwaarde en beperkt tot het uitstaande bedrag van de betreffende leningen.

Financiële instrumenten onderhevig aan netting, afdwingbare netting-raamovereenkomsten en soortgelijke overeenkomsten (in miljoenen euro)	Brutobedrag van erkende financiële instrumenten	Brutobedragen van erkende financiële instrumenten die verrekend worden (netting)	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd op de balans	Bedragen die niet verrekend worden op de balans (netting)			Netto-bedrag
				Financiële instrumenten	Kaswaarborgen	Effectenwaarborgen	
31-12-2023							
FINANCIËLE ACTIVA							
Derivaten	24 101	19 163	4 939	3 168	1 123	6	642
<i>Derivaten, exclusief central clearing houses</i>	4 846	0	4 846	3 168	1 123	6	549
<i>Derivaten met central clearing houses *</i>	19 255	19 163	93	0	0	0	93
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	43 125	17 420	25 706	120	0	25 566	19
<i>Reverse repo's</i>	43 125	17 420	25 706	120	0	25 566	19
<i>Geleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	67 227	36 582	30 645	3 289	1 123	25 572	661
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN							
Derivaten	23 262	17 321	5 941	3 174	819	576	1 373
<i>Derivaten, exclusief central clearing houses</i>	5 835	0	5 835	3 174	819	576	1 267
<i>Derivaten met central clearing houses *</i>	17 427	17 321	106	0	0	0	106
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	22 694	17 420	5 275	120	0	5 112	43
<i>Repo's</i>	22 694	17 420	5 275	120	0	5 112	43
<i>Uitgeleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	45 956	34 740	11 216	3 294	819	5 688	1 416
31-12-2022							
FINANCIËLE ACTIVA							
Derivaten	32 416	25 563	6 853	4 493	1 302	67	991
<i>Derivaten, exclusief central clearing houses</i>	6 637	4	6 633	4 493	1 302	67	771
<i>Derivaten met central clearing houses *</i>	25 779	25 559	220	0	0	0	220
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	28 673	7 835	20 839	0	0	20 830	9
<i>Reverse repo's</i>	28 673	7 835	20 839	0	0	20 830	9
<i>Geleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	61 089	33 397	27 692	4 494	1 302	20 897	999
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN							
Derivaten	31 527	22 850	8 676	4 500	1 116	447	2 613
<i>Derivaten, exclusief central clearing houses</i>	8 394	4	8 390	4 500	1 116	447	2 327
<i>Derivaten met central clearing houses *</i>	23 132	22 846	286	0	0	0	286
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	18 933	7 835	11 098	0	0	11 083	15
<i>Repo's</i>	18 933	7 835	11 098	0	0	11 083	15
<i>Uitgeleende effecten</i>	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	50 459	30 685	19 774	4 501	1 116	11 530	2 628

* Voor de centrale clearing houses verwijst de netting procedure naar netting tussen derivaten en de gerelateerde kaswaarborgen. Het bedrag aan kaswaarborgen met central clearing houses bedraagt 1.842 miljoen euros op het einde van 2023 en 2.712 miljoen euros op einde van 2022.

- De criteria voor *netting* zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financiële actief en het financiële passief simultaan te realiseren. De financiële activa en financiële passiva die op die manier verrekend worden, zijn gerelateerd aan financiële instrumenten die verhandeld werden via (centrale) clearinghuizen.
- Onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans worden in de kolom Financiële instrumenten de bedragen van financiële instrumenten weergegeven die afgesloten worden onder een afdwingbaar nettingraamakkoord of een gelijkaardig akkoord dat niet aan de criteria voldoet zoals gedefinieerd onder IAS 32. Die bedragen refereren aan de situaties waar netting alleen kan worden toegepast in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen. Hetzelfde principe is van toepassing voor financiële instrumenten die gegeven of ontvangen worden als waarborg. Voor waarborgen ontvangen in de vorm van niet-contanten (in de kolom Effectenwaarborgen onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans) wordt in de tabel de marktwaarde weergegeven, en het is die waarde die gebruikt wordt in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen.

Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen

- In overeenstemming met de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit voeren we elk kwartaal een outlier-stresstest uit door zes verschillende scenario's toe te passen op de bankportefeuilles (materiële valuta's). Het worstcasescenario wordt afgezet tegen het tier 1-kapitaal. Voor de bankportefeuille op KBC-groepsniveau bedroeg dat risico -3,91% van het tier 1-kapitaal op 31 december 2023, ruim onder de tier 1-drempel van -15% waar de ECB op toeziet. Zie verder in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- De tabel geeft de veranderingen weer in de economische waarde van het eigen vermogen bij zes verschillende rentescenario's. Om die zes scenario's te testen, combineren we de verschuiving in de rentecurves met veranderingen in de looptijden afhankelijk van het klantengedrag (bv. rentegedreven vervroegde aflossingen) en gebruiken we een run-off balans waarbij vervallende posten niet worden vervangen. De bank analyseert ook het effect van verschillende rentescenario's op zijn nettorente-inkomsten.

Schokscenario's van de toezichhouder (in miljoenen euro, materiële valuta's)*	Veranderingen in de economische waarde van het eigen vermogen, 4KW2023
1 Parallel omhoog	-606
2 Parallel omlaag	126
3 Steepener	-131
4 Flattener	-23
5 Kortetermijnrente omhoog	-142
6 Kortetermijnrente omlaag	72

* Het is niet de verantwoordelijkheid van de erkende commissaris om erop toe te zien dat de onderliggende interne modellen beantwoorden aan de goedkeuringscriteria zoals bepaald in de door de regelgever opgelegde normen.

- De bovengenoemde stresstest omvat het banking book (volledig economisch beeld), met compenserende effecten over de hele balans, terwijl de tabel hieronder focust op bepaalde delen van de balans
- Rekening houdend met 1) de grote voorraad hoogwaardige liquide middelen van KBC (gemiddeld ongeveer 101,5 miljard euro in 2023), die bestaan uit cash en obligaties die in aanmerking komen voor repotransacties op de particuliere markt en bij de centrale banken, 2) het feit dat 56% van de totale klantendeposito's bij KBC wordt gedekt door de depositogarantie en 3) 86% van de totale klantendeposito's afkomstig is van stabielere retail- en kmo-klienten, hoeven de niet-gerealiseerde verliezen op de portefeuille schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs niet te worden gerealiseerd voor liquiditeitsdoeleinden en zijn ze vanuit kapitaalsperspectief dan ook irrelevant.
- Alle interne waarderingsmodellen worden door een onafhankelijke Risk Validation Unit gevalideerd. Bovendien heeft het Directiecomité een Group Valuation Committee (GVC) aangesteld om ervoor te zorgen dat KBC voldoet aan alle wettelijke bepalingen over de waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde. Het GVC bewaakt de consistente implementatie van het KBC Valuation Framework, dat bestaat uit verschillende richtlijnen (waaronder de Group Valuation Policy, de Group Market Value Adjustments Policy en de Group Parameter Review Policy). Het GVC komt minstens tweemaal per kwartaal samen om belangrijke wijzigingen in waarderingsmethoden (inclusief, maar niet beperkt tot, modellen, marktgegevens en inputs) of afwijkingen van Group Policies voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde goed te keuren. Het GVC bestaat uit leden van Finance, Risicobeheer en Middle Office. Om de drie maanden worden er valuation uncertainty measurements uitgevoerd en gerapporteerd aan het GVC. Een speciaal daartoe samengesteld team neemt reële waarden onder de loep die het resultaat zijn van een waarderingsmodel.
- De reële waarde van hypothecaire kredieten en termijnskredieten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen (zie tabel), wordt bepaald door contractuele kasstromen tegen de risicovrije rentevoet te verdisconteren. Die berekening wordt dan gecorrigeerd voor kredietrisico door rekening te houden met marges verkregen op gelijkaardige, maar recent uitgegeven kredieten of door een spread te gebruiken, afgeleid van de spread van genoteerde obligaties. De reële waarde houdt voor de belangrijkste portefeuilles rekening met prepayment risks en cap-opties. De reële waarde van termijndeposito's wordt berekend door de contractuele kasstromen te verdisconteren met de risicovrije rente. De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.
- Naar aanleiding van de eerste toepassing van IFRS 9 op 1 januari 2018 werd voor een totale boekwaarde van 15 060 miljoen euro aan schuldinstrumenten geherclassificeerd van voor verkoop beschikbare financiële activa naar financiële activa aangehouden tegen geamortiseerde kostprijs. Wegens die herclassificatie werd in 2023 voor 35 miljoen euro reëlewaardeverandering vóór belastingen niet geboekt in de herwaarderingsreserves (-566 miljoen euro in 2022). De reële waarde van die geherclassificeerde portefeuille (na terugbetalingen) bedroeg 2 808 miljoen euro eind 2023 (4 668 miljoen euro eind 2022).
- Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs werd veroorzaakt door de forse rentestijging in 2022, deels gecompenseerd door de rentedaling in 2023. Aan de activazijde betreft het een hold-to-collect businessmodel, waardoor tussentijdse reëlewaardeveranderingen minder relevant zijn.

Reële waarde van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen

Financiële activa tegen
geamortiseerde kostprijs

Financiële verplichtingen tegen
geamortiseerde kostprijs

(in miljoenen euro)	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2023				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief rev. repo's	28 135	28 100	–	–
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	181 216	173 839	–	–
Schuldpapier	47 553	45 395	–	–
Overige	1 196	1 196	–	–
Correctie voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico	- 2 402	–	–	–
Totaal	255 697	248 530	–	–
Niveau 1	–	43 115	–	–
Niveau 2	–	31 463	–	–
Niveau 3	–	173 951	–	–
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2023				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	–	–	18 259	18 142
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	–	–	261 245	261 340
Overige	–	–	2 532	2 518
Totaal	–	–	282 036	282 000
Niveau 1	–	–	–	119
Niveau 2	–	–	–	100 943
Niveau 3	–	–	–	180 938
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen inclusief rev. repo's	24 257	24 210	–	–
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	176 247	162 847	–	–
Schuldpapier	44 488	40 200	–	–
Overige	1 561	1 561	–	–
Correctie voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico	- 4 335	–	–	–
Totaal	242 218	228 818	–	–
Niveau 1	–	37 954	–	–
Niveau 2	–	29 491	–	–
Niveau 3	–	161 374	–	–
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	–	–	35 644	35 207
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	–	–	252 506	251 803
Overige	–	–	2 436	2 436
Totaal	–	–	290 586	289 447
Niveau 1	–	–	–	47
Niveau 2	–	–	–	125 632
Niveau 3	–	–	–	163 768

Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshierarchie

(in miljoenen euro)	31-12-2023				31-12-2022			
Waarderingshiërarchie	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden	13	0	845	858	12	13	642	667
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	13	0	13
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	836	836	0	0	625	625
Aandelen	0	0	10	10	0	0	13	13
Schuldpapier	13	0	0	13	12	0	4	16
<i>Waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Aangehouden voor handelsdoeleinden	2 975	4 657	711	8 343	1 891	5 869	733	8 493
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	33	0	33
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	563	0	2	565	426	0	0	427
Schuldpapier	2 409	716	1	3 126	1 461	243	4	1 708
<i>Waarvan overheidsobligaties</i>	2 356	601	0	2 957	1 428	222	0	1 650
Derivaten	3	3 942	708	4 652	3	5 593	729	6 325
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in w&v	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Tegen reële waarde via OCI	5 051	178	251	5 479	3 130	204	250	3 584
Aandelen	12	1	202	215	17	1	170	187
Schuldpapier	5 039	177	49	5 265	3 113	203	81	3 397
<i>Waarvan overheidsobligaties</i>	4 750	105	0	4 854	2 862	76	33	2 970
Afdekkingsderivaten	0	287	0	287	0	528	0	528
Derivaten	0	287	0	287	0	528	0	528
Totaal	8 039	5 122	1 807	14 968	5 033	6 613	1 625	13 272
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 429	4 624	1 039	7 092	885	7 154	1 125	9 164
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	40	0	40	0	7	0	7
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	81	0	81	0	44	0	44
Derivaten	2	4 503	1 039	5 543	2	6 979	1 125	8 106
Baisseposities	1 428	0	0	1 428	884	123	0	1 007
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in w&v	0	202	1 157	1 359	0	74	1 131	1 205
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	202	1 157	1 359	0	74	1 131	1 205
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Afdekkingsderivaten	0	303	95	398	0	471	98	570
Derivaten	0	303	95	398	0	471	98	570
Totaal	1 429	5 129	2 291	8 848	885	7 699	2 355	10 939

- De waarderingshiërarchie verdeelt de waarderings technieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop die gebaseerd zijn, op basis van prioriteit, in drie niveaus.
 - De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, als er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsnoteringen moeten worden gebruikt om het financiële actief of passief tegen reële waarde te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (pricing service) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn eenvoudig en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan actuele en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. De reële waarde is dan gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactiepreisen. Er wordt geen waarderings techniek (model) gebruikt.
 - Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de rapporterende entiteit de reële waarde met behulp van een waarderings techniek (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van waarneembare parameters moet worden gemaximaliseerd. Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd. Ze weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde in overweging zouden nemen op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderings technieken op basis van waarneembare parameters zijn onder andere: verdiscontering van toekomstige kasstromen, vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument.
 - Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd. Ze zijn gebaseerd op de assumpties die marktpartijen volgens de rapporterende entiteit zouden gebruiken bij de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (proxy) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.
- Als de parameters die worden gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen, in verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de betreffende parameters die een belangrijke invloed hebben op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op waarneembare parameters, waarbij belangrijke aanpassingen van die waarde nodig zijn op basis van niet-waarneembare parameters, dan valt die waarderingsmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.
- De waarderingshiërarchie en de classificatie in die waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel. Hoewel de meerderheid van een bepaald type financiële instrumenten geklasseerd wordt op het in de tabel vermelde niveau, kan een klein deel van die instrumenten geklasseerd zijn op een ander niveau.
- Bij overdrachten tussen verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie hanteert KBC het principe dat die plaatsvinden aan het einde van de rapporteringsperiode. Voor meer details over overdrachten tussen de verschillende niveaus: zie Toelichtingen 4.6. en 4.7.

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontantcontracten, beursgenoteerde financiële futures, beursgenoteerde opties, beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerde fondsen (ETF), liquide overheidsobligaties, andere liquide obligaties, liquide asset backed securities op actieve markten	Mark-to-market (gepubliceerde prijsnoteringen op een actieve markt), voor obligaties: BVAL of data vendor.
Niveau 2	Plain vanilla / liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), valutaswaps, valutatermijncontracten, rentetermijncontracten (FRA), inflatieswaps, dividendswaps en -futures, reverse floaters, opties op obligatiefutures, opties op rentefutures, overnight index swaps, FX reset	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, valutaswaps en (CC)IRS)
		Caps en floors, renteopties, Europese aandelenopties, Europese en Amerikaanse valutaopties, forward start-opties, digitale valutaopties, FX strips van eenvoudige opties, Europese swaptions, European cancelable IRS	Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters (bv. volatiliteit)
	Lineaire financiële verplichtingen (zonder optionele kenmerken) – cashinstrumenten	Deposito's, eenvoudige kasstromen, transacties in het kader van repo's	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, valutaswaps en (CC)IRS)
	Halfliquide obligaties/ABS	Halfliquide obligaties / asset backed securities	BVAL, prijscontrole a.d.h.v. alternatieve observeerbare marktgegevens, of via vergelijkbare spreadmethode
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC Ifima (passiva)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van observeerbare parameters
	Lineaire financiële activa (cashinstrumenten)	Leningen, thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, valutaswaps en (CC)IRS)
Niveau 3	Exotische derivaten	Target profit forwards, flexible forwards, Amerikaanse en Aziatische aandelenopties, Bermudan swaptions, digitale renteopties, quanto-renteopties, digitale aandelenopties, composite aandelenopties, barrieropties op aandelen, quanto-digital FX options, FX Asian options, FX European barrier options, FX simple digital barrier options, FX touch rebate, inflatieopties, Bermudan cancelable IRS, constant maturity swaps (CMS), CMS spread swaps, CMS spread options, CMS interest rate caps/floors, (callable) range accruals, autocallable options, lookback options, commodity swaps en forwards	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters (bv. correlatie)
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling	Collateralised debt obligations (notes)	Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de European Private Equity & Venture Capital Association
	Illiquide obligaties / ABS	Illiquide (hypotheek)obligaties / Asset backed securities die indicatief worden geprijsd door één prijsleverancier op een niet-actieve markt	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), geen prijscontrole mogelijk door gebrek aan beschikbare/betrouwbare alternatieve marktgegevens
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC (KBC Ifima), hypotheekobligaties op het actief van ČSOB	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters (indicatieve prijsstelling door derden voor de derivaten)
	Gestructureerde leningen	Door de overheid gereguleerde leningen met ingebouwde hefboomrente en exotische vervroegde aflossingsmogelijkheden (K&H)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters.

Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2

Overdrachten: in 2023 herklasseerde KBC voor 42 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2 en voor 217 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. In 2022 was dit respectievelijk 1 miljoen euro en 76 miljoen euro. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.

Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3

- Belangrijke bewegingen m.b.t. financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2023:
 - Activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 210 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe transacties en wijzigingen in marktparameters, deels gecompenseerd door instrumenten die de eindvervaldag bereikten.
 - Activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI: de reële waarde van schuldinstrumenten daalde met 32 miljoen euro, voornamelijk door instrumenten die de eindvervaldag bereikten en de verkoop van bestaande posities. De reële waarde van eigenvermogensinstrumenten steeg met 32 miljoen euro, vooral door aankopen.
 - Activa aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 22 miljoen euro, voornamelijk door de verkoop van bestaande posities, slechts deels gecompenseerd door nieuwe aankopen en wijzigingen in marktparameters.
 - Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 86 miljoen euro, voornamelijk door de verkoop van bestaande posities en wijzigingen in marktparameters, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe transacties.
 - Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten steeg met 26 miljoen euro, voornamelijk door aankopen en wijzigingen in marktparameters, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door transacties die de vervaldag bereikten en verkoop van bestaande posities.
- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2022:
 - Activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 65 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe transacties, deels gecompenseerd door wijzigingen in marktparameters en instrumenten die de eindvervaldag bereikten.
 - Activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI: de reële waarde van schuldinstrumenten daalde met 20 miljoen euro, voornamelijk door instrumenten die de vervaldag bereikten en wijzigingen in marktparameters.
 - Activa aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 232 miljoen euro, voornamelijk door verkopen van bestaande posities en wijzigingen in marktparameters, slechts deels gecompenseerd door nieuwe aankopen en overdrachten naar niveau 3.
 - Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 232 miljoen euro, voornamelijk door verkopen van bestaande posities en wijzigingen in marktparameters, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe aankopen en overdrachten naar niveau 3).
 - Verplichtingen met betrekking tot afdeckingsderivaten: de reële waarde van derivaten daalde met 84 miljoen euro door wijzigingen in marktparameters.
 - Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 120 miljoen euro, voornamelijk door transacties die de vervaldatum hebben bereikt en de verkoop van bestaande posities, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe transacties.
- Sommige activa van niveau 3 zijn geassocieerd of economisch gehedged door identieke verplichtingen van niveau 3, waardoor de blootstelling van KBC aan niet-observeerbare parameters lager is dan uit de brutocijfers zou kunnen blijken. Een substantieel deel van de instrumenten van niveau 3 wordt bovendien gewaardeerd aan de hand van prijsstelling door derden, waarbij KBC niet zelf de mogelijke niet-observeerbare parameters ontwikkelt. De belangrijkste niet-observeerbare parameters die KBC hanteert met betrekking tot de waardering van exotische derivaten, betreffen: mean reversion parameter bij Bermudan swaptions, aandelen-cross-correlations en volatiliteiten voor bepaalde aandelenopties, interestvoetcorrelaties voor CMS spread options, en de financieringskosten die gebruikt worden voor het bepalen van forwardprijzen van aandelen als onderdeel van de waardering van bepaalde aandenderivaten. De verandering in reële waarde als gevolg van een wijziging in deze parameters naar redelijke mogelijke alternatieve assumpties (reasonably possible alternatives) is niet significant.

Toelichting 4.8: Derivaten

- Qua volume van de gecontracteerde bedragen zijn van de derivaten ongeveer 75% derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en ongeveer 25% afdekkingsderivaten.
- Het grootste deel van de derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden is effectief opgenomen in het trading book, maar wordt voor een groot deel economisch afgedekt (beperkte open posities) door andere derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden (bijvoorbeeld derivatentransacties geïnitieerd door commerciële klanten die economisch worden afgedekt) of door balansposities (bijvoorbeeld valutaposities), hetgeen leidt tot grote volumes nominale bedragen maar netto resultaatneutrale herwaarderingen.
- Een beperkt deel van de derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden zijn ALM-derivaten die opgenomen zijn in het banking book en worden gebruikt om het economische risico af te dekken, maar daarop wordt geen hedge accounting toegepast. Op de meeste ALM-rentecontracten wordt hedge accounting toegepast. Slechts een beperkt deel van de ALM-derivaten voor vreemde valuta is gekoppeld aan hedge accounting.

Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

(in miljoenen euro)	31-12-2023				31-12-2022			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen *		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen *	
	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht
Totaal	4 652	5 543	601 382	593 928	6 325	8 106	569 228	569 829
Rentecontracten	1 847	2 286	406 137	397 084	2 681	3 737	381 154	379 139
<i>Waarvan renteswaps en futures</i>	1 710	2 202	396 431	391 097	2 467	3 600	370 028	372 678
<i>Waarvan opties</i>	137	83	9 706	5 987	214	136	11 127	6 462
Valutacontracten	2 325	2 487	180 523	182 804	3 173	3 629	174 922	177 978
<i>Waarvan valuta- en renteswaps, termijnwisselverrichtingen en futures</i>	2 252	2 416	176 792	176 914	3 088	3 517	172 012	172 498
<i>Waarvan opties</i>	72	72	3 730	5 890	85	112	2 909	5 480
Aandelencontracten	471	761	14 381	13 698	452	720	12 812	12 372
<i>Waarvan aandelenswaps</i>	385	393	11 314	11 031	414	410	10 553	10 394
<i>Waarvan opties</i>	85	368	3 067	2 667	37	311	2 259	1 977
Kredietcontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan credit default swaps</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondstoffen- en andere contracten	10	9	342	342	20	20	340	340

* In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten

31-12-2023												
(in miljoenen euro)												
Hedging strategie	Gecontracteerde bedragen ¹				Afdekkingsinstrument		Type	Afgedeekt instrument			Invloed op eigen vermogen	
	Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen	Boekwaarde	Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²		Boekwaarde	Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI	
							Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde				
Microhedgde-reëlewaardeafdekkingen												
Renteswaps	30 664	30 664	89	112	284	Aangehouden schuldpapier aan AC	6 421	- 301	377			
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	601	75	3			
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	2 440	13	94			
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	20 803	- 547	- 759			
						Deposito's aan AC	0	0	0			
Totaal	30 664	30 664	89	112	284	Totaal			- 285		- 1	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille												
Renteswaps	143 932	143 932	93	123	- 995	Aangehouden schuldpapier aan AC	937	- 7	115			
Valuta- en renteopties	1 618	0	70	0	- 27	Leningen en voorschotten aan AC	125 541	- 2 473	1 841			
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	85	3	9			
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0			
						Deposito's aan AC	15 938	- 507	- 936			
Totaal	145 550	143 932	163	123	- 1 022	Totaal			1 029		7	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)												
Renteswaps	19 603	19 603	15	127	398							
Valuta- en renteswaps	1 142	1 168	1	18	- 14							
Totaal	20 746	20 772	17	146	385	Totaal			- 393		- 9	- 611
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit												
Totaal ³	2 579	2 570	19	460	77	Totaal			- 77		0	91

¹ In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

² Ineffectiviteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

³ Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

31-12-2022

(in miljoenen euro)						Afdedekt instrument			Invloed op eigen vermogen		
Gecontracteerde bedragen ¹						Afdedekt instrument					
Afdedekingsinstrument						Afdedekt instrument					
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode						Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode			Niet-effectief deel opgenomen in resultaat		
Type						Type			Effectief deel opgenomen in OCI		
Hedging strategie						Hedging strategie					
Gecontracteerde bedragen ¹		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode		Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	
Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen			Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde				
Microhedging-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps	21 811	21 811	171	102	- 646	Aangehouden schuld papier aan AC	4 007	- 684	- 323		
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	683	70	- 310		
						Aangehouden schuld papier aan FVOCI	976	- 82	- 119		
						Uitgegeven schuld papier aan AC	14 154	- 1 306	1 403		
						Deposito's aan AC	0	0	0		
Totaal	21 811	21 811	171	102	- 646	Totaal			651	5	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps	123 930	123 930	209	261	3 172	Aangehouden schuld papier aan AC	359	- 122	- 123		
Valuta- en renteopties	1 762	0	101	0	82	Leningen en voorschotten aan AC	104 980	- 4 207	- 3 769		
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	23	- 6	- 6		
						Uitgegeven schuld papier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	14 574	- 1 432	644		
Totaal	125 692	123 930	310	261	3 254	Totaal			- 3 254	0	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps	20 073	20 073	47	115	177						
Valuta- en renteswaps	1 165	1 220	0	31	- 11						
Totaal	21 238	21 293	47	146	165	Totaal			- 168	- 3	- 1 045
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal ³	1 755	1 807	0	505	18	Totaal			- 18	0	20

¹ In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

² Inefficiviteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

³ Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

- De Treasury-departementen van de verschillende entiteiten beheren het renterisico. Om de negatieve impact van renteschommelingen te vermijden, worden de looptijden van activa en passiva op de balans aangepast door middel van interest rate swaps en andere derivaten.
- Wat de verhouding tussen risicobeheer en boekhoudkundige vertaling ervan betreft, krijgt het economische beheer voorrang en worden de risico's afgedekt volgens het algemene ALM-kader. Pas daarna wordt gezocht naar de mogelijkheden om de eventuele boekhoudkundige mismatch die daardoor ontstaat, te beperken door een van de bovengenoemde indekkingstechnieken.
- De resterende afdekkingsreserves van kasstroomafdekkingen van eventuele afdekkingsrelaties waarvoor hedge accounting niet langer wordt toegepast, bedragen -322 miljoen euro. Het geaccumuleerde bedrag van reëlewaardeafdekkingsveranderingen dat nog resteert in de balans voor alle afgedekte instrumenten die niet meer worden aangepast voor het afdekken van winsten en verliezen, bedraagt -82 miljoen euro. Deze aanpassingen worden geamortiseerd naar winst of verlies.
- Het verschil tussen de balanspost Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico en de gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde naar aanleiding van reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille zoals opgenomen in Toelichting 4.8.2, wordt verklaard door gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde met betrekking tot stopgezette reëlewaardeafdekkingstransacties die niet worden opgenomen in Toelichting 4.8.2, maar wel op de balans.
- De gecumuleerde reëlewaarde-aanpassingen van de afgedekte activa betrokken bij reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille werden minder negatief in 2023 door de algemene rentedaling. Ook de balanspost Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt voor renterisico, aan de passiefzijde van de balans, werd minder negatief om dezelfde reden.
- Zie ook de paragraaf over hedge accounting in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? en Toelichting 3.3.

<u>Verwachte kasstromen van kasstroomafdekkingsderivaten per tijdsblok (in miljoenen euro)</u>	<u>Instroom</u>	<u>Uitstroom</u>
Maximaal 3 maanden	34	- 79
Meer dan 3 maanden en maximaal 6 maanden	52	- 103
Meer dan 6 maanden en maximaal 1 jaar	115	- 213
Meer dan 1 jaar en maximaal 2 jaar	202	- 401
Meer dan 2 jaar en maximaal 5 jaar	335	- 625
Meer dan 5 jaar	536	- 671

5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans

Toelichting 5.1: Overige activa

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Totaal	1 101	960
Over te dragen kosten en toe te rekenen opbrengsten	499	484
Overige	602	476

Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	134	124
Actuele belastingverplichtingen	86	132
UITGESTELDE BELASTINGEN	613	898
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	869	1 122
Personeelsbeloningen	78	74
Fiscaal overgedragen verliezen	97	174
Materiële en immateriële vaste activa	55	54
Voorziening voor risico's en kosten	18	48
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	203	217
Financiële instrumenten tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen	90	97
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	261	374
Overige	68	84
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	257	225
Personeelsbeloningen	57	62
Fiscaal overgedragen verliezen	0	0
Materiële en immateriële vaste activa	40	35
Voorziening voor risico's en kosten	0	0
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3	3
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen	74	89
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	33	10
Overige	49	25
Netto opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	678	944
Uitgestelde belastingverplichtingen	66	47
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	117	151

- Uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn op basis van realistische financiële projecties waardoor die aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt in de nabije toekomst (beperkt tot een periode van 8 à 10 jaar).
- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst. De meeste fiscale verliezen en fiscaal verrekenbare tegoeden zijn overdraagbaar gedurende twintig jaar of meer.
- De netto wijziging van de uitgestelde belastingen (-285 miljoen euro in 2023) is als volgt verdeeld:
 - Wijziging van de uitgestelde belastingvorderingen (-253 miljoen euro), voornamelijk te maken met:
 - Netto afname van uitgestelde belastingvorderingen door wijzigingen in de herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto investeringen in buitenlandse entiteiten (-113 miljoen euro), voor het grootste gedeelte rechtstreeks geboekt in OCI;
 - Afname van uitgestelde belastingvorderingen via resultaat (-161 miljoen euro), voornamelijk benutting en afboekingen van fiscaal overgedragen verliezen en provisies voor risico's en kosten, verder versterkt door afname via resultaat bij bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten en financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingen.
 - Wijziging van de uitgestelde belastingverplichtingen (+32 miljoen euro), voornamelijk door:
 - Toename van uitgestelde belastingverplichtingen door wijzigingen in de herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto investeringen in buitenlandse entiteiten (+23 miljoen euro)
 - Toename van uitgestelde belastingverplichtingen voor materiële en immateriële vaste activa (+5 miljoen euro) en overige toenames.
- De uitgestelde belastingvorderingen zoals opgenomen in de balans bevinden zich grotendeels bij KBC Bank en ČSOB in Tsjechië.
- Contingent assets m.b.t. liquidatie Ierland: zie Toelichting 3.11.

Toelichting 5.3: Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Totaal	31	33
Overzicht van investeringen inclusief goodwill		
IGLUU s.r.o.	3	3
Isabel NV	15	12
Payconiq International SA	-	7
Bancontact Payconiq Company NV	7	7
Batopin NV	3	1
Overige	2	3
Goodwill op geassocieerde ondernemingen en joint ventures		
Brutobedrag	0	0
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen	0	0
Indeling naar type		
Niet-beursgenoteerd	31	33
Beursgenoteerd	0	0
Reële waarde van investeringen in beursgenoteerde geass. ondernemingen en joint ventures	0	0

- Geassocieerde ondernemingen: ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen. Joint ventures zijn ondernemingen waarbij KBC gezamenlijke controle uitoefent.
- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen en joint ventures: is opgenomen in het nominale bedrag van Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures in de balans. We voeren een waardeverminderingstoets uit en boeken indien vereist de nodige bijzondere waardeverminderingen op goodwill (zie tabel).

Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

(in miljoenen euro)				31-12-2023	31-12-2022
Materiële vaste activa				3 065	2 829
Vastgoedbeleggingen				257	351
Huurinkomsten				37	37
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die huurinkomsten hebben gegenereerd				11	12
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die geen huurinkomsten hebben gegenereerd				1	1
MUTATIETABEL	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	Totaal materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
2023					
Beginsaldo	1 276	80	1 474	2 829	351
Aanschaffingen	95	34	820	949	3
Vervreemdingen	- 24	0	- 241	- 265	- 74
Afschrijvingen	- 111	- 36	- 21	- 168	- 12
Overige mutaties	- 22	1	- 259	- 280	- 11
Eindsaldo	1 214	79	1 772	3 065	257
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>1 482</i>	<i>220</i>	<i>876</i>	<i>2 579</i>	<i>174</i>
Reële waarde 31-12-2023					410
2022					
Beginsaldo	1 385	62	1 440	2 887	315
Aanschaffingen	33	43	466	543	71
Vervreemdingen	- 29	- 1	- 204	- 234	- 11
Afschrijvingen	- 112	- 31	- 20	- 163	- 14
Overige mutaties	- 1	6	- 209	- 203	- 9
Eindsaldo	1 276	80	1 474	2 829	351
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>1 471</i>	<i>204</i>	<i>844</i>	<i>2 519</i>	<i>245</i>
Reële waarde 31-12-2022					512

- Jaarlijkse afschrijvingspercentages: hoofdzakelijk 3% voor gebouwen (inclusief vastgoedbeleggingen), 33% voor IT-apparatuur, tussen 5% en 33% voor overige uitrusting. Op terreinen wordt geen afschrijving toegepast.
- Er bestaan beperkte verplichtingen (ongeveer 0,4 miljard euro) voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan geen belangrijke beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.
- De meeste vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen specialisten in die materie. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde en eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen. Daarbij houden we rekening met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).
- Eigen specialisten waarderen jaarlijks een aantal andere vastgoedbeleggingen en baseren zich daarbij op de actuele jaarhuur per gebouw en de verwachte ontwikkeling ervan, en op een geïndividualiseerde kapitalisatievoet per gebouw.
- De impact van de zware overstromingen en de andere bijzondere weersomstandigheden in 2023 en 2022 op de (waardeverminderingen op) materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen (in casu ons kantorennetwerk) was niet wezenlijk. Voor informatie met betrekking tot klimaat- en andere ESG-risico's: zie het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- De impact van onze eigen activiteiten als bank op het milieu is, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening, zeer beperkt. Het betreft dan voornamelijk onze gebouwen en voertuigen (woon-werkverkeer). Niettemin berekenen we ook onze directe eigen broeikasgasimpact en hanteren daarvoor ook bepaalde doelstellingen. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op het klimaat en het milieu. De commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa

(in miljoenen euro)	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2023					
Beginsaldo	1 326	514	66	9	1 916
Aanschaffingen	0	187	29	6	222
Vervreemdingen	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	- 75	- 26	- 2	- 102
Overige mutaties	- 106	- 33	- 9	- 1	- 148
Eindsaldo	1 220	594	60	12	1 886
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	193	419	375	22	1 010
2022					
Beginsaldo	894	410	88	5	1 396
Aanschaffingen	438	174	25	1	639
Vervreemdingen	0	0	- 1	- 1	- 1
Afschrijvingen	0	- 60	- 39	- 1	- 100
Overige mutaties	- 6	- 10	- 7	5	- 18
Eindsaldo	1 326	514	66	9	1 916
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	84	307	364	31	786

- Goodwill: omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring en betaald bij de overname van activiteiten. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans.
- Goodwill: omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring en betaald bij de overname van activiteiten. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans.
- Goodwill met betrekking tot recente overnames: zie Toelichting 6.6.
- Waardeverminderingstoets: we voerden die waardeverminderingstoets uit om na te gaan of er waardeverminderingen op goodwill moesten worden geboekt (zie tabel en Toelichting 3.9). We voeren de waardeverminderingstoets minstens jaarlijks uit. Bovendien voeren we op kwartaalbasis een high level assessment uit om na te gaan of er een indicatie voor waardevermindering bestaat. In die toets beschouwen we elke entiteit als een aparte kasstroom genererende eenheid (KGE). De entiteiten op zich hebben een specifiek risicoprofiel en binnen de entiteiten zelf komen in veel mindere mate verschillende profielen voor.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36: nemen we in het resultaat op als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag bepalen we als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de DCF-methode (DCF staat voor Discounted Cash Flow)) en de reële waarde (via multi-pele analyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
- De voornaamste groepsmaatschappijen waarop de goodwill betrekking heeft, vindt u in de tabel. Ze werden allemaal gewaardeerd op basis van de DCF-methode. Bij de DCF-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij gaan we uit van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen (enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst, anderzijds om de restwaarde van het bedrijf na die expliciete voorspellingsperiode). Die langetermijnprognoses zijn het resultaat van een combinatie van een beoordeling van de vroegere en huidige prestaties, en externe informatiebronnen inzake toekomstige ontwikkelingen in de respectieve markten en de globale macro-economische omgeving. Waar in de onderliggende financiële prognoses rekening gehouden wordt met elementen van en producten/projecten inzake duurzaamheid, heeft dat bijgevolg ook een invloed op de waardering. De uiteindelijke groeivoet bepalen we op basis van het langetermijngemiddelde van de groei van de markt. De huidige waarde van die toekomstige kasstromen berekenen we door een samengestelde discontovoet toe te passen. We bepalen de samengestelde discontovoet aan de hand van de CAPM-theorie (Capital Asset Pricing Model) en gebruiken daarbij een landenspecifieke risicovrije rente, samen met een marktrisicopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke bèta). Binnen KBC hebben we een specifiek DCF-model ontwikkeld. Hierbij beschouwen we als vrije kasstromen de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten voor het minimumkapitaal.

Uitstaande goodwill (in miljoenen euro)	Discontovoeten over de expliciete periode van kasstroomprognose heen			
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
K&H Bank	181	173	15,2% - 13,7%	17,3% - 13,3%
CSOB Bank (Tsjechië)	287	293	13,0% - 12,8%	13,9% - 12,8%
ČSOB Stavební spořitelna	66	176	13,0% - 12,8%	13,2% - 12,8%
UBB	546	544	13,3% - 12,5%	12,5% - 12,2%
KBC Asset Management NV	114	114	12,0% - 12,3%	9,9% - 9,9%
KBC Commercial Finance	21	21	12,0% - 12,0%	9,9% - 9,9%
Rest	5	5	–	–
Totaal	1 220	1 326	–	–

- De periode waarop de kasstroombudgetten en prognoses betrekking hebben, is in de meeste gevallen 10 jaar. We gebruiken die langere periode vanwege de huidige sterke groei in de Centraal- en Oost-Europese landen waarbij de verwachting is dat op langere termijn de groeivoet evolueert naar een meer gematigd niveau.
- Het gebruikte groeipercentage voor de extrapolatie van de kasstroomprognoses na die periode is gelijk aan de verwachte langetermijngroei van het bruto binnenlands product. Dat laatste is afhankelijk van het land en bedroeg in 2023 tussen 3,2% en 4,7% (2022: ook tussen 3,2% en 4,7%).
- We voerden geen gevoeligheidsanalyse uit voor die entiteiten waarvoor het overschot van de realiseerbare waarde op de boekwaarde zo aanzienlijk is dat geen redelijke verandering in de hoofdparameters ertoe zou leiden dat de realiseerbare waarde gelijk is aan of kleiner wordt dan de boekwaarde. In de tabel vindt u voor de andere entiteiten een indicatie van de impact van redelijke veranderingen in hoofdparameters op bijzondere waardeverminderingen op goodwill.

Sensitiviteit inzake redelijke veranderingen (in miljoenen euro)*	1,0% verhoging in discontovoet	1,0% verhoging in beoogde solvabiliteitsratio	5%daling in jaarlijkse nettowinst
United Bulgarian Bank	-164	-109	-98
ČSOB Stavební spořitelna	-9	-9	-12

* De impact van de veranderingen worden ceteris paribus berekend.

Toelichting 5.6: Verzekeringen - balans

Niet van toepassing bij KBC Bank, wel bij KBC Groep en KBC Verzekeringen.

Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten

Toelichting 5.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
Totale voorzieningen voor risico's en kosten	180	416
Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	91	114
Voorzieningen voor andere risico's en kosten	89	303
<i>Voorzieningen voor herstructurering</i>	37	92
<i>Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen</i>	37	192
<i>Overige</i>	16	19

Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	Onderhevig aan 12 maanden ECL	Onderhevig aan 12 maanden ECL	Onderhevig aan Lifetime ECL - non- performing	Totaal
31-12-2023				
Voorzieningen op 01-01-2023	19	35	60	114
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
<i>Categorie 1 (12 maanden ECL)</i>	- 2	3	1	2
<i>Categorie 2 (lifetime ECL)</i>	1	- 13	9	- 3
<i>Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)</i>	0	1	- 2	- 2
Nieuwe financiële activa	10	4	2	16
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	- 3	- 6	- 12	- 21
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ¹	- 3	- 3	- 3	- 9
Andere	0	0	2	2
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	1	0	1
Andere	0	0	- 7	- 7
Voorzieningen op 31-12-2023	22	20	49	91
31-12-2022				
Voorzieningen op 01-01-2022	19	21	91	130
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
<i>Categorie 1 (12 maanden ECL)</i>	- 6	10	6	10
<i>Categorie 2 (lifetime ECL)</i>	0	- 5	7	2
<i>Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)</i>	0	6	- 2	4
Nieuwe financiële activa	8	4	0	12
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	- 1	1	- 45	- 45
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ¹	- 1	- 1	- 1	- 3
Andere	0	- 5	0	- 5
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	1	2	3	6
Andere	0	1	1	2
Voorzieningen op 31-12-2022	19	35	60	114

¹Derecognition zonder resultaatinvloed vindt plaats wanneer de aanpassing van de waardevermindering al upfront was doorgevoerd (bijvoorbeeld op het moment van de verkoopovereenkomst (desinvesteringen) of aanpassing van de waardevermindering vóór de afschrijving). Derecognition met resultaatinvloed vindt plaats wanneer de waardevermindering op hetzelfde moment plaatsvindt (bijvoorbeeld in geval van kwijtschelding van schulden).

- Zie ook Toelichting 6.1

Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten

(in miljoenen euro)	Voorzieningen voor herstructurering	Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	Overige	Totaal
2023				
Beginsaldo	92	192	19	303
Mutaties met resultaatimpact				
<i>Bedragen aangelegd</i>	11	10	4	25
<i>Bedragen gebruikt</i>	- 65	- 163	- 5	- 233
<i>Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid</i>	- 1	- 3	- 1	- 5
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	0	1	0	1
Eindsaldo	37	37	16	89
2022				
Beginsaldo	87	44	17	147
Mutaties met resultaatimpact				
<i>Bedragen aangelegd</i>	13	163	9	185
<i>Bedragen gebruikt</i>	- 7	- 11	- 6	- 25
<i>Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid</i>	0	- 5	- 1	- 6
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	1	1	2
Andere	0	1	- 1	0
Eindsaldo	92	192	19	303

- Voor het grootste deel van de aangelegde voorzieningen kunnen we redelijkerwijs niet inschatten wanneer ze zullen worden gebruikt.
- Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen in 2022: zie Toelichting 3.5.
- Overige voorzieningen: omvatten specifieke voorzieningen voor verschillende risico's.
- Informatie met betrekking tot de belangrijkste hangende rechtsgeschillen: vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep waarden we overeenkomstig de IFRS-regels naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk). Voor de dossiers met risico-inschatting 'waarschijnlijk verlies' leggen we voorzieningen aan (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering maar als 'mogelijk' wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting 'mogelijk verlies'), leggen we geen voorzieningen aan, maar geven we een toelichting in de jaarrekening als ze een beduidende invloed zouden kunnen hebben op de balans (d.w.z. als de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 50 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting 'onwaarschijnlijk verlies'), ongeacht hun grootteorde, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. De belangrijkste dossiers sommen we hierna op. We houden de informatie beperkt om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.
 - Mogelijk verlies: op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna 'trustee' genoemd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor de terugvordering van ongeveer 110 miljoen USD (claw-back) ten gevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is slechts één van een hele reeks vorderingen van de curator tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de 'gezamenlijke verdedigingsgroep' genoemd). Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven' (safe harbor) van de faillissementswet en regels voor 'goede trouw'-verdediging (good defenses), alsmede op basis van prudentiële beperkingen op de bevoegdheden van Amerikaanse rechtbanken in internationale zaken, op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 heeft de curator zijn intentie kenbaar gemaakt om de oorspronkelijke vordering te wijzigen, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196 miljoen USD. Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan, waarbij de vordering van de trustee werd afgewezen. De trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie (Court of Appeals for the Second Circuit) heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift (certiorari petition) werd op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hooggerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan wordt de zaak ten gronde behandeld door de faillissementsrechtbank. Op 30 augustus 2021 heeft de beroepsinstantie (Court of Appeals for the Second Circuit) in twee andere beroepsprocedures van andere verweerders de bewijslast omgekeerd van een aanvankelijke bewijslast voor de trustee om het ontbreken van goede trouw van de verweerder adequaat aan te tonen, naar een bewijslast voor de verweerder om zijn goede trouw te bewijzen. Op 1 augustus 2022 heeft de faillissementsrechtbank een beschikking uitgevaardigd met betrekking tot de regeling van de

procedure. In dit kader heeft de trustee op 5 augustus 2022 zijn klacht gewijzigd door zijn vordering te verminderen tot 86 miljoen USD in hoofdsom. KBC heeft op 18 november 2022 een verzoek tot afwijzing van de gewijzigde klacht ingediend wegens gebrek aan specifieke bevoegdheid van de Amerikaanse rechtbank. Op 26 april 2023 heeft de rechtbank deze bevoegdheidsexceptie verworpen en vervolgens een plan voor de voortgang van de procedure opgesteld, dat voorziet in een periode voor het feitenonderzoek tot 22 september 2025. Sedertdien hebben beide partijen al een eerste feitelijke documentatie vrijgegeven. De volgende stap is de selectie van bepaalde personen die in de reeds uitgevoerde bekendmakingen worden genoemd en die waarschijnlijk door één of beide partijen zullen worden gehoord in de procedure. Hoewel de bewijslast is verzwaard, gelooft KBC nog steeds dat het goede en geloofwaardige verweermiddelen heeft, waaronder het aantonen van zijn goede trouw. De procedure kan nog enkele jaren duren.

Toelichting 5.8: Overige verplichtingen

<u>(in miljoenen euro)</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Totaal	1 678	1 579
Indeling naar type		
Werknemerspensioenverplichtingen of andere lange termijn personeelsvoordelen	86	84
Toe te rekenen kosten en over te dragen opbrengsten	339	311
Loon en sociale lasten	378	380
Leaseverplichtingen	61	66
Overige	815	737

- Meer informatie over pensioenverplichtingen: zie Toelichting 5.9 (noteer dat het in Toelichting 5.8 opgenomen bedrag van werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen een ruimere scope heeft dan de in Toelichting 5.9 opgenomen bedragen).

Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN		
Aansluiting van brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen (begin van het jaar)	1 848	2 413
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	68	92
Rentekosten	75	19
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	- 3	- 8
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	101	- 578
Ervaringsaanpassingen	- 36	16
Pensioenkosten toegerekend aan verstreken dienstjaren	0	0
Betaalde uitkeringen	- 115	- 94
Andere	0	- 13
Brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen op jaareinde	1 938	1 848
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen (begin van het jaar)	1 879	2 233
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	144	- 363
<i>Verwachte rente-inkomsten op de planactiva, berekend op basis van de marktrentevoeten van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit</i>	78	18
Bijdragen van de werkgever	65	67
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	20	19
Betaalde uitkeringen	- 115	- 94
Andere	5	16
Reële waarde van fondsbeleggingen op jaareinde	1 998	1 879
<i>Waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep</i>	0	0
<i>Waarvan vastgoed in eigendom van KBC</i>	1	1
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen	60	31
Restitutierecht	0	0
Begrenzing van het financieringsplafond	- 51	- 12
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	9	19
Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief		
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten (begin van het jaar)	19	- 217
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 45	- 75
Niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 34	244
Bijdragen van de werkgever	65	67
Andere	5	- 1
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten op jaareinde	9	19
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 45	- 75
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	- 68	- 92
Rentekosten	4	- 1
Bijdragen van de bij het plan aangesloten werknemers	20	19
Andere	0	0
Wijzigingen van de niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 34	244
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in demografische veronderstellingen	3	8
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in financiële veronderstellingen	- 101	578
Actuariële resultaten op fondsbeleggingen	65	- 381
Ervaringsaanpassingen	36	- 16
Aanpassingen aan begrenzingen van het financieringsplafond	1	25
Overige	- 39	31
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		
Kosten voor toegezegdebijdrageregelingen	- 18	- 20

- De actieve pensioenopbouw voor de Belgische personeelsleden van KBC Bank, KBC Verzekeringen en het grootste deel van hun Belgische dochterondernemingen verloopt uitsluitend via het KBC-Pensioenfonds. De pensioenopbouw gefinancierd met werkgeverstoelagen gebeurde tot en met 2018 voornamelijk via een vasteprestatieplan (toegezegdpensioenregeling), waarbij de pensioenprestatie wordt berekend op basis van het loon voorafgaand aan de pensionering, de periode van aansluiting en een formule in schijven met progressieve percentages. Sinds 1 januari 2014 is er een toegezegdebijdrageplan voor alle nieuwe indiensttredingen en werknemers die overgestapt zijn, waarbij op basis van het maandloon voor de lopende maand een bijdrage wordt gestort. Bij pensionering worden de gestorte bijdragen vermeerderd met het (gewaarborgde) rendement uitbetaald. Beide types pensioenplannen worden beheerd door het KBC-Pensioenfonds, dat voor de beleggingsstrategie een beroep doet op KBC Asset Management. Bijkomend zijn er een aantal kleinere stopgezette groepsverzekeringen uit het verleden die verder gefinancierd worden en beheerd worden door het KBC-Pensioenfonds. Op 1 januari 2019 werd een nieuw toegezegdebijdragenplan geïntroduceerd ter vervanging van het toegezegdebijdragenplan van 2014, waarbij ook alle werknemers eenmalig de mogelijkheid hadden om over te stappen van het vasteprestatieplan naar het nieuwe toegezegdebijdrageplan. Op 31 december 2023 waren er 52% actief aangesloten werknemers in de toegezegdpensioenregeling en 48% in het toegezegdebijdrageplan (op 31 december 2022 was dat 55% en 45%).
- In de bepaling van de brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen wordt rekening gehouden met de verwachte wettelijke pensioenleeftijd van iedere werknemer en een verwachte looninflatie op basis van een inflatiecurve afgeleid uit de marktwaarde van inflatiegerelateerde obligaties. Tijdens 2023 werden de marktgegevens integraal overgenomen zonder uitvlakkingen van de percentages en werd de looptijd van de marktgegevens uitgebreid van 22 jaar tot 30 jaar.
- Vanaf 1 januari 2020 zijn de verzekeringsrisico's voor overlijden en invaliditeit volledig herverzekerd via een extern herverzekeringprogramma.
- Pensioenfonds KBC gelooft in een evenwichtige ESG-aanpak die het mogelijk maakt om de broeikasgasintensiteit te verbeteren, maar ook andere milieuthema's zoals biodiversiteit en sociale en governance-gerelateerde zaken in rekening brengt. Wat het beheer van de activa betreft, was het aandeel van verantwoorde beleggingen eind december ongeveer 89%. Het KBC-Pensioenfonds streeft ook naar een klimaatneutrale investeringsportefeuille tegen 2050. Zo bedroeg eind september 2023 de broeikasgasintensiteit van de aandelenportefeuille ongeveer 40% van de MSCI World AC-benchmark, van de bedrijfsobligatieportefeuille ongeveer 36% van de Iboxx Euro Corporates-benchmark en van de overheidsobligatieportefeuille ongeveer 121% van de JPM EMU Government Bond-benchmark. Dat is een daling t.o.v. 2019 van respectievelijk 56%, 40% en 25%.
- Door de hogere gemiddelde interestvoeten liggen de pensioenreserves van de aangeslotenen veelal hoger dan de bruto verplichtingen die berekend worden als de huidige waarde van de minimaal gegarandeerde pensioenkapitalen van het toegezegdebijdragenplan. Vanaf 2023 werd het netto-actief daarom verlaagd met verschil tussen de aldus berekende bruto verplichtingen en de hogere minimaal gegarandeerde reserves en/of de pensioenreserves berekend aan de toegekende fondsreturn. Het verschil per einde 2023 bedraagt 22 miljoen euro en wordt toegevoegd aan de aan de rubriek 'Aanpassingen aan begrenzingen van het financieringsplafond' waardoor het netto-actief met dit bedrag wordt verminderd. Doordat het jaar voordien de pensioenverplichting van het toegezegdebijdragenplan nog als het maximum tussen de huidige bruto-verplichting en de minimaal gegarandeerde reserves werd uitgedrukt, is er nu een hogere interestgevoeligheid.
- In het tweede kwartaal van 2023 werd het model aangepast door de disconteringscurve van een externe leverancier te vervangen door een KBC-curve die gebaseerd is op Bloomberg-gegevens van koersen van bedrijfsobligaties met een AA-rating. Als dezelfde methode was gebruikt geweest om de curve aan het begin van het jaar te bepalen, zou de pensioenverplichting 25 miljoen euro lager zijn geweest.
- Er bestaan geen belangrijke toegezegdpensioenregelingen in de andere kernlanden van de groep.

Bijkomende informatie pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)

	2023	2022	2021	2020	2019
Ontwikkeling belangrijkste elementen uit hoofdtabel					
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	1 938	1 848	2 413	2 452	2 319
Reële waarde van fondsbeleggingen	1 998	1 879	2 233	1 965	1 947
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	9	19	- 217	- 486	- 408
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van planactiva en brutoverplichtingen					
Invloed op planactiva	0	0	0	0	0
Invloed op brutoverplichtingen *	98	- 586	- 25	182	182

* Uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen. Plus bij een positieve invloed, min bij een negatieve invloed, betreft de in het bovenstaande deel vermelde pensioenregelingen samen.

Bijkomende informatie over pensioenverplichtingen:
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN

KBC-Pensioenfonds

Samenstelling op 31-12-2023	
Aandelen	31%
Obligaties	55%
Vastgoed	13%
Liquiditeiten	1%
<i>Waarvan illiquide activa</i>	17%
Samenstelling op 31-12-2022	
Aandelen	37%
Obligaties	46%
Vastgoed	14%
Liquiditeiten	3%
<i>waarvan illiquide activa</i>	18%
Verwachte bijdragen in 2024 (in miljoenen euro)	33
Wetgevend kader	Pensioenplannen zijn opgenomen in de cao's en worden omgezet in een pensioen-reglement. Jaarlijkse rapportering van de financieringsniveaus aan de controleautoriteiten (FSMA/NBB). In geval van onderfinanciering rapportering aan controleautoriteiten.
Risico's voor KBC	Investeringsrisico en inflatierisico
Asset liability-beleid	De hedgingportefeuille dekt renterisico en inflatierisico af d.m.v. renteswaps. De returnportefeuille beoogt extra opbrengst te genereren.
Planwijzigingen	Een nieuwe versie van het Toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever werd geïntroduceerd op 1 januari 2019. Alle werknemers die aangesloten waren in het Vasteprestatieplan hadden eenmalig de mogelijkheid om naar dat plan over te stappen.
Inperkingen en afwijkingen	Niet van toepassing.
Verdisconteringsmethode	Vertrekpunt zijn de noteringen van diverse tijdstippen van bedrijfsobligaties met AA-rating. De verkregen yield-curve wordt omgevormd tot een zero coupon-curve.
Voornaamste actuariële veronderstellingen	
Gemiddelde verdisconteringsvoet	3,20%
Verwachte salarisstijging	2,75%
Verwachte inflatie	2,42%
Verwachte stijging van de pensioenen	-
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen	10 jaar
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen	
Stijging brutoverplichting op 31-12-2023 als gevolg van:	
1% daling in de verdisconteringsvoet	11,83%
1% stijging in de verwachte inflatie	9,17%
1% hoger dan verwachte salarisstijging boven op inflatie	12,18%
Stijging van de levensverwachting met 1 jaar	-
De invloed van de volgende veronderstellingen werd niet berekend:	Impact van dalende sterftcijfers: het pensioenfonds betaalt altijd een kapitaal uit, langlevensrisico is verwaarloosbaar. Impact van personeelsverloop: de sensitiviteit van de wijzigingen in het personeelsverloop blijft gering.

Bijkomende informatie over pensioenverplichtingen:
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN

KBC-Pensioenfonds

Verwachte bijdragen in 2024 (in miljoenen euro)	27
Wetgevend kader	Volgens de Belgische Wet op Aanvullende pensioenen (WAP) moet de werkgever een minimumrendement van 1,75% garanderen op werknemers- en werkgeversbijdragen.
Risico's voor KBC	Investeringsrisico
Waardering	De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd rekening houdend met de verworven reserve op rapporteringsdatum, met een projectie van deze reserves tot de verwachte pensioenleeftijd tegen de wettelijk gegarandeerde interestvoet, en met verdiscontering van de resulterende verplichting. KBC heeft twee types toegezegdebijdrageregelingen: één gefinancierd door werknemersbijdragen en één gefinancierd door werkgeversbijdragen. De waardering van de pensioenverplichtingen van het Toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever, houdt rekening met de toekomstige bijdragen. Voor de waardering van het werknemers-Toegezegdebijdragenplan wordt dit niet gedaan omdat de verplichting van de werkgever voor dat plan alleen betrekking heeft op de minimumgarantie-rentevoet.
Verdisconteringsmethodologie	Vertrekpunt zijn de noteringen van diverse tijdstippen van bedrijfsobligaties met AA-rating. De verkregen yield-curve wordt omgevormd tot een zero coupon-curve.
Voornaamste actuariële veronderstellingen	
Gemiddelde verdisconteringsvoet	3,31%
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen	16 jaar
Invoel van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen Stijging brutoverplichting op 31-12-2023 als gevolg van: 1% daling in de verdisconteringsvoet	19%

Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten

In aantal	31-12-2023	31-12-2022
Gewone aandelen	995 371 469	995 371 469
<i>Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduikering</i>	995 371 469	995 371 469
<i>Waarvan eigen aandelen</i>	0	0
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	9,78	9,78
Aantal uitgegeven maar niet-volgestorte aandelen	0	0

- Gewone aandelen: betreft gewone aandelen zonder nominale waarde. Ze dragen stemrecht en elk aandeel vertegenwoordigt één stem. Er zijn geen winstbewijzen of aandelen zonder stemrecht uitgegeven.
- Op 31 december 2022 waren er 995 371 469 gewone aandelen in circulatie, volledig direct in bezit van KBC Groep NV.
- Additional tier 1 (AT1)-instrumenten (deze effecten zijn geïnclassificeerd als eigenvermogensinstrumenten onder IAS 32 en de coupon wordt behandeld als dividend):
 - In april 2018 plaatste KBC Groep AT 1-effecten voor 1 miljard euro en onderschreef voor hetzelfde bedrag een AT 1-effect bij KBC Bank (perpetueel met een eerste call op 7 jaar; met tijdelijke afschrijving bij een common equity ratio van 5,125%; initiële coupon van 4,45% p.a. halfjaarlijks te betalen).
 - In februari 2019 plaatste KBC Groep AT 1-effecten voor 500 miljoen euro en onderschreef voor hetzelfde bedrag een AT 1-effect bij KBC Bank (perpetueel met een eerste call op 5 jaar; tijdelijke afschrijving bij een common equity ratio van 5,125%; initiële coupon van 4,95% per jaar halfjaarlijks te betalen). KBC Groep heeft aan ECB toelating gevraagd om dit instrument te callen in maart 2024 op basis van CRR Art. 78 punt 1(a). Overeenkomstig de EBA Q&A 2023_6791 van 15-09-2023 wordt het instrument gediskwalificeerd als tier 1-kapitaal in de solvabiliteitsberekeningen zodra het vervangende instrument is uitgegeven (deze plaatsing is gebeurd begin september; zie hieronder). De call gebeurde op 5 maart 2024.
 - In september 2023 plaatste KBC Groep AT1-effecten voor 750 miljoen euro en onderschreef voor hetzelfde bedrag een AT 1-effect bij KBC Bank (perpetueel met een eerste call op 5 jaar; tijdelijke afschrijving bij een common equity ratio van 5,125%; initiële coupon van 8,40% per jaar halfjaarlijks te betalen).

Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)

KBC Bank Ierland (in miljoenen euro)	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA		
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	-	8 049
<i>Afbetalingskredieten</i>	-	18
<i>Hypotheekleningen</i>	-	7 938
<i>Termijnkredieten</i>	-	84
<i>Voorschotten in rekening-courant</i>	-	10
VERPLICHTINGEN		
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	-	1 929
<i>Zichtdeposito's</i>	-	303
<i>Termijndeposito's</i>	-	494
<i>Spaarrekeningen</i>	-	1 132
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	-	91
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>	-	35

- In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland dat het een juridisch bindende overeenkomst had gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Zie verder in Toelichting 6.6. Die verkopen zorgden voor een verschuiving naar de posten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten. In februari 2023 werd deze verkoop gefinaliseerd.
- Maximaal kredietrisico: het maximale kredietrisico verbonden aan Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten bedroeg eind 2022 8,0 miljard euro, waarvan 7,9 miljard euro ontvangen waarborgen en andere credit enhancements.

6.0 Andere toelichtingen

Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	31-12-2023			31-12-2022		
	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure
Niet-opgenomen deel van verstrekte kredietlijnen						
Categorie 1	41 569	20	41 549	39 158	17	39 141
Categorie 2	6 683	14	6 670	8 077	26	8 051
Categorie 3 – non-performing	79	5	73	51	13	38
Totaal	48 331	39	48 292	47 286	56	47 230
<i>Waarvan onherroepelijke kredietlijnen</i>	27 859	23	27 836	26 618	27	26 591
Verstrekte financiële garanties						
Categorie 1	7 863	2	7 861	7 602	2	7 600
Categorie 2	2 952	6	2 947	3 139	8	3 131
Categorie 3 – non-performing	133	44	90	119	44	76
Totaal	10 948	51	10 897	10 861	54	10 807
Andere versterkte verbintenissen						
Totaal	1 092	1	1 091	1 284	4	1 280
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans						
Totaal	60 371	91	60 280	59 432	114	59 318

- Reële waarde van financiële garanties: gebaseerd op de beschikbare marktwaarde.
- De boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven bedroeg 50 612 miljoen euro voor verplichtingen en 4 329 miljoen euro voor eventuele verplichtingen (2022: 59 062 miljoen euro en 5 291 miljoen euro). Eind 2023 waren ongeveer 18,9 miljard euro woningkredieten en cashcollecties ingeschreven in het register van de dekkingswaarden van het bijzondere vermogen van het *covered bond*-programma (eind 2022: 16,6 miljard euro).
- Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar – zie tabel) bestaat de verplichting die terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen. Waarborgen die kunnen worden opgeëist als kredieten, worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement verkoopt de curator de waarborgen. In de andere gevallen regelt de bank zelf de uitwinning of neemt ze de waarborgen in eigendom. Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen). Meer informatie vindt u in Toelichting 4.3.
- De waarborgen verworven door uitwinning bedroegen 3 miljoen euro in 2023 (4 miljoen euro in 2022).

Aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) (in miljoenen euro)	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of doorverpande waarborgen	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
Financiële activa	46 421	30 852	5 267	7 792
Aandelen	21	16	2	2
Schuldpapier	46 165	30 601	5 265	7 790
Leningen en voorschotten	235	234	0	0
Liquiditeiten	0	0	0	0
Andere activa	0	0	0	0

- KBC heeft zich in de periode 2016-2022 verbonden tot onherroepelijke betalingsverplichtingen ten bedrage van 90 miljoen euro aan het Single Resolution Fund (SRF), die volledig gedekt worden door kaswaarborgen. In lijn met de praktijk in de sector worden die verplichtingen als volgt verwerkt: (°) het bedrag van de kaswaarborg wordt erkend als een financieel actief en (°) de hypothetische uitoefening van een call door het fonds in geval van een resolutie wordt gerapporteerd als een voorwaardelijke verplichting. De erkenning van de kaswaarborg als een financieel actief is gebaseerd op de veronderstelling dat, in elk scenario, de waarborg dient te worden teruggestort aan de bank en dat er interest wordt ontvangen op het uitstaande

bedrag. In een recente gerechtelijke uitspraak werd echter beslist dat in een scenario waarin een bank zijn banklicentie verliest, die niet het recht heeft om de kaswaarborg terug te eisen. KBC wacht de uitkomst van het beroep in deze zaak af vooraleer de mogelijke gevolgen voor de boekhoudkundige verwerking in acht te nemen. De 90 miljoen euro worden afgetrokken in de berekening van het common equity-kapitaal.

Toelichting 6.2: Leasing

<i>(in miljoenen euro)</i>	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen voor financiële leasing		
Bruto-investering in financiële leasing, vordering	7 824	6 836
<i>Tot 1 jaar</i>	1 925	1 378
<i>Meer dan 1 jaar tot 5 jaar</i>	4 551	4 069
<i>Meer dan 5 jaar</i>	1 349	1 389
Niet-verdiende toekomstige financieringsinkomsten met betrekking tot financiële leasing	627	468
Netto-investering in financiële leasing	7 198	6 368
<i>Tot 1 jaar</i>	1 766	1 226
<i>Meer dan 1 jaar tot 5 jaar</i>	4 178	3 842
<i>Meer dan 5 jaar</i>	1 254	1 300
<i>Waarvan niet-gegarandeerde restwaarden voor de leasinggever</i>	41	36
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen voor oninbare leasingvorderingen	31	35
Voorwaardelijke huurinkomsten opgenomen in de winst-en-verliesrekening	110	111
Vorderingen voor operationele leasing		
Toekomstige minimaal te ontvangen leasingbetalingen uit niet-opzegbare leasing	698	517
Voorwaardelijke huurinkomsten opgenomen in de winst-en-verliesrekening	1	0

- KBC treedt slechts in beperkte mate op als leasingnemer in operationele en financiële leasing.
- Financiële leasing: KBC biedt financiëleleasingproducten aan, gaande van leasing van uitrusting en voertuigen tot vastgoedleasing. Financiële leasing wordt in België over het algemeen door het kantorennetwerk van de KBC-groep aangeboden. Ook in Centraal-Europa wordt dat model steeds belangrijker.
- Operationele leasing betreft hoofdzakelijk fullserviceverhuur van auto's. Die service bieden we aan zowel via het kantorennetwerk van KBC Bank en CBC Banque als via een intern verkoopteam. Ook in Centraal-Europa ontwikkelen we de fullserviceverhuur verder. Door het verhoogde belang van leasing van hybride en volledig elektrische auto's wordt de transitie naar groene mobiliteit ondersteund. Ook het segment van (elektrische) bedrijfsfietsen groeit verder.
- We rapporteren over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met (onder meer) die kredietverlening en leasing en stelden in dat kader ook doelstellingen op voor de afbouw van de broeikasgasintensiteit van onze financiële en operationele autoleasing. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op het klimaat en het milieu. De commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen, exclusief key management (in miljoenen euro)	2023						2022					
	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal
Activa	4	337	100	27	0	468	2	762	18	33	0	814
Leningen en voorschotten	4	220	81	0	0	305	2	635	0	0	0	637
Aandelen (inclusief investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures)	0	66	18	27	0	112	0	65	18	33	0	116
Overige	0	51	0	0	0	51	0	61	0	0	0	61
Verplichtingen	20 663	1 180	80	0	677	22 601	15 068	883	74	0	593	16 618
Deposito's	20 615	908	23	0	674	22 220	15 021	759	10	0	590	16 381
Andere financiële verplichtingen	0	168	0	0	0	168	0	0	0	0	0	0
Overige	48	104	58	0	3	212	47	124	63	0	3	237
Winst-en-verliesrekening	- 1 488	- 74	- 3	0	- 3	- 1 568	- 997	- 44	- 2	0	- 4	- 1 047
Nettorente-inkomsten	- 446	- 122	1	0	0	- 567	- 134	- 109	1	0	0	- 243
<i>Rente-inkomsten</i>	1	139	2	0	0	143	3	0	2	0	0	5
<i>Rentelasten</i>	- 447	- 261	- 1	0	0	- 709	- 137	- 110	- 1	0	0	- 248
Dividendinkomsten	0	2	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1
Nettoprovisie-inkomsten	1	31	0	0	2	34	0	72	0	0	2	74
<i>Provisie-inkomsten</i>	1	146	0	0	2	149	0	184	0	0	2	186
<i>Provisielasten</i>	0	- 115	0	0	0	- 115	0	- 112	0	0	0	- 112
Overige netto-inkomsten	0	- 20	- 1	0	0	- 22	0	- 30	- 1	0	0	- 31
Totaal exploitatiekosten zonder bankheffingen	- 1 042	35	- 2	0	- 6	- 1 015	- 863	23	- 2	0	- 7	- 849
Niet opgenomen deel van kredietlijnen, financiële garanties en andere verbintenissen												
Gegeven door de groep	0	168	1	0	150	320	0	177	0	0	50	227
Ontvangen door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

**Transacties met key management (leden Raad van Bestuur en Directiecomité)
(in miljoenen euro) ***

	2023	2022
Totaal *	2	1
Indeling naar type bezoldiging		
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	2	1
Vergoedingen na uitdiensttreding	0	0
<i>Toegezegdpensioenregelingen</i>	0	0
<i>Toegezegdebijdragerregelingen</i>	0	0
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	0	0
Vergoedingen bij uitdiensttreding	0	0
Betalingen in aandelen	0	0
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	0	0
Toegestaan	0	0
Uitgeoefend	0	0
Verandering van samenstelling	0	0
Aan het einde van het jaar	0	0
Voorschotten en leningen toegestaan aan key management en partners	0	1

* Bedragen van de bezoldiging van het key management of de partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van op die grond aan gewezen key management toegekende rustpensioenen.

- Dochtermaatschappijen en entiteiten van de KBC-groep in de eerste tabel: omvat transacties met de niet-geconsolideerde dochtermaatschappijen (transacties met geconsolideerde dochtermaatschappijen zijn reeds geëlimineerd in de geconsolideerde financiële staten) en transacties met andere entiteiten van de KBC-groep (voornamelijk KBC Verzekeringen).
- Overige in de eerste tabel: omvat onder andere KBC Ancora, Cera en MRBB.
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.
- Key management zijn de leden van de Raad van Bestuur en het Directiecomité van KBC Bank NV.
- Er staan geen belangrijke waardeverminderingen uit ten opzichte van verbonden partijen.

Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris

Bezoldigingen van de commissaris (PwC; in euro)	2023	2022
KBC Bank en dochtervennootschappen		
Standaardcontroleopdrachten	6 447 795	5 981 378
Overige diensten	479 637	499 142
Andere controleopdrachten	478 287	496 917
Belastingadviesopdrachten	0	0
Andere opdrachten buiten revisoraatsopdrachten	1 351	2 225
KBC Bank alleen		
Standaardcontroleopdrachten	2 442 215	2 080 214
Overige diensten	84 124	118 235

Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

KBC Bank: belangrijkste vennootschappen opgenomen in de consolidatie, 31-12-2023

Naam	Zetel	Vennootschapsnummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)	Divisie*	Activiteit
KBC Bank NV	Brussel – BE	0462.920.226	100,00	BEL/GRP	kredietinstelling
CBC BANQUE SA	Namen – BE	0403.211.380	100,00	BEL	kredietinstelling
Československá Obchodná Banka a.s.	Bratislava – SK	--	100,00	IMA	kredietinstelling
Československá Obchodní Banka a.s.	Praag – CZ	--	100,00	CZR	kredietinstelling
KBC Asset Management NV	Brussel – BE	0469.444.267	100,00	BEL	vermogensbeheer
KBC Autolease NV	Leuven – BE	0422.562.385	100,00	BEL	leasing
KBC Commercial Finance NV	Brussel – BE	0403.278.488	100,00	BEL	factoring
KBC Ifima SA	Luxemburg – LU	--	100,00	GRP	financiering
KBC Securities NV	Brussel – BE	0437.060.521	100,00	BEL	beursmakelaar
K&H Bank Zrt.	Budapest – HU	--	100,00	IMA	kredietinstelling
Loan Invest NV	Brussel – BE	0889.054.884	100,00	BEL	effectiseringsvehikel
United Bulgarian Bank AD	Sofia – BG	--	99,96	IMA	kredietinstelling

* BE: divisie België; CZ: divisie Tsjechië; IM: divisie Internationale Markten; GC: Groepscenter.

- U vindt in de tabel de belangrijkste groepsmaatschappijen. Een volledig overzicht van alle (in de consolidatie opgenomen en van de consolidatie uitgesloten) groepsmaatschappijen vindt u op www.kbc.com > Over ons > Onze structuur.
- We passen de methode van integrale consolidatie toe voor alle (belangrijke) entiteiten, inclusief structured entities (SPV's), waarover de consoliderende vennootschap, direct of indirect, een exclusieve zeggenschap uitoefent. Om te beoordelen of structured entities al dan niet moeten worden geconsolideerd, hanteren we de principes zoals uiteengezet in IFRS 10. Bovendien hanteren we drempels voor opname in de consolidatie.
- Toelichting in verband met belangen in andere entiteiten (IFRS 12):
 - Belangrijke beoordelingen en veronderstellingen:
 - Over het algemeen worden de fondsen die KBC beheert, niet opgenomen in de consolidatiekring, omdat ze niet beantwoorden aan de drie criteria van controle (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de mogelijkheid om die zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden).
 - De gemeenschappelijke entiteiten (joint entities) waarvan KBC geen 50% van het aandelenkapitaal in handen heeft, worden geclassificeerd als joint ventures, omdat KBC Bank de gezamenlijke controle over die entiteiten heeft op basis van aandeelhoudersovereenkomsten. Op basis van de statuten en/of aandeelhoudersovereenkomsten is het stemrecht in (en dus de controle over) de joint venture gelijkmatig verdeeld over de verschillende aandeelhouders en kunnen beslissingen enkel genomen worden met unanimititeit.
 - Belangen in dochtermaatschappijen:
 - Voor de overgrote meerderheid van de entiteiten zijn de stemrechten wezenlijk gelijk aan de eigendomsrechten.
 - In de gezamenlijke kapitaalbeslissing (joint capital decision) werden bepaalde Pijler 2-niveaus vastgelegd. Daardoor moeten bepaalde minimale kapitaalratio's gerespecteerd worden en gelden er beperkingen voor de repatriëring van kapitaal en de uitkering van dividenden.
 - Met betrekking tot Loan Invest NV is KBC blootgesteld aan kredietverliezen op de hypotheekportefeuille. Daarvoor worden waardeverminderingen geboekt als dat nodig is.
 - Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten:
 - KBC Bank NV treedt op als arranger en dealer voor Medium Term Note-programma's ter waarde van 40 miljard euro, uitgegeven door 19 niet-geconsolideerde speciaal daartoe opgerichte gestructureerde entiteiten. Die entiteiten werden tussen 2006 en 2016 overeenkomstig de Ierse vennootschapswet (Irish Companies Act 2014) opgericht als een Ierse naamloze vennootschap (public limited company) of een Ierse besloten vennootschap (private limited company). Hun hoofdactiviteit is het bijeenbrengen van geld door notes uit te geven om financiële activa aan te kopen (zoals effecten, obligaties, deposito's, enz.) en gerelateerde derivaten- en andere contracten aan te gaan (zoals aandelengebonden swaps, rentegebonden swaps, total return swaps, repotransacties, enz.). Ze bieden beleggingsmogelijkheden aan klanten door te zorgen voor schaalvoordelen, een spreiding van het kredietrisico en een grote granulariteit. Elke structured entity heeft een prospectus dat is goedgekeurd door de Ierse centrale bank en kan worden geraadpleegd op www.kbc.be/prospectus/spv. De gestructureerde entiteiten zijn evenwel niet geconsolideerd omdat ze niet voldoen aan de drie criteria voor consolidatie (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de mogelijkheid om die zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden). Op 31 december 2023 bedroeg het beheerde vermogen van die entiteiten 5,4 miljard euro.
 - Sponsored niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten worden gedefinieerd als gestructureerde entiteiten waarbij KBC Bank of een van zijn dochterondernemingen optreedt als arranger van het emissieprogramma, maar waarbij de

beslissingsbevoegdheid van de gestructureerde entiteiten niet bij KBC Bank of een van zijn dochterondernemingen ligt en die dus niet geconsolideerd zijn.

- Op 31 december 2023 had KBC Bank de volgende inkomsten uit de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten: beheersvergoeding: 13,4 miljoen euro, *accounting fee*: 1 miljoen euro
- Er waren eind 2023 geen groepsvennootschappen actief in de winningsindustrie. Bijgevolg werd geen geconsolideerd verslag van betalingen aan overheden opgesteld (cf. art 3:8 § 1 WVV).

Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

- 2022: overname Bulgaarse activiteiten van Raiffeisen Bank International (KBC Bank Bulgaria)
 - In juli 2022 finaliseerden we het akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van 100% van de aandelen van Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD, voor 1 009 miljoen euro in cash, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. De transactie omvat ook de dochterondernemingen Raiffeisen Leasing Bulgaria, Raiffeisen Asset Management (Bulgaria), Raiffeisen Insurance Broker en Raiffeisen Service. De naam van Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD werd veranderd in KBC Bank Bulgaria EAD (ook de dochterondernemingen kregen een nieuwe naam). De bank had een marktaandeel in Bulgarije van naar schatting 8% wat betreft activa, een netwerk van 122 bankkantoren, ruwweg 2 500 medewerkers en 600 000 klanten.
 - Aangezien de transactie al gefinaliseerd was op 31-12-2022 werd ze opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers van 31-12-2022. De resultaten van KBC Bank Bulgaria werden vanaf het derde kwartaal 2022 volledig geconsolideerd in de winst-en-verliesrekening. De impact in de tweede jaarhelft van 2022 bedroeg: +108 miljoen euro totale opbrengsten (voornamelijk 70 miljoen euro nettorente-inkomsten en 36 miljoen euro nettoprovisie-inkomsten), -51 miljoen euro exploitatiekosten, -5 miljoen euro bijzondere waardeverminderingen en +47 miljoen euro resultaat na belastingen.
 - KBC heeft goodwill erkend voor een bedrag van 436 miljoen euro in de geconsolideerde jaarrekening, rekening houdend met beperkte aanpassingen aan de reële waarde. Dat wordt verantwoord door de kwaliteit van de overgenomen entiteit die tot uiting komt in de kwalitatieve kredietportefeuille en de winstgevendheid (op basis van de resultaten van de voorbije jaren en het businessplan voor de komende jaren). Daardoor kan KBC zijn klantenbasis uitbreiden en dus profiteren van schaalvoordelen (via aanzienlijke kostensynergieën met betrekking tot het kantorennetwerk en het hoofdkantoor in Bulgarije en inkomstesynergieën onder meer door de toegenomen verkoop van verzekeringsproducten van DZI) en een grotere visibiliteit. De overname biedt KBC een kans om zijn surpluskapitaal in te zetten in een waardeverhogende transactie in een markt die de groep goed kent. Goodwill is niet fiscaal aftrekbaar.
 - De transactie had een invloed van -0,9 procentpunt op de common equity ratio van KBC Groep in het derde kwartaal van 2022.
 - In april 2023 fuseerde KBC Bank Bulgaria met United Bulgarian Bank (UBB).
- Verkoop van de Ierse activiteiten (2022 en 2023)
 - Eind augustus 2021 bereikte KBC Bank Ireland een akkoord over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van ruwweg 1,1 miljard euro in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. De deal werd begin februari 2022 gefinaliseerd. Pepper Finance Corporation (Ireland) DAC zal de kredieten beheren als wettelijke houder van de eigendomstitel. Pepper staat onder toezicht van de Ierse centrale bank.
 - In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland ook dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Daarnaast verwerft Bank of Ireland Group ook een kleine portefeuille van non-performing hypotheekleningen (en kredietkaartsaldi). De transactie werd op 3 februari 2023 gefinaliseerd. De overname, voor een oorspronkelijk totaalbedrag van ongeveer 6,5 miljard euro, omvat ca. 7,6 miljard euro performing hypotheekleningen, ca. 0,1 miljard euro voornamelijk performing commerciële en consumentenkredieten, ca. 0,1 miljard euro non-performing hypotheekleningen en ca. 1,8 miljard euro deposito's.
 - Die transactie had een invloed op de winst-en-verliesrekening van +0,4 miljard euro in 2023 (zie detailtabel verder in deze toelichting). De transactie leidde bij finalisatie ook tot een positief effect op de common equity ratio van zo'n 0,9 procentpunten (onder meer door de vermindering van de risicogewogen activa) in het eerste kwartaal van 2023.
 - Zie ook Toelichting 5.11.

2022:
Raiffeisenbank Bulgaria

Involed van de acquisitie van Raiffeisenbank Bulgaria in 2022 (in miljoenen euro)

Percentage aandelen gekocht of verkocht in het betrokken jaar	aankoop 100,00%
Percentage aandelen na transactie	100,00%
Betreffende divisie	Internationale Markten
Datum sluiting transactie, maand en jaar	juli 2022
Resultaten van de betreffende maatschappij opgenomen in het resultaat van de groep vanaf:	juli 2022*
Aankoopprijs of verkoopprijs	1 009
Kasstroom voor de aankoop of verkoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	-42
Geboekte bedragen voor de gekochte activa en verplichtingen, reële waarde	
Toestand op:	7 juli 2022
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	1 053
Financiële activa	4 686
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4 521
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	132
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	30
<i>Afdeckingsderivaten</i>	4
Belastingvorderingen	2
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	2
Materiële vaste activa	35
Goodwil en andere immateriële vaste activa	15
Overige activa	20
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in de bovenstaande activa)</i>	1 053
Financiële verplichtingen	5 150
<i>Aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	19
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	5 130
Voorziening voor risico's en kosten	9
Overige verplichtingen	21
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in de bovenstaande verplichtingen)</i>	28

* Bijkomend werd 58 miljoen euro betaald voor een AT1-instrument inbegrepen in eigen vermogen tegen nominale waarde uitgegeven door Raiffeisenbank Bulgaria

Involed van de transacties m.b.t. Ierland op boekjaar 2022 en 2023: eenmalige elementen* (in miljoenen euro)	Verkoopovereenkomst non-performing kredieten	Verkoopovereenkomst resterende kredieten en deposito's en geplande afwikkeling	Totaal
2023			
Totale opbrengsten	-	409	409
<i>waarvan Overige netto-inkomsten</i>	-	408	408
Exploitatiekosten	-	-11	-11
Bijzondere waardeverminderingen	-	-5	-5
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI*</i>	-	6	6
<i>overige</i>	-	-11	-11
Belastingen	-	-28	-28
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	365	365
2022			
Totale opbrengsten	6	1	6
Exploitatiekosten	0	-32	-33
Bijzondere waardeverminderingen	-2	-38	-41
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI*</i>	-2	-15	-17
<i>op overige</i>	0	-24	-24
Belastingen	0	36	36
RESULTAAT NA BELASTINGEN	3	-35	-31

* De waardevermindering wordt veroorzaakt door de vergelijking van de verkoopprijs van de impaired kredieten met de nettoboekwaarde van de onderliggende kredieten.

Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal, zowel voor het bank- als het verzekeringsbedrijf. Het betreft alle instrumenten die geschikt zijn om verliezen op te vangen in *going concern*- en/of *gone concern*-situaties. Kapitaalbeheer moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de beleggersverwachtingen, de standpunten van ratingbureaus en de ambities van het management. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het kapitaalbeheer ligt bij de Raad van Bestuur.

Kapitaalbeheer omvat een brede waaier van activiteiten, waaronder strategische onderwerpen (bv. beleid, doelstellingen bepalen, enz.), kaders en modellen (bv. reglementaire kapitaalmodellen, interne kapitaalmodellen, kosten van eigen vermogen, prestatiemeting, enz.), planning en toewijzing (bv. toewijzing van kapitaal aan activiteiten, planning inzake uitgifte van kapitaalinstrumenten, raming van kapitaalratio's, enz.), uitvoering (bv. dividenden, kapitaaltransacties) en bewaking (bv. huidige solvabiliteitspositie op verschillende niveaus, naleving van de groepsbeleidslijnen en reglementaire vereisten, enz.).

Het ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocessen die samen bijdragen tot de doelstelling om altijd voldoende gekapitaliseerd te zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de kwaliteit van onze risicobeheer- en controleomgeving.

We rapporteren over de solvabiliteit van de bank op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt. Dat houdt in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD IV. KBC maakt sinds 30-06-2020 gebruik van de overgangsbepaling m.b.t. IFRS 9 en bepaalde Tier 2 instrumenten. KBC Bank is onderworpen aan minimale solvabiliteitsratio's. De belangrijkste maatstaf is de *transitional common equity ratio*, die volgens de reglementaire vereiste 10,50% moet bedragen. Die omvat het pijler 1-minimum (4,5%), de pijler 2-vereiste (0,98%, opgelegd door de ECB, naar aanleiding van haar *Supervisory Review and Evaluation Process*-beoordeling) en de vereiste buffers (5,02%, bepaald door de lokale bevoegde autoriteiten in de kernmarkten van KBC). Eind 2023 bedroeg de *transitional common equity ratio* 13,4%.

(in miljoenen euro)

	KBC Bank (geconsolideerd) CRR/CRD	
	31-12-2023 Transitional	31-12-2022 Transitional
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	17 952	17 516
Tier 1-kapitaal	15 573	15 749
Common equity	13 823	14 249
Eigen vermogen van de aandeelhouders	15 450	15 618
Solvabiliteitsaanpassingen	-1 627	-1 370
Aanvullend going concern-kapitaal ¹	1 750	1 500
Tier 2-kapitaal ²	2 379	1 768
Totaal gewogen risicovolume ³	103 192	100 285
Common equity ratio	13,4%	14,2%

¹ Bevat perpetuele achtergestelde leningen met een volledig discretionaire en niet-cumulatieve interestvergoeding. De effecten bevatten verder ook een loss-abortie mechanisme, meer bepaald een tijdelijke afschrijving wanneer de CET1 ratio onder 5.125% zou vallen. Zie ook toelichting 5.10.

² Bevat achtergestelde leningen met een vaste vervaldag waarvan de hoofdsom en rentevergoeding in going concern niet kan worden geannuleerd.

³ Het is niet de verantwoordelijkheid van de erkende commissaris om erop toe te zien dat de RWA-interne modellen beantwoorden aan de goedkeuringscriteria zoals bepaald in de regelgevende normen.

- U vindt meer gedetailleerde informatie in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? van dit verslag en in het Risk Report.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De vereiste informatie in verband met risico's nemen we op in de door de commissaris geauditeerde delen van het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? Die delen maken dus deel uit van de jaarrekening.

Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum

- Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 14 maart 2024 die niet hebben geleid tot aanpassingen in de jaarrekening voor 2023:
 - Op 5 maart 2024 oefende KBC Groep NV de call uit voor de additional tier 1 (AT1)-effecten (ISIN:BE0002638196) die het in 2019 heeft uitgegeven en doorgeleend aan KBC Bank NV. Zie Toelichting 5.10.

Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap

Naam	KBC Bank NV
Oprichting	17 maart 1998
Oprichtingsland	België
Zetel van de vennootschap	Havenlaan 2, 1080 Brussel, België
BTW	BE 0462.920.226
RPR	Brussel
Website	https://www.kbc.com
E-mailadres voor communicatie met aandeel- en obligatiehouders	IR4U@kbc.be
Juridische vorm	Naamloze vennootschap naar Belgisch recht; organisatie van openbaar belang; de vennootschap is een kredietinstelling die onder het prudentieel toezicht staat van de Nationale Bank van België en de Europese Centrale Bank.
Duur	Onbepaalde duur.
Doel	De vennootschap heeft tot voorwerp, voor zichzelf of voor rekening van derden, in België of in het buitenland, alle verrichtingen uit te voeren die in de ruimste zin tot het bankbedrijf behoren alsook alle andere activiteiten waarvan de uitoefening aan de banken wordt of zal worden toegestaan (artikel 2 van de statuten).

Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien

De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de Griffie van de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank van Brussel en worden bekendgemaakt op www.kbc.com. De jaarrekeningen en het jaarverslag worden bij de Nationale Bank van België neergelegd en zijn beschikbaar op www.kbc.com. Het jaarverslag is ook verkrijgbaar op de zetel van de vennootschap en het wordt verstuurd aan de personen die erom hebben gevraagd.. De beslissingen inzake de benoeming, het ontslag en de afzetting van leden van het Directiecomité en van de Raad van Bestuur worden in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. De financiële berichten over de vennootschap verschijnen op www.kbc.com.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Jaarlijks wordt op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een Algemene Vergadering gehouden op de woensdag die onmiddellijk voorafgaat aan de laatste donderdag van april of, indien die dag een wettelijke feestdag of banksluitingsdag is, op de laatste daaraan voorafgaande bankwerkdag, om 11 uur. Ieder aandeel geeft recht op één stem.

Voor informatie over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het recht van een aandeelhouder om deel te nemen aan de Algemene Vergadering, verwijzen we naar artikel 21 e.v. van de statuten, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

Verlag van de commissaris

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC BANK NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2023**

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2022, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2024. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende acht opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2023 omvat, alsook de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR 312.334 miljoen en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening sluit af met een winst van het boekjaar (toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij) van EUR 2.832 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2023, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen aan geamortiseerde kostprijs in overeenstemming met IFRS 9 vereist een beoordeling van de binnen de 12 maanden of tijdens de restlooptijd te verwachten kredietverliezen en de beoordeling van een significante toename in het kredietrisico of het risico op wanbetaling.

De geopolitieke en opkomende risico's die zich in de loop van 2022 hebben voorgedaan blijven het vermogen van de modellen beperken om alle gevolgen van de daaruit voortvloeiende economische omstandigheden adequaat weer te geven, waardoor bijkomende waardeverminderingen bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen vereist zijn.

Informatie met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs, inclusief informatie over de impact van de geopolitieke en opkomende risico's, is opgenomen in Toelichtingen 3.9 en 4.2 bij de geconsolideerde jaarrekening, in toepassing van de waarderingsregels beschreven in Toelichting 1.2 "Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving".

Op jaareinde 31 december 2023 bedraagt de boekwaarde van de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs vóór bijzondere waardeverminderingen EUR 211.824 miljoen, de totale overeenstemmende bijzondere waardeverminderingen op die datum bedragen EUR 2.473 miljoen.

De beoordeling van significante toenames in kredietrisico, van wanbetaling met betrekking tot leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs en de beoordeling van de 12 maanden of tijdens de restlooptijd te verwachten kredietverliezen maken deel uit van het beoordelingsproces van de Groep en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's en micro-economische parameters (zoals gedefinieerd door de Groep), op kredietrisicomodellen, op elementen die op significante toenames in kredietrisico en het risico op wanbetalingen wijzen, op de financiële toestand van de tegenpartij en op de verwachte toekomstige kasstromen of de waarde van het onderpand.

De bepaling van de bijkomende waardeverminderingen erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen steunen op de input van deskundigen om kwetsbare klanten te identificeren.

Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen, alsook het bepalen van de bijkomende waardeverminderingen erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen, zou tot verschillende inschattingen kunnen leiden van bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs. Aangezien de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Groep, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van kosten van bijzondere waardeverminderingen, beschouwen wij dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van kredieten en bijzondere waardeverminderingen van de Groep, inclusief de processen met betrekking tot de modellen voor het bepalen van de binnen de 12 maanden of tijdens de restlooptijd te verwachten kredietverliezen en de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen. Wij hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de beheersingsmaatregelen in het proces van de toekenning van leningen, het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor de bepaling van bijzondere waardeverminderingen. Wat betreft bijzondere waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben we, voor een steekproef van bedrijfs- en kmo-kredietdossiers, een detailnazicht uitgevoerd; wij hebben de veronderstellingen in vraag gesteld onderliggend aan de elementen die op wanbetaling kunnen wijzen en de kwantificatie, inclusief de verwachte toekomstige kasstromen, de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling.

Wat betreft de bijzondere waardeverminderingen voor de binnen de 12 maanden of tijdens de restlooptijd te verwachten kredietverliezen, hebben wij de elementen die op significante toenames in kredietrisico wijzen alsook de macro-economische scenario's en micro-economische parameters (zoals gedefinieerd door de Groep) in vraag gesteld en hebben we, samen met onze experts, de onderliggende modellen getest inclusief het proces van de Groep inzake de goedkeuring en validatie van modellen.

Wij hebben ook de volledigheid van de identificatie van kwetsbare klanten door de directie beoordeeld bij het bepalen van de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's en de mathematische nauwkeurigheid van de berekeningen om deze aanpassingen te bepalen gevalideerd en de redelijkheid ervan beoordeeld.

Tenslotte hebben wij de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen beoordeeld, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen bijzondere waardeverminderingen, met inbegrip van de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen, binnen een redelijke vork van uitkomsten in de context van de leningen en vorderingen in het algemeen, en de gerelateerde onzekerheden zoals toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Reëlewaardeafdekkingstransacties voor een portefeuille van kerndeposito's met renterisico

Beschrijving van het kernpunt van de controle

KBC Bank past de door IAS 39 - zoals goedgekeurd door de Europese Unie - toegestane boekhoudkundige reëlewaardeafdekkingsmethodiek voor het renterisico toe op een deel van een portefeuille van kerndeposito's. Deze methodiek vereist dat de cumulatieve veranderingen in de reële waarde van de betrokken kerndeposito's als gevolg van veranderingen in de rentevoeten op een afzonderlijke rubriek van de jaarrekening geboekt worden. Het bedrag van deze afzonderlijke rubriek is gelijk aan een debet op de passiva van EUR 507 miljoen op 31 december 2023 (zoals vermeld in Toelichting 4.8.2 bij de geconsolideerde jaarrekening), in toepassing van de waarderingsregels zoals beschreven in Toelichting 1.2 "Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving". De omvang van dit bedrag op de afzonderlijke rubriek van de balans leidt tot een gestegen mate van aandacht vanwege de Groep op de naleving van de voorwaardelijke om te blijven voldoen aan de vereisten, voornamelijk het uitvoeren van adequate prospectieve en retrospectieve indekkingseffectiviteitstesten en leidde ons ertoe om dit als een kernpunt van onze controle te beschouwen.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot indekkingsrelaties en hebben de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen getest aangaande de documentatie van de boekhoudkundige indekkingsmethodieken, het aanmerken of ongedaan maken van aanmerking als indekkingsinstrument, en de prospectieve en retrospectieve indekkingseffectiviteitstesten. Wij hebben de geschiktheid beoordeeld van de boekhoudkundige indekkingsrelatie en van de methodologie om de effectiviteit van de indekking te meten met betrekking tot de hogervormende boekhoudkundige indekkingsmethodiek. Dit omvatte de beoordeling van brondata en belangrijkste assumpties als voornaamste elementen die worden gebruikt in het indekkingsproces, op basis van door de Groep verstrekte gegevens, onze ervaring en marktpraktijken.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij kunnen vaststellen dat het gebruik van deze boekhoudkundige indekkingsmethodiek adequaat was gedocumenteerd en dat de effectiviteitstests adequaat waren uitgevoerd.

Tenslotte hebben wij de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen beoordeeld met betrekking tot de reëlewaardeafdekkingsmethodiek van het renterisico voor een portefeuille van kerndeposito's, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Onzekerheid met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen op goodwill

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Zoals toegelicht in Toelichting 5.5 bij de geconsolideerde jaarrekening heeft de Groep, in toepassing van de waarderingsregels zoals beschreven in Toelichting 1.2 "Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving" op jaareinde 31 december 2023 voor EUR 1.220 miljoen aan goodwill erkend. Goodwill wordt jaarlijks, of wanneer er een aanwijzing is, doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen om na te gaan of de realiseerbare waarde hoger is dan de boekwaarde.

Gelet op de significante oordeelsvorming van het management en de daarmee samenhangende schattingsonzekerheid voor het bepalen van de realiseerbare waarde van de respectieve kasstroomgenererende eenheden beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot het bepalen van bijzondere waardevermindering op goodwill. Daarnaast hebben wij, samen met onze experts, de geschiktheid beoordeeld van de door de directie ontwikkelde verdisconteerde kasstroom-modellen, de evaluatie van de significante aannames van het management voor het bepalen van de vrije kasstroomprojecties, de verdisconteringsvoeten en de uiteindelijke groeivoet van de respectieve kasstroomgenererende eenheden, evenals de volledigheid en nauwkeurigheid van de onderliggende gegevens die in de modellen worden gebruikt. Wij hebben ook de redelijkheid beoordeeld van de gestresste aannames die gebruikt zijn in de stresstests zoals vermeld in de toelichting.

Tenslotte hebben wij de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen beoordeeld, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Naar onze mening liggen de uitkomsten van de beoordeling van de bijzondere waardevermindering van goodwill door de directie binnen een redelijk bereik van uitkomsten, gelet op de totale uitstaande goodwill en de daarmee samenhangende onzekerheden zoals toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. Wij voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.
- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.
- Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening, zijnde de secties:

- “Vennootschappelijke jaarrekening”;
- “Gebruikte ratio’s”

een afwijking van materieel belang bevatten, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

Wat betreft de niet-financiële informatie, en zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermelding

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Diegem, 29 maart 2024

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:

07FB08B09FE24A7...
Damien Walgrave*
Bedrijfsrevisor

*Handelend in naam van Damien Walgrave BV

DocuSigned by:

BE79946D8858484...
Jeroen Bockaert**
Bedrijfsrevisor

**Handelend in naam van Jeroen Bockaert BV

Vennootschappelijke jaarrekening

10				9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL-inst 1

JAARREKENING

Naam: KBC BANK

Rechtsvorm: NV

Adres: Havenlaan

Postnummer: 1080

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van Brussel

Internetadres*: <http://www.kbc.be>

Nr.: 2

Bus:

Ondernemingsnum **0462.920.226**

Datum **24/10/2023** van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING IN **duizenden EURO**

goedgekeurd door de algemene vergadering van

24/04/2024

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01/01/2023

tot

31/12/2023

Vorig boekjaar van

01/01/2022

tot

31/12/2022

De bedragen van het vorige boekjaar zijn / zijn niet ** identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

	Periode in de Raad in 2023	Einde huidig mandaat
VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITE: Dhr. Johan THIJS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
VOORZITTER VAN DE RAAD VAN BESTUUR: Dhr. Koenraad DEBACKERE, A. Stesselstraat 8, 3012 Leuven	volledig jaar	2024

Leden: zie vervolg op volgende bladzijde

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening: - het verslag van de commissaris
- het jaarverslag van de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van aandeelhouders

Totaal aantal neergelegde bladen:

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: -

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

J. THIJS

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

K. DEBACKERE

Voorzitter
Directiecomité

Voorzitter
Raad van Bestuur

* Facultatieve vermelding

** Schrapen wat niet van toepassing is

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

Leden:

Dhr. Peter ANDRONOV, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Dhr. Nabil ARISS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Dhr. Ales BLAZEK, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2026
Mevr. Katelijn CALLEWAERT, Havenlaan 2, 1080 Brussel	tot 26/04/2023	
Mevr. Sonja DE BECKER, Meerbeekstraat 20, 3071 Erps-Kwerps	volledig jaar	2024
Dhr. Marc DE CEUSTER, Havenlaan 2, 1080 Brussel	vanaf 26/04/2023	2027
Dhr. Koenraad DEBACKERE, voorzitter van de Raad van Bestuur, A. Stesselstraat 8, 3012 Leuven	volledig jaar	2024
Dhr. Franky DEPICKERE, ondervoorzitter van de Raad van Bestuur, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2027
Dhr. Erik LUTS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Dhr. Bo MAGNUSSON, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2024
Dhr. David MOUCHERON, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Mevr. Liesbet OKKERSE, Havenlaan 2, 1080 Brussel	vanaf 26/04/2023	2027
Mevr. Vladimira PAPIRNIK, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2027
Dhr. Luc POPELIER, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Mevr. Alicia REYES REVUELTA, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2026
Dhr. Johan THIJS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Mevr. Christine VAN RIJSSEGHEM, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2026
Dhr. Marc WITTEMANS, Beatrijslaan 91, 3110 Rotselaar	tot 26/04/2023	

COMMISSARIS:

PwC Bedrijfsrevisoren BV 0429.501.944
 Culliganlaan 5, 1831 Diegem, België
 Functie : Commissaris, Lidmaatschapsnummer : B00009
 Mandaat : benoemd tot 2025

Vertegenwoordigd door :

Jeroen Bockaert (lidnummer IBR A02315)
 Bedrijfsrevisor
 Culliganlaan 5, 1831 Diegem, België

Damien Walgrave (lidnummer IBR A02037)
 Bedrijfsrevisor
 Culliganlaan 5, 1831 Diegem, België

VERKLARING BETREFFENDE EEN AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van de artikelen 34 en 37 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

De jaarrekening werd / werd niet* geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is.

In bevestigend geval, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:

- A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming**;
- B. Het opstellen van de jaarrekening**;
- C. Het verifiëren van de jaarrekening en/of
- D. Het corrigeren van de jaarrekening.

Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke erkende boekhouder of erkende boekhouder fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschapsnummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)

* Schrappen wat niet van toepassing is.

** Facultatieve vermelding.

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten		10100	24.518.426	39.234.932
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier		10200	949.842	347.579
III. Vorderingen op kredietinstellingen	6.1	10300	25.570.336	20.710.905
A. Onmiddellijk opvraagbaar		10310	454.280	395.542
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)		10320	25.116.056	20.315.363
IV. Vorderingen op cliënten	6.2	10400	98.174.112	97.684.465
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	6.3	10500	40.007.213	46.419.428
A. Van publiekrechtelijke emittenten		10510	25.148.102	22.335.302
B. Van andere emittenten		10520	14.859.111	24.084.126
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	6.4	10600	560.532	425.556
VII. Financiële vaste activa	6.5/ 6.6.1	10700	13.745.731	13.847.476
A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		10710	11.247.543	11.206.371
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10720	64.504	82.011
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		10730	37.269	18.815
D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10740	2.396.414	2.540.279
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	6.7	10800	63.413	61.231
IX. Materiële vaste activa	6.8	10900	2.038.329	1.770.777
X. Eigen aandelen		11000	0	0
XI. Overige activa	6.9	11100	856.114	977.601
XII. Overlopende rekeningen	6.10	11200	7.412.089	10.724.770
TOTAAL VAN DE ACTIVA		19900	213.896.136	232.204.719

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
VREEMD VERMOGEN				
I. Schulden bij kredietinstellingen				
	6.11	201/208	<u>198.248.752</u>	<u>216.457.209</u>
		20100	17.393.637	34.933.732
A. Onmiddellijk opvraagbaar		20110	6.190.042	4.602.589
B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier		20120	0	0
C. Overige schulden op termijn of met opzegging		20130	11.203.595	30.331.143
II. Schulden bij cliënten				
	6.12	20200	126.648.208	137.519.734
A. Spaargelden / spaardeposito's		20210	45.664.300	52.075.335
B. Andere schulden		20220	80.983.908	85.444.399
1. Onmiddellijk opvraagbaar		20221	57.719.909	72.118.787
2. Op termijn of met opzegging		20222	23.264.000	13.325.612
3. Wegens herdiscontering van handelspapier		20223	0	0
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden				
	6.13	20300	20.929.996	12.359.542
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop		20310	5.811.968	3.633.139
B. Overige schuldbewijzen		20320	15.118.028	8.726.403
IV. Overige schulden				
	6.14	20400	1.935.277	2.415.771
V. Overlopende rekeningen				
	6.15	20500	9.205.751	12.975.766
VI. Voorzieningen en uitgestelde belastingen				
		20600	78.140	66.019
A. Voorzieningen voor risico's en kosten		20610	78.140	66.019
1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen		20611	19.227	14.531
2. Belastingen		20612	0	0
3. Overige risico's en kosten	6.16	20613	58.913	51.488
B. Uitgestelde belastingen		20620	0	0
VII. Fonds voor algemene bankrisico's				
		20700	116.158	106.693
VIII. Achtergestelde schulden				
	6.17	20800	21.941.586	16.079.952
EIGEN VERMOGEN				
		209/213	<u>15.647.384</u>	<u>15.747.510</u>
IX. Kapitaal				
	6.18	20900	9.732.238	9.732.238
A. Geplaatst kapitaal		20910	9.732.238	9.732.238
B. Niet-opgevraagd kapitaal		20920	0	0
X. Uitgiftepremies				
		21000	2.066.339	2.066.339
XI. Herwaarderingsmeerwaarden				
		21100	0	0
XII. Reserves				
		21200	917.226	851.653
A. Wettelijke reserve		21210	904.253	838.679
B. Onbeschikbare reserves		21220	0	0
1. Voor eigen aandelen		21221	0	0
2. Andere		21222	0	0
C. Belastingvrije reserves		21230	12.973	12.973
D. Beschikbare reserves		21240	0	0
XIII. Overgedragen winst (verlies)				
	(+)/(-)	21300	2.931.581	3.097.280
TOTAAL VAN DE PASSIVA				
		29900	213.896.136	232.204.719

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING				
I. Eventuele passiva	6.22	30100	10.150.014	9.584.942
A. Niet-genegocieerde accepten		30110	7.960	11.227
B. Kredietvervangende borgtochten		30120	1.814.335	2.411.294
C. Overige borgtochten		30130	6.815.894	5.824.119
D. Documentaire kredieten		30140	1.051.800	1.338.301
E. Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden		30150	460.024	0
II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	6.22	30200	32.450.899	27.589.832
A. Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking		30210	6.526.929	2.753.790
B. Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden		30220	91.758	181.969
C. Beschikbare marge op betekende kredietlijnen		30230	25.832.212	24.654.073
D. Verplichtingen tot vaste opnemings en plaatsing van effecten		30240	0	0
E. Verplichtingen tot inkoop wegens onvolkomen cessie-retrocessie		30250	0	0
III. Aan de instelling toevertrouwde waarden		30300	282.973.564	246.807.750
A. Waarden gehouden onder fiducieregeling		30310	6.232.015	5.489.274
B. Open bewaring en gelijkgestelde		30320	276.741.550	241.318.476
IV. Te storten op aandelen		30400	6.653	7.264

RESULTATENREKENING (in staffelvorm)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar	
I. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	6.23	40100	8.237.511	3.944.677	
A. Waaronder: uit vastrentende effecten		40110	1.217.420	640.357	
II. Rentekosten en soortgelijke kosten		40200	5.889.203	1.700.414	
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	6.23	40300	904.195	2.356.974	
A. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten		40310	13.774	15.393	
B. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		40320	890.139	2.341.040	
C. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		40330	125	281	
D. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		40340	157	261	
IV. Ontvangen provisies	6.23	40400	869.232	1.046.340	
A. Makelaars- en commissielonen		40410	680.124	663.386	
B. Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaring		40420	38.345	35.351	
C. Overige ontvangen provisies		40430	150.763	347.603	
V. Betaalde provisies		40500	280.063	284.946	
VI. Winst (Verlies) uit financiële transacties	(+)(-)	6.23	40600	-100.072	-231.085
A. Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten		40610	-83.004	-175.577	
B. Uit de realisatie van beleggingseffecten		40620	-17.068	-55.508	
VII. Algemene administratieve kosten		40700	2.353.895	2.143.124	
A. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		40710	823.315	804.559	
B. Overige administratieve kosten		40720	1.530.580	1.338.565	
VIII. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		40800	329.964	272.365	
IX. Waardeverminderingen op vorderingen en voorzieningen voor de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": toevoegingen (terugnemingen)	(+)(-)	40900	107.633	44.798	
X. Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten: toevoegingen (terugnemingen)	(+)(-)	41000	-91	-1.541	
XI. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": bestedingen (terugnemingen)	(+)(-)	41100	-12.528	-19.614	
XII. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"		41200	14.600	10.172	
XIII. Onttrekking (Toevoeging) aan het fonds voor algemene bankrisico's	(+)(-)	41300	-9.464	55.480	
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	6.23	41400	630.262	500.535	
XV. Overige bedrijfskosten	6.23	41500	74.726	81.783	
XVI. Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting	(+)(-)	41600	1.494.199	3.156.473	

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
XVII. Uitzonderlijke opbrengsten		41700	20.014	288.246
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		41710	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		41720	18.206	277.360
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		41730	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		41740	1.807	10.882
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	6.25	41750	0	3
XVIII. Uitzonderlijke kosten		41800	75.268	60.623
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		41810	5.378	12.724
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		41820	44.826	25.111
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (+/-) (bestedingen)		41830	3.518	240
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		41840	21.546	22.548
E. Andere uitzonderlijke kosten	6.25	41850	0	0
XIX. Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting	(+/-)	41910	1.438.945	3.384.095
XIXbis. A. Overboeking naar de uitgestelde belastingen		41921	0	0
B. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen		41922	0	0
XX. Belastingen op het resultaat	(+/-) 6.26	42000	127.479	62.298
A. Belastingen		42010	130.364	64.308
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen		42020	2.884	2.011
XXI. Winst (Verlies) van het boekjaar	(+/-)	42100	1.311.466	3.321.798
XXII. Overboeking naar (Onttrekking aan) de belastingvrije reserves	(+/-)	42200	0	0
XXIII. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+/-)	42300	1.311.466	3.321.798

RESULTAATVERWERKING

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies)	(+)/(-)	49100	4.408.746	5.979.016
1. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+)/(-)	(42300)	1.311.466	3.321.798
2. Overgedragen winst (Overgedragen verlies) van het vorige boekjaar	(+)/(-)	(21300P)	3.097.280	2.657.218
B. Onttrekking aan het eigen vermogen		49200	0	0
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49210	0	0
2. Aan de reserves		49220	0	0
C. Toevoeging aan het eigen vermogen		49300	65.573	166.090
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49310	0	0
2. Aan de wettelijke reserve		49320	65.573	166.090
3. Aan de overige reserves		49330	0	0
D. Over te dragen winst (verlies)	(+)/(-)	49400	2.931.581	3.097.280
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies		49500	0	0
F. Uit te keren winst		49600	1.411.591	2.715.645
1. Vergoeding van het kapitaal		49610	1.393.520	2.697.457
2. Bestuurders of zaakvoerders		49620	0	0
3. Andere rechthebbenden		49630	18.071	18.189

TOELICHTING

I. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN (actiefpost III)

A. ALGEMENE OPGAVE VAN DE POST IN ZIJN GEHEEL

1. Vorderingen op verbonden ondernemingen

2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Achtergestelde vorderingen

B. ALGEMENE OPGAVE VAN DE OVERIGE VORDERINGEN (OP TERMIJN OF MET OPZEGGING)

1. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling

2. Uitsplitsing van de overige vorderingen (op termijn of met opzegging) naar hun resterende looptijd

a. Van hoogstens drie maanden

b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar

c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar

d. Van meer dan vijf jaar

e. Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
(10300)	<u>25.570.336</u>	<u>20.710.905</u>
50101	19.502.733	17.164.904
50102	0	0
50103	0	0
(10320)	<u>25.116.056</u>	<u>20.315.363</u>
50104	0	
50105	18.011.203	
50106	3.366.546	
50107	3.106.128	
50108	624.562	
50109	7.617	

II. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP CLIENTEN (actiefpost IV)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Vorderingen op verbonden ondernemingen	50201	5.344.582	6.615.857
2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50202	78.011	86.181
3. Achtergestelde vorderingen	50203	1.106	1.000
4. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling	50204	0	0
5. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	50205	14.647.150	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50206	4.873.262	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50207	18.133.042	
d. Van meer dan vijf jaar	50208	60.340.364	
e. Met onbepaalde looptijd	50209	180.294	
6. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar de aard van de debiteuren			
a. Vorderingen op de overheid	50210	4.249.983	5.070.798
b. Vorderingen op particulieren	50211	40.399.271	39.517.709
c. Vorderingen op ondernemingen	50212	53.524.858	53.095.958
7. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun aard			
a. Handelspapier (inclusief eigen accepten)	50213	71.341	
b. Vorderingen uit leasing en soortgelijke vorderingen	50214	2.259.602	
c. Leningen tegen forfaitair lastenpercentage	50215	1.387.239	
d. Hypotheekleningen	50216	35.907.278	
e. Andere leningen op termijn van meer dan één jaar	50217	42.855.079	
f. Overige vorderingen	50218	15.693.574	
8. Geografische uitsplitsing van de vorderingen op cliënten			
a. Uit België	50219	87.383.416	
b. Uit het buitenland	50220	10.790.696	
9. Analytische gegevens in verband met de hypotheekleningen met reconstitutie bij de instelling of waaraan levensverzekerings- en kapitalisatie-overeenkomsten zijn gekoppeld			
a. Aanvankelijk geleende kapitalen	50221	0	
b. Reconstitutiefonds en wiskundige reserves in verband met deze leningen	50222	0	
c. Netto-omloop van deze leningen (a - b)	50223	0	

III. STAAT VAN DE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost V)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10500)	<u>40.007.213</u>	<u>46.419.428</u>
1. Obligaties en effecten uitgegeven door verbonden ondernemingen	50301	7.686.176	17.776.726
2. Obligaties en effecten uitgegeven door ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50302	687	687
3. Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen	50303	4.278.614	9.273
4. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische publiekrechtelijke emittenten	50304	6.059.340	
b. Buitenlandse publiekrechtelijke emittenten	50305	19.088.762	
c. Belgische niet-publiekrechtelijke emittenten	50306	4.387.915	
d. Buitenlandse niet-publiekrechtelijke emittenten	50307	10.471.196	
5. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50308	35.469.268	
b. Marktwaaarde van de genoteerde effecten	50309	34.442.609	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50310	4.537.945	
6. Looptijden			
a. Resterende looptijd van hoogstens één jaar	50311	4.153.160	
b. Resterende looptijd van meer dan één jaar	50312	35.854.053	
7. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50313	2.290.647	
b. Beleggingsportefeuille	50314	37.716.566	
8. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaaarde worden gewaardeerd	50315	65.000	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50316	0	
9. Voor de beleggingsportefeuille			
a. Het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde	50317	697.074	
b. Het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde	50318	793.104	

**B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGS-
PORTEFEUILLE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN**

1. **Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**

2. **Mutaties tijdens het boekjaar:**

a. Aanschaffingen

b. Overdrachten

c. Aanpassingen met toepassing van artikel 35 ter, §§4 en 5

3. **Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar**

4. **Overdrachten tussen portefeuilles**

a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille

b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille

c. Weerslag op het resultaat

5. **Waardeverminderingen per einde van het boekjaar**

6. **Mutaties tijdens het boekjaar:**

a. Geboekt

b. Teruggenomen want overtollig

c. Afgeboekt

d. Overgeboekt van een post naar een andere

7. **Waardeverminderingen per einde van het boekjaar**

8. **Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar**

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50323P	xxxxxxxxxxxxxxx	44.907.764
(+/-) 50319	-7.186.247	
50320	178.259.446	
50321	185.529.278	
(+/-) 50322	83.585	
50323	37.721.517	
50324	0	
50325	0	
50326	0	
50332P	xxxxxxxxxxxxxxx	5.124
(+/-) 50327	-173	
50328	2	
50329	175	
50330	0	
(+/-) 50331	0	
50332	4.951	
(50314)	37.716.566	

IIIBIS THEMATISCHE VOLKSLENINGEN

- 1. Totaal bedrag van de aangetrokken gelden**
- a. in de vorm van kasbonnen en termijndeposito's (art. 4)
 - b. door middel van interbankenleningen (art. 6)

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50340	36.681	39.202
50341	36.681	39.202
50342	0	0
2. Aanwending van de aangetrokken gelden		
a. Toegekende volksleningen	638.209	769.529
b. Gerealiseerde beleggingen (art. 11)	638.209	769.529
c. Toegekende interbankenleningen	0	0
50352	0	0
50353	0	0
3. Inkomsten uit beleggingen (art. 11)		
50360	0	0

IV. STAAT VAN DE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost VI)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10600)	<u>560.532</u>	<u>425.556</u>
1. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische emittenten	50401	151.779	144.340
b. Buitenlandse emittenten	50402	408.753	281.217
2. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50403	551.046	
b. Marktwaaarde van de genoteerde effecten	50404	514.648	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50405	9.487	
3. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50406	554.171	
b. Beleggingsportefeuille	50407	6.362	
4. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaaarde worden gewaardeerd	50408	71.387	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50409	0	

B. GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGSPORTEFEUILLE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50414P	xxxxxxxxxxxxxxxx	19.793

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

50410	-2.079
50411	500
50412	2.814
50413	235

a. Aanschaffingen

b. Overdrachten

c. Andere wijzigingen

(+)/(-)

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50414	17.714
-------	--------

4. Overdrachten tussen portefeuilles

a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille

50415	0
-------	---

b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille

50416	0
-------	---

c. Weerslag op het resultaat

50417	0
-------	---

5. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50423P	xxxxxxxxxxxxxxxx	11.447
--------	------------------	--------

6. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Geboekt

50418	-94
50419	1

b. Teruggenomen want overtollig

50420	94
-------	----

c. Afgeboekt

50421	0
-------	---

d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50422	0
-------	---

7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50423	11.353
-------	--------

8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

(50407)	<u>6.362</u>
---------	--------------

V. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VII)**A. ALGEMENE OPGAVE****1. Uitsplitsing van de financiële vaste activa volgens economische sector**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50501	8.352.319	8.280.483
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50502	2.895.224	2.925.888
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50503	6	6
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50504	64.498	82.005
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die kredietinstelling zijn	50505	0	0
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50506	37.269	18.815
g. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50507	290.500	232.500
h. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50508	2.105.914	2.307.779
i. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50509	0	0
j. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50510	0	0

2. Noteringen

a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die genoteerd zijn	50511	0	
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die niet genoteerd zijn	50512	11.247.543	
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die genoteerd zijn	50513	0	
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die niet genoteerd zijn	50514	64.504	
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die genoteerd zijn	50515	370	
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die niet genoteerd zijn	50516	36.899	
g. Bedrag van de door genoteerde effecten vertegenwoordigde achtergestelde vorderingen	50517	0	

B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN VERBONDEN ONDERNEMINGEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50522P	xxxxxxxxxxxxxxxx	13.417.171

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Aanschaffingen
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

50518	83.173
50519	1.094.337
50520	1.011.165
50521	0

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50522	13.500.343
-------	------------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50528P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

50523	0
50524	0
50525	0
50526	0
50527	0

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50528	0
-------	---

7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50535P	xxxxxxxxxxxxxxxx	2.210.800
--------	------------------	-----------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen want overtollig
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

50529	42.000
50530	42.000
50531	0
50532	0
50533	0
50534	0

9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50535	2.252.800
-------	-----------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

10710	11.247.543
-------	------------

C.GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50540P	xxxxxxxxxxxxxxx	111.937
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50536	-33.961	
a. Aanschaffingen		50537	8.243	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50538	42.205	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50539	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50540	77.975	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50546P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50541	0	
a. Geboekt		50542	0	
b. Verworven van derden		50543	0	
c. Afgeboekt		50544	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50545	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50546	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50553P	xxxxxxxxxxxxxxx	29.925
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50547	-16.454	
a. Geboekt		50548	1.546	
b. Teruggenomen want overtollig		50549	0	
c. Verworven van derden		50550	0	
d. Afgeboekt		50551	18.000	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50552	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50553	13.472	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		10720	64.504	

D. GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ANDERE AANDELEN DIE TOT DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA BEHOREN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50558P	xxxxxxxxxxxxxxxx	29.521

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Aanschaffingen
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

50554	19.528
50555	20.247
50556	720
50557	0

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50558	49.048
-------	--------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50564P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

50559	0
50560	0
50561	0
50562	0
50563	0

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50564	0
-------	---

7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50571P	xxxxxxxxxxxxxxxx	10.706
--------	------------------	--------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen want overtollig
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

50565	1.073
50566	1.280
50567	0
50568	0
50569	206
50570	0

9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50571	11.779
-------	--------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

10730	37.269
-------	--------

E. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP VERBONDEN ONDERNEMINGEN

1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

2. Mutaties tijdens het boekjaar

a. Toevoegingen

b. Terugbetalingen

c. Geboekte waardeverminderingen

d. Teruggenomen waardeverminderingen

e. Wisselkoersverschillen

f. Overige

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar

(+)/(-)

(+)/(-)

(+)/(-)

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50579P	xxxxxxxxxxxxxxxx	2.540.279
50572	-143.865	
50573	58.000	
50574	201.865	
50575	0	
50576	0	
50577	0	
50578	0	
50579	<u>2.396.414</u>	
50580	0	

F. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

2. Mutaties tijdens het boekjaar

a. Toevoegingen

b. Terugbetalingen

c. Geboekte waardeverminderingen

d. Teruggenomen waardeverminderingen

e. Wisselkoersverschillen

f. Overige

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50579P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
50572		0
50573		0
50574		0
50575		0
50576		0
50577	(+)/(-)	0
50578	(+)/(-)	0
50579		0
50580		0

VI. INLICHTINGEN OMTRENT DE DEELNEMINGEN

A. Deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de instelling een deelneming bezit in de zin van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992, alsmede de andere ondernemingen waarin de instelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaarrekening per	Muntcode	Eigen vermogen	Nettoresultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-)	(in duizenden munteenheden)
1. Verbonden Ondernemingen								
ALMAFIN REAL ESTATE NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE040335494)	Gewone	62.000	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	12.417	144
BEL ROM SAPTE S.R.L. Strada Paleologu 24, - BUCURESTI SECTORUL 3 (RO)	Gewone	16.430.000	99,99	0,01	31/12/2022	RON	133.574	12.015
BRUSSELS NORTH DISTRIBUTION NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0476212887)	Gewone	100	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	69	20
C PLUS SAS Rue Rene Caudron 2, 78960 VOISINS-LE-BRETONNEUX (FR)	Gewone	50.000	83,33	0,00	31/12/2016	EUR	-12.696	-10
CBC BANQUE SA Avenue Albert 1Er 60, 5000 NAMUR (BE0403211380)	Gewone	2.989.625	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	627.061	76.709
ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÁ BANKA A.S. Žižkova 11, 811 02 BRATISLAVA (SK)	Gewone	10.694	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	972.582	45.863
ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, A.S. Radlicka 150, 150 00 PRAHA 5 (CZ)	Gewone	292.750.002	100,00	0,00	31/12/2022	CZK	96.069.000	13.650.000
DANUBE HOLDINGS LIMITED Sandwith Street , - DUBLIN 2 (IE)	Gewone	500	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	-2.476	-377
GLARE NOMINEE LIMITED Sandwith Street , - DUBLIN 2 (IE)	Gewone	500	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	1	0
HELLO SHOPPING PARK S.R.L. Strada Paleologu 24, - BUCURESTI SECTORUL 3 (RO)	Gewone	10.000.000	100,00	0,00	31/12/2022	RON	118.659	2.906
IIB FINANCE DAC Sandwith Street , - DUBLIN 2 (IE)	Gewone	1.500.000	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	1.905	0
IIB HOMELOANS AND FINANCE LIMITED Sandwith Street , - DUBLIN 2 (IE)	Gewone	829	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	2.626	-41
IMMO MECHELEN CITY CENTER NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0635828862)	Gewone	100	100,00	0,00	31/03/2023	EUR	62	0
IMMO NAMOTT NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0840412849)	Gewone	100	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	62	0
IMMO-BASILIX NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0453348801)	Gewone	2.500	100,00	0,00	12/09/2023	EUR	-399	-19
IMMOBILIÈRE DISTRI-LAND NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0436440909)	Gewone	1.094	87,52	0,00	31/12/2022	EUR	407	9
IMMO-QUINTO NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0466000470)	Gewone	142.935	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	5.102	-17
IMMOSCOOP 2.0 BV Vaardijk 3, 3018 WIJGMAAL (BE0770397655)	Gewone	22.728	77,48	0,00	31/12/2022	EUR	1.146	-4.614
IMMO-ZÉNOBE GRAMME NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0456572664)	Gewone	100	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	76	0
JULIE LH BV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0890935201)	Gewone	2.131.855	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	-101.522	-496
JULIETTE FH BV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0890935397)	Gewone	440.000	99,99	0,01	31/12/2022	EUR	762	-3
K&H BANK ZRT. Lechner Ödön Fásor 9, 1095 BUDAPEST (HU)	Gewone	140.978.164.412	100,00	0,00	31/12/2022	HUF	419.205.000	66.930.000
KBC ASSET MANAGEMENT NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0469444267)	Gewone	5.766.805	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	154.575	285.541
KBC AUTOLEASE NV Prof. R. Van Overstraetenplein 5, 3000 LEUVEN (BE0422562385)	Gewone	184.994	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	7.875	29.262
KBC BAIL IMMOBILIER FRANCE SAS Rue De La Victoire 52, 75009 PARIS 9 (FR)	Gewone	3.000.000	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	15.797	237

NR.	0462.920.226									VOL-inst 6.6.1
KBC BANK IRELAND DAC Sandwith Street , D02 X489 DUBLIN 2 (IE)	Gewone	827.892.018	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	998.933	18.103		
KBC COMMERCIAL FINANCE NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0403278488)	Gewone	120.000	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	9.459	7.876		
KBC FOCUS FUND NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0647812124)	Gewone	551.477	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	28.385	-759		
KBC IFIMA S.A. Rue Du Fort Wallis 4, 2714 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	22.679	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	7.025	304		
KBC IMMOLEASE NV Brusselssesteenweg 100, 3000 LEUVEN (BE0444058872)	Gewone	1.000.428	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	27.261	5.332		
KBC INVESTMENTS LIMITED Old Broad Street 111, EC2N 1FP LONDON (GB)	Gewone	105.000.100	100,00	0,00	31/12/2022	USD	483.118	6.055		
KBC LEASE BELGIUM NV Brusselssesteenweg 100, 3000 LEUVEN (BE0426403684)	Gewone	267.181	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	11.003	1.839		
KBC MORTGAGE FINANCE Sandwith Street , - DUBLIN 2 (IE)	Gewone	100	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	0	0		
KBC REAL ESTATE LUXEMBOURG SA Rue Jean Piret 1, 2350 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	3.100	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	27.791	4.030		
KBC SECURITIES NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0437060521)	Gewone	1.899.517	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	60.957	3.843		
KBC SUSTAINABILITY SERVICES BV Van Overstraetenplein 2, 3000 LEUVEN (BE0791529205)	Gewone	750	100,00	0,00	0/01/1900	EUR	0	0		
KBC VASTGOEDPORTEFEUILLE BELGIË NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0438007854)	Gewone	57.768	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	10.531	546		
LUXEMBOURG NORTH DISTRIBUTION SA Rue Jean Piret 1, 2350 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	100	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	86	52		
MONASTERSKY LIMITED Sandwith Street , - DUBLIN 2 (IE)	Gewone	100.001	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	205	0		
POELAERT INVEST NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0478381531)	Gewone	10.000	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	12.675	2.225		
SETLE BV Ambachtsweg 14, 3890 GINGELOM (BE0666412269)	Gewone	464.879	54,54	0,00	31/12/2022	EUR	339	-550		
SOLUZ.IO NV Zwartzustersvest 24, 2800 MECHELEN (BE0711710576)	Cat. A	249.002	91,07	0,00	31/12/2022	EUR	1.612	389		
START IT X NV Van Overstraetenplein 5, 3000 LEUVEN (BE0730852042)	Gewone	1.000	100,00	0,00	31/12/2022	EUR	1.864	282		
SUSTAINABLE IMPACT BV Spinnerijstraat 107, 8500 KORTRIJK (BE0683710636)	Gewone	8.000	80,00	0,00	31/12/2022	EUR	1.620	-343		
UBB INTERLEASE EAD Tsarigradsko Shosse B 135A, 1040 SOFIA (BG)	Gewone	3.474.648	100,00	0,00	31/12/2022	BGN	85.840	4.558		
UNITED BULGARIAN BANK AD Vitosha Blvd 89B, 1463 SOFIA (BG)	Gewone	177.097.816	99,96	0,00	31/12/2022	BGN	1.573.510	151.502		
2. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat >=20% en <= 50%										
BANCONTACT PAYCONIQ COMPANY NV Aarlenstraat 82, 1040 BRUSSEL (BE0675984882)	Cat. B	12.414.111	22,50	0,00	31/12/2022	EUR	31.158	4.695		
BATOPIN NV Sint-Lazaruslaan 10, 1210 SINT-JOOST-TEN-NODE (BE0744908035)	Gewone	20.000	25,00	0,00	31/12/2022	EUR	3.573	-10.646		
BRS MICROFINANCE COOP CV Muntstraat 1, 3000 LEUVEN (BE0508996711)	Cat. C	7.500	33,51	0,00	31/12/2022	EUR	21.981	438		
DIGITAL & LEGAL S.R.O. Římská 1276/36, 120 00 PRAGUE (CZ)		0	50,00	0,00	0/01/1900	CZK	200	0		
GASCO GROUP NV Antwerpsesteenweg 45, 2830 WILLEBROEK (BE0887290177)	Gewone	2.531.250	28,12	0,00	31/12/2022	EUR	-22.260	0		
GEMMA FRISIUS-FONDS K.U. LEUVEN NV Waaistraat 6, 3000 LEUVEN (BE0477960372)	Cat. A	4.000	40,00	0,00	31/12/2022	EUR	41.904	-581		
GO CONNECT BV Beiaardlaan 3-5, 1850 GRIMBERGEN (BE0653775248)	Cat. C	124	25,00	0,00	31/12/2022	EUR	501	-126		
IMMO-BEAULIEU NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0450193133)	Gewone	1.000	50,00	0,00	16/06/2023	EUR	41	-28		

NR.	0462.920.226	VOL-inst 6.6.1							
ISABEL NV Keizerinlaan 13, 1000 BRUSSEL (BE0455530509)	Gewone	253.322	25,33	0,00	31/12/2022	EUR	66.367	8.747	
JOYN INTERNATIONAL NV Ilgattaan 9, 3500 HASSELT (BE0578946577)	Gewone	1.007.455.432	34,61	0,00	31/12/2022	EUR	4.799	-5.887	
JUSTINVEST NV Borsbeeksebrug 22, 2600 BERCHEM (BE0476658097)	Gewone	50	33,33	0,00	31/12/2022	EUR	1.857	202	
RABOT INVEST NV Heistraat 129, 2610 WILRIJK (BE0479758733)	Gewone	60	25,00	0,00	31/12/2022	EUR	720	167	
3. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat >=10% en <= 20%									
BAEKELAND II NV Sint-Pietersnieuwstr 25, 9000 GENT (BE0876424296)	Gewone	2.000.000	18,02	0,00	31/12/2022	EUR	41	-3	
BEDRIJVCENTRUM VILVOORDE NV Mechelsesteenweg 277, 1800 VILVOORDE (BE0434222577)	Gewone	338	9,31	0,00	31/12/2022	EUR	908	-73	
BELGIAN MOBILE ID NV Markiesstraat 1, 1000 BRUSSEL (BE0541659084)	Cat. A	90.404	12,23	0,00	31/12/2022	EUR	18.889	-605	
BEM NV Kunstlaan 20, 1000 BRUSSEL (BE0461612904)	Gewone	1.500	6,47	0,00	31/12/2022	EUR	3.516	-40	
BUSINESS BREWERY NV Interleuvenlaan 62, 3001 HEVERLEE (BE0428014676)	Gewone	40	9,52	0,00	31/12/2022	EUR	1.376	-66	
DESIGNCENTER DE WINKELHAAK NV Lange Winkelhaakstraat 26, 2060 ANTWERPEN (BE0470201857)	Cat. B	124	19,47	0,00	31/12/2022	EUR	495	53	
EUROPAY BELGIUM CVBA Metrologielaan 8, 1130 BRUXELLES (BE0434197536)	Gewone	5.255	14,62	0,96	31/12/2022	EUR	1.777	31	
FLANDERS TECHNOLOGY & INNOVATION BV Research Park 160, 1731 ZELLIK (BE1003648706)	Cat. B	100	11,10	0,00	0/01/1900	EUR	0	0	
IMPULSE MICROFINANCE INVESTMENT FUND NV Sneeuwbeslaan 20, 2610 WILRIJK (BE0870792160)	Gewone	2.000	17,57	0,00	31/12/2021	EUR	1.586	1.143	
NBX BV Sint-Aldegondiskaai 36, 2000 ANTWERPEN (BE0578917180)	Gewone	7.353	12,09	0,00	31/03/2023	EUR	5.050	-1.937	
QBIC FEEDER FUND NV Ottergemsesteenweg 808, 9000 GENT (BE0846493561)	Cat. B	4.000	14,71	0,00	31/12/2022	EUR	12.976	-1.149	
RURAL IMPULSE FUND Rue Aldringen 11, L-1118 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	15.000	16,67	0,00	31/12/2017	EUR	16.596	7.117	
VISA BELGIUM CVBA Metrologielaan 8, 1130 BRUSSEL (BE0435551972)	Gewone	24	13,07	0,57	30/09/2023	EUR	2.591	326	

B. LIJST VAN ONDERNEMINGEN WAARVOOR DE INSTELLING ONBEPERKT AANSPRAKELIJK IS IN HAAR HOEDANIGHEID VAN ONBEPERKT AANSPRAKELIJK VENNOOT OF LID

De jaarrekening van elk van de ondernemingen waarvoor de instelling onbeperkt aansprakelijk is, wordt bij de voorliggende jaarrekening gevoegd en samen hiermee openbaar gemaakt, tenzij in de tweede kolom de reden wordt vermeld waarom dit niet het geval is; deze vermelding gebeurt door te verwijzen naar de van toepassing zijnde code (A, B of C) die hieronder wordt gedefinieerd.

De jaarrekening van de vermelde onderneming:

A. wordt door deze onderneming openbaar gemaakt door neerlegging bij de Nationale Bank van België;

B. wordt door deze onderneming daadwerkelijk openbaar gemaakt in een andere lidstaat van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn 2009/101/EEG;

C. wordt door integrale of evenredige consolidatie opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de instelling die is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

NAAM, volledig adres van de ZETEL, RECHTSVORM en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Eventuele code
--	----------------

VII. STAAT VAN DE OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIELE VASTE ACTIVA (actiefpost VIII)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. OPRICHTINGSKOSTEN			
1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50705P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50701	0	
a. Nieuwe kosten van het boekjaar	50702	0	
b. Afschrijvingen	50703	0	
c. Andere (+)/(-)	50704	0	
3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50705	0	
4. Waarvan			
a. Kosten van oprichting en kapitaalverhoging, kosten bij uitgifte van leningen en andere oprichtingskosten	50706	0	
b. Herstructureringskosten	50707	0	

B. GOODWILL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50712P	xxxxxxxxxxxxxxxx	49.190

2. Mutaties tijdens het boekjaar

50708	-49.190	
-------	---------	--

a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa

50709	0	
-------	---	--

b. Overdrachten en buitengebruikstellingen

50710	49.190	
-------	--------	--

c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-) 50711	0	
---------------	---	--

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50712	0	
-------	---	--

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50719P	xxxxxxxxxxxxxxxx	44.396
--------	------------------	--------

5. Mutaties tijdens het boekjaar

50713	-44.396	
-------	---------	--

a. Geboekt

50714	4.794	
-------	-------	--

b. Teruggenomen

50715	0	
-------	---	--

c. Verworven van derden

50716	0	
-------	---	--

d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen

50717	49.190	
-------	--------	--

e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-) 50718	0	
---------------	---	--

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50719	0	
-------	---	--

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50720	0	
-------	---	--

C. PROVISIES TER VERGOEDING VAN DE AANBRENG VAN VERRICHTINGEN MET HET CLIENTEEL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50725P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

50721	0	
50722	0	
50723	0	
(+)/(-) 50724	0	
50725	0	

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50732P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

50726	0	
50727	0	
50728	0	
50729	0	
50730	0	
(+)/(-) 50731	0	

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50732	0	
-------	---	--

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50733	0	
-------	---	--

D. OVERIGE IMMATERIELE VASTE ACTIVA

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50738P	xxxxxxxxxxxxxxxx	144.642

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

50734	-42.251	
50735	28.632	
50736	70.883	
(+)/(-) 50737	0	

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50738	102.390	
-------	---------	--

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50745P	xxxxxxxxxxxxxxxx	88.204
--------	------------------	--------

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

50739	-49.227	
50740	21.638	
50741	39	
50742	0	
50743	70.827	
(+)/(-) 50744	0	

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50745	38.978	
-------	--------	--

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50746	<u>63.413</u>	
-------	---------------	--

VIII. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA (actiefpost IX)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. TERREINEN EN GEBOUWEN				
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50805P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.217.939
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50801	-7.350	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50802	19.690	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50803	27.040	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50804	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50805	1.210.589	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50811P	xxxxxxxxxxxxxxxx	30.968
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50806	-308	
a. Geboekt		50807	0	
b. Verworven van derden		50808	0	
c. Afgeboekt		50809	308	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50810	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50811	30.660	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50818P	xxxxxxxxxxxxxxxx	842.730
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50812	10.348	
a. Geboekt		50813	30.768	
b. Teruggenomen		50814	0	
c. Verworven van derden		50815	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50816	20.419	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50817	0	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50818	853.078	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		50819	388.171	

B. INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50824P	xxxxxxxxxxxxxxxx	2.766

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50820	-18
	50821	287
	50822	305
(+)/(-)	50823	0

a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa

b. Overdrachten en buitengebruikstellingen

c. Overboekingen van een post naar een andere

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50824	2.747
-------	-------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50830P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50825	0
	50826	0
	50827	0
	50828	0
(+)/(-)	50829	0

a. Geboekt

b. Verworven van derden

c. Afgeboekt

d. Overgeboekt van een post naar een andere

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50830	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50837P	xxxxxxxxxxxxxxxx	2.268
--------	------------------	-------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50831	22
	50832	310
	50833	36
	50834	0
	50835	251
(+)/(-)	50836	0

a. Geboekt

b. Teruggenomen

c. Verworven van derden

d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen

e. Overgeboekt van een post naar een andere

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50837	2.290
-------	-------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50838	457
-------	-----

C. MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50843P	xxxxxxxxxxxxxxx	30.936

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)	50839	38.998
	50840	39.487
	50841	488
(+)/(-)	50842	0

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50843	69.934
-------	--------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50849P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	-----------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)	50844	0
	50845	0
	50846	0
	50847	0
(+)/(-)	50848	0

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50849	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50856P	xxxxxxxxxxxxxxx	13.250
--------	-----------------	--------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)	50850	38.877
	50851	831
	50852	561
	50853	39.015
	50854	407
(+)/(-)	50855	0

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50856	52.127
-------	--------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50857	<u>17.807</u>
-------	---------------

D. LEASING EN SOORTGELIJKE RECHTEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50862P	xxxxxxxxxxxxxxxx	191.106

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50858	-18.946
	50859	17.588
	50860	36.533
(+)/(-)	50861	0

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50862	172.161
-------	---------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50868P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50863	0
	50864	0
	50865	0
	50866	0
(+)/(-)	50867	0

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50868	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50875P	xxxxxxxxxxxxxxxx	36.774
--------	------------------	--------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50869	-6.262
	50870	6.949
	50871	0
	50872	0
	50873	13.211
(+)/(-)	50874	0

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50875	30.512
-------	--------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50876	<u>141.648</u>
-------	----------------

11. Waarvan

50877	141.648
50878	0
50879	0

- a. Terreinen en gebouwen
- b. Installaties, machines en uitrusting
- c. Meubilair en rollend materieel

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
E. OVERIGE MATERIELE VASTE ACTIVA			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50884P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.680.090
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50880	381.890	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50881	702.928	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50882	321.037	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-) 50883	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50884	2.061.981	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50890P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50885	0	
a. Geboekt	50886	0	
b. Verworven van derden	50887	0	
c. Afgeboekt	50888	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50889	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50890	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50897P	xxxxxxxxxxxxxxxx	515.608
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50891	81.698	
a. Geboekt	50892	270.577	
b. Teruggenomen	50893	0	
c. Verworven van derden	50894	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50895	188.879	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50896	0	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50897	597.306	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50898	<u>1.464.675</u>	

F. ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETALINGEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50903P	xxxxxxxxxxxxxxxx	27.602

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa

50899	-2.032
50900	0

b. Overdrachten en buitengebruikstellingen

50901	2.032
-------	-------

c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)

50902	0
-------	---

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50903	25.570
-------	--------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50909P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Geboekt

50904	0
50905	0

b. Verworven van derden

50906	0
-------	---

c. Afgeboekt

50907	0
-------	---

d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50908	0
-------	---

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50909	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50916P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Geboekt

50911	0
-------	---

b. Teruggenomen

50912	0
-------	---

c. Verworven van derden

50913	0
-------	---

d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen

50914	0
-------	---

e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50915	0
-------	---

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50916	0
-------	---

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50917	25.570
-------	--------

IX. OVERIGE ACTIVA (actiefpost XI)

Uitsplitsing van de post XI van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Optiecontracten	430.616
Nog toe te kennen reeds ontvangen bedragen	98.910
Betaald aan Europees Resolutiefonds - 15% wordt niet in resultaat genomen	78.397
Belastingsvorderingen	28.615
Belegde activa ikv pensioenverplichtingen NY branche	8.843
Levensverzekering mbt de NY branche medewerkers	113.593
Terug te vorderen belastingen en voorheffingen	50.149
Overige	46.991

X. OVERLOPENDE REKENINGEN (actiefpost XII)

- 1. Over te dragen kosten
- 2. Verworven opbrengsten

Codes	Boekjaar
51001	59.149
51002	7.352.939

X.bis HERBELEGGING VAN GESEGREGEEERDE CLIENTENGELDEN

Totaal

Codes	Boekjaar
51003	0

XI. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ KREDIETINSTELLINGEN (passiefpost I)

1. Schulden bij verbonden ondernemingen

2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Uitsplitsing van de niet onmiddellijk opvraagbare schulden naar hun resterende looptijd

a. Van hoogstens drie maanden

b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar

c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar

d. Van meer dan vijf jaar

e. Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51101	2.863.768	3.549.209
51102	0	0
51103	9.317.328	
51104	1.199.731	
51105	686.536	
51106	0	
51107	0	

XII. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ CLIENTEN (passiefpost II)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schulden bij verbonden ondernemingen	51201	2.632.271	2.341.997
2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51202	101.679	112.065
3. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Onmiddellijk opvraagbaar	51203	57.719.909	
b. Van hoogstens drie maanden	51204	14.785.600	
c. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51205	6.057.079	
d. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51206	1.180.499	
e. Van meer dan vijf jaar	51207	1.239.664	
f. Met onbepaalde looptijd	51208	45.665.457	
4. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar de aard van de schuldeisers			
a. Schulden bij de overheid	51209	3.763.651	2.715.432
b. Schulden bij particulieren	51210	70.059.432	76.740.564
c. Schulden bij ondernemingen	51211	52.825.125	58.063.738
5. Geografische uitsplitsing van de schulden bij cliënten			
a. Uit België	51212	107.619.152	
b. Uit het buitenland	51213	19.029.056	

XIII. STAAT VAN DE IN SCHULDBEWIJZEN BELICHAAMDE SCHULDEN (passiefpost III)

	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij verbonden ondernemingen	489.972	115.578
2. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	0	0
3. Uitsplitsing van de in schuldbewijzen belichaamde schulden naar hun resterende looptijd		
a. Van hoogstens drie maanden	12.730.861	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	2.457.129	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	5.368.643	
d. Van meer dan vijf jaar	373.364	
e. Met onbepaalde looptijd	0	

XIV. STAAT VAN DE OVERIGE SCHULDEN (passiefpost IV)

	Codes	Boekjaar
1. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van het belastingbestuur		
a. Vervallen schulden	51401	0
b. Niet-vervallen schulden	51402	0
	51403	0
2. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid		
a. Vervallen schulden	51404	0
b. Niet-vervallen schulden	51405	0
	51406	0
3. Belastingen		
a. Te betalen belastingen	51407	62.108
b. Geschatte belastingschulden	51408	13.755
4. Overige schulden		
Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
Opties en warrants		607.908
Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten		191.896
Nog te betalen dividenden		806.251
Intercompany schulden mbt global trading activiteiten		94.271
Leveranciers		57.261
Schulden aan personeel		18.071
Bevestigde nog toe te kennen schulden		18.019
Overige schulden - toekomstige bedrijfskosten		46.197
Overige		19.540

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 6.15
-----	--------------	---------------

XV. OVERLOPENDE REKENINGEN (passiefpost V)

1. Toe te rekenen kosten

2. Over te dragen opbrengsten

Codes	Boekjaar
51501	9.038.765
51502	166.986

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 6.16
-----	--------------	---------------

XVI. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN (passiefpost VI.A.3)

Uitsplitsing van de post VI.A.3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Verbinteniskredieten	30.238
Juridische geschillen en operationele betwistingen	3.624
Voorziening voor diverse risico's en toekomstige uitgaven	23.846
Voorziening voor invaliditeitsuitkeringen	1.204

XVII. STAAT VAN DE ACHTERGESTELDE SCHULDEN (passiefpost VIII)

1. Achtergestelde schulden bij verbonden ondernemingen

2. Achtergestelde schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51701	21.941.586	16.079.952
51702	0	0

3. Kosten verbonden aan achtergestelde schulden toerekenbaar aan het boekjaar

Codes	Boekjaar
51703	511.120

4. Voor elke achtergestelde lening, de volgende gegevens: het referentienummer, de muntcode, het bedrag van de lening in de munt van de lening, de modaliteiten voor de vergoeding, de vervaldag en, zo er geen welbepaalde vervaldag is, de modaliteiten voor de looptijd, in voorkomend geval de omstandigheden waarin de instelling deze lening vervroegd moet terugbetalen, de voorwaarden voor de achterstelling, en in voorkomend geval de voorwaarden voor de omzetting in kapitaal of in een andere passiefvorm.

Volgende gegevens voor elke achtergestelde lening : (vervolg van passiefpost VIII)

Volg- nummer	Munt	Bedrag in de munt van de lening	Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) Omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervroegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting
1	EUR	1.000.000	24/04/2018 - 24/04/2025 Doorlening KBC Groep - AT1	a) Onvoorwaardelijk
2	EUR	500.000	05/03/2019 - 05/03/2024 Doorlening KBC Groep - AT1	a) Onvoorwaardelijk
3	EUR	750.000	05/09/2023 - 05/03/2029 Doorlening KBC Groep - AT1	a) Onvoorwaardelijk
4	EUR	99.922	24/07/2014 - 24/07/024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
5	EUR	49.959	01/08/2014 - 24/07/024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
6	EUR	25.064	02/02/2015 - 24/07/024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
7	EUR	9.977	06/03/2015 - 06/03/2025 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
8	EUR	749.894	07/09/2021 - 07/12/2026 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
9	EUR	749.204	03/09/2019 - 03/12/2024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
10	EUR	497.702	24/01/2023 - 25/04/2028 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
11	EUR	100.000	16/09/2022 - 16/09/2034 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
12	EUR	25.000	04/10/2017 - 04/10/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
13	EUR	749.985	25/01/2019 - 25/01/2024 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
14	EUR	499.113	24/01/2020 - 24/01/2030 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
15	EUR	498.517	16/06/2020 - 16/06/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
16	EUR	749.153	10/09/2020 - 10/09/2025 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
17	EUR	747.082	14/01/2021 - 14/01/2028 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
18	EUR	498.495	31/05/2021 - 31/05/2031 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
19	EUR	748.401	01/12/2021 - 01/03/2026 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
20	EUR	999.767	19/04/2023 - 19/04/2029 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
21	EUR	1.249.105	06/06/2023 - 06/06/2025 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
22	EUR	745.001	06/06/2023 - 06/12/2031 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
23	EUR	497.488	28/11/2023 - 28/11/2028 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
24	GBP	460.041	21/09/2021 - 21/09/2026 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
25	EUR	748.693	21/01/2022 - 21/01/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
26	EUR	500.110	23/02/2022 - 23/02/2024 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
27	EUR	188.130	28/02/2022 - 31/05/2031 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
28	EUR	749.751	29/03/2022 - 29/03/2025 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
29	EUR	100.000	20/06/2022 - 20/06/2034 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
30	EUR	749.633	29/06/2022 - 29/06/2024 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
31	EUR	747.508	25/08/2022 - 25/08/2030 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
32	USD	904.977	19/01/2023 - 19/01/2028 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
33	USD	904.977	21/09/2023 - 21/09/2033 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
34	EUR	1.000.000	15/12/2023 - 16/12/2024 Internal Mrel CP Funded	a) Onvoorwaardelijk
35	GBP	488.156	20/09/2022 - 20/09/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk

N°	0462.920.228	VOL-inst 6.17
----	--------------	---------------

36	EUR	998.266	23/11/2022 - 23/11/2026 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
37	USD	113.122	7/02/2005 - 7/02/2025 Doorlening KBC Ifima	a) Fiscale herkwalficatie
38	EUR	499.288	10/04/2019 - 10/04/2025 Euro Medium Term Note	a) Onvoorwaardelijk
39	EUR	250.114	24/06/2019 - 25/01/2024 Euro Medium Term Note	a) Onvoorwaardelijk

XVIII. STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

A. STAAT VAN HET KAPITAAL

1. Maatschappelijk kapitaal

- a. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar
b. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
20910P (20910)	xxxxxxxxxxxxx 9.732.238	9.732.238

- c. Wijzigingen tijdens het boekjaar

- d. Samenstelling van het kapitaal
e. Soorten aandelen
Dividendgerechtigde gewone aandelen

- f. Aandelen op naam
g. Aandelen aan toonder en/of gedematerialiseerde aandelen

Codes	(in duizenden)	(in eenheden)
	Bedragen	Aantal aandelen
	0	0
	9.732.238	995.371.469
51801	xxxxxxxxxxxxx	995.371.469
51802	xxxxxxxxxxxxx	

2. Niet-gestort kapitaal

- a. Niet-opgevraagd kapitaal
b. Opgevraagd, niet-gestort kapitaal
c. Aandeelhouders die nog moeten volstorten

Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
(20920) 51803	0 xxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxx 0

3. Eigen aandelen

- a. Gehouden door de instelling zelf
* Kapitaalbedrag
* Aantal aandelen
b. Gehouden door haar dochters
* Kapitaalbedrag
* Aantal aandelen

4. Verplichtingen tot uitgifte van aandelen

- a. Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN
* Bedrag van de lopende converteerbare leningen
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal
* Maximum aantal uit te geven aandelen
b. Als gevolg van de uitoefening van INSCHRIJVINGSRECHTEN
* Aantal inschrijvingsrechten in omloop
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal
* Maximum aantal uit te geven aandelen

5. Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal

Codes	(in duizenden)
	Boekjaar
51804	0
51805	0
51806	0
51807	0
51808	0
51809	0
51810	0
51811	0
51812	0
51813	0
51814	0

6. Aandelen buiten kapitaal

- a. Verdeling
* Aantal aandelen
* Daaraan verbonden stemrecht
b. Uitsplitsing volgens de aandeelhouders
* Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf
* Aantal aandelen gehouden door haar dochters

Codes	Boekjaar
51815	0
51816	0
51817	0
51818	0

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 6.18
-----	--------------	---------------

B. AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE INSTELLING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE INSTELLING HEEFT ONTVANGEN

KBC Groep NV

Aantal aandelen:

995.371.469

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 6.19
-----	--------------	---------------

XIX. UITSPLITSING VAN DE BALANS, INDIEN GROTER DAN 15 MILJOEN EURO, IN EURO EN VREEMDE MUNTEN

	Codes	Boekjaar
1. Totaal actief		
a. In euro	51901	180.360.851
b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)	51902	34.122.554
2. Totaal passief		
a. In euro	51903	178.838.238
b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)	51904	35.645.167

XX. FIDUCIAIRE VERRICHTINGEN ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 27TER, § 1, DERDE LID

Betrokken actief- en passiefposten

Boekjaar

XXI. STAAT VAN DE GEWAARBORGDE SCHULDEN EN VERPLICHTINGEN

A. HYPOTHEKEN (bedrag van de inschrijving of boekwaarde van de bezwaarde gebouwen, wanneer deze lager ligt)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balanstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

Boekjaar

B. PANDEN OP HET HANDELSFONDS (bedrag van de inschrijving)**1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling**

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balanstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

Boekjaar

C. PANDE OP ANDERE ACTIVA (boekwaarde van de verpande activa)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

	Boekjaar
Mobiliseringen	15.952.088
Asset Pledge Requirement KBC New York	90.285
Pand Bancontact	198.641
Pand Nationale Bank België	3.646.921
Covered Bonds	18.932.851
Securities Lending	10.910

b. Posten buiten de balanstelling

Cash & Bond Collateral	469.508
Clearing Margin Derivatives	984.153
Collateral derivaten	2.682.595
Europees Resolutiefonds	78.397

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

D. ZEKERHEDEN GEVESTIGD OP TOEKOMSTIGE ACTIVA (bedrag van de betrokken activa)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balanstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

Boekjaar

XXII. STAAT VAN DE EVENTUELE PASSIVA EN VAN DE VERPLICHTINGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO (posten buiten de balansstelling I en II)

1. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van verbonden ondernemingen

2. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van verbonden ondernemingen

4. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
52201	1.996.966	2.218.527
52202	436	495
52203	460.024	0
52204	0	0

XXIII. Bedrijfsresultaten (posten I tot XV van de resultatenrekening)

1. Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun oorsprong

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
a. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	(40100)	8.237.511	3.944.677
* Belgische vestigingen	52301	6.900.796	3.448.588
* Buitenlandse vestigingen	52302	1.336.715	496.089
b. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: aandelen en andere niet-vastrentende effecten	(40310)	13.774	15.393
* Belgische vestigingen	52303	54	5.732
* Buitenlandse vestigingen	52304	13.719	9.661
c. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in verbonden ondernemingen	(40320)	890.139	2.341.040
* Belgische vestigingen	52305	414.955	852.348
* Buitenlandse vestigingen	52306	475.184	1.488.692
d. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	(40330)	125	281
* Belgische vestigingen	52307	125	281
* Buitenlandse vestigingen	52308	0	0
e. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	(40340)	157	261
* Belgische vestigingen	52309	157	261
* Buitenlandse vestigingen	52310	0	0
f. Ontvangen provisies	(40400)	869.232	1.046.340
* Belgische vestigingen	52311	837.597	1.014.061
* Buitenlandse vestigingen	52312	31.634	32.279
g. Winst uit financiële transacties	(40600)	-100.072	-231.085
* Belgische vestigingen	52313	-130.519	-238.525
* Buitenlandse vestigingen	52314	30.447	7.440
h. Overige bedrijfsopbrengsten	(41400)	630.262	500.535
* Belgische vestigingen	52315	630.961	497.856
* Buitenlandse vestigingen	52316	-699	2.679

2. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister (in eenheden)

a. Totaal aantal op de afsluitingsdatum	52317	8.429	8.627
b. Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	52318	7.770	7.978
* Directiepersoneel	52319	66	70
* Bedienden	52320	7.705	7.908
* Arbeiders	52321	0	0
* Andere	52322	0	0
c. Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	52323	10.630.207	10.818.076

3. Personeelskosten

a. Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	52324	592.785	577.837
b. Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	52325	144.111	143.433
c. Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	52326	57.804	56.622
d. Andere personeelskosten	52327	20.838	19.377
e. Ouderdoms- en overlevingspensioenen	52328	7.778	7.290

4. Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen

a. Toevoegingen (+)	52329	12.177	6.423
b. Bestedingen en terugnemingen (-)	52330	7.473	10.827

5. Uitsplitsing van de overige bedrijfsopbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

- a. Leasing activiteiten
- b. Doorrekeningen aan/recuperaties van groepsmaatschappijen
- c. Andere
- d. Terugbetaling bankentaks

6. Overige bedrijfskosten

- a. Bedrijfsbelastingen en -taksen
- b. Andere
- c. Uitsplitsing van de overige bedrijfskosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

7. Bedrijfsopbrengsten met betrekking tot verbonden ondernemingen**8. Bedrijfskosten met betrekking tot verbonden ondernemingen**

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
	355.276	279.754
	176.873	161.332
	65.134	59.449
	32.979	0
52331	47.367	40.171
52332	27.359	41.612
52333	3.406.497	7.850.483
52334	2.282.512	7.305.870

XXIV. OPGAVE VAN DE TERMIJNVERRICHTINGEN BUITEN DE BALANSTELLING OP EFFECTEN, DEVIEZEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE GEEN VERPLICHTINGEN MET ZICH BRENGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO IN DE ZIN VAN POST II BUITEN DE BALANSTELLING

	Codes	Boekjaar
A. SOORTEN VERRICHTINGEN (bedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen)		
1. Verrichtingen op effecten		
a. Termijnaankopen en -verkopen van effecten en waardepapier	52401	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52402	0
2. Verrichtingen op deviezen (bedragen die moeten worden geleverd)		
a. Termijnwisselverrichtingen	52403	152.842.931
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52404	152.842.931
b. Valuta en renteswaps	52405	31.321.506
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52406	27.647.606
c. Futures op valuta	52407	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52408	0
d. Opties op valuta	52409	9.246.859
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52410	9.246.859
e. Contracten op termijnwisselkoersen	52411	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52412	0
3. Verrichtingen op andere financiële instrumenten		
Termijnrenteverrichtingen (nominaal/notioneel refertebedrag)		
a. Renteswap-overeenkomsten	52413	653.393.219
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52414	510.369.098
b. Interest-future-verrichtingen	52415	13.664.094
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52416	13.664.094
c. Rentecontracten op termijn	52417	23.167.151
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52418	23.167.151
d. Opties op rente	52419	17.760.595
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52420	17.760.595
Andere aan- en verkopen op termijn (aankoop-/verkoopprijs overeengekomen tussen partijen)		0
e. Andere optieverrichtingen	52421	6.120.176
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52422	6.120.176
f. Andere future-verrichtingen	52423	466.247
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52424	466.247
g. Andere termijnaankopen en -verkopen	52425	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52426	0

B. MICRODEKKING BESTEMDE VERRICHTINGEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 36BIS, §1

1. Dekkingsverrichting tegen reële waarde

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaaarde (A)		Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteporata			
					Actief (+)	Passief (-)		
Renteswaps	26.859.144	26.857.844	-738.291	-85.207	197.818	-283.025	52433	-653.085
Forward swaps							52434	
Swaptions							52435	
Renteopties							52436	
Overige							52437	
TOTAAL	26.859.144	26.857.844	-738.291	-85.207	197.818	-283.025	52438	-653.085

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52433 à 52437)

Het verschil tussen dirty MTM (marktwaaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MTM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen

Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.

- omrekeningsresultaat tussen EUR- en niet-EUR notionelen bought/sold ingeval van CCIRS en FX swaps

Omrekeningsverschillen in notionelen van de derivaten worden ingedekt inclusief wisselkoersposities van hedged activa/passiva ingeval van hedge accounting van rentecurve-schommelingen om netto P&L-impact

Ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen

Bedrag van de ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen op het einde van de periode.

Beschrijving en commentaar van de gekozen berekeningsmethode van de ineffectiviteit :

Codes	Bedrag
52439	-660

Effectiviteit wordt gemeten via prospectieve en retrospectieve effectiviteitstesten. Ineffectiviteit wordt gemeten door het verschil in marktwaaarde te bepalen tussen die van het werkelijke afdekkingsinstrument en die van een derivaat dat als de perfecte afdekking voor het afgedekte risico zou gelden.

2. Kasstroomdekking

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaaarde (A)		Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteporata			
					Actief (+)	Passief (-)		
Renteswaps	1.168.383	1.142.224	-17.046	10.368	17.457	-7.089	52440	-27.414
Forward swaps							52441	
Swaptions							52441	
Renteopties							52443	
Overige							52444	
TOTAAL	1.168.383	1.142.224	-17.046	10.368	17.457	-7.089	52445	-27.414

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52440 à 52444)

Het verschil tussen dirty MTM (marktwaaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MTM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen

Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.

- omrekeningsresultaat tussen EUR- en niet-EUR notionelen bought/sold ingeval van CCIRS en FX swaps

Omrekeningsverschillen in notionelen van de derivaten worden ingedekt inclusief wisselkoersposities van hedged activa/passiva ingeval van hedge accounting van rentecurve-schommelingen om netto P&L-impact te vermijden.

Ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen

Bedrag van de ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen op het einde van de periode.

Beschrijving en commentaar van de gekozen berekeningsmethode van de ineffectiviteit :

Codes	Bedrag
52446	

Effectiviteit wordt gemeten via prospectieve en retrospectieve effectiviteitstesten. Ineffectiviteit wordt gemeten door het verschil in marktwaaarde te bepalen tussen die van het werkelijke afdekkingsinstrument en die van een derivaat dat als de perfecte afdekking voor het afgedekte risico zou gelden.

* Positieve waarde voor actief, negatieve waarde voor passief

C. MACRODEKKING BESTEMDE VERRICHTINGEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 36BIS, §1BIS, LID 1, 1°

1. Dekkingsverrichting tegen reële waarde

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaaarde (A)		Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteprorata			
					Actief (+)	Passief (-)		
Renteswaps	97.700.689	97.709.995	1.419.880	-14.924	818.307	-833.231	52447	1.434.804
Forward swaps							52448	
Swaptions							52449	
Renteopties							52450	
Overige							52451	
TOTAAL	97.700.689	97.709.995	1.419.880	-14.924	818.307	-833.231	52452	

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52447 à 52451)

Het verschil tussen dirty MtM (marktwaaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MtM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen

Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.

- omrekeningsresultaat tussen EUR- en niet-EUR notionelen bought/sold ingeval van CCIRS en FX swaps

Omrekeningsverschillen in notionelen van de derivaten worden ingedekt inclusief wisselkoersposities van hedged activa/passiva ingeval van hedge accounting van rentecurve-schommelingen om netto P&L-impact te vermijden.

Beschrijving van de gedekte instrumenten en van de gedekte economische risico's

- indekking van rentecurveschommelingen door IRS.

Inclusief IRS met grandfathering label op basis van derogatie art. 36 bis §2, wat vervalt vanaf 2023 (waardering aan marktwaaarde vanaf 01/01/2023).

- Uitstel (activering) van wisselkoersomrekeningen van CCIRS en FX swaps opgezet voor niet-EUR funding van intragroep participaties (CZK, HUF en RON).

Ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen

Bedrag van de ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen op het einde van de periode

Beschrijving en commentaar van de gekozen berekeningsmethode van de ineffectiviteit :

Codes	Bedrag
52453	-26.967

Effectiviteit wordt gemeten via prospectieve en retrospectieve effectiviteitstesten. Ineffectiviteit wordt gemeten door het verschil in marktwaaarde te bepalen tussen die van het werkelijke afdekkingsinstrument en die van een derivaat dat als de perfecte afdekking voor het afgedekte risico zou gelden.

* Positieve waarde voor actief, negatieve waarde voor passief

2. Kasstroomdekking

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaaarde (A)		Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteprorata			
					Actief (+)	Passief (-)		
Renteswaps	16.726.600	16.726.600	-749.450	-77.067	101.102	-178.170	52454	-672.383
Forward swaps							52455	
Swaptions							52456	
Renteopties							52457	
Overige							52458	
TOTAAL	16.726.600	16.726.600	-749.450	-77.067	101.102	-178.170	52459	-672.383

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52454 à 52458)

Het verschil tussen dirty MtM (marktwaaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MtM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen
 - Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.
- omrekeningsresultaat tussen EUR- en niet-EUR notionelen bought/sold ingeval van CCIRS en FX swaps
 - Omrekeningsverschillen in notionelen van de derivaten worden ingedekt inclusief wisselkoersposities van hedged activa/passiva ingeval van hedge accounting van rentecurve-schommelingen om netto P&L-impact te vermijden.

Beschrijving van de gedekte instrumenten en van de gedekte economische risico's

Indekking van rentecurveschommelingen door IRS.

Ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen

Bedrag van de ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen op het einde van de periode.

Beschrijving en commentaar van de gekozen berekeningsmethode van de ineffectiviteit :

Codes	Bedrag
52460	-8.868

Effectiviteit wordt gemeten via prospectieve en retrospectieve effectiviteitstesten. Ineffectiviteit wordt gemeten door het verschil in marktwaaarde te bepalen tussen die van het werkelijke afdekkingsinstrument en die van een derivaat dat als de perfecte afdekking voor het afgedekte risico zou gelden.

* Positieve waarde voor actief, negatieve waarde voor passief

**D. DEKKINGRESULTATEN OP GEDISKWALIFICEERDE VERRICHTTINGEN DIE OP DE WACHTREKENING ZIJN UITGESTELD
EN NOG MOETEN AFGESCHREVEN WORDEN EN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 36BIS, §4, 3° EN 4°
- UITSPLITSING NAAR DE RESTERENDE LOOPTIJD**

1. Verrichtingen als bedoeld in artikel 36bis, §4, 3° - Instrumenten die tot het vermogen van de instelling blijven behoren

	=< 3 maanden	> 3 maanden =< 1 jaar	> 1 jaar =< 5 jaar	>= 5 jaar	Codes	Totaal
Wachtrekening actief (actiefpost XIII)						
Microdekking					52461	
Macrodekking					52462	
Wachtrekening passief (passiefpost V)						
Microdekking					52463	
Macrodekking					52464	

Beschrijving van de financiële instrumenten die niet langer als dekkingverrichting kunnen worden gekwalificeerd, maar die tot het vermogen van de instelling blijven behoren, met vermelding van het soort dekking (microdekking of macrodekking, dekking tegen reële waarde of kasstroomdekking), hun huidige classificatie (bank- of handelsportefeuille) en de oorspronkelijke gedekte instrumenten

2. Verrichtingen als bedoeld in artikel 36bis, §4, 4° - Instrumenten die niet langer tot het vermogen van de instelling behoren

	=< 3 maanden	> 3 maanden =< 1 jaar	> 1 jaar =< 5 jaar	>= 5 jaar	Codes	Totaal
Wachtrekening actief (actiefpost XIII)						
Microdekking					52465	
Macrodekking			-1.440		52466	-1.440
Wachtrekening passief (passiefpost V)						
Microdekking					52467	
Macrodekking	-8.500	-73.353	-7.264		52468	-89.117

E. RENTEBEHEEROPERATIES ZONDER EXTRA RISICO TE NEMEN MET EEN EFFECTISERINGSVEHIKEL DAT DOOR DE KREDIETINSTELLING WORDT GECONSOLIDEERD (ARTIKEL 36BIS, §1BIS, TWEEDE LID)

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaarde (A)	Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteprorata		
					Actief (+)		
Renteswaps	4.243.205	4.243.205	-128.490			52469	-128.490
Forward swaps						52470	
Swaptions						52471	
Renteopties						52472	
Overige						52473	
TOTAAL	4.243.205	4.243.205	-128.490			52474	-128.490

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52469 à 52473)

Het verschil tussen dirty MTM (marktwaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MIM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen

Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.

Betrokken effectiseringsvehikels		Natuur van verrichtingen en opmerkingen
Benaming	Code LEI	
Loan Invest NV	635400VLKUYLHJTXS840	Effectisering van hypothecaire kredieten en KMO-leningen.

* Positieve waarde voor actief, negatieve waarde voor passief

XXV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN

- 1. Meerwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen
- 2. Minderwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen
- 3. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

- 4. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

Codes	Boekjaar
52501	0
52502	0
	0

XXVI. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT
1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar

- a. Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen
- b. Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen
- c. Geraamde belastingsupplementen

2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren

- a. Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen
- b. Geraamde belastingsupplementen of belastingen waarvoor een voorziening werd gevormd

3. Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst vóór belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening, en de geraamde belastbare winst

Codes	Boekjaar
52601	-129.863
52602	-142.481
52603	44.532
52604	-31.914
52605	-501
52606	-501
52607	0
	33.322
	46.558
	-890.243
	-27.719
	157.808
	-225.610

4. Invloed van de uitzonderlijke resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar

- Gerealiseerde meer- en minderwaarden op aandelen onder de financiële vaste activa (meerwaarden niet belastbaar en minderwaarden niet aftrekbaar)
- Waardeverminderingen (niet aftrekbaar) en terugname (niet belastbaar) ervan op aandelen onder de financiële vaste activa

	-19.730
	-26.619

5. Bronnen van belastinglatenties

- a. Actieve latencies
 - * Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten
 - * Andere actieve belastinglatenties
 - Belastbare waardeverminderingen
 - Belastbare voorzieningen
 - Andere belastbare reserves
- b. Passieve latencies
 - * Uitsplitsing van de passieve latencies

Codes	Boekjaar
52608	657.343
52609	188.444
	468.899
	321.584
	135.695
	11.620
52610	0

XXVII. BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde			
a. Aan de instelling (aftrekbaar)	52701	353.584	287.351
b. Door de instelling	52702	290.999	263.242
2. Ingehouden bedragen ten laste van derden als			
a. Bedrijfsvoorheffing	52703	153.408	152.469
b. Roerende voorheffing	52704	181.666	91.327

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN (INCLUSIEF TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN)

A. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

1. Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa

2. Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa

Codes	Boekjaar

3. Bedrag, aard en vorm van belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen

Belangrijke hangende geschillen:

Vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep waarden we naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk). Voor de dossiers met risico-inschatting waarschijnlijk verlies leggen we voorzieningen aan (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering maar als mogelijk wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting mogelijk verlies), leggen we geen voorzieningen aan, maar geven we een toelichting in de jaarrekening als ze een beduidende invloed zouden kunnen hebben op de balans (d.w.z. als de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 50 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting onwaarschijnlijk verlies), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. De belangrijkste dossiers sommen we hierna op. We houden de informatie beperkt om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.

Mogelijk verlies:

Op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna "Trustee" genaamd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor terugvordering van ongeveer 110 miljoen USD (claw-back) tengevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is één van een hele reeks vorderingen van de curator tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de "gezamenlijke verdedigingsgroep" genaamd).

Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven' ("Safe Harbor") en 'goede verdedigings'-regels ("Good defenses") van de faillissementswet op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 wijzigde de curator de oorspronkelijke vordering, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196 miljoen USD.

Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan waarbij de vordering van de Trustee werd afgewezen. De Trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie ("Court of Appeal") heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift ("Certiorari petition") is op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hoogerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan wordt de zaak ten gronde behandeld door de faillissementsrechtbank.

Op 30 augustus 2021 heeft de beroepsinstantie ("Court of Appeals for the Second Circuit") in twee andere beroepsprocedures van andere verweerders de bewijslast omgekeerd van een aanvankelijke bewijslast voor de Trustee om het ontbreken van goede trouw van de verweerder te bewijzen, naar een bewijslast voor de verweerder om zijn goede trouw te bewijzen.

Op 1 augustus 2022 heeft de faillissementsrechtbank een beschikking uitgevaardigd met betrekking tot de regeling van de procedure. In dit kader heeft de Trustee op 5 augustus 2022 zijn klacht gewijzigd door zijn vordering te verminderen tot 86.000.000 USD in hoofdsom. KBC heeft op 18 november 2022 een verzoek tot afwijzing van de gewijzigde klacht ingediend wegens gebrek aan specifieke bevoegdheid van de Amerikaanse rechtbank. Op 26 april 2023 heeft de rechtbank deze bevoegdheidsexceptie verworpen en vervolgens een plan voor de voortgang van de procedure opgesteld, dat voorziet in een periode voor het feitenonderzoek tot 22 september 2025. Sedertdien hebben beide partijen al eerste feitelijke documentatie vrijgegeven. De volgende stap is de selectie van bepaalde personen die in de reeds uitgevoerde bekendmakingen worden genoemd en die waarschijnlijk door één of beide partijen zullen worden gehoord in de procedure. Hoewel de bewijslast is verzwaard, gelooft KBC nog steeds dat zij goede en geloofwaardige verweermiddelen heeft, waaronder het aantonen van zijn goede trouw. De procedure kan nog enkele jaren duren.

Andere belangrijke verplichtingen:

De bank garandeert onherroepelijk alle per 31.12.2023 bestaande verplichtingen van de hierna vermelde ondernemingen, die daardoor een vrijstelling krijgen voor publicatie op geconsolideerde basis.
KBC Asset Management NV

4. In voorkomend geval, beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken

Voor alle personeelsleden is voorzien in een stelsel van bijkomende pensioenvoorzieningen, een aanvullend overlijdenskapitaal, wezenrente en invaliditeitsuitkeringen.

Voor alle personeelsleden die in dienst getreden zijn vanaf 2014 is dit georganiseerd via het Pensioenfonds van KBC in een "vaste bijdragen" plan. D.w.z. dat het bedrag van deze voorzieningen afhangt van de bezoldiging van de werknemer in de loop van de loopbaan. Voor de personeelsleden die voor 2014 al in dienst waren worden deze voorzieningen georganiseerd in het kader van een "te bereiken doel" plan wat betekent dat het bedrag van deze voorzieningen afhankelijk is van de eindbezoldiging, het aantal jaren dienst en de leeftijd op het ogenblik van pensionering. Sinds 2014 is het te bereiken doelplan dan ook een gesloten plan (geen nieuwe toetredingen meer).

Deze pensioenvoorzieningen worden volledig door de werkgever gefinancierd bij middel van jaarlijkse toelagen die ten laste van het resultaat komen. Die toelagen in het "te bereiken doel" plan worden berekend op actuariële basis volgens de "aggregate cost"-methode. De toelagen in het "vaste bijdragen" plan worden berekend als een percentage op de individuele, reële bezoldiging; voor bijdrageplannen is een wettelijke minimumrendementsgarantie van toepassing die momenteel 1.75% bedraagt. De toelagen worden overgemaakt aan het Pensioenfonds van KBC dat belast is met het beheer van de aldus gevormde reserves, de uitbetaling ervan en de administratie.

Daarnaast is voorzien in een aanvullend pensioenplan (vaste bijdrageplan) op basis van uitsluitend persoonlijke bijdragen van de personeelsleden via inhouding op weddebetalings. De wettelijke rendementsgarantie bedraagt momenteel 1,75%. Dit plan is vanaf 1 januari 2019 stopgezet.

D.w.z. dat er geen nieuwe toetredingen meer plaats vinden en het enkel nog bestaat voor de personeelsleden die voor 1/1/2019 al bij dit plan waren aangesloten en er voor geopteerd hebben om het plan ook na 1/1/2019 verder te zetten. Ook hier is het beheer, uitbetaling en administratie van dit plan, toevertrouwd aan het pensioenfonds van KBC.

5. Pensioenen die door de instelling zelf worden gedragen: geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk

Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend

Code	Boekjaar
52801	

6. Aard en zakelijk doel van regelingen buiten de balans

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regeling voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de instelling; indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de instelling eveneens worden vermeld:

KBC Bank NV is lid van een BTW- eenheid.

KBC Bank heeft een vennootschap voor beleggingen in schuldvorderingen opgericht, genaamd Loan Invest NV, die leningen van KBC Bank NV heeft verworven met fondsen ontvangen door de uitgifte van effecten.

KBC Bank heeft een belangrijk deel van deze effecten zelf ingekocht. Het interest risico bij Loan Invest NV is ingedekt door interest rate swaps afgesloten met KBC Bank, zodat het effect van deze operatie op het ALM beleid van de bank en op de winst- en verliesrekening beperkt wordt. De impact op de balans is zichtbaar via een afname van kredieten voor een bedrag van 5.978 miljoen euro en een opname van effecten voor een bedrag van 4.243 miljoen euro. KBC Bank NV heeft een achtergestelde vordering op Loan Invest NV, ter waarde van 2.047 miljoen euro.

De voornaamste reden voor het uitvoeren van deze operatie is het meer liquide maken van een gedeelte van de kredieten van KBC Bank, doordat de effecten uitgegeven door Loan Invest NV en ingekocht door KBC Bank in aanmerking komen voor herfinanciering bij de ECB. Deze operatie is dus voornamelijk ontstaan in functie van een beter beheer van het liquiditeitsrisico van de bank.

Noteer dat de vennootschap Loan Invest NV een "Special Purpose Entiteit" is, die opgenomen is in de scope van de geconsolideerde rapportering van KBC Bank.

De jaarrekening van Loan Invest NV is beschikbaar bij de Balanscentrale.

B. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de instelling:

		Boekjaar	
Verbonden partij	Aard van de betrekking		
CBC BANQUE SA	Andere optieverrichtingen	12.894	
	Gegeven waarborgen	71.893	
	Ontvangen waarborgen	1.333.914	
	Opties op rente	291.597	
	Opties op valuta	52.143	
	Renteswap-overeenkomsten	15.008.685	
	Termijnwisselverrichtingen	391.052	
	Valuta- en renteswaps	4.525	
	ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÁ BANKA A.S.	Andere optieverrichtingen	36.592
		Gegeven waarborgen	2.430
Ontvangen waarborgen		1.066.810	
Opties op rente		38.429	
Opties op valuta		40.819	
Renteswap-overeenkomsten		6.268.694	
Termijnwisselverrichtingen		281.643	
ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, A.S.		Andere optieverrichtingen	263.493
	Gegeven waarborgen	5.515	
	Ontvangen waarborgen	10.201.741	
	Opties op rente	586.176	
	Opties op valuta	982.728	
	Renteswap-overeenkomsten	54.883.445	
	Termijnwisselverrichtingen	15.251.840	
	Valuta- en renteswaps	512.416	
	Ontvangen waarborgen	116.550	
	JULIE LH BV	Andere optieverrichtingen	3.993
Gegeven waarborgen		92.274	
Ontvangen waarborgen		217.722	
Opties op rente		51.666	
Opties op valuta		661.338	
Renteswap-overeenkomsten		8.778.287	
Termijnwisselverrichtingen		948.813	
Activa in pand gegeven als collateral		15.916	
Valuta- en renteswaps		89.766	
KBC ASSET MANAGEMENT NV		Gegeven waarborgen	327.214
	Ontvangen waarborgen	3.100	
	Termijnwisselverrichtingen	72.687	
	Toegezegde lijnen	30.000	
KBC AUTOLEASE NV	Toegezegde lijnen	480.025	
	KBC BAIL IMMOBILIER FRANCE SAS	Ontvangen waarborgen	54.399
Toegezegde lijnen		149.887	
KBC COMMERCIAL FINANCE NV	Gegeven waarborgen	670.677	
	Ontvangen waarborgen	1.307	
	Toegezegde lijnen	3.200.000	
	Toegezegde lijnen	16.700	
KBC GROEP NV	Renteswap-overeenkomsten	500.000	

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 6.28.2
-----	--------------	-----------------

Verbonden partij	Aard van de betrekking	
KBC IFIMA S.A.	Andere optieverrichtingen	257.712
	Gegeven waarborgen	785.987
	Renteswap-overeenkomsten	243.643
KBC IMMOLEASE NV	Toegezegde lijnen	146.292
KBC LEASE BELGIUM NV	Toegezegde lijnen	221.948
KBC SECURITIES NV	Andere optieverrichtingen	2.056
	Ontvangen waarborgen	7.942
	Toegezegde lijnen	500.000
KBC VERZEKERINGEN NV	Gegeven waarborgen	2.844
	Ontvangen waarborgen	4.223.982
	Renteswap-overeenkomsten	571.400
	Toegezegde lijnen	8.000
	Valuta- en renteswaps	38.883
LOAN INVEST NV	Renteswap-overeenkomsten	4.243.205
POELAERT INVEST NV	Renteswap-overeenkomsten	32.218
	Toegezegde lijnen	32.000
UNITED BULGARIAN BANK AD	Gegeven waarborgen	10.942
	Ontvangen waarborgen	18.851
	Renteswap-overeenkomsten	140.852
	Termijnwisselverrichtingen	1.292.266

C. Aard en Financiële impact van de betekenisvolle gebeurtenissen na de balansdatum die niet in de resultatenrekening of in de balans in aanmerking worden genomen

XXIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

A. BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE INSTELLING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

1. Uitstaande vorderingen op deze personen

a. Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen

b. Eventueel terugbetaald bedrag of bedrag waarvan is afgezien

Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.

2. Waarborgen toegestaan in hun voordeel

a. Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen

3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

a. Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen

4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon

a. Aan bestuurders en zaakvoerders

b. Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

Codes	Boekjaar
52901A	437.083
52901B	
52902	0
52903	0
52904	380
52905	0

B. DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

1. Bezoldiging van de commissaris(sen)

2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)

a. Andere controleopdrachten

b. Belastingadviesopdrachten

c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

a. Andere controleopdrachten

b. Belastingadviesopdrachten

c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Boekjaar
52906	2.442
52907	84
52908	0
52909	0
52910	0
52911	0
52912	0

4. Vermeldingen in toepassing van het artikel 3:64, §2 en §4 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen

XXX. POSITIES IN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

1. Door de instelling te ontvangen financiële instrumenten voor rekening van cliënten
2. Door de instelling te leveren financiële instrumenten aan cliënten
3. Door de instelling in bewaring ontvangen financiële instrumenten van cliënten
4. Door de instelling in bewaring gegeven financiële instrumenten van cliënten
5. Door de instelling in waarborg ontvangen financiële instrumenten van cliënten
6. Door de instelling in waarborg gegeven financiële instrumenten van cliënten

Codes	Boekjaar
53001	4.750.595
53002	8.473.163
53003	268.206.919
53004	185.894.695
53005	3.135.560
53006	0

XXXI. INFORMATIE LAND PER LAND

Informatie in te vullen door de instellingen als bedoeld in artikel 4, lid 1, punt 3 van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012, met uitzondering van de instellingen die een geconsolideerde jaarrekening opstellen en publiceren overeenkomstig het koninklijk besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

BENAMING van het bijkantoor, de dochteronderneming of gemeenschappelijke dochteronderneming AARD van de activiteiten LAND	Boekjaar				
	Aantal werknemers <i>in voltijdse equivalenten</i>	Omzet (= Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten + opbrengsten uit niet-vastrentende effecten + ontvangen provisies + winst uit financiële transacties)	Winst (Verlies) vóór belastingen	Belasting op de resultaten	Ontvangen overheids-subsidies

XXXII. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

VOOR IEDERE CATEGORIE AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

Categorie afgeleide financiële instrumenten	Ingedekt risico	Speculatie/Dekking	Omvang	Boekjaar		Vorig Boekjaar	
				Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
Interest rate swaps	Intrestrisico	Dekking	143.024.122	-176.900	-195.131	-112.305	-564.039
Cross currency interest rate swaps	Intrest- en wisselkoersrisico	Dekking	1.176.709	10.070	-18.267	10.751	-91.239

FINANCIËLE VASTE ACTIVA GEBOEKT TEGEN EEN HOGER BEDRAG DAN HUN REËLE WAARDE

Bedrag van de afzonderlijke activa of van passende groepen ervan

Redenen waarom de boekwaarde niet is verminderd

Elementen die toelaten te veronderstellen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd

Boekwaarde	Reële waarde

XXXII. VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

A. INLICHTINGEN TE VERSTREKKEN DOOR ELKE INSTELLING

De instelling heeft een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag opgesteld en openbaar gemaakt*.
~~De instelling heeft geen geconsolideerde jaarrekening en geconsolideerd jaarverslag opgesteld, omdat zij daarvan vrijgesteld is om de volgende reden(en)*~~

De instelling controleert niet, alleen of gezamenlijk, één of meer dochterondernemingen naar Belgisch of buitenlands recht*

De instelling is zelf dochteronderneming van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt en openbaar maakt*

In voorkomend geval, motivering dat aan alle voorwaarden tot vrijstelling, opgenomen in artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 is voldaan:

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en openbaar maakt, op grond waarvan de vrijstelling is verleend:

B. INLICHTINGEN DIE MOETEN WORDEN VERSTREKT DOOR DE INSTELLING INDIEN ZIJ DOCHTERONDERNEMING OF GEMEENSCHAPPELIJKE DOCHTERONDERNEMING IS

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming(en) en de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt (opstellen) en openbaar maakt (maken)**:

KBC GROEP NV
HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL
0403.227.515
De moederonderneming stelt een geconsolideerde jaarrekening op en maakt deze openbaar

Indien de moederonderneming(en) (een) onderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de hiervoor bedoelde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is**:

* Schrapen wat niet van toepassing is.

** Wordt de jaarrekening van de instelling op verschillende niveaus geconsolideerd, dan worden deze gegevens verstrekt, enerzijds voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de instelling als dochter deel uitmaakt en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.

C. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIE MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 133, § 6 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

D. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIE MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 134, §§ 4 EN 5 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

1. Bezoldiging van de commissaris(sen) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

Codes	Boekjaar
53201	6.448

2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door de commissaris(sen)

a. Andere controleopdrachten

53202	256
-------	-----

b. Belastingadviesopdrachten

53203	0
-------	---

c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

53204	0
-------	---

3. Bezoldiging van de personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

53205	0
-------	---

4. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

a. Andere controleopdrachten

53206	222
-------	-----

b. Belastingadviesopdrachten

53207	0
-------	---

c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

53208	1
-------	---

XXXIII. AANWIJZINGEN OMTRENT DE BETREKKINGEN MET GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN IN DE ZIN VAN ARTIKEL 1:21 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN

	Codes	Boekjaar
1. Bedrag van de financiële vaste activa	53101	32.044
- Deelnemingen	53102	32.044
- Achtergestelde vorderingen	53103	0
- Andere vorderingen	53104	0
2. Vorderingen op geassocieerde ondernemingen	53105	94.214
- Op meer dan één jaar	53106	94.214
- Op ten hoogste één jaar	53107	0
3. Schulden aan geassocieerde ondernemingen	53108	85.791
- Op meer dan één jaar	53109	57.601
- Op ten hoogste één jaar	53110	28.189
4. Persoonlijke en zakelijke zekerheden	53111	24.402
- Door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van geassocieerde ondernemingen	53112	22.087
- Door geassocieerde ondernemingen gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	53113	2.315
5. Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	53114	0

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 7
-----	--------------	------------

SOCIALE BALANS (in euro's)

Nummers van de paritaire comités die voor de instelling bevoegd zijn:	310			
---	-----	--	--	--

STAAT VAN DE TEWERGESTELDE PERSONEN

WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER

Tijdens het boekjaar

Gemiddeld aantal werknemers

Voltijds	1001	5.231	3.115	2.116
Deeltijds	1002	2.946	635	2.311
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	7.448	3.583	3.865

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

Voltijds	1011	7.313.472	4.479.062	2.834.410
Deeltijds	1012	2.791.164	567.127	2.224.037
Totaal	1013	10.104.636	5.046.189	5.058.447

Personeelskosten

Voltijds	1021	541.388.366,94	347.132.683,33	194.255.683,61
Deeltijds	1022	208.697.348,20	48.945.845,15	159.751.503,05
Totaal	1023	750.085.715,14	396.078.528,48	354.007.186,66

Bedrag van de voordelen bovenop het loon

	1033	14.363.901,81	7.584.777,28	6.779.124,53
--	------	---------------	--------------	--------------

Tijdens het vorige boekjaar

Gemiddeld aantal werknemers

	1003	7.644	3.705	3.939
--	------	-------	-------	-------

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

	1013	10.274.451	5.165.084	5.109.367
--	------	------------	-----------	-----------

Personeelskosten

	1023	731.868.133,93	391.390.618,10	340.477.515,83
--	------	----------------	----------------	----------------

Bedrag van de voordelen bovenop het loon

	1033	14.421.246,77	7.712.237,25	6.709.009,52
--	------	---------------	--------------	--------------

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar

Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
	105	5.227	2.877	7.393,7
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	5.225	2.877	7.391,7
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	2	0	2,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	113	0	0	0,0

Volgens het geslacht en het studieniveau

Mannen	120	3.091	616	3.547,5
lager onderwijs	1200	0	0	0,0
secundair onderwijs	1201	179	68	226,9
hoger niet-universitair onderwijs	1202	1.760	410	2.066,3
universitair onderwijs	1203	1.152	138	1.254,3
Vrouwen	121	2.136	2.261	3.846,2
lager onderwijs	1210	0	0	0,0
secundair onderwijs	1211	167	243	352,0
hoger niet-universitair onderwijs	1212	1.194	1.529	2.338,2
universitair onderwijs	1213	775	489	1.156,1

Volgens de beroepscategorie

Directiepersoneel	130	53	4	55,0
Bedienden	134	5.174	2.873	7.338,7
Arbeiders	132	0	0	0,0
Andere	133	0	0	0,0

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE INSTELLING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar

Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

Kosten voor de instelling

Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
150	7	0
151	14.365	0
152	524.062,07	0

TABEL VAN HET PERSONEELSVERLOOP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN

Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd

Overeenkomst voor een bepaalde tijd

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk

Vervangingsovereenkomst

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	461	48	499
210	458	48	496
211	3	0	3
212	0	0	0
213	0	0	0

UITGETREDEN

Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd

Overeenkomst voor een bepaalde tijd

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk

Vervangingsovereenkomst

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

Pensioen

Werkloosheid met bedrijfstoelage

Afdanking

Andere reden

Waarvan het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de instelling

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
305	410	291	608
310	410	291	608
311	0	0	0
312	0	0	0
313	0	0	0
340	76	168	180
341	0	0	0
342	29	8	34
343	305	115	394
350	0	0	0

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers
Aantal gevolgde opleidingsuren
Nettokosten voor de instelling
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5801	3.464	5811	4.047
5802	83.091	5812	103.567
5803	7.378.198,53	5813	8.619.968,09
58031	7.202.996,97	58131	8.415.279,66
58032	175.201,57	58132	204.688,43
58033	0,00	58133	0,00
5821	3.757	5831	4.332
5822	127.164	5832	156.672
5823	8.794.429,24	5833	10.140.395,91
5841	0	5851	0
5842	0	5852	0
5843	0,00	5853	0,00

Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers
Aantal gevolgde opleidingsuren
Nettokosten voor de onderneming

Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers
Aantal gevolgde opleidingsuren
Nettokosten voor de instelling

Waarderingsregels KBC Bank NV

1. Algemeen

De boekhoudprincipes en waarderingsregels zijn in overeenstemming met de Belgische boekhoudwetgeving en de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De jaarrekening wordt afgesloten per 31 december. Ze wordt opgesteld na winstverdeling.

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van kredietinstellingen wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als financiële instelling. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren, daar waar wettelijk en systeemmatig mogelijk, met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening.

2. Waarderingsregels

OMREKENING VAN DEVIEZEN

Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in tegenwaarde Euro tegen de contantkoers op balansdatum. De negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen in deviezen en op dotatiekapitaal tav buitenlandse kantoren, worden opgenomen in het resultaat.

De niet-monetaire bestanddelen worden gewaardeerd op basis van de wisselkoers op datum van hun aanschaffing, of in voorkomend geval, op basis van de wisselkoers waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde munt werd aangekocht.

Voor transacties waarvoor een funding (lending) werd aangegaan, wordt - bij afwezigheid van een wisselkoers - de dagkoers genomen.

In deviezen uitgedrukte opbrengsten en kosten worden in het resultaat verwerkt tegen de koers die gold op het tijdstip van hun erkenning. De bij voorbaat gedekte kosten en opbrengsten in deviezen worden geboekt in Euro op basis van de vaste koers.

Omrekening van financiële staten voor buitenlandse kantoren gelegen buiten de Euro zone:

De omrekening van balansposten gebeurt aan de slotkoers die van toepassing is op afsluitdatum. De omrekening van de resultatenrekening gebeurt op basis van gemiddelde koersen. Hierbij wordt elk maandelijks resultaat omgerekend in Euro tegen de omrekeningskoers die van toepassing is op elk betrokken maandeinde.

Het omrekenen van de resultatenrekening op basis van gemiddelde koersen, leidt tot een omrekeningsverschil op balansdatum. Dit omrekeningsverschil wordt als koersresultaat in de resultatenrekening verwerkt.

VORDERINGEN

Op voorhand geïnde rentes en soortgelijke opbrengsten (waaronder de bijkomende vergoedingen zoals de fees bij buitenlandse kredieten), voor de ganse periode van het krediet, kunnen niet onmiddellijk in het resultaat geboekt worden, en worden aldus geboekt op een overlopende rekening. Per maandeinde wordt het verworven gedeelte overgeboekt naar het resultaat.

Aangerekende dossierkosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen bij aanvang van de desbetreffende kredieten, kredietverzekeringspremies worden jaarlijks bij betaling in het resultaat opgenomen.

Verschuldigde commissies op de verleende bankgaranties (vooraf betaalbaar) worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen. De door KBC Bank toegekende commissies voor bemiddeling inzake kredieten worden in het resultaat genomen op het ogenblik van uitbetaling van het krediet.

Vorderingen uit voorschotten en gelddeposito's worden in de balans opgenomen volgens het terbeschikking gestelde bedrag. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde (disconto) wordt lineair geïmpariteerd als renteopbrengst via de overlopende rekeningen.

Looptijdgebonden commerciële kredieten, afbetalingskredieten, woningkredieten en leasingvorderingen worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betaalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening.

De overige vorderingen worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

De in het kader van effectiseringsoperaties overgedragen kredieten, waarbij de overdracht van de activa kan beschouwd worden als verkoop in overeenstemming met de richtlijnen van de CBFA, behoren niet langer tot de activa van de bank en mogen bijgevolg ook niet op de balans van KBC Bank voorkomen. In de orderekeningen dient dit bedrag wel geregistreerd te worden. Gedurende de looptijd van de effectiseringstransactie dient per einde maand de registratie in de orderekeningen aangepast te worden in functie van de terugbetalingen van de kredieten door de cliënten. De desgevallend gerealiseerde meerwaarde op de verkoop van de geëffectiseerde vorderingen wordt onmiddellijk in resultaat genomen op het moment van de verkoop.

Indien de verkoopprijs geheel of gedeeltelijk bestaat uit een variabel gedeelte, afhankelijk van de bedrijfswinst van de koper, zal dit gedeelte slechts in resultaat worden genomen wanneer deze bedrijfswinst bekend is en dit gedeelte bijgevolg vast komt te staan.

Bij een synthetische effectisering wordt enkel het (krediet)risico van de onderliggende (krediet)portefeuille verplaatst naar een derde partij door middel van bijvoorbeeld een credit default swap en niet door de effectieve overdracht/verkoop van de (krediet)vorderingen. De kredieten blijven met andere woorden op de balans staan. Verrichtingen ter indekking van eigen kredietvorderingen worden hierbij geboekt als ontvangen of gestelde borgtochten. Verrichtingen in kader van de tradingportefeuille worden geboekt als interest rate swaps. Beide types verrichtingen worden naar de markt gewaardeerd met opname in het resultaat, behoudens verrichtingen op een illiquide markt: hier worden de positieve waarderingsverschillen op een overlopende rekening geboekt, de negatieve in resultaat.

Voor kleine kredieten met onzeker verloop worden globale waardeverminderingen geboekt. De berekening van de niet-geïndividualiseerde waardeverminderingen voor binnenlandse kredieten met onzeker verloop is gebaseerd op het onzeker kapitaal, het doorstroompercentage (het gedeelte van de portefeuille onzeker verloop dat ooit dubieus kan worden) en het verliespercentage.

Geïndividualiseerde waardeverminderingen worden geboekt op grote' retailkredieten; corporate kredieten en op alle buitenlandse kredieten met onzeker verloop.

Alle renten en diverse tegoeden die gedurende drie maanden nadat ze eisbaar zijn geworden onbetaald blijven, worden niet als resultaat erkend.

Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd.

Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi eisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning.

Het bedrag van de eventuele waarborg is gelijk aan het bedrag van de inschrijving in hoofdsom. De persoonlijke borgstelling wordt voor het uitwinbare bedrag opgenomen in de boekhouding.

EFFECTEN

De effecten worden bij aankoop geboekt tegen de aanschaffingsprijs exclusief de kosten en onder aftrek van de intekencommissie. De aanschaffingskosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

- Beleggingsportefeuille

Vastrentende beleggingseffecten worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde, verminderd of vermeerderd met het verlopen gedeelte van het agio of disagio. Het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde wordt pro rata temporis over de resterende looptijd van de effecten als rentebestanddeel in resultaat genomen. De inresultaatneming geschiedt op geactualiseerde basis, uitgaande van het reële rendementpercentage bij aankoop.

Perpetuele leningen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijs of de beurswaarde indien deze lager is.

Wanneer de terugbetaling van een effect onzeker of dubieus is, wordt een waardevermindering geboekt overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van vorderingen.

In geval van verkoop wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten. Winsten of verliezen worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

Beursgenoteerde aandelen en andere niet-vastrentende effecten worden maandelijks gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde of hun marktwaarde op balansdatum indien deze lager is. De andere effecten worden minstens jaarlijks gewaardeerd op basis van de jaarrekening van het afgelopen jaar. De dossierbeheerders zorgen er voor dat belangrijke negatieve evoluties in de loop van het jaar ook opgevangen worden.

Op aandelen die tegen een koersdaling zijn ingedekt door een optie, worden geen waardeverminderingen geboekt.

- Handelsportefeuille

De effecten die behoren tot de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen de marktwaarde. De waarderingsverschillen die hieruit voortvloeien worden in de resultatenrekening geboekt in rubriek VI. 'Winst (Verlies) uit financiële transacties'.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Onder de participaties of deelnemingen van KBC Bank worden opgenomen de maatschappelijke rechten (aandelen) die in andere vennootschappen worden aangehouden om met deze ondernemingen een duurzame en specifieke band te scheppen.

Indien geen sprake is van een duurzame band en de aandelen verworven worden met het oog op wederverkoop, dan wordt deze belegging niet als een onderdeel van de FVA beschouwd maar als een onderdeel van de beleggingsportefeuille gekwalificeerd, en dit onafhankelijk van de omvang van de participatie en de invloed die men eventueel via deze participatie op het beleid van de betreffende ondernemingen zou kunnen uitoefenen.

Deelnemingen en aandelen die tot de financiële vaste activa behoren, worden geboekt tegen hun aanschaffingsprijs.

Waardeverminderingen worden uitsluitend toegepast in geval van een duurzame minderwaarde of waardeverlies, vastgesteld op basis van de financiële positie, de rendabiliteit en de vooruitzichten van de desbetreffende vennootschap.

De deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die behoren tot de financiële vaste activa kunnen worden gerewaardeerd indien zij, in functie van hun nut voor de onderneming, een vaststaande en duurzame meerwaarde vertonen.

De al dan niet in effecten belichaamde achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, worden gewaardeerd volgens dezelfde principes als de niet-achtergestelde vorderingen.

OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle in het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen vermelde oprichtingskosten worden als beheerskosten onmiddellijk ten laste gelegd van het boekjaar.

Geactiveerde goodwill wordt lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar, tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur.

Voor intern ontwikkelde software gelden volgende regels: alle kosten van continuïteitsdossiers worden onmiddellijk in resultaat genomen, alsook onderzoekskosten van investeringsdossiers. Ontwikkelingskosten (zowel interne als externe) van investeringsdossiers worden echter geactiveerd als immaterieel vast actief en afgeschreven over een periode van 5 jaar. Investeringsdossiers zijn grootschalige projecten die een belangrijk businessdoel of –model introduceren of vervangen. Systeemsoftware volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt op drie jaar lineair afgeschreven. Standaardsoftware en door een derde partij ontwikkelde gecustomiseerde software of maatsoftware en hun implementatie worden geactiveerd en lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar met de uitzondering van kernsystemen die een langere looptijd hebben en afgeschreven worden over een periode van 8 jaar. Kernsystemen zijn standaardsoftware zoals back-end data toepassingen. Software ontwikkeld voor KBC Hoofdkantoor wordt sedert 2000 geactiveerd in hoofde van KBC Groep NV.

Binnen KBC Bank geboekte immateriële vaste activa worden tegen aanschaffingsprijs inclusief bijkomende kosten geactiveerd en pro rata temporis afgeschreven tijdens het eerste jaar van investering.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Ze worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, inclusief de bijkomende, direct toewijsbare kosten (aanschaffingskosten, niet-aftrekbare BTW en dergelijke).

De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten m.b.t. de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

Bij verkoop van materiële vaste activa worden de gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in resultaat genomen. Bij een vernietiging wordt het resterende af te schrijven bedrag onmiddellijk ten laste genomen van de resultatenrekening.

Materiële vaste activa die een zekere en duurzame waardevermeerdering vertonen ten opzichte van de boekwaarde kunnen worden geherwaardeerd. Deze meerwaarde wordt afgeschreven over de gemiddelde residuele gebruiksduur van de betrokken activa.

SCHULDEN

Schulden uit bekomen voorschotten of gelddeposito's worden in de balans opgenomen ten belope van de ter beschikking gestelde gelden, in voorkomend geval vermeerderd of verminderd met het verschil tussen deze waarde en de terugbetalingsprijs voor het reeds gelopen gedeelte. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde wordt als rente pro rata op actuariële basis in het resultaat opgenomen.

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S & KOSTEN

Voorzieningen voor risico's en kosten zijn bedoeld om naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, maar waarvan het bedrag niet vaststaat.

- *Pensioenen*

Betreft de verplichtingen inzake rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere gelijkaardige pensioenen of renten (die hoofdzakelijk verband houden met vervroegde uitdiensttredingen en eindeloopbaanregelingen).

- *Belastingen*

Deze voorziening dekt de verplichtingen die kunnen voortkomen uit een wijziging van de belastbare basis of van de berekening van de belasting. Ze wordt aangelegd voor verwachte belastingsupplementen (nog niet ingecohierde belastingen) m.b.t. reeds afgesloten boekjaren voor het betwist gedeelte van de belastingen.

- *Overige risico's en kosten*

Deze post is residuair ten opzichte van bovenstaande voorzieningen en bevat onder meer voorzieningen voor juridische betwistingen, verbinteniskredieten en indirecte belastingen.

FONDS VOOR ALGEMENE BANKRISICO'S

Een fonds voor algemene bankrisico's wordt aangelegd als algemene buffer voor de verwachte, toekomstige kredietverliezen berekend op een tijdshorizon van 1 jaar (one year expected credit loss) inherent aanwezig op de normale kredietportefeuille en vastrentende effecten waarvoor zich geen betalingsmoeilijkheden stellen (kredieten met een probability of default van 1 t.e.m 9).

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

- *Waardering van handels- en niet-handelsactiviteiten*

Ingeval van handelsactiviteiten gebeurt minstens per einde maand een erkenning van het niet-gerealiseerde revaluatieresultaat. Deze revaluatie houdt rekening met de eventueel reeds erkende geprorateerde rentestromen. Bij verkoop, liquidatie of expiratie is er steeds een onmiddellijke erkenning van het positieresultaat. Ingeval van illiquide munten of effecten worden geen positieve revaluatieresultaten erkend.

De bestaande autonome directionele of strategische posities die de marktenzaal via derivaten inneemt met het oog op het realiseren van resultaten via meerwaarden of rentemarges op lange termijn, worden overeenkomstig de principes van illiquide renteposities gewaardeerd.

Ingeval van niet-handelsactiviteiten gebeurt voor de rente-instrumenten alleen een pro rata erkenning van de gerealiseerde resultaten over de overeenstemmende looptijd. Niet-rente-instrumenten (b.v. premies van aandelenopties) worden symmetrisch gewaardeerd met de ingedekte positie. Niet-handels-activiteiten in het kader van het globale valutarentebeheer op lange termijn (macro-hedging) worden bijkomend gewaardeerd volgens het 'lower of cost or market' principe, en dit gezamenlijk met de bijhorende balansproducten. Resultaten van gelijkaardige verrichtingen in het kader van het globale euroALM-rentebeheer worden uitsluitend op proratabasis erkend.

Vooraf betaalde optiepremieën worden slechts op vervalddag of bij liquidatie in resultaat genomen, met uitzondering van de optiepremieën in verband met caps, floors en collars afgesloten vanuit een hedgingoptiek (pro rata erkenning). In tussentijd worden zij geboekt onder de overige activa of passiva. Optiepremieën van handelsactiviteiten worden minstens per einde maand gerevalueerd.

- *Waardering van derivaten*

Alle derivaten worden steeds in de daartoe bestemde posten buiten balans geregistreerd op de transactiedag. De buitenbalansposten worden afgeboekt zodra de resultaten op de transactie definitief gekend zijn, ook al vangt bij bepaalde renteproducten de onderliggende looptijd pas op dat moment aan (b.v. FRA).

Handelsverrichtingen worden naar de markt gewaardeerd en de mark-to-market (dirty price) wordt onder de handelsresultaten gerapporteerd. Niet-handelsverrichtingen worden op pro-ratabasis onder de renteresultaten opgenomen. Dit is het geval voor de te betalen en te ontvangen rente bij renteswaps en valutarenteswaps.

Ook het swapverschil bij FX-swaps (en FX-outrights) wordt op pro-ratabasis in de resultaten opgenomen. Bij rentefutures en FRA's worden de gerealiseerde resultaten gespreid in de resultaten opgenomen over de looptijd van het onderliggende, afgedekte bestanddeel. Equityswaps worden verwerkt als renteswaps. In praktijk worden de equityswaps (net als opties) alleen geboekt onder de handelsportefeuille en dus naar de markt gewaardeerd. KBC Bank maakt gebruik van de derogatie aan het artikel 36bis van het Koninklijk Besluit betreffende de jaarrekening van kredietinstellingen. Deze derogatie, verkregen van de NBB, maakt het mogelijk om rentederivaten die niet voldoen aan de microdekkingscriteria op pro-ratabasis in de resultatenrekening te verwerken (rentederivaten gedefinieerd als ALM of Thesaurie).

- Hedging criteria voor termijnrenteverrichtingen:

De algemene criteria zijn beschreven in artikel 36 bis van het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen van 23 september 1992:

- het gedekte bestanddeel, het gedekte homogeen geheel of het al dan niet homogeen en in de tijd evoluerend geheel van activa, passiva, rechten en/of verplichtingen buiten balanstelling, alsook met betrekking tot zeer waarschijnlijk toekomstige kasstromen moet de instelling blootstellen aan een renteschommelingsrisico;
- de dekkingsverrichtingen moeten van bij het begin als zodanig in de boeken zijn gekwalificeerd;
- er moet een nauwe correlatie zijn vastgelegd tussen de waardeschommelingen of de zeer waarschijnlijke toekomstige kasstromen van het gedekte bestanddeel en van de als dekking bestemde verrichting; voor de als dekking bestemde opties moet de correlatie tussen deviaties van het gedekte en die van de onderliggende waarde vaststaan.

Daarbovenop zijn er nog specifieke eigen criteria. Al deze criteria zijn cumulatief: zodra één criterium niet langer is voldaan krijgt de hedgingverrichting het karakter van handelsverrichting en een dusdanige boekhoudkundige verwerking.

Vervroegd beëindigde hedgingcombinaties met afgeleide producten krijgen het karakter van handelsverrichting zodra de onderliggende af te dekken positie verdwijnt. Het resultaat van de indekkingsinstrumenten bij beëindiging van hedgingcombinaties wordt hetzij onmiddellijk in de resultatenrekening genomen indien de gedekte bestanddelen zijn verdwenen, hetzij gespreid in de resultatenrekening over de kortste looptijd van (i) de resterende oorspronkelijk vastgestelde looptijd van de dekking en (ii) de effectieve resterende looptijd van de gedekte bestanddelen indien de gedekte bestanddelen tot het vermogen van de instelling blijven behoren.

Toekomstige renteposities kunnen afgedekt worden indien er een redelijke zekerheid bestaat dat de toekomstige positie zich effectief zal voordoen. Bovendien dienen bedrag, looptijd en rentevooraarden al voldoende vast te staan.

- Berekening van niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten

De waardering van derivaten gebeurt steeds op contractniveau; positieve en negatieve waarderingsverschillen worden niet boekhoudkundig gecompenseerd. Enkel voor de berekening van het vereist eigen vermogen m.b.t. marktrisico's gebeurt een netting van het marktrisico per tegenpartij.

Voor rentetermijnproducten bestaat de waardering in een berekening van de netto actuele waarde van de toekomstige, gekende kasstromen op basis van één unieke rentecurve per munt; deze rentecurve wordt bankwijd gehanteerd. Eventuele correcties m.b.t. operationele en liquiditeitsrisico's worden in mindering gebracht op de initiële revaluatieberekening. Opties worden gewaardeerd conform de gangbare waarderingsmodellen. Voor rentetermijnproducten wordt steeds van een liquide markt uitgegaan, in zoverre de onderliggende munten liquide zijn.

De aanmerking van een tegenpartij als dubieus of oninbaar in het kader van de kredietverlening wordt doorgetrokken naar de vorderingen en verplichtingen uit buitenbalansproducten t.o.v. deze tegenpartijen. Voor de vorderingen worden eventueel waardeverminderingen toegepast; voor de verplichtingen worden voorzieningen aangelegd.

3. Wijziging in de waarderingsregels

Geen wijzigingen.

KBC Bank NV

Vennootschappelijk jaarverslag boekjaar 2023

Overeenkomstig artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen combineert KBC Bank NV het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. U vindt dat “gecombineerd” verslag in het deel “Verslag van de Raad van Bestuur” uit het jaarverslag van KBC Bank.

De verstrekte boekhoudkundige informatie in het “Verslag van de Raad Van Bestuur” is gebaseerd op de geconsolideerde IFRS-waarderingsregels. Om de lezer van de vennootschappelijke jaarrekening, gebaseerd op de Belgische waarderingsregels (BGAAP) een correct beeld van de vennootschap te geven, wordt hierbij een aanvullende beknopte toelichting gegeven. Tevens worden nog andere te publiceren informatie die niet in het “verslag van de Raad van Bestuur” is opgenomen, eveneens hierbij opgenomen.

Inhoud

- Aanvullende toelichtingen bij de vennootschappelijke jaarrekening
- Bijkomend verstrekte informatie
 - Informatie over bijkantoren
- Verslag van de Raad van Bestuur

Aanvullende toelichting bij de vennootschappelijke jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de Belgische boekhoudkundige normen (BGAAP).

Balans

KBC Bank NV (x1000 EUR)	31/12/2023	31/12/2022	Vershil
Actief	213,896,136	232,204,719	-18,308,583
Kas, tegoeden bij centrale banken	25,468,268	39,582,511	-14,114,242
Vorderingen op kredietinstellingen	25,570,336	20,710,905	4,859,431
Vorderingen op cliënten	98,174,112	97,684,465	489,647
Obligaties en andere vastrentende effecten	40,007,213	46,419,428	-6,412,215
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	560,532	425,556	134,976
Financiële vaste activa	13,745,731	13,847,476	-101,745
Oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa	2,101,741	1,832,008	269,734
Overige activa	856,114	977,601	-121,486
Overlopende rekeningen	7,412,089	10,724,770	-3,312,682
Passief	213,896,136	232,204,719	-18,308,583
Schulden aan kredietinstellingen	17,393,637	34,933,732	-17,540,095
Schulden aan cliënten	126,648,208	137,519,734	-10,871,526
In schuldbewijzen belichaamde schulden	20,929,996	12,359,542	8,570,454
Overige schulden	1,935,277	2,415,771	-480,494
Overlopende rekeningen	9,205,751	12,975,766	-3,770,015
Voorzieningen voor risico's en kosten en uitgestelde belastingen	78,140	66,019	12,121
Fonds voor algemene bankrisico's	116,158	106,693	9,464
Achtergestelde schulden	21,941,586	16,079,952	5,861,634
Eigen vermogen	15,647,384	15,747,510	-100,126

Balanstotaal

Het balanstotaal is in vergelijking met vorig jaar afgenomen met 18,3 miljard. Deze daling wordt verder in dit document toegelicht vanuit de deelrubrieken.

De buitenlandse kantoren houden 4,81% van de totale activa van de bank aan (t.o.v. 3,82% eind 2022).

Netting op Balans

De criteria voor netting zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren.

Netting disclosure (x1000 EUR)	Bruto bedragen		Netting	Genette bedragen	
	Actief	Passief		Actief	Passief
repo's - reverse repo's	32,629,054	21,531,349	18,344,947	14,284,107	3,186,402

Kas, tegoeden bij centrale banken

De afname van 14,1 miljard is het gevolg van lagere plaatsingen bij de ECB (-18,1 miljard) door een daling in de beschikbare liquiditeitsoverschotten als gevolg van de terugbetaling van de TLTRO en het effect van de staatsbon, gecompenseerd door hogere tegoeden bij enkele centrale banken (+3,4 miljard) in het kader van het balansbeleid.

Vorderingen op kredietinstellingen

De toename van 4,9 miljard kan voornamelijk verklaard worden door een stijging in reverse repo transacties (+8,6 miljard), gecompenseerd door een afname van de termijnrekeningen (-2,6 miljard) en de overige voorschotten (-1,1 miljard).

Vorderingen op cliënten

De vorderingen op cliënten stijgen met EUR 0,5 miljard tot EUR 98,2 miljard. Deze stijging kan hoofdzakelijk verklaard worden door een toename in woningkredieten van EUR 1,2 miljard en in leningen op termijn van 0,4 miljard, gecompenseerd door een afname in voorschotten op zichtrekeningen van 0,5 miljard en in overige vorderingen van 0,7 miljard.

Obligaties en andere vastrentende effecten

De totale portefeuille vastrentende effecten en waardepapier daalt met EUR 6,4 miljard tot EUR 40,0 miljard. De daling wordt verklaard door een afbouw in obligaties uitgegeven door verbonden ondernemingen, dit ten belope van EUR 10,2 miljard, gecompenseerd door een opbouw van handelseffecten uitgegeven door openbare besturen voor EUR 0,8 miljard, van beleggingseffecten uitgegeven door openbare besturen voor EUR 2,3 miljard en van beleggingseffecten uitgegeven door kredietinstellingen voor EUR 0,6 miljard.

De effecten uitgegeven door openbare besturen maken 62,8% van de portefeuille uit.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa nemen licht af met EUR 0,1 miljard af tot EUR 13,7 miljard, voornamelijk door de verlaging van een vordering op een verbonden onderneming (Home Loan Invest).

Andere posten van het actief

De overlopende rekeningen bevatten voornamelijk de verworven intresten en de herwaardering van derivaten (onder andere IRS). De post neemt af met EUR 3,3 miljard, voornamelijk ten gevolge van de mark-to-market waardering van derivaten.

Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen dalen met EUR 17,6 miljard tot EUR 17,4 miljard, ten gevolge van een terugbetaling van de TLTRO lening (EUR -12,9 miljard) en een lager volume aan repo transacties (EUR -8,2 miljard), gecompenseerd door gestegen volumes aan deposito's bij de cash desk en institutional sales voor een bedrag van EUR 2,9 miljard.

Schulden aan cliënten

Schulden aan cliënten nemen af met EUR 10,9 miljard en kan voornamelijk verklaard worden door:

- Een daling van de gereguleerde spaardeposito's met EUR 6,4 miljard en zichtdeposito's met EUR 14,3 miljard;
- Een stijging van termijndeposito's met EUR 9,6 miljard;
- Een stijging van de baisse positie in de marktenzaal met EUR 0,4 miljard

In schuldbewijzen belichaamde schulden

De toename van in schuldbewijzen belichaamde schulden van 8,6 miljard kan voornamelijk verklaard worden door:

- Een stijging van depositocertificaten met EUR 6,4 miljard, vooral bij de cash desk;
- Een stijging van niet-converteerbare obligatieleningen met EUR 2,0 miljard door de emissie van covered bonds.

Fonds voor algemene bankrisico's

De toename van EUR 0,01 miljard heeft betrekking op een stijging van de collectieve waardevermindering op kredieten .

Overlopende Rekeningen

In de overlopende rekeningen worden hoofdzakelijk de te betalen intresten en de herwaarderingen van derivaten geboekt. De daling van EUR 3,8 miljard is hoofdzakelijk toe te schrijven aan mark-to-market waardering. De evolutie van deze rubriek moet samen met deze van de Overlopende Rekeningen op het Actief worden beoordeeld.

Achtergestelde schulden

Achtergestelde schulden stijgen met EUR 5,9 miljard door een combinatie van nieuwe uitgiftes van achtergestelde schulden (Senior Holdco en Tier 2 instrument) en het op vervaldag komen van bestaande uitgiftes.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen neemt af met EUR 0,1 miljard tot een bedrag van EUR 15,6 miljard.

Clearing van derivatenposities

Openstaande derivatenposities ten opzichte van central clearing houses worden dag aan dag cashmatig vereffend (debetstanden tegen ontvangen cash collateral en creditstanden tegen betaalde cash collateral). In onderstaande tabel tonen we de posities voor en na 'cash collateral' settlement.

Clearing disclosure (x1000 EUR)	Bruto bedragen		Clearing		Geclearde bedragen	
	Actief	Passief	Actief	Passief	Actief	Passief
Derivaten	25,663,575	25,581,685	19,162,503	17,320,703	6,501,072	8,260,982

Resultatenrekening

KBC Bank NV (x1000 EUR)	12/31/2023	12/31/2022	Verschil
Courante bruto-opbrengst	4,371,862	5,632,081	-1,260,219
Werkingskosten	-2,758,585	-2,497,273	-261,312
Waardeverminderingen en voorzieningen	-119,078	21,664	-140,743
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening	1,494,199	3,156,473	-1,662,274
Uitzonderlijke resultaten	-55,254	227,623	-282,877
Belastingen	-127,479	-62,298	-65,182
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	1,311,466	3,321,798	-2,010,332

(x1000 EUR)	12/31/2023	12/31/2022	Verschil
Netto renteresultaten	2,348,309	2,244,264	104,045
Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	904,195	2,356,974	-1,452,779
Netto provisies	589,169	761,394	-172,225
Resultaten uit financiële transacties	-100,072	-231,085	131,013
Overige bedrijfsopbrengsten	630,262	500,535	129,727
Courante bruto-opbrengst	4,371,862	5,632,081	-1,260,219

De courante bruto-opbrengst bedraagt EUR 4,4 miljard, een daling met EUR 1,3 miljard in vergelijking met 2022.

De detail van deze daling wordt verklaard door bovenstaande tabel.

- Het netto renteresultaat is licht gestegen tegenover vorig boekjaar, waarbij een hogere marge op deposito's van cliënten gecompenseerd werd door onder andere het verdwijnen van de voordelige TLTRO, een hogere wholesale financieringskost en lagere rente-inkomsten in de marktenzaal.
- Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten dalen met EUR 1,5 miljard door een lager bedrag aan betaalde dividenden vanuit de dochtervennootschappen.
- Netto commissies dalen met EUR 172,2 miljoen door een combinatie van meer commissies voor distributie van beleggingsproducten, meer commissies gerelateerd aan effecten en meer commissies voor andere diensten, meer dan volledig gecompenseerd door een commissie kost voor Home Loan Invest.

- Resultaten uit financiële transacties stijgen met EUR 131 miljoen, voornamelijk door hogere opbrengsten van derivaten in de handelsportefeuille (+291 miljoen), positieve wisselkoersresultaten (+61 miljoen), gecompenseerd door kosten van afdekkingsverrichtingen (-262 miljoen).

(x1000 EUR)	12/31/2023	12/31/2022	Vershil
Algemene administratieve kosten	-2,353,895	-2,143,124	-210,771
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	-329,964	-272,365	-57,599
Overige bedrijfskosten	-74,726	-81,783	7,057
Werkingskosten	-2,758,585	-2,497,273	-261,312

De werkingskosten (inclusief 'afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa' en 'overige bedrijfskosten') zijn gestegen met EUR 261,3 miljoen. Deze stijging is onder meer te verklaren door hogere bankentaksen (EUR -13 miljoen), meer facilitaire kosten (EUR -22 miljoen), hogere afschrijvingen (EUR -57 miljoen) en hogere IT kosten (EUR -38 miljoen).

(x1000 EUR)	31/12/2023	31/12/2022	Vershil
Waardeverminderingen ikv kredieten	-107,633	-44,798	-62,836
Waardeverminderingen ikv beleggingsportefeuille	91	1,541	-1,450
Voorzieningen (incl. Fonds voor algemene bankrisico's)	-11,536	64,921	-76,457
Waardeverminderingen en voorzieningen	-119,078	21,664	-140,743

In het boekjaar 2023 was er een netto aanleg van waardeverminderingen en voorzieningen van EUR 119 miljoen. Dit kan verklaard worden door een toevoeging van voorzieningen in het fonds voor algemene bankrisico's (-9 miljoen) en hogere waardeverminderingen op kredieten (-107 miljoen), een weerspiegeling van het meer onzekere economische klimaat.

De evolutie in de **uitzonderlijke resultaten** ten belope van EUR -283 miljoen kan vooral worden verklaard door een terugname ten belope van EUR 250 miljoen in vorig boekjaar van de in de vorige boekjaren aangelegde waardevermindering op de deelneming in KBC Bank Ireland.

De **belastingen op het resultaat** zijn gestegen in vergelijking met boekjaar 2022, maar blijven beperkt als gevolg van nog bestaande overdraagbare verliezen en het specifieke fiscale regime voor ontvangen dividenden van dochterondernemingen.

Gebeurtenis na balansdatum

Geen gebeurtenissen.

Bijkomend verstrekte informatie

Informatie over bijkantoren

KBC Bank heeft 11 vestigingen in het buitenland: New York, Londen, Parijs, Rotterdam, Singapore, Hong Kong, Shanghai, Dublin, Düsseldorf, Milaan en Luxemburg.

De vestiging in Luxemburg is opgericht in 2023 doch de commerciële activiteiten zullen pas starten in 2024.

Daarnaast is er 1 vestiging in het buitenland die geen commerciële activiteiten meer heeft: Mumbai.

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC BANK NV OVER DE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR
AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2023**

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Bank NV (de “Vennootschap”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2022, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2024. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van de Vennootschap uitgevoerd gedurende acht opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de Vennootschap, die de balans op 31 december 2023 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. Deze jaarrekening vertoont een balanstotaal van EUR '000' 213.896.136 en de resultatenrekening sluit af met een winst van het boekjaar van EUR '000' 1.311.466.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2023, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening*” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunt van de controle

Een kernpunt van onze controle betreft die aangelegenheid die naar ons professioneel oordeel het meest significant was bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheid is behandeld in de context van onze controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaften geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheid.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van waardeverminderingen op vorderingen op cliënten

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de waardeverminderingen op vorderingen op cliënten vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van waardeverminderingen vereist een beoordeling van het risico dat een tegenpartij niet alle contractuele verplichtingen zal nakomen. Zoals aangegeven in Toelichting Vol-Inst 8 van de jaarrekening, hanteert de Vennootschap voor het bepalen van het fonds voor algemene bankrisico's en van de waardeverminderingen in de onder het in België van toepassing zijnde boekhoudkundige referentiestelsel ("Belgian GAAP") opgemaakte jaarrekening, een methodologie die gedeeltelijk is gealigneerd met de IFRS waarderingsregels.

Informatie met betrekking tot waardeverminderingen op vorderingen op cliënten en met betrekking tot het fonds voor algemene bankrisico's opgenomen in respectievelijk lijn 40900 en 41300 van de resultatenrekening, in toepassing van de waarderingsregels beschreven in Toelichting Vol-Inst 8 bij de jaarrekening (hoofdstukken "Vorderingen" en "Fonds voor algemene bankrisico's"). Op jaareinde 31 december 2023 bedragen de vorderingen op cliënten EUR '000' 98.174.112.

De identificatie van waardeverminderingen, de bepaling van het te recupereren bedrag en de bepaling van het fonds voor algemene bankrisico's, maken deel uit van het inschattingsproces van de Vennootschap en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's en sectorspecifieke parameters, op kredietrisicomodellen, op de identificatie van elementen die op wanbetalingen wijzen, op de financiële toestand van de tegenpartij, op de verwachte toekomstige kasstromen en op de waarde van het onderpand.

Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen zou tot verschillende inschattingen van waardeverminderingen op vorderingen op cliënten of tot een verschillend fonds voor algemene bankrisico's kunnen leiden. Aangezien vorderingen op cliënten het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Vennootschap, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van waardeverminderingen, inclusief het fonds voor algemene bankrisico's, beschouwen wij dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van kredieten en waardeverminderingen van de Vennootschap, met inbegrip van de impact van de geopolitieke en opkomende risico's op de voorzieningen en waardeverminderingen. Wij hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de beheersingsmaatregelen in het proces van de toekenning van leningen en het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor de bepaling van waardeverminderingen. Wat betreft waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben wij, voor een steekproef van bedrijfs- en kmo-kredietdossiers, een detailinzicht uitgevoerd van door de Vennootschap toegekende leningen; wij hebben de veronderstellingen in vraag gesteld onderliggend aan de elementen die op wanbetaling kunnen wijzen en de kwantificatie van de verwachte toekomstige kasstromen, de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling.

Voor de bepaling van het fonds voor algemene bankrisico's hebben wij de macro-economische scenario's en sector specifieke parameters in vraag gesteld en hebben wij, samen met onze experts, de onderliggende modellen getest inclusief het proces van de Vennootschap inzake de goedkeuring en validatie van modellen.

Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen waardeverminderingen en het fonds voor algemene bankrisico's binnen een redelijke vork van uitkomsten in het licht van het geheel van de vorderingen op cliënten en de gerelateerde onzekerheden.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van een jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.

- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, voor het naleven van de wettelijke en reglementaire voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen ("WVV") en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, alsook de naleving van de statuten en van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Met betrekking tot de niet-financiële informatie, zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 3:12, §1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen, waaronder deze betreffende de informatie inzake de lonen en de vormingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) nr. 537/2014.
- Wij hebben de vermogensrechtelijke gevolgen van de beslissingen van de raad van bestuur van 8 februari 2023 en 16 maart 2023 zoals beschreven in het jaarverslag onder punt "Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen" beoordeeld en hebben u hierover niets te melden.
- Tijdens het boekjaar werd, met toepassing van artikel 7:213 van het WVV, een interimdividend uitgekeerd waarover wij het hierbij gevoegd verslag hebben opgesteld, overeenkomstig de wettelijke vereisten.

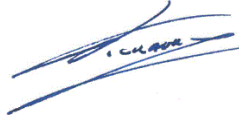
Diegem, 29 maart 2024

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:

07FB08B09FE24A7...

Damien Walgrave*
Bedrijfsrevisor

*Handelend in naam van Damien Walgrave BV

DocuSigned by:

BE79946D8858484...

Jeroen Bockaert**
Bedrijfsrevisor

**Handelend in naam van Jeroen Bockaert BV

Bijlage: Verslag van 3 augustus 2023 van de commissaris aan de raad van bestuur van KBC Bank NV over de staat van activa en passiva opgesteld ter gelegenheid van de uitkering van een interimdividend (art. 7:213 WVV)

Ter attentie van de raad van bestuur van KBC Bank NV

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS INZAKE DE BEOORDELING VAN DE STAAT VAN ACTIVA EN PASSIVA VAN KBC BANK NV IN HET KADER VAN DE UITKERING VAN EEN INTERIMDIVIDEND (ART. 7:213 WVV)

Overeenkomstig artikel 7:213 Wetboek van vennootschappen en verenigingen (hierna “WVV”) en overeenkomstig de statuten van KBC Bank NV (de “Vennootschap”) brengen wij in onze hoedanigheid van commissaris hierbij aan de raad van bestuur het beoordelingsverslag uit over de staat van activa en passiva afgesloten op 30 juni 2023.

Wij hebben de beoordeling uitgevoerd van de hierbij gevoegde staat van activa en passiva per 30 juni 2023 van de Vennootschap, opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de staat van activa en passiva

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen deze staat van activa en passiva per 30 juni 2023 in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de naleving van de door artikel 7:213, eerste en tweede lid, van het WVV vereiste voorwaarden.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Onze verantwoordelijkheid bestaat erin een conclusie over de staat van activa en passiva te formuleren op basis van de door ons uitgevoerde beoordeling. We hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig ISRE 2410, “*Beoordeling van tussentijdse financiële informatie, uitgevoerd door de onafhankelijke auditor van de entiteit*”. Een dergelijke beoordeling bestaat uit het verzoeken om inlichtingen, in hoofdzaak bij de voor financiën en administratieve verantwoordelijke personen, alsmede uit het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een overeenkomstig de internationale controlestandaarden (ISA, International Standards on Auditing) uitgevoerde controle. Om die reden stelt de beoordeling ons niet in staat de zekerheid te verkrijgen dat wij kennis zullen krijgen van alle aangelegenheden van materieel belang die naar aanleiding van een controle mogelijk worden onderkend.

Bijgevolg brengen wij geen controle-oordeel over deze staat van activa en passiva tot uitdrukking.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de hierbij gevoegde staat van activa en passiva van de Vennootschap afgesloten op 30 juni 2023 met een balanstotaal van EUR 233.837.731.004, met een resultaat van de lopende periode van 6 maanden van EUR 622.178.487 en een overgedragen resultaat van EUR 3.097.280.450, niet in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

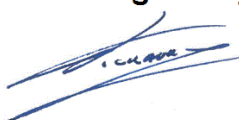
Beperking van gebruik van ons verslag

Dit verslag werd uitsluitend opgemaakt ingevolge artikel 7:213 WvV en mag niet voor andere doeleinden worden aangewend.

Diegem, 3 augustus 2023

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:

07FB08B09FE24A7...
Damien Walgrave
Bedrijfsrevisor

DocuSigned by:

BE79946D8858484...
Jeroen Bockaert
Bedrijfsrevisor

Bijlage: Staat van activa en passiva per 30 juni 2023

K B C B A N K N V

Staat van activa en passiva per 30/06/2023

ACTIVA	30/06/2023
in eenheden EURO	
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten	45,984,675,306
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier	500,039,640
III. Vorderingen op kredietinstellingen	16,314,138,388
A. Onmiddellijk opvraagbaar	2,648,086,328
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)	13,666,052,060
IV. Vorderingen op cliënten	97,812,207,556
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	47,294,560,406
A. Van publiekrechtelijke emittenten	24,465,618,632
B. Van andere emittenten	22,828,941,774
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	482,708,285
VII. Financiële vaste activa	13,685,047,833
A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen	11,079,135,526
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	86,964,116
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	19,138,591
D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	2,499,809,600
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	63,666,804
IX. Materiële vaste activa	1,881,589,537
X. Eigen aandelen	0
XI. Overige activa	946,173,300
XII. Overlopende rekeningen	8,872,923,946
TOTAAL ACTIVA	233,837,731,004

PASSIVA	30/06/2023
in eenheden EURO	
I. Schulden aan kredietinstellingen	31,583,495,332
A. Onmiddellijk opvraagbaar	7,228,812,017
B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier	0
C. Overige schulden op termijn of met opzegging	24,354,683,315
II. Schulden aan cliënten	134,749,411,779
A. Spaargelden / spaardeposito's	51,121,521,750
B. Andere schulden	83,627,890,029
1) onmiddellijk opvraagbaar	65,061,772,042
2) op termijn of met opzegging	18,565,841,472
3) wegens herdiscontering van handelspapier	276,515
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden	19,262,128,803
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop	4,752,826,506
B. Overige schuldbewijzen	14,509,302,297
IV. Overige schulden	1,059,758,183
V. Overlopende rekeningen	11,050,055,861
VI. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	57,477,899
1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen	12,350,974
2. Belastingen	0
3. Overige risico's en kosten	45,126,925
B. Uitgestelde belastingen	0
VII. Fonds voor algemene bankrisico's	141,474,490
VIII. Achtergestelde schulden	19,564,240,442
EIGEN VERMOGEN	16,369,688,214
IX. KAPITAAL	9,732,238,065
A. Geplaatst kapitaal	9,732,238,065
B. Niet opgevraagd kapitaal (-)	
X. Uitgiftepremies	2,066,338,687
XI. Herwaarderingsmeerwaarden	0
XII. Reserves	851,652,525
A. Wettelijke reserve	838,679,277
B. Onbeschikbare reserves	0
1. voor eigen aandelen	0
2. andere	0
C. Belastingvrije reserves	12,973,248
D. Beschikbare reserves	0
XIII. Overgedragen winst (overgedragen verlies (-))	3,097,280,450
Winst van het boekjaar	622,178,487
TOTAAL PASSIVA	233,837,731,004

Waarderingsregels KBC Bank NV

1. Algemeen

De boekhoudprincipes en waarderingsregels zijn in overeenstemming met de Belgische boekhoudwetgeving en de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De jaarrekening wordt afgesloten per 31 december. Ze wordt opgesteld na winstverdeling.

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van kredietinstellingen wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als financiële instelling. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren, daar waar wettelijk en systeemmatig mogelijk, met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening.

2. Waarderingsregels

OMREKENING VAN DEVIEZEN

Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in tegenwaarde Euro tegen de contantkoers op balansdatum. De negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen in deviezen en op dotatiekapitaal tav buitenlandse kantoren, worden opgenomen in het resultaat.

De niet-monetaire bestanddelen worden gewaardeerd op basis van de wisselkoers op datum van hun aanschaffing, of in voorkomend geval, op basis van de wisselkoers waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde munt werd aangekocht.

Voor transacties waarvoor een funding (lending) werd aangegaan, wordt - bij afwezigheid van een wisselkoers - de dagkoers genomen.

In deviezen uitgedrukte opbrengsten en kosten worden in het resultaat verwerkt tegen de koers die gold op het tijdstip van hun erkenning. De bij voorbaat gedekte kosten en opbrengsten in deviezen worden geboekt in Euro op basis van de vaste koers.

Omrekening van financiële staten voor buitenlandse kantoren gelegen buiten de Euro zone:

De omrekening van balansposten gebeurt aan de slotkoers die van toepassing is op afsluitdatum. De omrekening van de resultatenrekening gebeurt op basis van gemiddelde koersen. Hierbij wordt elk maandelijks resultaat omgerekend in Euro tegen de omrekeningskoers die van toepassing is op elk betrokken maandeinde.

Het omrekenen van de resultatenrekening op basis van gemiddelde koersen, leidt tot een omrekeningsverschil op balansdatum. Dit omrekeningsverschil wordt als koersresultaat in de resultatenrekening verwerkt.

VORDERINGEN

Op voorhand geïnde rentes en soortgelijke opbrengsten (waaronder de bijkomende vergoedingen zoals de fees bij buitenlandse kredieten), voor de ganse periode van het krediet, kunnen niet onmiddellijk in het resultaat geboekt worden, en worden aldus geboekt op een overlopende rekening. Per maandeinde wordt het verworven gedeelte overgeboekt naar het resultaat.

Aangerekende dossierkosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen bij aanvang van de desbetreffende kredieten, kredietverzekeringspremies worden jaarlijks bij betaling in het resultaat opgenomen.

Verschuldigde commissies op de verleende bankgaranties (vooraf betaalbaar) worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen. De door KBC Bank toegekende commissies voor bemiddeling inzake kredieten worden in het resultaat genomen op het ogenblik van uitbetaling van het krediet.

Vorderingen uit voorschotten en gelddeposito's worden in de balans opgenomen volgens het terbeschikking gestelde bedrag. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde (disconto) wordt lineair geprorateerd als renteopbrengst via de overlopende rekeningen.

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 7
-----	--------------	------------

Looptijdgebonden commerciële kredieten, afbetalingskredieten, woningkredieten en leasingvorderingen worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betaalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening.

De overige vorderingen worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

De in het kader van effectiseringsoperaties overgedragen kredieten, waarbij de overdracht van de activa kan beschouwd worden als verkoop in overeenstemming met de richtlijnen van de CBFA, behoren niet langer tot de activa van de bank en mogen bijgevolg ook niet op de balans van KBC Bank voorkomen. In de orderekeningen dient dit bedrag wel geregistreerd te worden. Gedurende de looptijd van de effectiseringstransactie dient per einde maand de registratie in de orderekeningen aangepast te worden in functie van de terugbetalingen van de kredieten door de cliënten. De desgevallend gerealiseerde meerwaarde op de verkoop van de geëffectiseerde vorderingen wordt onmiddellijk in resultaat genomen op het moment van de verkoop.

Indien de verkoopprijs geheel of gedeeltelijk bestaat uit een variabel gedeelte, afhankelijk van de bedrijfswinst van de koper, zal dit gedeelte slechts in resultaat worden genomen wanneer deze bedrijfswinst bekend is en dit gedeelte bijgevolg vast komt te staan.

Bij een synthetische effectisering wordt enkel het (krediet)risico van de onderliggende (krediet)portefeuille verplaatst naar een derde partij door middel van bijvoorbeeld een credit default swap en niet door de effectieve overdracht/verkoop van de (krediet)vorderingen. De kredieten blijven met andere woorden op de balans staan. Verrichtingen ter indekking van eigen kredietvorderingen worden hierbij geboekt als ontvangen of gestelde borgtochten. Verrichtingen in kader van de tradingportefeuille worden geboekt als interest rate swaps. Beide types verrichtingen worden naar de markt gewaardeerd met opname in het resultaat, behoudens verrichtingen op een illiquide markt: hier worden de positieve waarderingsverschillen op een overlopende rekening geboekt, de negatieve in resultaat.

Voor kleine kredieten met onzeker verloop worden globale waardeverminderingen geboekt. De berekening van de niet-geïndividualiseerde waardeverminderingen voor binnenlandse kredieten met onzeker verloop is gebaseerd op het onzeker kapitaal, het doorstroompercentage (het gedeelte van de portefeuille onzeker verloop dat ooit dubieus kan worden) en het verliespercentage.

Geïndividualiseerde waardeverminderingen worden geboekt op grote' retailkredieten; corporate kredieten en op alle buitenlandse kredieten met onzeker verloop.

Alle renten en diverse tegoeden die gedurende drie maanden nadat ze eisbaar zijn geworden onbetaald blijven, worden niet als resultaat erkend.

Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd.

Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi eisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning.

Het bedrag van de eventuele waarborg is gelijk aan het bedrag van de inschrijving in hoofdsom. De persoonlijke borgstelling wordt voor het uitwinbare bedrag opgenomen in de boekhouding.

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 7
-----	--------------	------------

EFFECTEN

De effecten worden bij aankoop geboekt tegen de aanschaffingsprijs exclusief de kosten en onder aftrek van de intekencommissie. De aanschaffingskosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

- Beleggingsportefeuille

Vastrentende beleggingseffecten worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde, verminderd of vermeerderd met het verlopen gedeelte van het agio of disagio. Het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde wordt pro rata temporis over de resterende looptijd van de effecten als rentebestanddeel in resultaat genomen. De inresultaatneming geschiedt op geactualiseerde basis, uitgaande van het reële rendementpercentage bij aankoop.

Perpetuele leningen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijs of de beurswaarde indien deze lager is.

Wanneer de terugbetaling van een effect onzeker of dubieus is, wordt een waardevermindering geboekt overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van vorderingen.

In geval van verkoop wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten. Winsten of verliezen worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

Beursgenoteerde aandelen en andere niet-vastrentende effecten worden maandelijks gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde of hun marktwaarde op balansdatum indien deze lager is. De andere effecten worden minstens jaarlijks gewaardeerd op basis van de jaarrekening van het afgelopen jaar. De dossierbeheerders zorgen er voor dat belangrijke negatieve evoluties in de loop van het jaar ook opgevangen worden.

Op aandelen die tegen een koersdaling zijn ingedekt door een optie, worden geen waardeverminderingen geboekt.

- Handelsportefeuille

De effecten die behoren tot de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen de marktwaarde. De waarderingsverschillen die hieruit voortvloeien worden in de resultatenrekening geboekt in rubriek VI. 'Winst (Verlies) uit financiële transacties'.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Onder de participaties of deelnemingen van KBC Bank worden opgenomen de maatschappelijke rechten (aandelen) die in andere vennootschappen worden aangehouden om met deze ondernemingen een duurzame en specifieke band te scheppen.

Indien geen sprake is van een duurzame band en de aandelen verworven worden met het oog op wederverkoop, dan wordt deze belegging niet als een onderdeel van de FVA beschouwd maar als een onderdeel van de beleggingsportefeuille gekwalificeerd, en dit onafhankelijk van de omvang van de participatie en de invloed die men eventueel via deze participatie op het beleid van de betreffende ondernemingen zou kunnen uitoefenen.

Deelnemingen en aandelen die tot de financiële vaste activa behoren, worden geboekt tegen hun aanschaffingsprijs.

Waardeverminderingen worden uitsluitend toegepast in geval van een duurzame minderwaarde of waardeverlies, vastgesteld op basis van de financiële positie, de rendabiliteit en de vooruitzichten van de desbetreffende vennootschap.

De deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die behoren tot de financiële vaste activa kunnen worden gerewaardeerd indien zij, in functie van hun nut voor de onderneming, een vaststaande en duurzame meerwaarde vertonen.

De al dan niet in effecten belichaamde achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, worden gewaardeerd volgens dezelfde principes als de niet-achtergestelde vorderingen.

OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle in het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen vermelde oprichtingskosten worden als beheerskosten onmiddellijk ten laste gelegd van het boekjaar.

Geactiveerde goodwill wordt lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar, tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur.

Voor intern ontwikkelde software gelden volgende regels: alle kosten van continuïteitsdossiers worden onmiddellijk in resultaat genomen, alsook onderzoekskosten van investeringsdossiers. Ontwikkelingskosten (zowel interne als externe) van investeringsdossiers worden echter geactiveerd als immaterieel vast actief en afgeschreven over een periode van 5 jaar. Investeringsdossiers zijn grootschalige projecten die een belangrijk businessdoel of –model introduceren of vervangen. Systeemsoftware volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt op drie jaar lineair afgeschreven. Standaardsoftware en door een derde partij ontwikkelde gecustomiseerde software of maatsoftware en hun implementatie worden geactiveerd en lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar met de uitzondering van kernsystemen die een langere looptijd hebben en afgeschreven worden over een periode van 8 jaar. Kernsystemen zijn standaardsoftware zoals back-end data toepassingen. Software ontwikkeld voor KBC Hoofdkantoor wordt sedert 2000 geactiveerd in hoofde van KBC Groep NV.

Binnen KBC Bank geboekte immateriële vaste activa worden tegen aanschaffingsprijs inclusief bijkomende kosten geactiveerd en pro rata temporis afgeschreven tijdens het eerste jaar van investering.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Ze worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, inclusief de bijkomende, direct toewijsbare kosten (aanschaffingskosten, niet-afrekbare BTW en dergelijke).

De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten m.b.t. de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

Bij verkoop van materiële vaste activa worden de gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in resultaat genomen. Bij een vernietiging wordt het resterende af te schrijven bedrag onmiddellijk ten laste genomen van de resultatenrekening.

Materiële vaste activa die een zekere en duurzame waardevermeerdering vertonen ten opzichte van de boekwaarde kunnen worden geherwaardeerd. Deze meerwaarde wordt afgeschreven over de gemiddelde residuele gebruiksduur van de betrokken activa.

SCHULDEN

Schulden uit bekomen voorschotten of gelddeposito's worden in de balans opgenomen ten belope van de ter beschikking gestelde gelden, in voorkomend geval vermeerderd of verminderd met het verschil tussen deze waarde en de terugbetalingsprijs voor het reeds gelopen gedeelte. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde wordt als rente pro rata op actuariële basis in het resultaat opgenomen.

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 7
-----	--------------	------------

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S & KOSTEN

Voorzieningen voor risico's en kosten zijn bedoeld om naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, maar waarvan het bedrag niet vaststaat.

- *Pensioenen*

Betreft de verplichtingen inzake rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere gelijkaardige pensioenen of renten (die hoofdzakelijk verband houden met vervroegde uitdiensttredingen en eindeloopbaanregelingen).

- *Belastingen*

Deze voorziening dekt de verplichtingen die kunnen voortkomen uit een wijziging van de belastbare basis of van de berekening van de belasting. Ze wordt aangelegd voor verwachte belastingsupplementen (nog niet ingecohierde belastingen) m.b.t. reeds afgesloten boekjaren voor het betwist gedeelte van de belastingen.

- *Overige risico's en kosten*

Deze post is residuair ten opzichte van bovenstaande voorzieningen en bevat onder meer voorzieningen voor juridische betwistingen, verbinteniskredieten en indirecte belastingen.

FONDS VOOR ALGEMENE BANKRISICO'S

Een fonds voor algemene bankrisico's wordt aangelegd als algemene buffer voor de verwachte, toekomstige kredietverliezen berekend op een tijdshorizon van 1 jaar (one year expected credit loss) inherent aanwezig op de normale kredietportefeuille en vastrentende effecten waarvoor zich geen betalingsmoeilijkheden stellen (kredieten met een probability of default van 1 t.e.m 9).

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

- *Waardering van handels- en niet-handelsactiviteiten*

Ingeval van handelsactiviteiten gebeurt minstens per einde maand een erkenning van het niet-gerealiseerde revaluatieresultaat. Deze revaluatie houdt rekening met de eventueel reeds erkende geproceerde rentestromen. Bij verkoop, liquidatie of expiratie is er steeds een onmiddellijke erkenning van het positieresultaat. Ingeval van illiquide munten of effecten worden geen positieve revaluatieresultaten erkend.

De bestaande autonome directionele of strategische posities die de marktenzaal via derivaten inneemt met het oog op het realiseren van resultaten via meerwaarden of rentemarges op lange termijn, worden overeenkomstig de principes van illiquide renteposities gewaardeerd.

Ingeval van niet-handelsactiviteiten gebeurt voor de rente-instrumenten alleen een pro rata erkenning van de gerealiseerde resultaten over de overeenstemmende looptijd. Niet-rente-instrumenten (b.v. premies van aandelenopties) worden symmetrisch gewaardeerd met de ingedekte positie. Niet-handels-activiteiten in het kader van het globale valutarentebeheer op lange termijn (macro-hedging) worden bijkomend gewaardeerd volgens het 'lower of cost or market' principe, en dit gezamenlijk met de bijhorende balansproducten. Resultaten van gelijkaardige verrichtingen in het kader van het globale euroALM-rentebeheer worden uitsluitend op proratabasis erkend.

Vooraf betaalde optiepremieën worden slechts op vervaldag of bij liquidatie in resultaat genomen, met uitzondering van de optiepremieën in verband met caps, floors en collars afgesloten vanuit een hedgingoptiek (pro rata erkenning). In tussentijd worden zij geboekt onder de overige activa of passiva. Optiepremieën van handelsactiviteiten worden minstens per einde maand gerevalueerd.

- *Waardering van derivaten*

Alle derivaten worden steeds in de daartoe bestemde posten buiten balans geregistreerd op de transactiedag. De buitenbalansposten worden afgeboekt zodra de resultaten op de transactie definitief gekend zijn, ook al vangt bij bepaalde renteproducten de onderliggende looptijd pas op dat moment aan (b.v. FRA).

Handelsverrichtingen worden naar de markt gewaardeerd en de mark-to-market (dirty price) wordt onder de handelsresultaten gerapporteerd. Niet-handelsverrichtingen worden op pro-ratabasis onder de renteresultaten opgenomen. Dit is het geval voor de te betalen en te ontvangen rente bij renteswaps en valutarenteswaps.

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 7
-----	--------------	------------

Ook het swapverschil bij FX-swaps (en FX-outrights) wordt op pro-ratabasis in de resultaten opgenomen. Bij rentefutures en FRA's worden de gerealiseerde resultaten gespreid in de resultaten opgenomen over de looptijd van het onderliggende, afgedekte bestanddeel. Equityswaps worden verwerkt als renteswaps. In praktijk worden de equityswaps (net als opties) alleen geboekt onder de handelsportefeuille en dus naar de markt gewaardeerd. KBC Bank maakt gebruik van de derogatie aan het artikel 36bis van het Koninklijk Besluit betreffende de jaarrekening van kredietinstellingen. Deze derogatie, verkregen van de NBB, maakt het mogelijk om rentederivaten die niet voldoen aan de microdekkingscriteria op pro-ratabasis in de resultatenrekening te verwerken (rentederivaten gedefinieerd als ALM of Thesaurie).

- Hedging criteria voor termijnrenteverrichtingen:

De algemene criteria zijn beschreven in artikel 36 bis van het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen van 23 september 1992:

- het gedekte bestanddeel, het gedekte homogeen geheel of het al dan niet homogeen en in de tijd evoluerend geheel van activa, passiva, rechten en/of verplichtingen buiten balanstelling, alsook met betrekking tot zeer waarschijnlijk toekomstige kasstromen moet de instelling blootstellen aan een renteschommelingsrisico;
- de dekkingsverrichtingen moeten van bij het begin als zodanig in de boeken zijn gekwalificeerd;
- er moet een nauwe correlatie zijn vastgelegd tussen de waardeschommelingen of de zeer waarschijnlijke toekomstige kasstromen van het gedekte bestanddeel en van de als dekking bestemde verrichting; voor de als dekking bestemde opties moet de correlatie tussen deviaties van het gedekte en die van de onderliggende waarde vaststaan.

Daarbovenop zijn er nog specifieke eigen criteria. Al deze criteria zijn cumulatief: zodra één criterium niet langer is voldaan krijgt de hedgingverrichting het karakter van handelsverrichting en een dusdanige boekhoudkundige verwerking.

Vervroegd beëindigde hedgingcombinaties met afgeleide producten krijgen het karakter van handelsverrichting zodra de onderliggende af te dekken positie verdwijnt. Het resultaat van de indekkingsinstrumenten bij beëindiging van hedgingcombinaties wordt hetzij onmiddellijk in de resultatenrekening genomen indien de gedekte bestanddelen zijn verdwenen, hetzij gespreid in de resultatenrekening over de kortste looptijd van (i) de resterende oorspronkelijk vastgestelde looptijd van de dekking en (ii) de effectieve resterende looptijd van de gedekte bestanddelen indien de gedekte bestanddelen tot het vermogen van de instelling blijven behoren.

Toekomstige renteposities kunnen afgedekt worden indien er een redelijke zekerheid bestaat dat de toekomstige positie zich effectief zal voordoen. Bovendien dienen bedrag, looptijd en rentevoorwaarden al voldoende vast te staan.

- Berekening van niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten

De waardering van derivaten gebeurt steeds op contractniveau; positieve en negatieve waarderingsverschillen worden niet boekhoudkundig gecompenseerd. Enkel voor de berekening van het vereist eigen vermogen m.b.t. marktrisico's gebeurt een netting van het marktrisico per tegenpartij.

Voor rentetermijnproducten bestaat de waardering in een berekening van de netto actuele waarde van de toekomstige, gekende kasstromen op basis van één unieke rentecurve per munt; deze rentecurve wordt bankwijd gehanteerd. Eventuele correcties m.b.t. operationele en liquiditeitsrisico's worden in mindering gebracht op de initiële revaluatieberekening. Opties worden gewaardeerd conform de gangbare waarderingsmodellen. Voor rentetermijnproducten wordt steeds van een liquide markt uitgegaan, in zoverre de onderliggende munten liquide zijn.

De aanmerking van een tegenpartij als dubieus of oninbaar in het kader van de kredietverlening wordt doorgetrokken naar de vorderingen en verplichtingen uit buitenbalansproducten t.o.v. deze tegenpartijen. Voor de vorderingen worden eventueel waardeverminderingen toegepast; voor de verplichtingen worden voorzieningen aangelegd.

3. Wijziging in de waarderingsregels

Geen wijzigingen.

Overige informatie

Gebruikte ratio's

Common equity ratio

Een risicogewogen maatstaf van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het common equity tier 1-kapitaal. Wijzigingen in de kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank, rekening houdend met de overgangperiode, wordt de transitional view genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode, wordt fully loaded genoemd.

U vindt de berekening in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?

Dekkingsratio

Geeft weer welk deel van de impaired kredieten (definitie: zie Impaired kredieten) gedekt is door waardeverminderingen. De teller en noemer in de formule betreffen alle impaired kredieten, maar kunnen ook worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid (de gegevens voor die specifieke berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille).

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2023	2022
Categorie 3 waardeverminderingen op kredieten (A)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	1 888	2 048
/			
Impaired kredieten (B)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	4 221	4 350
= (A) / (B)		44,7%	47,1%

Ratio van Impaired kredieten

Deze ratio geeft het aandeel van impaired kredieten in de kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille), en dus een idee van de kredietwaardigheid van die portefeuille. Impaired loans zijn leningen waarvoor het onwaarschijnlijk is dat de volledige contractuele hoofdsom en interesten worden (terug)betaald. Het gaat om de leningen met KBC-defaultstatus PD 10, PD 11 en PD 12. De teller in de formule kan in voorkomend geval worden beperkt tot impaired loans die meer dan 90 dagen achterstallig zijn (PD 11 + PD 12). De betreffende gegevens voor die berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2023	2022
Bedrag van impaired kredieten (A)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	4 221	4 350
/			
Totale kredietportefeuille (B)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	202 953	205 720
= (A) / (B)		2,1%	2,1%

Kosten-inkomstenratio

Geeft een beeld van de relatieve kostenefficiëntie (kosten ten opzichte van opbrengsten). We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2023	2022
Kosten-inkomstenratio			
Totaal exploitatiekosten zonder bankheffingen (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van exploitatiekosten	4 624	4 308
/			
Totale opbrengsten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van totale opbrengsten	8 246	7 261
=(A) / (B)		56,1%	59,3%

Kredietkostenratio

Geeft een idee van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen waardeverminderingen op kredieten voor een bepaalde periode, in verhouding tot de totale kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille). Op langere termijn kan deze ratio een indicatie geven van de kredietkwaliteit van de portefeuille. Een negatieve ratio duidt op een nettoterugname van waardeverminderingen en dus een positieve invloed op het resultaat. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2023	2022
Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's (A) (Geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van bijzondere waardeverminderingen	- 9	155
/			
Gemiddelde uitstaande kredietportefeuille (B)	Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	200 270	197 052
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		0,0%	0,08%

Voor de berekening van de ratio zonder de reserve voor geopolitieke en opkomende risico's en voor de coronacrisis wordt de teller berekend exclusief de nettoterugname van 155 miljoen euro in 2023 en de nettotoename van 158 miljoen euro in 2022. De kredietkostenratio bedraagt in dat geval 0,07% in 2023 en 0,00% in 2022..

Kredietportefeuille

Geeft een idee van de omvang van de (voornamelijk traditionele) kredietactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2023	2022
Leningen en voorschotten aan klanten (A)	Toelichting 4.1, Leningen en voorschotten aan klanten	181 702	176 084
+			
Reverse repo's (niet op centrale banken) (B)	Toelichting 4.1, onderdeel van Reverse repo's met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	968	1 405
+			
Schuldinstrumenten van ondernemingen en van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (bank) (C)	Toelichting 4.1, onderdeel van Schuldinstrumenten van ondernemingen en van Schuldinstrumenten van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	6 681	6 157
+			
Andere blootstelling op kredietinstellingen (D)		3 301	4 072
+			
Verstreckte financiële garanties aan klanten en andere verbintenissen (E)	Toelichting 6.1, onderdeel van Verstreckte financiële garanties	10 019	10 158
+			
Bijzondere waardeverminderingen op kredieten (F)	Toelichting 4.2, onderdeel van Bijzondere waardeverminderingen	2 483	2 636
+			
Niet-kredietgerelateerde vorderingen (H)		- 541	- 629
+			
Overige (I)	Onderdeel van Toelichting 4.1	- 1 659	5 836
Brutoboekwaarde = (A)+(B)+(C)+(D)+(E)+(F)+(G)+(H)+(I)		202 954	205 720

Liquiditeitsdekkingsratio (Liquidity coverage ratio, LCR)

Geeft een idee van de liquiditeitspositie van de bank op korte termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan gedurende een maand. Het betreft het gemiddelde van de LCR-cijfers van de 12 maandafsluitingen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2023	2022
Liquide activa van hoge kwaliteit (A)	Gebaseerd op de EC Delegated Act on LCR en de EBA-richtlijnen voor LCR disclosure	101 555	91 928
/			
Totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen (B)		63 805	60 820
= (A) / (B)		159%	152%

Netto stabiele financieringsratio (Net stable funding ratio, NSFR)

Geeft een idee van de structurele liquiditeitspositie van de bank op lange termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan over een periode van één jaar.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2023	2022
Beschikbaar bedrag stabiele financiering (A)	Verordening (EU) 2019/876 dd. 20-05-2019	208 412	209 271
/			
Vereist bedrag stabiele financiering (B)		153 372	153 767
= (A) / (B)		136%	136%

Nettorentemarge

Geeft een idee van de relatieve nettorente-opbrengsten (een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de groep) ten opzichte van de gemiddelde totale rentedragende activa van de bankactiviteiten. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2023	2022
Nettorente-inkomsten van de bankactiviteiten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van nettorente-inkomsten	4 812	4 450
/			
Gemiddelde rentedragende activa van de bankactiviteiten (B)	Geconsolideerde balans: onderdeel van 'Totaal activa'	231 869	224 014
= (A) (Geannualiseerd x360/aantal kalenderdagen) / (B)		2,05%	1,96%

* Na uitsluiting van alle desinvesteringen en volatiele kortetermijnactiva gebruikt voor liquiditeitsbeheer.

Totaal beheerd vermogen (total assets under management)

Het totaal beheerd vermogen omvat de activa van derden en KBC groeps-activa die beheerd worden door de verschillende assetmanagers van de groep (KBC Asset Management, CSOB Asset Management, etc.) en ook de activa onder adviserend vermogensbeheer bij KBC Bank. De activa betreffen dus vooral KBC-beleggingsfondsen en tak-23 verzekeringsproducten, en activa onder discretionaire en adviserende vermogensbeheermandaten van (vooral retail, private banking en institutionele) klanten, en bepaalde groepsactiva. De grootte en ontwikkeling van het totale beheerd vermogen is een belangrijke bron van nettoprovisie-inkomsten (genereert toetredings- en managementfees) en verklaart bijgevolg een groot deel van de wijziging in die inkomstenlijn. In die optiek wordt het beheerd vermogen van een fonds dat niet direct aan klanten wordt verkocht maar dat wordt geïnvesteerd in een ander fonds of in een discretionaire of adviserende vermogensbeheerportefeuille, ook ingeteld in het totaal beheerd vermogen, gezien het gerelateerde werk en de eventuele provisie-inkomsten die daarmee gepaard gaan.

Berekening (in miljarden euro)	Verwijzing	2023	2022
Divisie België (A)	Company presentatie op www.kbc.com	218	184
+			
Divisie Tsjechië (B)		17	15
+			
Divisie Internationale Markten (C)		9	7
A)+(B)+(C)		244	206

Verklaring van de verantwoordelijke personen

“Ik, Luc Popelier, chief financial officer van KBC Bank, verklaar namens het Directiecomité van KBC Bank NV dat, voor zover mij bekend, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van KBC Bank NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van KBC Bank NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.”